

DANMARKS NATIONALBANK

1993

Signaturforklaring

- Nul
- 0 Mindre end en halv af den anvendte enhed
- Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... Tal foreligger ikke
- * Foreløbige eller anslåede tal
- ___ Databrud

I tabeller, hvor pengeinstitutterne indgår, er tallene ekskl. færøske og grønlandske pengeinstitutter, men inkl. herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter.

Bortset fra tabeller, der er baseret på Nationalbankens balance, er tallene for pengeinstitutterne baseret på indberetninger fra samtlige banker og større sparekasser – fra og med 1988 sparekasser med en arbejdende kapital over 100 mill.kr.

Statsinstitutionen Postgiro (Postgiroen) blev 1. juni 1991 omdannet til pengeinstituttet GiroBank og indgår hermed i tallene for pengeinstitutterne fra og med juli 1991.

Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb.

Beretning og regnskab 1993

BERETNING FRA DIREKTIONEN

Indledende bemærkninger	7
Den internationale baggrund	
Den økonomiske udvikling	9
Valutaforholdene	14
Effektive valutakurser og konkurrenceevne	21
Den danske økonomi	
Udviklingen i 1993	23
Udsigterne	29
Penge- og valutaforholdene	
Penge- og valutapolitikken	30
De korte renter og likviditetsudviklingen	31
Renteudviklingen på obligationsmarkedet	36
Kapitalbevægelserne	37
Valutareserverne	39
Kreditformidlingen	42
Det finansielle system	
Udviklingen i den finansielle sektor	47
Himmerlandsbanken, Varde Bank og de færøske banker	48
Pengemarkedet	50
Særlige finansieringsordninger	51
Betalingsformidling	52
Lovgivning og EF-direktiver mv.	53
Internationalt monetært samarbejde	
Økonomisk og Monetær Union	57
Det europæiske centralbanksamarbejde	60
Den Internationale Valutafond	62

Nationalbankens organisation mv.	
Seddel- og møntvæsen	64
Personale- og organisationsforhold	65
Nationalbankens ledelse	66
Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968	67
Nationalbankens gæstelejigheder i Nyhavn 18	68
Regnskabsaflæggelsen	68

Oversigt over Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1994	71
--	----

Bilag

Nationalbankens pressemeddelelser	
Renteændringer	77-79
Ændringer inden for EMS	80-82
Nationalbankens 175-års jubilæum den 4. juli 1993	83
De Europæiske Fællesskabers kommuniké af 2. august 1993 om ændring i EMS-samarbejdet	84
Statsministerens udtalelse af 2. august 1993 om valutakurspolitikken	85
Nationalbankdirektør Erik Hoffmeyers udtalelse af 13. august 1993 om den valutapolitiske problemstilling	86

REGNSKAB

Danmarks Nationalbanks regnskab	88
Regnskab for Den Kongelige Mønt	94

Tabeltillæg

Stikordsregister

Teksttabeller

Tabel 1	Vækst i OECD-området	9
- 2	Offentlig budgetsaldo i udvalgte lande	11
- 3	Udlandsgælden	28
- 4	Kapitalbevægelserne	39
- 5	Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden	45
- 6	Konvergens i første fase af ØMU	60
- 7	Møntproduktion og inddragelse af mønt	65
- 8	Antal ansatte	66

Figurer

Figur 1	Inflation i udvalgte europæiske lande	12
- 2	Obligationsrente i udvalgte europæiske lande	12
- 3	Dollar og yen i forhold til D-mark	15
- 4	Udvalgte valutaer i forhold til D-mark	16
- 5	Rentespænd til Tyskland, 3-måneders eurorentesatser	19
- 6	Valutakurs i forhold til D-mark	19
- 7	Effektive valutakurser i udvalgte europæiske lande	21
- 8	Nominel og real effektiv kronekurs	22
- 9	Væksten i Danmark og det øvrige Vesteuropa	23
- 10	Stigning i nettoprisindekset	25
- 11	Relativ eksportpræstation for industrivarer i faste priser	27
- 12	Diskonto og obligationsrente siden 1960	30
- 13	Renteudvikling og kronens kurs over for D-mark	31
- 14	Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken	34
- 15	Pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken	35
- 16	Pengemarkedsrente og obligationsrenter	36
- 17	Danmarks internationale likviditet (valutareserverne)	40
- 18	Interventionskredit og statens låntagning i udlandet	41
- 19	Pengeinstitutternes udlån til erhverv og ikke-erhverv	43
- 20	Pengemængden	44
- 21	Konverteringer af realkreditlån	46

Tabeltillæg

Tabel 1 Nationalbankens status og månedsbalancer

- 2 Specifikation af seddelomløbet
- 3 Specifikation af møntomløbet
- 4 Checkclearingen
- 5 Statens finansieringsbehov
- 6 Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken
- 7 Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken

- 8 Pengeinstitutternes udlån
- 9 Pengeinstitutternes beholdning af obligationer og aktier
- 10 Pengeinstitutternes indlån
- 11 Branchefordeling af pengeinstitutternes indenlandske udlån og indlån
- 12 Pengemængden
- 13 Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden
- 14 Indenlandsk pengeskabelse

- 15 Statens nettofinansieringsbehov og kreditudvidelse til den private sektor og kommuner mv. gennem vigtige finansieringskilder
- 16 Realkreditinstitutternes låneeffektueringer
- 17 Cirkulerende børsnoterede kroneobligationer (nominel værdi)
- 18 Tilgang af børsnoterede kroneobligationer (nominel værdi)
- 19 Nettotilgang af børsnoterede kroneobligationer til kursværdi samt placeringen heraf
- 20 Forsikringsselskabers, pensionskassers og sociale fondes vigtigste finansielle aktiver

- 21 Nationalbankens og pengeinstitutternes rentesatser
- 22 Pengemarkedsrentesatser
- 23 CIBOR-satser
- 24 Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer samt mindsterenten

- 25 Danmarks internationale likviditet
- 26 Registrerede betalinger fra og til udlandet
- 27 Pengeinstitutternes udlandsstilling
- 28 Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes udlandsstilling
- 29 Registrerede betalinger vedrørende porteføljeinvesteringer
- 30 Landefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 31 Branchefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 32 Emission af eurokroneobligationslån
- 33 Kapitalbalance over for udlandet

- 34 Danmarks mellemværende med Den Internationale Valutafond
- 35 Danmarks ECU-mellemværende med Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde

- 36 SDR- og ECU-kurvenes sammensætning samt vægtfordeling
- 37 Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS)
- 38 Interventionskurser
- 39 Valutakurser

Redaktionen afsluttet medio februar 1994

Beretning fra direktionen

Indledende bemærkninger

Den danske økonomi blev også i 1993 påvirket af det tilbageslag, der satte ind i de fleste europæiske lande omkring midten af 1992, men fra sommeren var der tegn på en stabilisering og et begyndende opsving i Danmark. Selv om der for året som helhed kun var en beskeden stigning i produktionen, var dette fortsat en noget gunstigere udvikling end i de øvrige EU-lande under ét, hvor produktionen gik lidt tilbage.

Den mest mærkbare negative effekt af lavkonjunktoren var den fortsatte stigning i arbejdsløsheden frem til efteråret, ligesom de offentlige finanser forringedes.

Derimod blev reduktionen af Danmarks nettogæld til udlandet videreført i kraft af et fortsat stort overskud på betalingsbalancens løbende poster, og inflationen afdæmpedes yderligere, så den danske økonomi stadig var en af de mest prisstabile i Vesteuropa.

Presset mod det europæiske valutakurssamarbejde i efteråret 1992 fortsatte ind i 1993, men fra februar stabiliseredes forholdene i nogen grad.

I juli opstod der imidlertid fornyet tvivl om viljen til at forsvare de gældende pariteter og udsvingsgrænser, og kronen kom sammen med franske og belgiske franc under et kraftigt pres. På tysk foranledning blev der indledt møder om krisen den 31. juli, men efter langvarige drøftelser kunne der alene opnås enighed om midlertidigt at gå over til så vide udsvingsgrænser (+/-15 pct.), at de i praksis ikke har nogen funktion som bånd på valutakursudsvingene.

Fra et dansk synspunkt var det utilfredsstillende, at der blandt de større lande ikke var tilstrækkelig politisk vilje til at imødegå krisen inden for det bestående regelsæt, så meget mere som der var opnået en høj grad af konvergens blandt de tilbageværende lande i det snævre bånd – kernelandene. Der var også enighed om, at de indbyrdes valutakurser var i overensstemmelse med de fundamentale forhold, hvilket den efterfølgende udvikling har bekræftet.

Målsætningen for dansk valutakurspolitik er derfor fortsat stabile kursrelationer i forhold til de hidtidige kernelande. Uden det sikkerhedsnet, som de snævre udsvingsgrænser repræsenterede, stilles der imidlertid øgede krav til, at valutakurspolitikken understøttes af en stabilitetsorienteret økonomisk politik.

Forøgelsen af udsvingsgrænserne blev fulgt af en forbigående svækkelse af kronen i forhold til D-marken, men fra midten af september styrkedes kronen, og den korte rente kunne gradvis nedsættes. I begyndelsen af 1994 lå kronen således inden for eller tæt på udsvingsgrænserne i det tidligere snævre EMS-bånd, den korte rente lå på niveau med den tyske og den lange rente kun lidt over.

Valutakursforskydningerne siden sommeren 1992, herunder især den kraftige devaluering af flere vigtige handelspartners valutaer, har medført vanskeligere internationale konkurrenceforhold for dele af erhvervslivet. Ud fra en gennemsnitsbetragtning var konkurrenceevnen imidlertid på nogenlunde samme niveau i begyndelsen af 1994 som før valutauroen.

I et lidt længere perspektiv må det tillægges afgørende betydning, at en fast kronkurspolitik giver mulighed for at fastholde en lav rente og en stabil pris- og omkostningsudvikling, som bidrager til en løbende forbedring af konkurrenceevnen. Herved skabes der tillige et godt udgangspunkt for, at reallønnen fortsat kan stige, således som det har været tilfældet siden slutningen af 1980'erne.

Rentefaldet, til det laveste niveau i 30 år, de forbedrede konjunkturudsigter i udlandet og den gennemførte finanspolitiske lempelse vil tilsammen indebære en kraftig stimulans af den danske økonomi i 1994, og væksten i Danmark må forventes at blive stærkere end hos vore handelspartnere.

Specielt for så vidt angår finanspolitikken er der imidlertid tale om en vanskelig balancegang, og råderummet må anses for udtømt med de vedtagne lempelser på finansloven for 1994. Det er ikke muligt at foretage en nøjagtig vurdering af, hvor kraftigt opsvinget bliver, men det kan ikke udelukkes, at en opstramning af finanspolitikken bliver nødvendig – også ud over den forbedring af de offentlige finanser, der følger af den økonomiske vækst og de midlertidige ordningers bortfald.

Den internationale baggrund

Den økonomiske udvikling

De senere års lavkonjunktur har vist sig dybere og længerevarende end tidligere ventet. Med USA og England som væsentlige undtagelser var også 1993 præget af løbende nedjusteringer af prognoserne for årets vækst, der for *OECD-området* under ét blev på beskedne 1 pct., jf. tabel 1. Situationen tegner noget lysere i 1994 med en forventet vækst på 1½ pct. i Vesteuropa og 2 pct. i OECD. Der må dog påregnes en yderligere opgang i det europæiske ledighedsniveau.

Stigningen i den amerikanske produktion på 3 pct. ventes fastholdt i 1994, og arbejdsløsheden, der har været aftagende siden midten af 1992, vil falde yderligere. Den engelske økonomi har siden foråret 1992 ligeledes været inde i et op-sving, der vandt yderligere fodfæste i 1993. Produktionsstigningen på 2 pct. var blandt de højeste i Vesteuropa.

Japan havde derimod tilbagegang i produktionen for første gang siden midten af 1970'erne. Den effektive yenkurs er steget 30 pct. siden midten af 1992, hvilket har ramt den udlandskonkurrerende del af erhvervslivet hårdt. En tilsvarende stigning er ganske vist set tidligere, fx i 1985-1986, men de japanske lønomkostninger ligger nu over niveauet i USA og næsten på niveau med flere nordeuro-

Tabel 1 *Vækst i OECD-området*

	USA	Japan	Tyskland	OECD-Europa	OECD i alt
	Procent p.a.				
1987	3,1	4,1	1,5	3,0	3,3
1988	3,9	6,2	3,7	4,0	4,4
1989	2,5	4,7	3,6	3,5	3,3
1990	1,2	4,8	5,7	3,2	2,5
1991	- 0,7	4,0	4,5	1,3	0,8
1992	2,6	1,3	1,6	1,0	1,7
Skøn for 1993 foretaget i					
Dec. 1992	2,9	2,0	- 0,1	0,7	1,9
Juni 1993	2,6	1,0	- 2,4	- 0,5	1,1
Dec. 1993	2,8	- 0,5	- 2,1	- 0,3	1,0
Skøn for 1994 foretaget i					
Dec. 1992	3,1	3,1	2,2	2,4	2,8
Juni 1993	3,1	3,3	1,0	1,7	2,6
Dec. 1993	3,1	0,5	0,4	1,4	2,0

Kilde: OECD, Economic Outlook.

Anm.: Vækst i real BNP. Tyskland er alene repræsenteret ved tal for den vestlige del af Tyskland. OECD's skøn for 1993 foretaget i december 1992 er korrigeret svarende til OECD's oplysninger på pressekonferencen i forbindelse med offentliggørelsen af Economic Outlook nr. 52.

pæiske lande. For 1994 har Japan kun udsigt til en beskeden økonomisk vækst.

I den vestlige del af Tyskland faldt produktionen 2 pct. i 1993, det største tilbageslag siden Forbundsrepublikkens oprettelse. I løbet af året var der tegn på en stabilisering i dele af økonomien, men i lyset af den strammere finanspolitik er vækstudsigterne for det største danske eksportmarked fortsat moderate. Produktionen gik ligeledes tilbage i Frankrig, men også her kunne der spores tegn på stabilisering i årets løb.

Blandt de nordiske lande havde Norge fremgang i fastlandsøkonomien. Derimod fortsatte tilbagegangen i Sverige og Finland for tredje år i træk på trods af ekspansion i eksporterhvervene efter den forbedring af konkurrenceevnen, som umiddelbart har fulgt det kraftige fald i disse landes valutakurser. I 1994 ventes en gunstigere udvikling.

Flere faktorer har været afgørende for længden og dybden af lavkonjunktoren.

Efter 1980'ernes gældsforøgelser i USA, England, Japan og de nordiske lande førte prisfald på fast ejendom og aktier til behov for konsolidering, navnlig hos husholdningerne. Forbrugstilbøjeligheden har herudover i mange lande været holdt nede af en generel pessimisme med baggrund i stigende ledighed og lav vækst.

De seneste års udvikling i Europa har været præget af situationen i Tyskland. Genforeningen og den efterfølgende forøgelse af de offentlige udgifter fandt sted i en periode, hvor kapacitetsudnyttelsen i forvejen var høj, så eksporterhvervene i andre lande nød umiddelbart godt af efterspørgselsstigningen. De tyske løn- og prisstigninger i kølvandet på det høje aktivitetsniveau førte imidlertid sammen med en hastig vækst i pengemængden til stramning af pengepolitikken. Pengemarkedsrenten steg frem til sidste halvdel af 1992, hvorimod obligationsrenten faldt gennem 1991 og herefter stabiliseredes. Renteudviklingen i Tyskland gjorde det vanskeligt for de øvrige europæiske lande at sænke de korte renter og dermed understøtte den konjunkturstimulerende virkning af nedgangen i de lange renter. Det høje korte renteniveau lagde desuden i sig selv en dæmper på aktiviteten i de lande, hvor kortfristet finansiering er udbredt hos husholdninger og virksomheder.

Den lange periode med valutauro i Europa har formentlig bidraget til yderligere usikkerhed og pessimisme hos forbrugere og erhvervsledere, og dermed medvirket til at udskyde det økonomiske opsving.

Strukturelle budgetunderskud, der ikke blev afviklet under højvækstperioden i anden halvdel af 1980'erne, har sammen med det høje niveau for den offentlige gæld begrænset flere landes finanspolitiske spillerum under lavkonjunktoren, jf. tabel 2. Den svage økonomiske vækst har forringet de offentlige budgetter yderligere, og mange lande har derfor trods konjunktursituationen bebudet en strammere finanspolitik i de kommende år. Tillid til, at udviklingen på de offentlige budgetter er under kontrol, er af afgørende betydning for den lange rente og dermed også for investeringer, vækst og beskæftigelse.

Tabel 2

Offentlig budgetsaldo i udvalgte lande

	Faktisk budgetsaldo			Heraf strukturel del		
	1982	1988	1993	1982	1988	1993
	Procent af BNP					
Danmark.....	- 9,1	0,6	- 4,4	- 7,4	0,5	- 1,1
Belgien.....	- 11,2	- 6,5	- 7,4	- 11,3	- 6,5	- 6,2
Holland.....	- 6,6	- 4,2	- 4,0	- 5,3	- 3,0	- 4,2
Frankrig.....	- 2,8	- 1,7	- 5,9	- 3,1	- 1,0	- 3,2
Tyskland.....	- 3,3	- 2,2	- 4,2	- 2,1	- 1,6	- 3,7
England.....	- 2,5	1,0	- 7,6	- 0,2	- 1,1	- 5,0
Italien.....	- 11,3	- 10,7	- 10,0	- 10,8	- 11,0	- 7,6
Spanien.....	- 5,4	- 3,3	- 7,2	- 5,8	- 4,3	- 5,9
Sverige.....	- 7,0	3,5	- 14,7	- 6,9	- 0,4	- 11,1
USA.....	- 3,4	- 2,0	- 3,6	- 1,8	- 2,8	- 3,3
Japan.....	- 3,6	1,5	- 1,0	- 3,6	1,5	0,8

Kilde: OECD, Economic Outlook. Se endvidere kildeangivelsen til tabel 6.

Anm.: Den strukturelle budgetsaldo angiver den del af den faktiske budgetsaldo, som OECD ikke kan henføre til en speciel god eller dårlig konjunktursituation. Årene 1982 og 1988 kan opfattes som henholdsvis konjunkturbund og -top i OECD-området. For årene 1982 og 1988 er Tyskland alene repræsenteret ved den vestlige del af Tyskland. Gældsforøgelsen hos Treuhandanstalt, postvæsenet og jernbanerne, der i 1993 udgjorde 2 pct. af BNP, er ikke inkluderet i den tyske budgetsaldo.

Der er således ikke mange andre EU-lande end Danmark, der har råderum til at foretage en finanspolitisk stimulans.

Japan har annonceret skatteomlægninger mv. som et supplement til det seneste års moderat ekspansive finanspolitik. Lempelserne bliver dog formentlig midlertidige, da der med ændret alderssammensætning kan imødeses en væsentlig forøgelse af pensions- og sundhedsudgifterne på blot lidt længere sigt.

De seneste år har inflationen generelt været vigende, og de fleste OECD-lande har haft prisstigninger under 4 pct. – et niveau, der er sammenligneligt med lavinflationsperioden i begyndelsen af 1960'erne.

Tyskland har dog i årene efter genforeningen haft en højere inflation end sædvanligt, jf. figur 1, og flere lande, herunder Danmark og Frankrig, har gennem længere tid haft prisstigninger under de tyske.

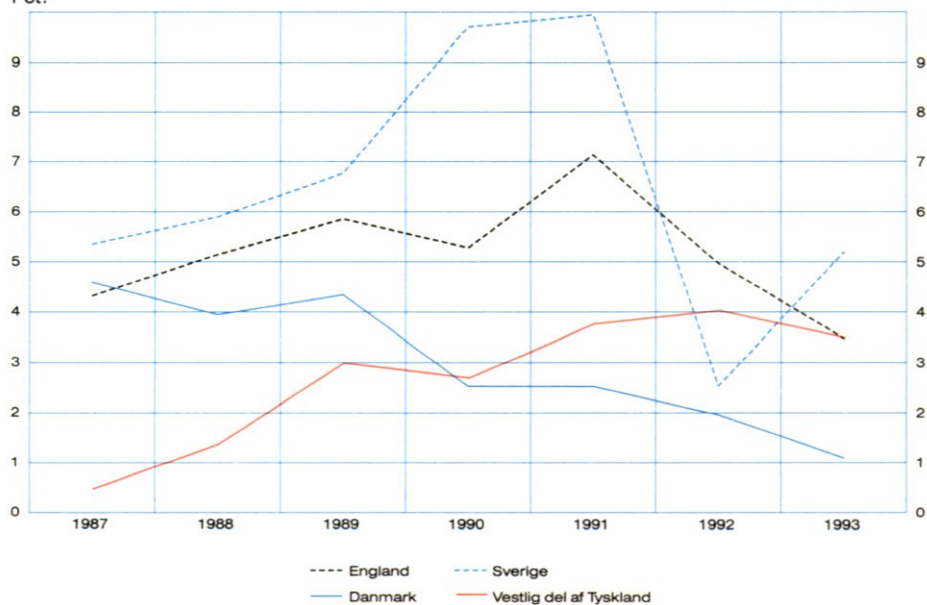
Med stigende ledighed og en kun moderat fremgang i produktionen næste år har Japan og EU-området udsigt til en fortsat afdæmpning af inflationen. I USA ventes inflationen derimod på baggrund af de pæne vækst- og beskæftigelsesudsigter ikke at blive reduceret yderligere.

Siden midten af 1992 er den effektive kurs for pund, lire, pesetas og svenske kroner faldet med mellem 10 pct. og 25 pct. Prisivirkningerne har af flere grunde været begrænsede indtil nu. Svag efterspørgsel har fået de udenlandske producenter

Figur 1

Inflation i udvalgte europæiske lande

Pct.

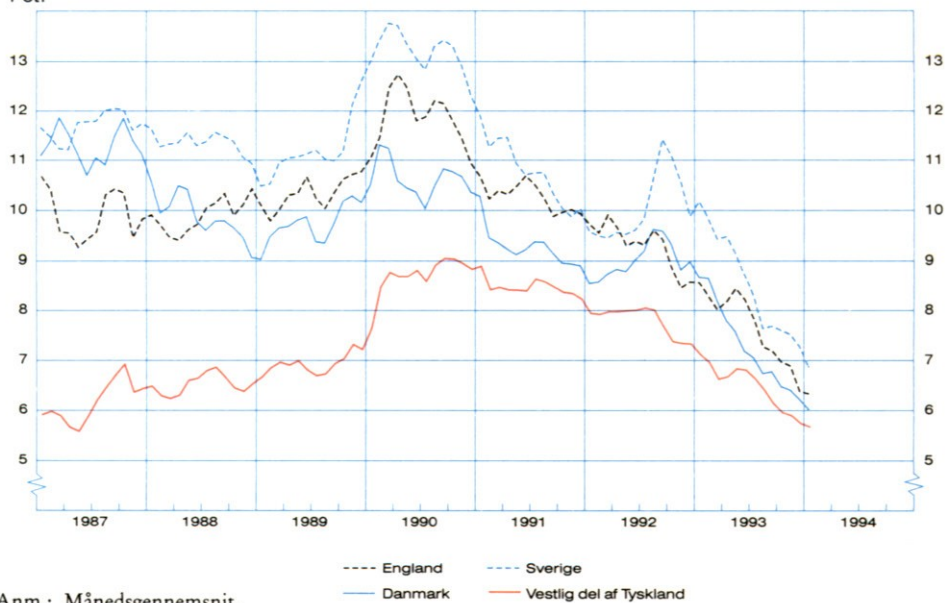
Kilde: OECD, Economic Outlook.

Anm.: Inflation målt ved forbrugsdeflator.

Figur 2

Obligationsrente i udvalgte europæiske lande

Pct.

Anm.: Månedsgennemsnit.

til at sænke priserne målt i egen valuta ved eksport til disse lande, og importprisstigninger er kun delvis overvæltet til forbrugerne, hvilket har klemte avancerne i handelsleddet. Samtidig har et svagt arbejdsmarked præget af høj og stigende ledighed generelt dæmpet lønstigningerne. Med en forbedring af den europæiske konjunktursituation i udsigt må det ventes, at svækkelsen af valutakurserne får stærkere gennemslag på priser og omkostninger.

Siden valutauroen i Europa satte ind i september 1992, er den tyske pengepolitik gradvis blevet lempet, bl.a. i lyset af en mere afdæmpet konjunktur- og pengemængdeudvikling, aftagende inflationspres og opstramning af finanspolitikken. Ved udgangen af 1993 var pengemarkedsrenten faldet med 4 pct. og kapitalmarkedsrenten med over 2 pct. til under $5\frac{3}{4}$ pct., jf. figur 2.

Det tyske rentefald og de løsere kursrelationer mellem de europæiske valutaer har været ledsaget af en nedgang i det europæiske renteniveau. Det er karakteristisk, at den lange rente er lavere i Danmark og Frankrig end i landene med kraftigt fald i valutakurserne.

I Japan førte de svage konjunkturer til en fortsættelse af den lempelige pengepolitik, der blev indledt i 1991. Derimod blev pengemarkedsrenterne i USA stort set holdt uændrede gennem 1993. Obligationsrenten faldt efter fremlæggelsen af en finanspolitisk stabiliseringsplan i februar med omkring 1 pct. frem til september, men i årets sidste kvartal var der tendens til stigning.

Uruguay-runden af GATT-forhandlingerne, der har stået på siden midten af 1980'erne, blev i december afsluttet med et kompromis. Ud over en reduktion af todsatserne på de varer, der hidtil har været omfattet, indeholder aftalen bl.a. også regler vedrørende international handel med landbrugsvarer og tjenesteydelser, herunder finansielle tjenesteydelser. Sigtet med aftalen er at skabe grundlag for en mere effektiv udnyttelse af den internationale arbejdsdeling og dermed øget velfærd.

På EU-topmødet i Bruxelles i december var den generelle økonomiske situation og arbejdsløshedsbekæmpelse på dagsordenen. På baggrund af Europa-Kommissionens hvidbog om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse vedtog stats- og regeringscheferne en handlingsplan, der bl.a. opfordrer medlemslandene til at øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og sikre en bedre udnyttelse af de offentlige midler til bekæmpelse af arbejdsløsheden.

Landene i *Central- og Østeuropa* samt den tidligere *Sovjetunionen* er stadig præget af omstillingen til markedsøkonomi, men der er blevet større forskelle i, hvor hurtigt det går med reformer, og i de opnåede resultater.

Polen havde i 1993 for andet år i træk en beskeden fremgang i økonomien. Tilbagegangen er også standset i Tjekkiet og Ungarn, mens de fleste øvrige central- og østeuropæiske lande endnu venter på en vending af udviklingen.

I de baltiske lande var der tegn på stabilisering i løbet af året.

Rusland fik igen i 1993 et fald i produktionen på over 10 pct., ligesom priserne mod slutningen af året stadig steg med over 10 pct. om måneden og gik kraftigt i vejret i januar 1994. I de øvrige dele af det tidligere Sovjetunionen er den økonomiske situation som hovedregel værre end i Rusland.

Udviklingslandene i Afrika havde igen i 1993 kun en beskeden vækst, blandt andet som følge af tørken og svag efterspørgsel fra industrilandene. Også i Mellemøsten aftog væksttempoet, om end fra et højt niveau.

Kina og de nyindustrialiserede lande i Asien – Hongkong, Malaysia, Korea, Singapore, Taiwan og Thailand – fortsatte derimod med høje vækstrater i 1993. Disse lande, der i 1992 tegnede sig for knap 3 pct. af den danske eksport, vil også have stærk vækst i de kommende år.

Væksten i Latinamerika har været pæn i 1993, og Argentina og Mexico har gennem de seneste år fået nedbragt inflation og budgetunderskud væsentligt. Brasilien har derimod stadig et budgetunderskud på halvdelen af BNP og en månedlig inflation over 30 pct.

Valutaforholdene

Dollaren har gennem årene vist betydelige kursudsving – også set med europæiske øjne. Fra et lavpunkt i efteråret 1992 steg dollaren frem til slutningen af 1993 med knap 25 pct. over for D-mark, jf. figur 3. Styrkelsen skal ses i lyset af det lave udgangspunkt, det forskellige konjunkturforløb med vækst i USA og tilbagegang i Tyskland og indsnævringen af forskellen mellem den korte rente i Tyskland og USA i takt med de pengepolitiske lempelser i Tyskland.

Yen fulgte dollaren til lidt efter årsskiftet, men styrkedes herefter meget kraftigt frem til sommeren. Den stærke opgang i valutakursen faldt sammen med yderligere nedgang i væksten. Den japanske centralbank søgte foruden ved rentenedsættelser at imødegå styrkelsen ved intervention. Fra august faldt yenkursen noget, men var ved udgangen af året dog styrket 20 pct. over for D-mark og 12 pct. over for dollar i forhold til kurserne ved årets begyndelse.

Det europæiske valutasamarbejde, EMS, blev fra sommeren 1992 præget af spændinger, der fra efteråret slog ud i gentagne valutakriser. Pundet og liren forlod EMS, de nordiske lande opgav tilknytningen til ECU, og pesetaen og i mindre grad escudoen, den anden valuta med brede udsvingsgrænser, devalueredes. Uroen fortsatte i 1993 med yderligere kursændringer og kulminerede den 2. august med en midlertidig udvidelse af udsvingsgrænserne til ± 15 pct. Hermed suspenderedes i realiteten 21 års europæisk fastkurssamarbejde.

Før uroen var der gået en lang periode fra januar 1987 uden valutakursjusteringer. Spanien, Portugal og England indtrådte i samarbejdet. De nordiske lande

Figur 3

Dollar og yen i forhold til D-mark

Anm.: Daglige observationer.

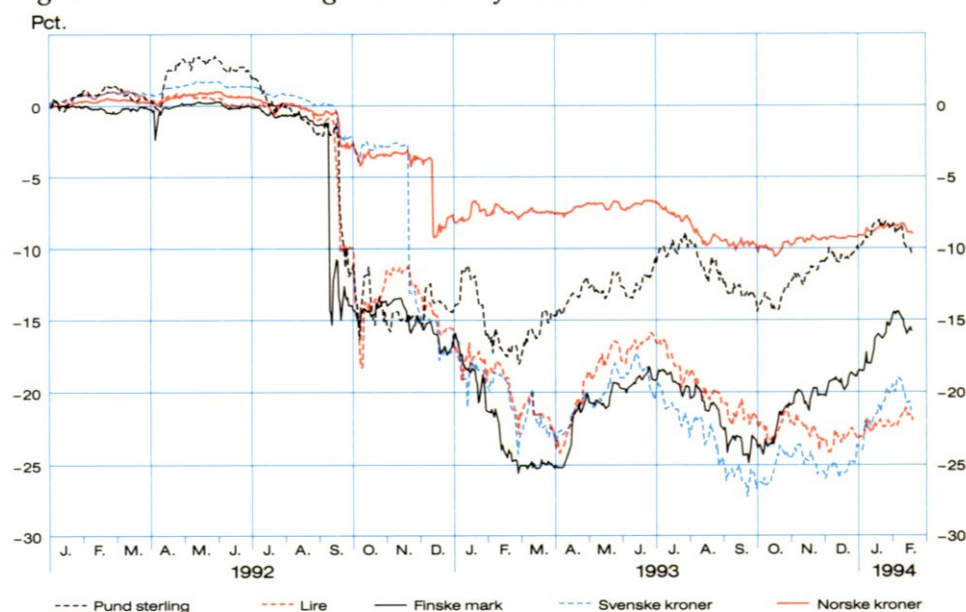
knyttede ensidigt deres valutaer til ECU. Renteforskellene til „ankervalutaen” – D-mark – indsnævredes, og der var kun begrænsede interventioner.

Den økonomiske udvikling i medlemslandene var imidlertid forskellig. Mens Danmark og Frankrig havde opnået konvergens, havde flere af de andre lande en vedvarende stærkere inflation, og udviklingen på de offentlige finanser og betalingsbalancerne var også uens. Til trods herfor var der dog stærke forventninger om, at øget økonomisk disciplin ville føre til en rolig udvikling hen imod en fastfrysning af valutakurserne ved etablering af Den Økonomiske og Monetære Union. Roen havde også baggrund i, at den økonomiske vækst var forholdsvis høj i de fleste lande.

I sommeren 1992 skiftede stemningen, da det blev klart, at de europæiske integrationsplaner blev mødt med betydelig skepsis i befolkningen, ikke alene i Danmark, men også i Frankrig, Tyskland og England. Samtidig var væksten ved at gå i stå, og valutamarkederne rettede i højere grad opmærksomheden mod forskellene i den økonomiske udvikling.

Valutaerne i Italien, England og Spanien blev udsat for et voldsomt pres, efter at Finland i begyndelsen af september havde opgivet tilknytningen til ECU. Preset førte til, at pundet og liren forlod EMS midt i september, jf. figur 4, og pesetaen devalueredes.

Det skabte ikke ro. Sverige måtte nødtvungent opgive tilknytningen til ECU

Figur 4 *Udvalgte valutaer i forhold til D-mark*

Anm.: Daglige observationer.

og blev senere fulgt af Norge. Pesetaen devalueredes igen i november sammen med escudoen.

På trods af, at kernelandene – landene i det snævre bånd – ikke havde større konvergensproblemer, kom kronen, franske franc og irske pund mere eller mindre kortvarigt under pres over for D-mark, gylden og belgiske franc. Presset blev imødegået ved betydelige interventioner og renteforhøjelse.

I slutningen af januar 1993 kom det irske pund under stærkt pres, der førte til en devaluering på 10 pct.

Presset rettedes umiddelbart efter mod kronen. Det blev imødegået ved renteforhøjelse, håndfast erklæring fra den nydannede regering om, at fastkurspolitikken ville blive opretholdt, og – som noget nyt – koordineret intervention den 4. februar med deltagelse af centralbankerne i Tyskland, Frankrig, Holland, Belgien og Spanien. Det førte til, at presset hurtigt aftog, og det ophørte helt, efter at Den Tyske Forbundsbank samme dag meddelte, at renterne ville blive nedsat.

Herefter blev udviklingen roligere. De stærkeste valutaer svækkedes, mens kronen og den franske franc styrkedes. De høje korte renter kunne sænkes i Frankrig, Danmark og Irland samtidig med, at der tilbagekøbtes valuta. Rentenedsættelser i Tyskland i marts og april blev i vid udstrækning fulgt af de øvrige EMS-lande, som herudover foretog selvstændige rentenedsættelser.

Uanset roen i det snævre bånd opstod der på ny problemer med pesetaen, der devalueredes med 8 pct. den 13. maj. Samtidig devalueredes escudoen med 6,5 pct.

Udviklingen i det snævre bånd påvirkedes kun lidt, og efterfølgende indsnævredes såvel båndbredden som renteforskellene. I midten af juni var den korte rente i Frankrig, Holland og Belgien lavere end i Tyskland og den irske og den danske rente kun lidt højere. Det gav anledning til diskussion om D-markens ankerrolle med henvisning til de økonomiske problemer i Tyskland. Den franske økonomiminister fremførte francen som potentiel ny anker valuta.

Forholdene ændredes imidlertid pludseligt i slutningen af juni efter tysk aflysning af et tysk-fransk økonomisk topmøde. Der bredte sig en opfattelse af manglende politisk samarbejdsvilje. Mens den nye franske regering fremhævede behovet for rentenedsættelser for at få gang i økonomien, betonedes det fra tysk side, at udviklingen i inflation og pengemængde kun gav mulighed for en gradvis og begrænset rentenedsættelse, og man tegnede et forholdsvis positivt billede af den økonomiske situation.

De gentagne tilkendegivelser forstærkede spændingerne i EMS. Valutamarkejerne blev i stigende grad skeptiske over for viljen til at anvende midlerne til imødegåelse af valutauro i tilstrækkeligt omfang. Der fokuseredes på, at Den Tyske Forbundsbank af inflationshensyn næppe ville nedsætte renten nok til, at de øvrige kernelande med lavere inflation kunne nedbringe renten til et niveau, der kunne støtte øget vækst og beskæftigelse. Kernelandene under pres vurderedes tilsvarende at være uvillige til at hæve renterne tilstrækkeligt for at forsvare systemet i en længere periode. Som følge af en udtrykt tysk bekymring for virkningen af interventionerne på pengemængden svækkedes tilliden til den ubegrænsede interventionsforpligtelse i EMS ligeledes.

På trods af en tysk rentenedsættelse den 1. juli, fulgt af de øvrige lande undtagen Frankrig, brød spændingerne på valutamarkedene ud i fornyet uro i løbet af den første uge af juli.

Det snævre EMS-bånd udspændtes igen med D-mark og gylden øverst og kronen og den franske franc nederst. Trods renteforhøjelser i først Danmark og senere Frankrig og Belgien blev det nødvendigt at foretage meget betydelige interventioner. Kronen faldt den 14. juli til interventionsgrænsen over for gylden og måtte støttes kraftigt, indtil renteforhøjelserne og – som den 4. februar – koordineret intervention den 16. juli bragte kronen fri af interventionsgrænsen. Franske franc blev holdt fri heraf, men kun gennem meget store, næsten daglige støtteopkøb. Også belgiske franc, der hidtil havde fulgt D-mark og gylden tæt, blev ramt af uroen.

EMS-systemets skæbne blev efterhånden forbundet med Den Tyske Forbundsbanks rentepolitik på det sidste møde før sommerferien, torsdag den 29. juli. Der var i valutamarkedene forventning om en diskontonedsættelse, som kunne give grundlag for fortsat fald i pengemarkedsrenterne. Diskontoen ændredes imidler-

tid ikke, mens lombardrenten nedsattes med $\frac{1}{2}$ pct. – en nedsættelse, der ikke havde betydning for markedsrenterne. Valutamarkedene reagerede øjeblikkeligt. Både franske franc, belgiske franc og kronen kom under stærkt pres. Kronen faldt hurtigt til interventionsgrænsen med behov for betydelig intervention. Frankrig opgav efter voldsomme interventioner den 30. juli at holde francen fri af interventionspunktet mod D-mark og gylden, og der måtte interveneres meget kraftigt på interventionsgrænsen. Der måtte også interveneres for den belgiske franc på interventionsgrænsen.

På tysk foranledning indkaldtes der til møde i Den Monetære Komité lørdag den 31. juli, og økonomi- og finansministrene og centralbankcheferne indkaldtes til møde om søndagen. Det var åbenbart, at EMS'ens fremtid stod på spil. Den danske holdning forud for møderne var klar: Det ønskelige var at bevare fastkurssamarbejdet med de eksisterende udsvingsgrænser, da det havde givet store fordele.

Den væsentligste opgave for Den Monetære Komité var at opstille alternativer som grundlag for den politiske beslutning.

Der opstilledes en række løsningsmodeller, som spændte fra en midlertidig fuldstændig suspension af interventionsforpligtelserne til fastholdelse af systemet med udvidede interventionsforpligtelser for de stærkeste valutaer. Herimellem foresloges en række kombinationsmodeller, bl.a. generel udvidelse af udsvingsgrænserne til ± 6 pct.

Søndagens forhandlinger trak ud, uden at der nåedes nogen løsning. Sent på natten til mandag blev et forslag om en midlertidig udvidelse af båndbredden til ± 15 pct. forelagt.

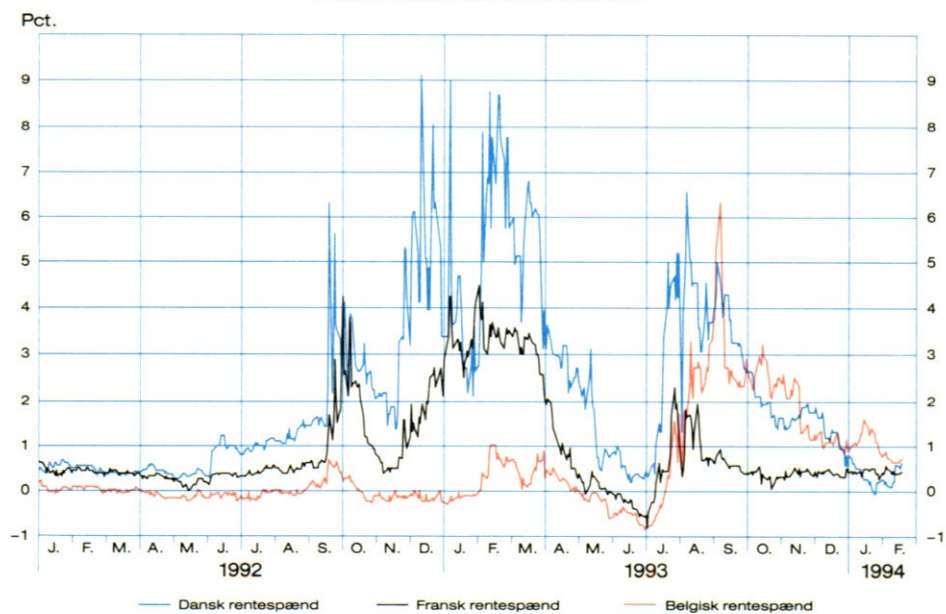
Da der ikke var politisk vilje i de store lande til at bevare et mere bindende fastkurssamarbejde, og da tiden var ved at løbe ud, inden valutamarkedene åbnede, vedtoges det at udvide udsvingsgrænserne midlertidigt til ± 15 pct. med virkning fra den 2. august. Centralkurserne forblev uændrede, da de vurderedes at være i overensstemmelse med de fundamentale økonomiske forhold, jf. det udsendte kommuniké, der er optrykt som bilag 2. I realiteten var der tale om suspension af det fastkurssamarbejde, der havde været en hjørnesten i EF-samarbejdet siden etablering af „slangen” i 1972. Men systemets rammer bevaredes som grundlag for tilbagevenden til et tættere samarbejde.

Tyskland og Holland indgik en bilateral aftale om at bibeholde de snævre udsvingsgrænser mellem D-mark og gylden.

Centralbankerne valgte til markedernes overraskelse at undlade at udnytte den nye båndbredde til hastigt at få nedbragt pengemarkedsrenterne, jf. figur 5, men søgte i stedet at stabilisere valutakurserne. Fra dansk side blev det tilkendegivet, at målsætningen for valutakurspolitikken i den nye situation var at fastholde en stabil valutakurs knyttet til de hidtidige kernelande. Pengepolitiske lempelser ville først finde sted i takt med, at valutamarkedene faldt til ro, jf. bilag 3.

Figur 5

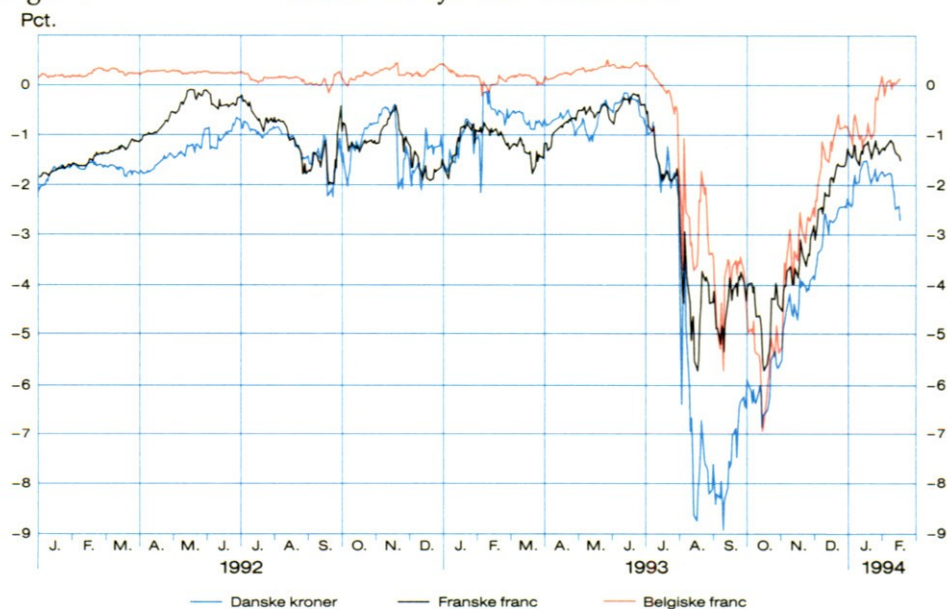
Rentespænd til Tyskland
3-måneders eurorentesatser

Anm.: Daglige observationer.

Figur 6

Valutakurs i forhold til D-mark

Anm.: Daglige observationer. Figuren viser relativ afvigelse i forhold til centralkurs for D-mark.

Trods de høje renter var valutakursbevægelserne store umiddelbart efter udvidelsen af udsvingsgrænserne, jf. figur 6. Kronen svækkedes med godt 6 pct. over for D-mark og gylden i løbet af de første uger af august – lidt mere end franske franc. Belgien forsøgte at holde francen inden for de oprindelige udsvingsgrænser, men måtte opgive trods renteforhøjelser og intervention, og belgiske franc svækkedes fra slutningen af august med ca. 4 pct.

I Tyskland nedsattes genkøbsrenten overraskende en smule allerede den 3. august. Lempelserne af pengepolitikken fortsatte i efteråret. Den 9. september og igen den 21. oktober nedsattes diskontoen og lombardrenten med $\frac{1}{2}$ pct. Pengepolitikken lempedes ligeledes i de omkringliggende lande. Frankrig, der i løbet af august havde sænket de officielle rentesatser til niveauet inden krisen i juli, fulgte rentenedsættelserne i Tyskland. I Danmark nedsattes først indskudsbevisrenten og senere også diskontoen gentagne gange i små skridt. Normaliseringen af renteforholdene kunne gennemføres sideløbende med, at kronen gradvis styrkedes i overensstemmelse med de fundamentale økonomiske forhold.

Belgiske franc kom fra begyndelsen af oktober under yderligere pres, indtil der blev fremlagt en „social pagt” til løsning af de strukturelle problemer med faldende konkurrenceevne, stigende arbejdsløshed og stigende offentligt underskud i en situation med stor statsgæld.

I resten af året styrkedes kronen, franske franc og belgiske franc nogenlunde parallelt og var i begyndelsen af 1994 alle tæt på EMS-pariteterne ved et renteniveau omtrent som det tyske.

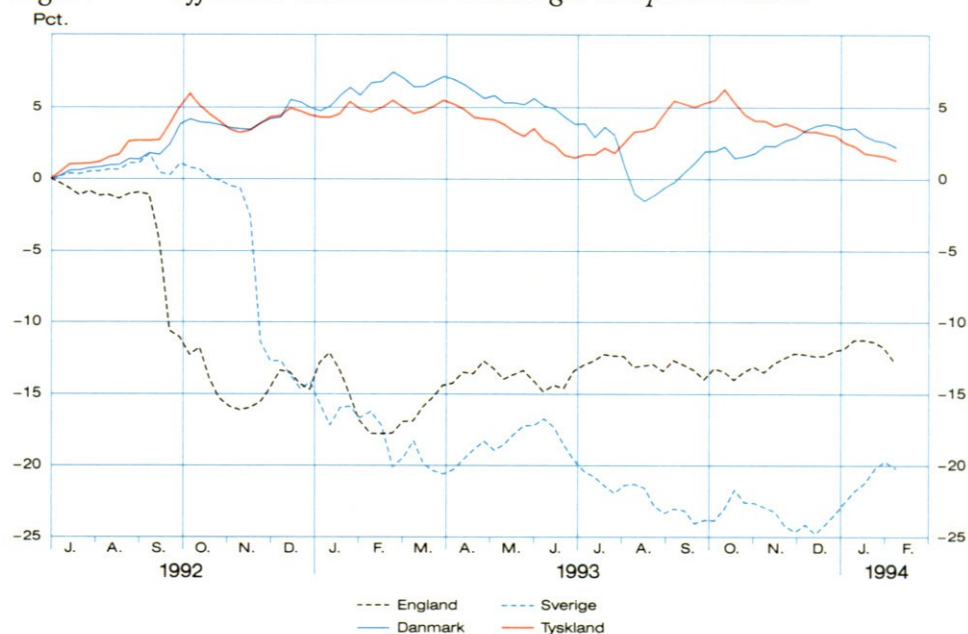
I Frankrig begyndte centralbanken i september at foretage beskedne valutakøb, som siden øgedes. I Danmark kom valutatilbagestrømningen først i november, men fik til gengæld hurtigt et betydeligt omfang. Efter årsskiftet har også Belgien købt valuta.

Efter udtræden af EMS henholdsvis opgivelse af tilknytningen til ECU i efteråret 1992 svækkedes *pund* og *lire* og *svenske kroner*, *norske kroner* og *finske mark* over for EMS-valutaerne i det snævre bånd, men i forskellig grad, jf. figur 4.

De korte renter nedsattes forholdsvis hurtigt, og valutaerne – dog ikke norske kroner – svækkedes til ind i 1993. For lire, svenske kroner og finske mark var svækkelsen omkring 25 pct. over for D-mark – samme størrelsesorden som for pesetas. Pundet svækkedes umiddelbart 15 pct., men stabiliseredes så nogenlunde. For norske kroner begrænsede den umiddelbare svækkelse sig til 6 pct. med en efterfølgende stabilisering på et lidt højere niveau, og Norge var det eneste land, som kunne tilbagekøbe valuta i større omfang.

Fra foråret, hvor der faldt ro i EMS, styrkedes valutaerne, men svækkedes på ny i forbindelse med EMS-sammenbruddet. Svenske kroner, der kom på et historisk lavpunkt i september, og lire forblev svage, mens pund og finske mark styrkedes fra efteråret i takt med svækkelsen af D-mark. Efter årsskiftet styrkedes også den svenske krone mærkbart.

Figur 7 *Effektive valutakurser i udvalgte europæiske lande*

Anm.: Ændring i effektiv valutakurs siden 30. juni 1992. Uge gennemsnit.

Rentepolitikken var forsigtig i de fleste af landene i 1993, særlig efter uroen i juli. På trods af ophævelsen af valutakursbindingen var det kun England og Norge, som bragte de korte renter under de tyske, og med undtagelse af Norge var de lange renter fortsat en del højere.

Effektive valutakurser og konkurrenceevne

Forskydningerne i valutakurserne kan sammenvejes ud fra samhandelsmønsteret med industrivarer. Den således beregnede effektive valutakurs giver et indtryk af, hvorledes kursbevægelserne påvirker industriens konkurrenceevne.

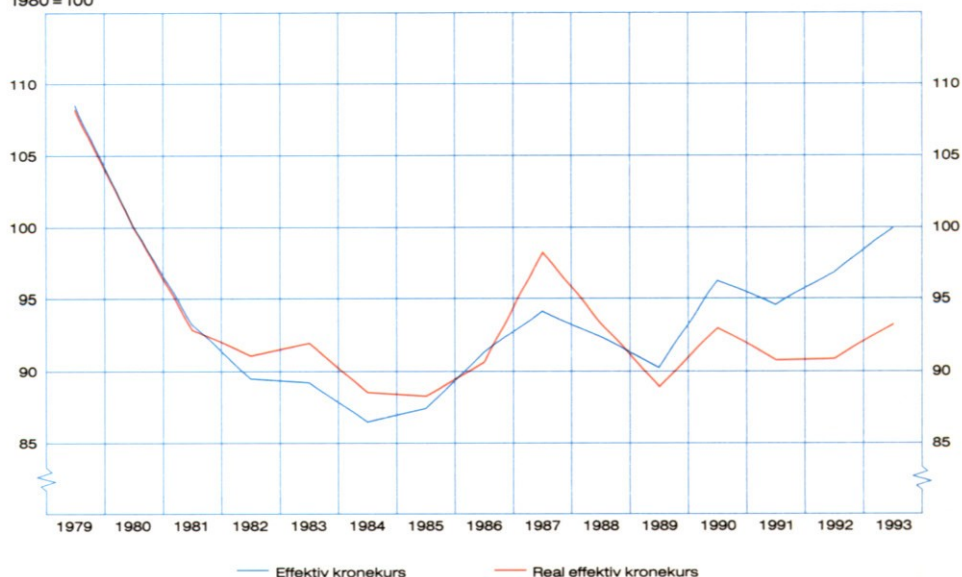
Trods de store forskydninger i værdien af de enkelte valutaer siden midten af 1992 er den effektive valutakurs i Danmark og Tyskland blot steget nogle få procent, jf. figur 7, og udviklingen har været tilsvarende for Frankrig, Belgien og Holland. De store valutakursfald hos de europæiske samhandelspartnere er delvis blevet opvejet af udviklingen over for dollar og yen.

Fra sommeren 1992 til foråret 1993 steg den effektive kronekurs med omkring 7 pct., hovedsagelig som følge af faldet i kursen på de nordiske valutaer og på pund, lire og pesetas. Fra april til midten af august faldt den effektive kronekurs tilbage til niveauet fra sommeren 1992, men steg herefter frem til sidst på året.

Figur 8

Nominel og real effektiv kronekurs

1980 = 100

Anm.: Den reale effektive kronekurs er beregnet som totale timelønsomkostninger i Danmark i forhold til udlandet opgjort i fælles valuta. For 1993 skøn.

Siden sommeren 1992 er den effektive valutakurs faldet med over 10 pct. i England, mens nedgangen i Sverige, Spanien og Italien har været dobbelt så stor. Disse lande har hermed umiddelbart opnået en omtrent tilsvarende forbedring af konkurrenceevnen, der var blevet betydeligt svækket som følge af den forudgående kraftige vækst i omkostningerne. De seneste par år har landenes omkostningsudvikling været mere moderat, men opgivelsen af fastkurspolitikken har øget kravene til de øvrige dele af den økonomiske politik, såfremt den indenlandske løn- og prisudvikling skal holdes i ro i en gunstigere konjunktursituation.

Siden overgangen til en fastere kronekurspolitik i 1982 er den effektive kronekurs steget med 10 pct., jf. figur 8. Stigningen kan isoleret set forklares ved kursudviklingen for svenske kroner og engelske pund, der over perioden er faldet med henholdsvis 40 pct. og 30 pct. over for danske kroner.

Den danske konkurrenceevne har dog været nogenlunde uændret, da lønomkostningerne er steget mindre end hos vore handelspartnere, især i de seneste år. Den reale effektive kronekurs, som sammenfatter udviklingen i såvel valutakurser som lønomkostninger, har været ret stabil de sidste godt ti år.

I begyndelsen af 1994 må den reale effektive kronekurs vurderes at være på samme niveau som i sommeren 1992.

Den danske økonomi

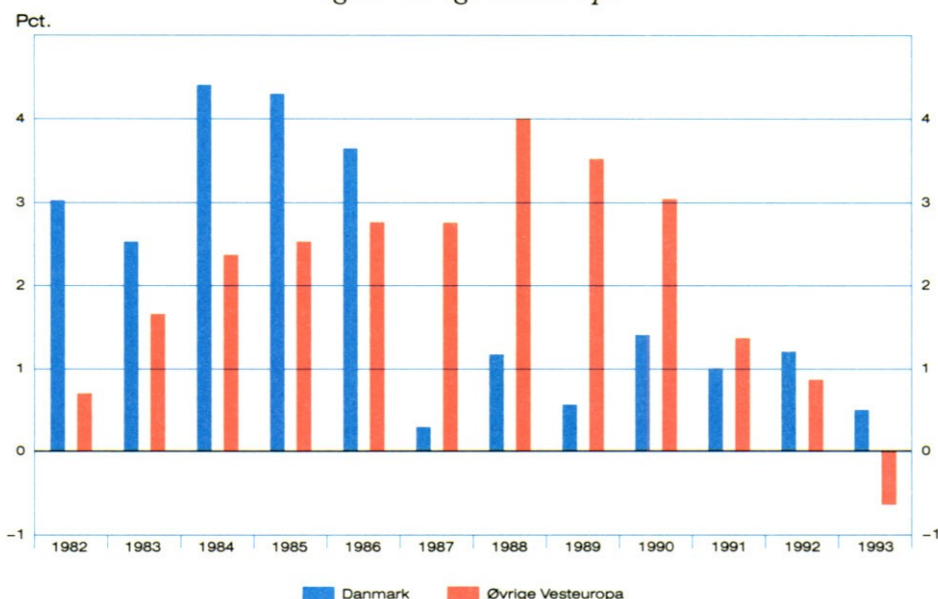
Udviklingen i 1993

Den svage økonomiske udvikling i omverdenen med betydelige produktionsfald hos Danmarks to største handelspartnere, Tyskland og Sverige, smittede i høj grad af på den danske økonomi. De forudgående års stærke eksportvækst blev afløst af et fald, og fremgangen i den hjemlige efterspørgsel var ikke stærk nok til at skabe mere end en beskeden vækst i den samlede produktion. Den svage vækst for året som helhed giver imidlertid ikke et dækkende billede af forløbet gennem året. Det aktivitetsfald, som satte ind i løbet af 1992, fortsatte i den første del af 1993, men udviklingen vendte i løbet af sommeren trukket af en opgang i forbrug og eksport. Den hastige stigning i arbejdsløsheden ophørte, og fra juli til årets udgang var ledigheden nogenlunde uændret ved et niveau på godt 350.000 ledige, eller 12½ pct. af arbejdsstyrken. Opgjort på sammenligneligt grundlag svarer det stort set til niveauet i de øvrige EU-lande.

Også i de nærmest forudgående år har væksten i Danmark været moderat, i gennemsnit for årene 1987 til 1992 blot 1 pct. De seneste to år har væksten dog været lidt bedre end i det øvrige Vesteuropa, og set i et lidt længere tidsperspektiv

Figur 9

Væksten i Danmark og det øvrige Vesteuropa

Kilde: Danmarks Statistik og OECD, Economic Outlook.

er der tale om, at produktionen er steget som i de andre lande. Der har langt fra været tale om et sammenfaldende konjunkturforløb, idet perioden med relativ høj vækst midt i 1980'erne både startede og sluttede tidligere i Danmark end i de fleste andre lande, jf. figur 9.

Vækstforløbet gennem de sidste godt 10 år under ét viser, at det mærkbare omsving på den danske betalingsbalance fra underskud på de løbende poster af størrelsesordenen 3-4 pct. af BNP til et tilsvarende overskud ikke skyldes en særlig lav vækst i Danmark, men er udtryk for en reel forbedring af den økonomiske stilling.

Målt ved stigningen i forbrugerpriserne var inflationen i 1993 1,2 pct. og dermed både lavere end året før og lavere end i de andre lande i Europa, jf. figur 1, s. 12. I såvel 1992 som 1993 var udviklingen påvirket af, at afgifterne på en række varer er blevet ændret i flere omgange, især i form af afgiftsnedsættelser med henblik på at undgå et opsving i grænsehandelen ved etableringen af det indre marked ved årsskiftet 1992-93.

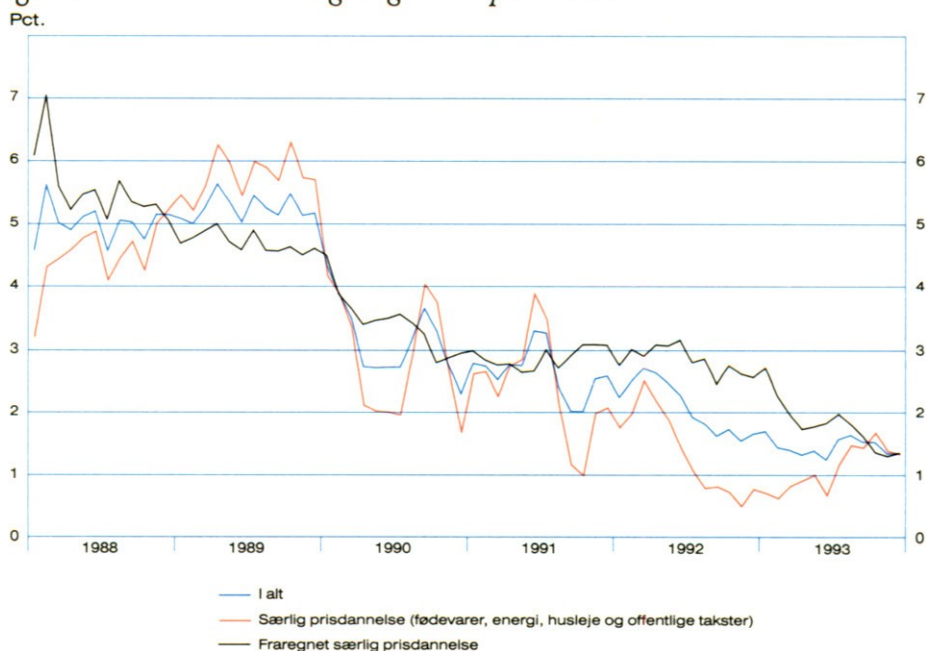
Nettoprisindekset, som viser forbrugerpriserne fraregnet moms og andre afgifter, steg 1,4 pct. i 1993 mod 2,1 pct. året før. Det er især værd at hæfte sig ved, at der har været en betydelig yderligere afdæmpning i den underliggende inflation i løbet af året. Beregningen kan ikke foretages på nogen entydig måde, men figur 10 giver et indtryk. Væksten i nettopriserne er spaltet op i to elementer, hvor det ene viser de varer og tjenester, hvor markedsordninger og offentlige reguleringer fører til en særlig prisdannelse (fødevarer, energi, husleje og offentlige takster), mens det andet viser de øvrige varer og tjenester, hvis prisudvikling normalt kan tages som udtryk for de inflationære tendenser i samfundet også på kort sigt. På denne baggrund var der tale om en halvering af den underliggende inflation i løbet af året.

Den tilnærmelsesvis prisstabilitet har sin baggrund i, at de to-årige overenskomster, som blev indgået af parterne på arbejdsmarkedet i foråret 1993, resulterede i en yderligere nedgang i lønstigningerne. Timelønnen i industrien er således steget 2-2½ pct., og funktionærerne har haft endnu lavere lønstigninger. Nedgangen i inflationen medførte imidlertid, at reallønnen steg igen i 1993 – som også i de forudgående lavinflationår.

Det private forbrug steg 1-1½ pct. eller lidt mindre end de disponible realindkomster. Bag denne beherskede vækst for året som helhed ligger imidlertid en forbrugsnedgang i årets første måneder i forhold til den sidste del af 1992, mens der siden har været tale om en stigning i forbruget af størrelsesordenen 1 pct. fra kvartal til kvartal. Især bilsalget er svinget voldsomt om i årets løb.

Hverken faldet ved årets begyndelse eller den efterfølgende stigning i det private forbrug svarer til indkomstudviklingen, som har været roligere. Forklaringen er snarere, at en udbredt pessimisme i husholdningerne frem til sommeren 1993 er blevet afløst af en mere positiv indstilling til fremtiden under indtryk af

Figur 10

Stigning i nettoprisindekset

blandt andet den hastigt faldende rente og den dertil knyttede bedre formuestilling. En stor del af boligejerne har kunnet se frem til en væsentlig nedsættelse af terminsydelserne ved konvertering af realkreditlånene til lån med betydeligt lavere rente samt i en række tilfælde også længere løbetid, jf. s. 45f.

Rentefaldet på obligationsmarkedet i 1993 har også tydeligt vist sig i priserne på ejerboliger. Efter et prisfald på rundt regnet 20 pct. siden konjunktumsvinget i 1986 har der været tale om prisstigninger af størrelsesordenen 10 pct. i løbet af 1993. Køberne har opnået en mærkbar lettelse i form af lavere renteudgifter efter skat. Samtidig har der været en klar tilbagegang i tvangsauktionerne, så der alt i alt er sket en betydelig og tiltrængt forbedring af markedet for ejerboliger. Priserne er dog fortsat klart lavere end i nybyggeriet, og boliginvesteringerne faldt yderligere, om end der er tegn på et omsving, især knyttet til modernisering af boligbestanden via byfornyelse og den pulje, der er afsat til tilskud til lønudgifter ved reparations- og moderniseringsarbejder udført af momsregistrerede virksomheder.

Erhvervsinvesteringerne skønnes at være faldet med et par pct. i 1993. Ses der bort fra investeringerne vedrørende energiudvinding samt i skibe og fly, var faldet dog mere end dobbelt så stort. Det er især erhvervsbyggeriet, som er gået tilbage, men også materielinvesteringerne. Der er dog en del tegn på en vending til det bedre for erhvervenes investeringer i realkapital. Kapacitetsudnyttelsen af in-

dustriens kapitalapparat er steget i løbet af året og tendensen til løbende nedjustering af investeringsplanerne ophørt.

Efter en del år med omtrentlig nulvækst steg det offentlige forbrug 2½ pct. i 1993. Samtidig øgedes investeringerne i den offentlige sektor med knap 10 pct., så det offentliges efterspørgsel efter varer og tjenester blev det klart mest ekspansive element i den indenlandske efterspørgsel. Det samlede skatte- og afgiftstryk steg svagt, især fordi provenuet af selskabsskatten gik kraftigt i vejret som følge af virksomhedernes mulighed for at benytte en lavere sats for skatten ved at fremrykke indbetalingen tidsmæssigt. Alt i alt var der på denne baggrund tale om en moderat lempelse af finanspolitikken.

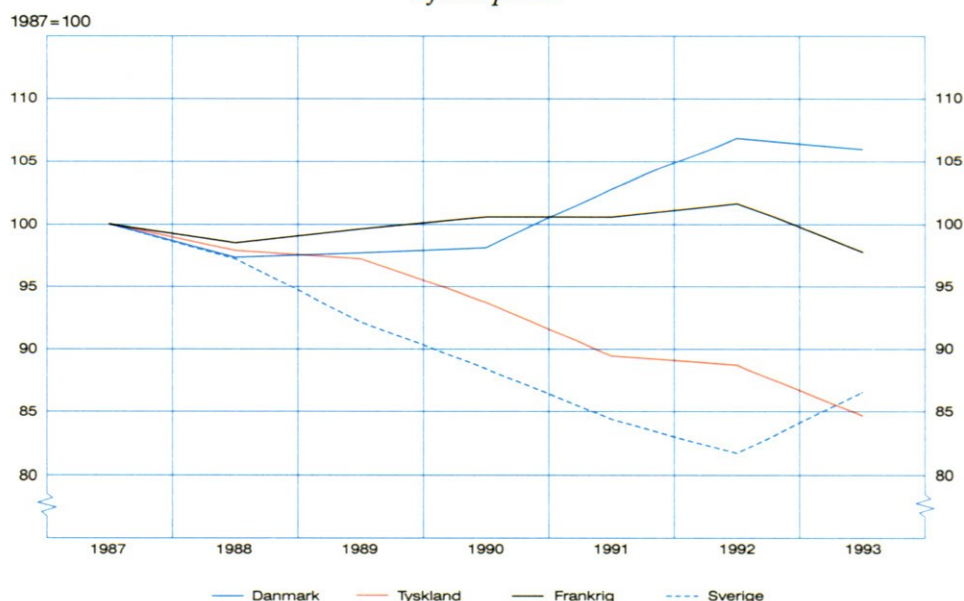
Budgetunderskuddet i den samlede offentlige sektor steg da også, men hovedparten af forringelsen fra et underskud på 22 mia.kr. i 1992 til omkring 35 mia.kr. eller 4 pct. af BNP i 1993 skyldes den svage økonomiske vækst, der øgede udgifterne til arbejdsløshedsdagpenge og gav færre indtægter end ventet fra skatter og afgifter. Underskuddet på statens finanser udtrykt ved saldoen på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet blev 50 mia.kr. mod 35 mia.kr. i 1992.

I forbindelse med etableringen af det indre marked ved årsskiftet 1992-93 ændredes metoden ved indberetning af handel med andre EU-lande radikalt som følge af grænsekontrollens bortfald. Det har desværre haft den konsekvens, at opgørelsen af udenrigshandelen også i Danmark er blevet stærkt forsinket og fortsat er af summarisk og til dels skønsmæssig karakter med øget usikkerhed i opgørelserne af betalingsbalancen og den økonomiske vækst til følge. Det vil gælde, indtil forholdene er normaliserede, formentlig i løbet af 1994.

Trods al usikkerhed tegner der sig et billede af, at eksporten, som efter flere års pæn vækst begyndte at falde i løbet af sommeren 1992, blev stabiliseret på et lavere niveau fra begyndelsen af 1993 for derefter på ny at stige fra årets midte. Et tilsvarende fald i importen i 1992 fortsatte derimod frem til sommeren, hvor en opgang startede. Handelsbalancen blev derfor forbedret betydeligt i første halvår 1993, men overskuddet faldt derefter lidt tilbage til et niveau noget højere end året før. For 1993 som helhed var der formentlig tale om, at både eksport og import var lavere end i 1992.

Den skitserede udvikling i den samlede eksport har også været gældende for industrivarernes vedkommende. Som følge af problemerne med udenrigshandelsstatistikken er der visse vanskeligheder forbundet med at opgøre, om den alt i alt svage tendens skyldes en tilsvarende svag udvikling i efterspørgslen på eksportmarkederne eller afspejler et tab af markedsandele som følge af flere andre landes store, og i realiteten konkurrerende, devalueringer. Det er ikke muligt at foretage detaljerede beregninger af udviklingen i markedsandelene på de enkelte markeder, men OECD opgør løbende, hvorledes de enkelte landes samlede eksport af industrivarer i faste priser udvikler sig sammenlignet med landenes eksportmarkeder. Som det fremgår af figur 11, viser disse summariske beregninger, at eksporten af industrivarer fra Danmark i 1993 stort set har fulgt udviklingen

Figur 11 *Relativ eksportpræstation for industrivarer
i faste priser*

Kilde: OECD, Economic Outlook.

Anm.: Eksport i forhold til landets sammenvejede markedsudvikling.

på de udenlandske markeder. Det er således den økonomiske tilbagegang i udlandet, som er hovedforklaringen på den svage eksportudvikling i vinter- og forårsmånederne, ikke vigende markedsandele. Sammenholdt med den stærke danske eksportpræstation i de forudgående år kan konklusionen kun blive, at uanset den kraftige svækkelse af en række andre landes valutaer er den gode danske konkurrenceevne intakt, jf. tillige omtalen af den effektive kronekurs s. 21f. Det hører dog med i billedet, at de beskedne forskydninger i den samlede konkurrenceevne i forhold til udlandet nødvendigvis må afspejle, at virksomheder, der især konkurrerer med bl.a. svenske virksomheder, er blevet dårligere stillet, men det modsvares af andre virksomheders styrkede stilling.

Dette skift i konkurrenceposition genfindes også tydeligt i grænsehandelen, der indgår som en del af rejseposten på betalingsbalancen. Der har været en markant forringelse af nettoindtægterne i forhold til Sverige, men det modsvares for en stor del af en yderligere forbedring i forhold til Tyskland som tegn på, at grænsehandelen her formentlig er ved at vende til de danske detailhandlers fordel. Alt i alt har den noget kraftigere forbrugsvækst herhjemme end i udlandet dog ført til, at nettoindtægterne vedrørende turisme faldt med 1 mia.kr.

Der har også været en svækkelse af de øvrige tjenesteposter på betalingsbalancen, men lavere renteudgifter. Sammen med den styrkede handelsbalance giver

Tabel 3

Udlandsgælden

	Ultimo 1993			Ultimo 1992
	Tilgodehavender	Gæld	Nettogæld	Nettogæld
	Milliarder kroner			
Nationalbanken	76	1	- 75	- 45
Offentlig sektor	30	531 ¹⁾	501 ¹⁾	343 ¹⁾
Pengeinstitutterne	391	183	- 209	- 60
Privat ikke-banksektor	300 ²⁾	300 ²⁾	0 ²⁾	3
I alt	800 ²⁾	1 020 ²⁾	220 ²⁾	241

Anm.: Baseret på skøn for saldoen på betalingsbalancens løbende poster. En gennemgribende revision forventes offentliggjort i Kvartalsoversigten, maj 1994.

¹⁾ Inkl. udlændinges beholdninger af statspapirer udstedt i Danmark.

²⁾ Afrundet til nærmeste 10 mia.kr.

det alt i alt en forøgelse af overskuddet på betalingsbalancens løbende poster til omkring 30 mia.kr. eller 3½ pct. af BNP, idet den særlige usikkerhed på opgørelsen for 1993 må have i erindring.

Udviklingen i den danske nettogæld til udlandet bestemmes først og fremmest af saldoen på betalingsbalancens løbende poster, men også af værdireguleringer som følge af kursbevægelser på valuta og værdipapirer i løbet af året.

Der foreligger som omtalt endnu ikke betalingsbalancestatistik for hele 1993, men på grundlag af et skønnet løbende overskud på 30 mia.kr., faldt nettogælden med ca. 20 mia.kr., da værdireguleringer isoleret set øgede gælden med 10 mia.kr.

Den stærke stigning i kurserne på danske obligationer gav udlændinge en kursgevinst på knap 25 mia.kr., som imidlertid for størstedelens vedkommende blev opvejet af danskeres kursgevinster på udenlandske værdipapirer.

Udlandsgælden ved udgangen af 1993 kan således på dette grundlag anslås til 220 mia.kr. svarende til 25 pct. af BNP.

Det skal fremhæves, at oplysningerne i tabel 3 på flere punkter må anses for usikre.

I en årrække er den private sektors mellemværender med udlandet i al væsentlighed blevet opgjort ved at lægge årets saldo på betalingsbalancen til gælden året før og foretage kursreguleringer. Den statistiske usikkerhed kan derfor antages at være blevet stadig større. I Kvartalsoversigten maj 1994 forventer Nationalbanken at kunne offentliggøre resultater af en ny opgørelse af Danmarks status over for udlandet, hvor de dele af den private sektors mellemværender, som ikke er dækket af løbende statistik, er søgt belyst gennem en større spørgeskemaundersøgelse.

Udsigterne

Ved indgangen til 1994 er der klare tegn på, at det begyndende opsving styrkes. Det har især sin baggrund i, at produktionsfaldet i udlandet synes ophørt samtidig med, at det private forbrug er i vækst og renten på det laveste niveau i 30 år. Desuden finder der en yderligere lempelse af finanspolitikken sted, idet især de offentlige investeringer, men i nogen grad også det offentlige forbrug øges, mens den personlige indkomstskat nedsættes via skattereformen, der sænker marginalskatterne og øger udskrivningsgrundlaget. Den lave inflation vil i sig selv stimulere væksten i eksporterhvervene.

På denne baggrund må der ventes en pæn økonomisk vækst i 1994. Den præcise størrelse må betragtes som ret usikker. Der tales ofte om en vækst på $2\frac{1}{2}$ -3 pct., men såvel en noget lavere som noget højere vækst kan ikke afvises.

Det må på den ene side anses for ganske sikkert, at produktionen vil stige en del kraftigere end i det øvrige Europa, men såfremt husholdningerne fortsætter de forudgående års tendens til konsolidering af formuestillingen ved tilbagebetaling af gæld, vil mervæksten blive forholdsvis beskeden. Rentefaldet, konverteringsomfanget og den betydelige vækst i de disponible realindkomster taler på den anden side for en forholdsvis kraftig stigning i forbruget, som den lave inflation og stærke betalingsbalancestilling også levner rum for. Det store overskud på de løbende poster i 1993 vil mindske rentebetalingerne til udlandet og give plads til en løbende forringelse af handelsbalancen som følge af en stigende import.

Beskæftigelsen ventes at stige noget som følge af produktionsfremgangen. Samtidig søges tilvæksten til arbejdsstyrken dæmpet og kvalifikationerne øget via midlertidige orlovsordninger til bl.a. uddannelse. Arbejdsløsheden ventes derfor at falde hurtigere, end det normalt vil være tilfældet i starten af et opsving. Det er afgørende, at orlovsordningerne tages op til fornyet vurdering, såfremt der opstår tendenser til flaskehalser. Trods den store aktuelle arbejdsløshed er den andel af befolkningen, som har erhvervsmæssig beskæftigelse, stor sammenlignet med andre lande, og den såkaldte skjulte arbejdsløshed derfor tilsvarende lav.

Lempelsen af finanspolitikken vil føre til en yderligere forringelse af de offentlige finanser med omkring 10 mia.kr. i 1994 til et underskud af størrelsesordenen 45 mia.kr. svarende til omkring 5 pct. af BNP, medmindre væksten bliver meget stærk. Det finanspolitiske råderum må hermed anses for opbrugt, uanset om væksten bliver stærkere eller svagere end skitseret, og det indgår da også i planerne for de efterfølgende år, at finanspolitikken skal strammes i takt med, at de nu planlagte eller netop igangsatte offentlige investeringer dør ud. Realiseringen af disse planer er central for fastholdelse af linjen i den økonomiske politik.

Penge- og valutaforholdene

Penge- og valutapolitikken

Fra efteråret 1992 til august 1993 var penge- og valutaforholdene præget af perioder med valutauro, der førte til forhøjelse af de korte renter og kortvarige betydelige interventioner til støtte for kronen i overensstemmelse med reglerne i EMS-samarbejdet. I de mellemliggende rolige perioder kunne renten sættes ned, og der var tilbagestrømning af valuta.

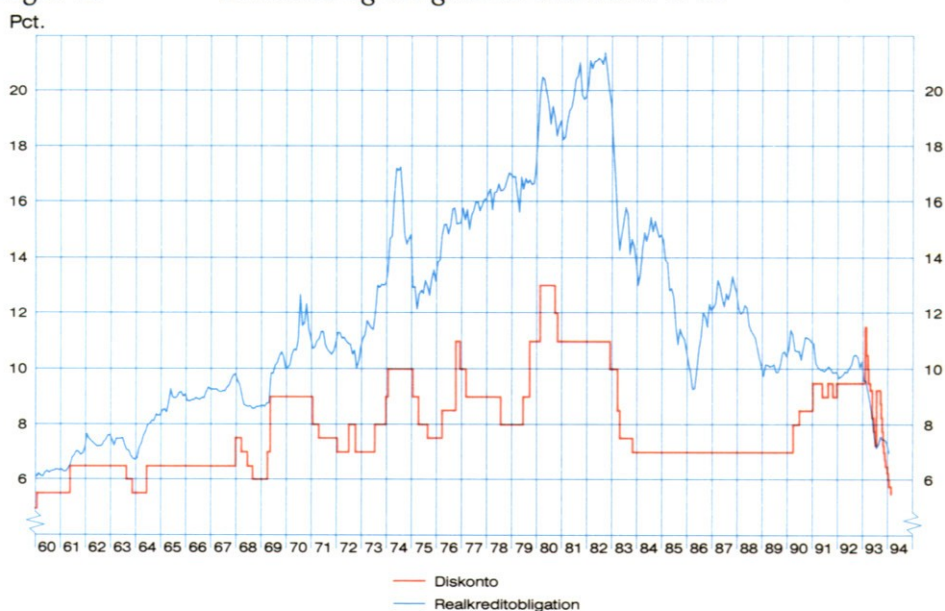
Beslutningen om midlertidigt at udvide udsvingsgrænserne i EMS til ± 15 pct. i begyndelsen af august indebar i realiteten overgang til flydende valutakurser og dermed en ændring af vilkårene for den danske penge- og valutakurspolitik, der i årtier har været baseret på fastkurssamarbejde.

De udvidede udsvingsgrænser har ikke ændret målsætningen for valutakurspolitikken. Det er fortsat målet at holde en stabil kronekurs knyttet til de hidtidige kernelande i EMS-samarbejdet med udgangspunkt i de eksisterende centralkurser. Opretholdelsen af fastkurspolitikken blev tilkendegivet i en udtalelse af statsministeren den 2. august, jf. bilag 3.

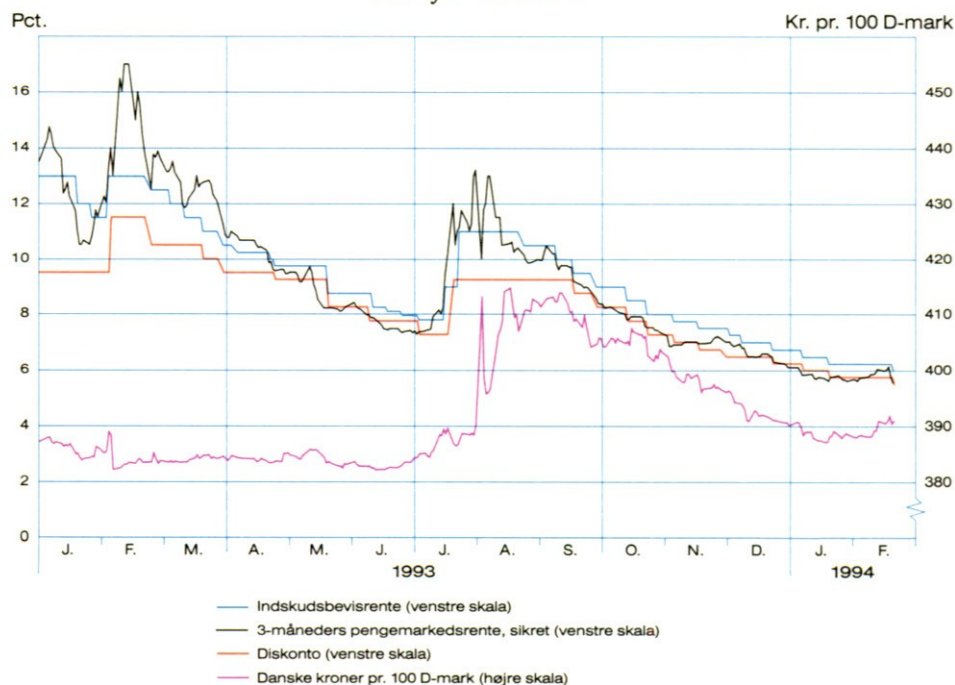
Uden det tætte samarbejde om valutakursudviklingen, der hidtil har været i EMS, stilles der større krav til troværdigheden af den økonomiske politik.

Kronen svækkedes umiddelbart efter EMS-sammenbruddet, men styrkedes fra september.

Figur 12 *Diskonto og obligationsrente siden 1960*

Figur 13 *Renteudvikling og kronens kurs
over for D-mark*

Nationalbanken har nedsat den korte rente i små skridt i takt med, at kronen styrkedes i overensstemmelse med de fundamentale økonomiske forhold. Normaliseringen af renteforholdene har kunnet gennemføres uden større udsving i kronekursen.

Kronen var i begyndelsen af 1994 tilbage i en position inden for eller tæt på de tidligere udsvingsgrænser i det snævre EMS-bånd samtidig med, at diskontoen er sænket til det laveste niveau siden 1964, jf. figur 12.

Den lange rente blev stort set ikke påvirket af de urolige valutaforhold og faldt jævnt gennem året med i alt 3 pct. – også til det laveste niveau i 30 år. Når der tages hensyn til inflation og skat, faldt renten knap så meget, da pristigningstakten formindskedes yderligere med næsten 1 pct.

Rentefaldet giver en betydelig stimulans til den indenlandske efterspørgsel.

De korte renter og likviditetsudviklingen

Efter spændingerne i slutningen af 1992 faldt der ro over valutamarkedene, og Nationalbanken kunne i januar 1993 nedsætte renten på indskudsbeviser i to om-

gange med i alt 1,5 pct. til 11,5 pct., jf. figur 13. Pengemarkedsrenten – 3-måneders renten på sikret basis – faldt til knap 11 pct.

Efter regeringsskiftet kom kronen i kølvandet på den irske devaluering under et voldsomt pres i begyndelsen af februar, jf. s. 16. Selv om renten på indskudsbeviser blev forhøjet til 13 pct. den 3. februar, måtte der interveneres for et hidtil uset beløb på en enkelt dag. Nationalbanken opslugede samtidig likviditet i pengemarkedet og tilkendegav, at pengeinstitutternes ekstra likviditetsbehov som følge af interventionerne skulle dækkes ved låntagning med 17 dages løbetid. Hermed anvendtes som tidligere under valutauro stram styring af pengeinstitutternes likviditet. Det medførte, at pengemarkedsrenterne steg mere end Nationalbankens officielle renter og bevægede sig i takt med presset mod kronen. Den nytiltrådte regering gav klart udtryk for, at fastkurspolitikken ville blive fortsat, og diskontoen forhøjedes den 4. februar om morgenen med 2 pct. til 11½ pct. med øjeblikkelig virkning. Straks efter blev der i samarbejde med en række EF-centralbanker foretaget koordineret intervention til støtte for kronen inden for interventionsgrænserne. Det havde en stabiliserende virkning, og efter meddelelse senere samme dag om, at Den Tyske Forbundsbank ville sænke renten – bl.a. med henvisning til spændingerne på valutamarkederne – ophørte presset mod kronen helt. Renten for 17-dages lånene til pengeinstitutterne blev fastsat til 40 pct.

Fra midten af februar normaliseredes valutaforholdene, og der var en betydelig valutatilbagestrømning. Frem til slutningen af april nedsattes diskontoen trinvis til 9¼ pct. og renten på indskudsbeviser til 9,75 pct.

Efter folkeafstemningen om Edinburgh-afgørelsen og Maastricht-traktaten den 18. maj nedsattes diskontoen og renten på indskudsbeviser 1 pct. efterfulgt af yderligere gradvise nedsættelser frem til begyndelsen af juli. Diskontoen blev nedsat til 7¼ pct. og renten på indskudsbeviser til 7,80 pct. I anden halvdel af juni var det korte rentespænd over for Tyskland stort set elimineret.

Under den fornyede uro i EMS kom kronen i midten af juli atter under pres og faldt til interventionsgrænsen over for gylden den 14. juli, så der måtte foretages støtteopkøb. Nationalbanken begrænsede pengeinstitutternes låneadgang i form af genkøbsforretninger, og renten på indskudsbeviser forhøjedes til 9 pct. Da presset fortsatte, blev der fredag den 16. juli – i lighed med den 4. februar – i samarbejde med EF-centralbanker foretaget intervention inden for interventionsgrænserne, og det blev meddelt, at diskontoen og renten på indskudsbeviser ville blive forhøjet med 2 pct. til henholdsvis 9¼ pct. og 11 pct. med virkning fra mandag den 19. juli.

Indgrebene bragte kronen fri af interventionsgrænsen og dæmpede valutauroen, men kun kortvarigt. De samlede interventioner i de tre dage beløb sig til 25 mia.kr.

Op til sammenbruddet i EMS kom kronen som også den franske og den belgiske franc under nyt pres, og i de to sidste dage af juli måtte Nationalbanken atter

foretage støtteopkøb for 25 mia.kr. Interventionerne påvirkede først pengeinstitutternes nettostilling i august, da valutaforretninger normalt afvikles to dage efter indgåelsen.

En del af pengeinstitutternes likviditetsbehov som følge af interventionerne i juli blev dækket af Nationalbanken ved udlån med lang løbetid til renter på 20-25 pct.

Der var stor usikkerhed på valutamarkedene efter udvidelsen af udsvingsgrænserne i EMS, og med betydelige udsving fra dag til dag svækkedes kronen godt 6 pct. over for D-mark, jf. figur 13.

Usikkerheden gjaldt også renteudviklingen, men efter at indskudsbevisrenten den 6. august – undtagelsesvis ved auktion – blev fastsat uændret til 11 pct., faldt pengemarkedsrenten.

For at mindske usikkerheden på valutamarkedet udsendte Nationalbanken den 13. august en udtalelse om den aktuelle valutapolitiske problemstilling, jf. bilag 4. Der henvises til, at overgangsproblemer under det nye valutakursregime i en kortere periode kunne medføre, at kronen ville være svagere end de fundamentale forhold tilsagde. Pengepolitikken ville blive normaliseret, så de høje pengemarkedssatser nedbragtes, men det kunne tage tid, før de korte renter kunne sænkes.

Kronen styrkedes herefter noget, og indskudsbevisrenten nedsattes den 23. august med 0,5 pct. En belgisk renteforhøjelse gav imidlertid fornyet usikkerhed om den fremtidige renteudvikling med tendens til stigende pengemarkedsrenter og vigende kronekurs. For at mindske usikkerheden om renteudviklingen nedsattes indskudsbevisrenten med 0,5 pct. den 8. september.

Herefter styrkedes kronen, og Nationalbanken kunne gradvis nedsætte diskontoen og indskudsbevisrenten i takt med den fortsatte styrkelse.

De gentagne rentesænkninger bragte diskontoen ned til 5½ pct. og indskudsbevisrenten til 6 pct. i midten af februar 1994, og pengemarkedsrenten næsten på niveau med den tyske pengemarkedsrente.

Samtidig med normaliseringen af renteforholdene styrkedes kronen frem til efter årsskiftet og lå herefter inden for eller tæt på udsvingsgrænserne i det tidligere snævre EMS-bånd.

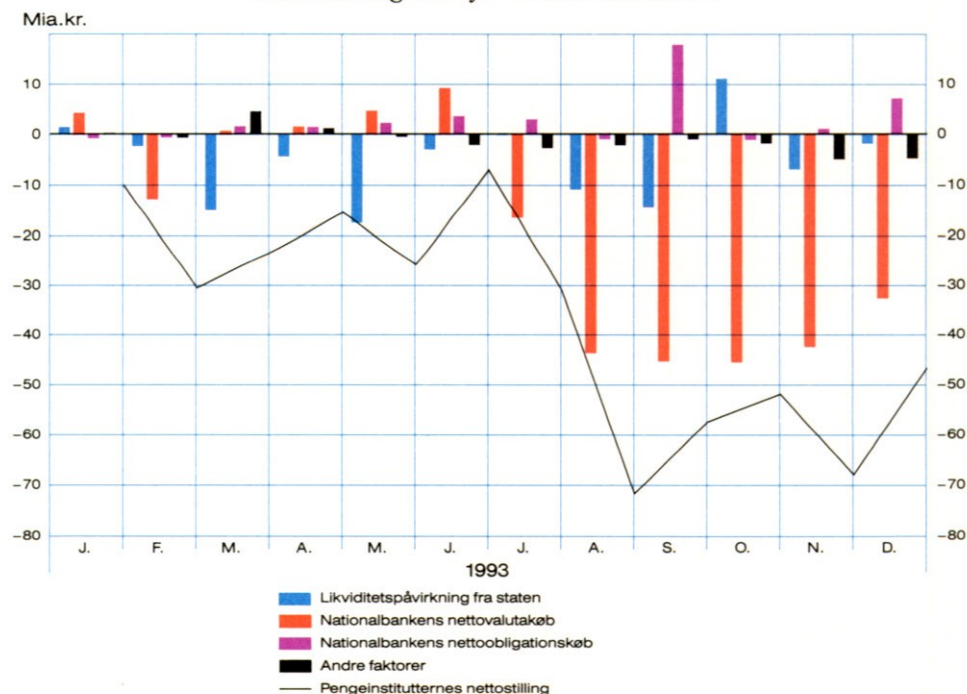
Fra november kunne Nationalbanken købe valuta i markedet sideløbende med styrkelsen af kronen. Der var i midten af februar 1994 købt valuta svarende til knap 40 pct. af valutaudstrømningen i juli.

Pengeinstitutternes nettogæld til Nationalbanken forøgedes i 1993 med 32 mia.kr. til 47 mia.kr. som følge af Nationalbankens nettosalg af valuta, jf. figur 14.

Det høje niveau, gælden kom op på efter de store interventioner i juli, nedbragtes først mod slutningen af året, da Nationalbanken kunne købe valuta i markedet.

Med virkning fra den 8. juni udvidedes grundlaget for pengeinstitutternes låneadgang i Nationalbanken i form af genkøbsforretninger til alle indenlandske

Figur 14 *Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken*

Anm.: Akkumuleret siden primo januar 1993.

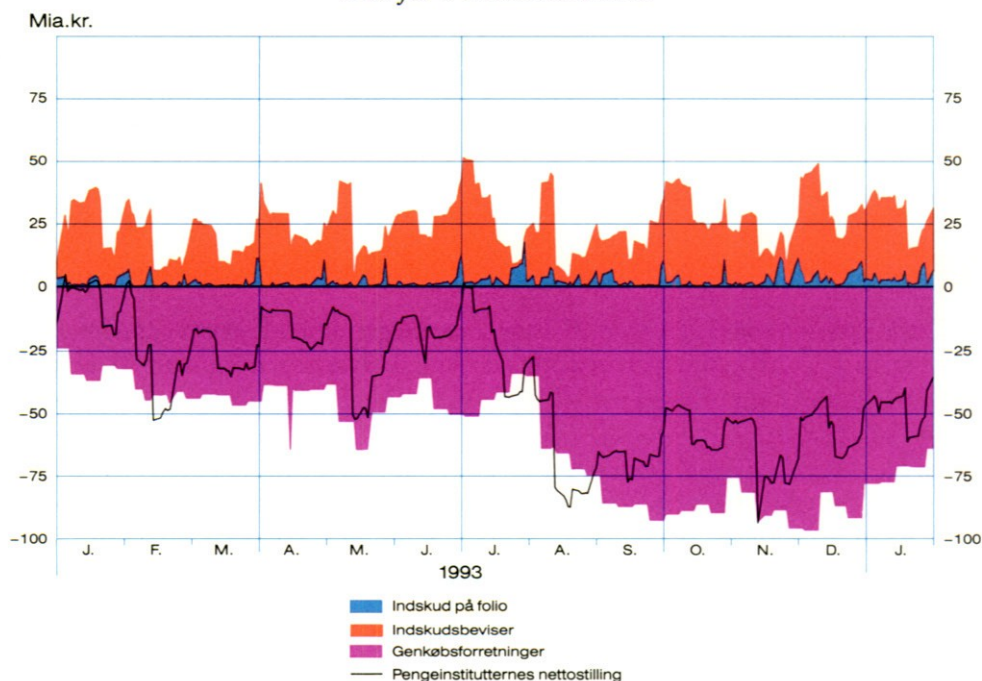
statspapirer. Tidligere var grundlaget alene ubegrænset for skatkammerbeviser, mens anvendelsen af øvrige statspapirer var begrænset til 30 pct. af det enkelte instituts ansvarlige kapital. Det enkelte pengeinstituts mulighed for at deltage på pengemarkedet øgedes hermed, så der skabtes grundlag for stærkere konkurrence og en bedre rentedannelse og dermed større overensstemmelse mellem renterne på de forskellige delmarkeder, jf. omtalen s. 50f. Regelsættet for pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken er optrykt i Kvartalsoversigten august 1993.

Med det udvidede grundlag har pengeinstitutterne kunnet finansiere den betydelige gæld til Nationalbanken gennem indgåelse af genkøbsforretninger, jf. figur 15. Kun i enkelte tilfælde har Nationalbanken været nødsaget til at tilføre likviditet ad anden vej. Sammenhængen mellem renterne på de enkelte delmarkeder blev dog først væsentligt bedre mod slutningen af året, hvor Nationalbankens køb af valuta forbedrede pengeinstitutternes nettostilling.

For året som helhed var statsfinanserne likviditetsmæssigt neutrale. Bruttosalget af statspapirer svarede stort set til bruttokasseunderskuddet bortset fra afdrag på udenlandske lån, men som følge af tidsforskydninger mellem salget af stats-

Figur 15

*Pengeinstitutternes nettostilling
over for Nationalbanken*

Anm.: Pengeinstitutternes nettogæld oversteg låntagning i form af genkøbsforretninger i de perioder, hvor Nationalbanken supplerede den normale tilførsel af likviditet med udlån i pengemarkedet.

papirer og statens udbetalinger har der været ganske store afvigelser i løbet af året, jf. figur 14.

Målsætningen om et årligt statspapirsalg svarende til fuld likviditetsmæssig neutralisering af statsfinanserne har været fulgt siden begyndelsen af 1980'erne. Med virkning fra 1. januar 1994 er det ifølge Maastricht-traktaten ikke tilladt for staten at låne i Nationalbanken, jf. s. 58. På denne baggrund indgik regeringen og Nationalbanken i efteråret 1993 en aftale om dækningen af statens samlede finansieringsbehov. Aftalen var en præcisering af den årelange praksis. Statens underskud skal fortsat dækkes ved salg af indenlandske statspapirer, således at statens udenlandske lånoptagelse stadig primært har til formål at sikre tilstrækkelige valutaeserver. Som udgangspunkt refinansieres afdrag på statens udlandslån. Såfremt udviklingen i valutaforholdene medfører betydelige interventioner og dermed ændringer i valutaeserverne, vil spørgsmålet om en ændring af statens udlandsgæld blive taget op til drøftelse mellem regeringen og Nationalbanken. Det vil herigennem blive sikret, at statens konto i Nationalbanken ikke kommer i overtræk.

Pengeinstitutternes annoncerede udlånsrenter har i store træk fulgt ændringerne i diskontoen, men selv på forholdsvis sikre udlån til private som bil- og boliglån er renten i mange tilfælde fortsat tocifret. For de annoncerede indlånsrenter lagde det lavere udgangsniveau en bund under rentefaldet.

I perioder, hvor pengemarkedsrenten var presset op på grund af valutauro, indførte nogle pengeinstitutter midlertidige rentetillæg på visse erhvervsmæssige udlån på op til 4 pct. for at forhindre, at der blev trukket på kreditter for at placere i aftaleindskud på pengemarkedsvilkår.

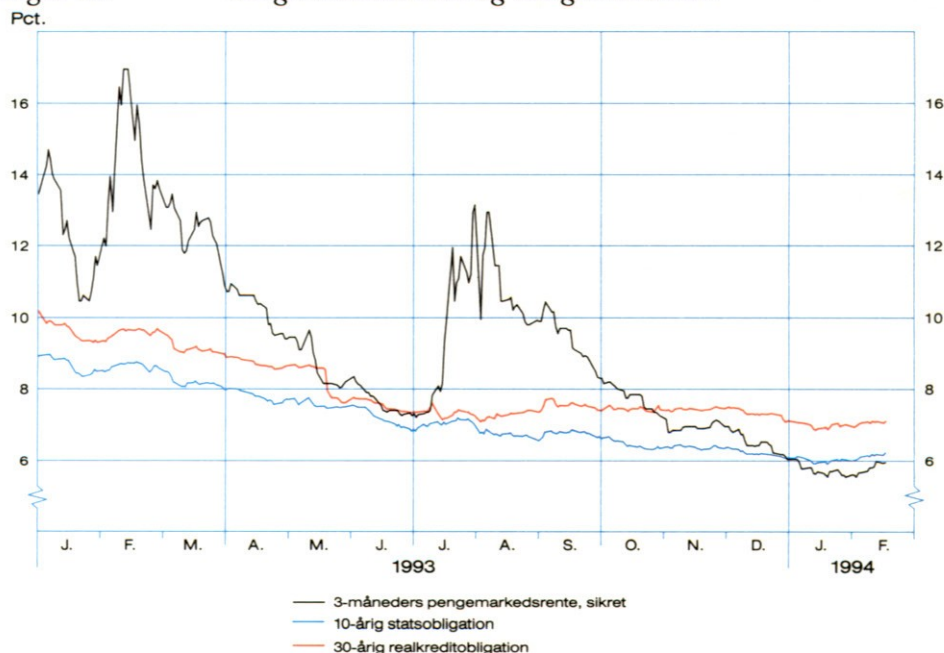
Renteudviklingen på obligationsmarkedet

Renten på den toneangivende 10-årige statsobligation faldt jævnt gennem 1993 med knap 3 pct. til godt 6 pct. ved årets udgang. Udviklingen var stort set upåvirket af valutakriserne. Renteforskellen til tyske obligationer var i begyndelsen af 1994 under $\frac{1}{2}$ pct.

Faldet gjorde sig også gældende for renten på realkreditobligationer, der har væsentlig betydning for boligmarkedet og den indenlandske efterspørgsel. Gennem første halvår faldt renten for 30-årige obligationer med 3 pct. til godt 7 pct., jf. figur 16.

Som følge af rentefaldet nedsattes mindsterenten med 1 pct. til 7 pct. fra den

Figur 16 *Pengemarkedsrente og obligationsrenter*

18. maj, til 6 pct. fra den 1. juli og yderligere til 5 pct. fra den 1. januar 1994. Mindsterenten er den lavest tilladte kuponrente på nyudstedte obligationer, som private kan erhverve uden skattepligt for kursgevinster. Realkreditinstitutterne udstedte obligationer med pålydende renter svarende til mindsterenten, overvejende som 6 pct.-obligationer.

Rentefaldet fik mange låntagere til at omlægge eksisterende realkreditlån til nye lavtforrentede lån, jf. omtalen s. 45f.

Fra efteråret lå renten på 30-årige realkreditobligationer stabilt på knap 7½ pct. Hermed udvidedes renteforskellen over for 10-årige statsobligationer til godt 1 pct. i december, men formindskedes lidt efter årsskiftet, jf. figur 16.

Som følge af konverteringsrisikoen på 6 pct.-obligationer vil renteforskellen over for inkonverterbare statsobligationer udvides, når renten falder.

Hertil kommer, at den mest anvendte metode for konvertering indebærer, at de nye obligationer udstedes løbende, mens de gamle højtforrentede obligationer først indfries til de ordinære terminer. Det giver en midlertidig forøgelse af den cirkulerende mængde obligationer.

Desuden kan efterspørgslen efter realkreditobligationer være svækket af, at de store førtidige indfrielse har givet de realrenteafgiftspligtige investorer, der traditionelt har efterspurgt realkreditobligationer, anledning til at revidere sammensætningen af deres portefølje.

I begyndelsen af 1994 faldt 3-måneders pengemarkedsrenten under renten på 10-årige statsobligationer. Hermed svarede renten på korte placeringer stort set til renterne på længere løbetider for første gang siden midten af 1991.

Kapitalbevægelserne

De gentagne perioder med pres mod kronen skyldtes kun i mindre omfang udadgående kapitalbevægelser i traditionel forstand, idet ønskede ændringer af valutapositioner navnlig blev foretaget i valutaterminsmarkedet, der har fået stigende betydning.

Ved at sælge kroner på termin til pengeinstitutterne kan et eventuelt valutakurstab på kroneaktiver i tilfælde af en svækkelse af kronen undgås. Valutaterminsmarkedet anvendes ikke alene til afdækning af eksisterende positioner. Det bruges også til at tage nye valutapositioner.

Derimod tager pengeinstitutterne normalt ikke valutapositioner for egen regning. For at afdække valutakursrisikoen på terminsforretninger med kunder og korrespondenter efterspørger pengeinstitutterne valuta i kassemarkedet for et tilsvarende beløb. Med den øgede anvendelse af valutaterminsmarkedet er ændringer i pengeinstitutternes udlandsstilling blevet en af de mest dominerende kapitalbevægelser.

Udlændinge forøgede gennem året nettosalget til pengeinstitutterne af kroner på termin med 67 mia.kr., jf. tabel 28 i tillægget, bl.a. til at afdække kronekursrisiko på deres beholdning af kroneobligationer.

I perioder med valutauro har indlændinge derimod gennemgående taget positioner med kronen i valutaterminsmarkedet, men mod årets slutning blev disse positioner nedbragt. Hertil kom, at indlændinges nettoindlån i valuta forøgedes med 10 mia.kr. i 1993.

Afdækningen af valutamellemværender med kunder og korrespondenter medførte, at pengeinstitutterne forøgede deres nettovalutaaktiver over for udlændinge med knap 90 mia.kr. i 1993.

Pengeinstitutternes kroneaktiver over for udlændinge steg på nettobasis med 62 mia.kr., hovedsagelig i andet halvår. Der var især tale om långivning i form af genkøbsforretninger i kroneobligationer til finansiering af udlændinges køb af kroneobligationer, navnlig efter udbygningen af markedet for genkøbsforretninger, jf. s. 33f. Tidligere dækkedes kronekursrisikoen overvejende ved salg af kroner på termin.

Transaktioner af denne type påvirker ikke valutamarkedet, men den smidigere adgang til kronefinansiering i pengemarkedet har utvivlsomt bidraget til den forøgede udenlandske efterspørgsel efter kroneobligationer og dermed faldet i den lange rente.

Samlet er pengeinstitutternes udlandsstilling forbedret med 141 mia.kr., jf. tabel 4. De forskellige faktors indflydelse på udviklingen i udlandsstillingen er nærmere beskrevet i Kvartalsoversigten november 1993, s. 6-8.

Porteføljainvesteringer, der er specificeret i tabel 29 i tillægget, medførte i 1993 en kapitalimport på 82 mia.kr.

Nettosalg til udlandet af kroneobligationer mv. beløb sig for året som helhed til 75 mia.kr., hvoraf 8 mia.kr. var realkreditobligationer, især det likvide papir 6 pct. 2026. Kroneobligationer mv. i udenlandsk besiddelse androg ved udgangen af 1993 omkring 285 mia.kr.

Samtidig med køb af kroneobligationer viste udlændinge interesse for det danske aktiemarked. Efter en årrække uden nævneværdig nettoomsætning blev der i 1993 solgt aktier til udlandet for 7 mia.kr.

Indlændinges køb og salg af udenlandske værdipapirer var i balance.

Bruttoomsætningen af værdipapirer mellem Danmark og udlandet er steget betydeligt de seneste år. Mens værdipapiromsætningen i 1990 beløb sig til 426 mia.kr. af de samlede registrerede bruttokapitalbevægelser på 1.038 mia.kr., steg den i 1993 til 2.421 mia.kr. af de samlede bruttokapitalbevægelser på 3.440 mia.kr. Danske obligationer tegnede sig for 2.190 mia.kr., hvoraf $\frac{2}{3}$ blev omsat via London.

Direkte investeringer, der inkl. koncernlån i 1993 medførte en kapitalimport på 2 mia.kr., er specificeret i tabellerne 30 og 31 i tillægget, hvor der er en lande- og branchefordeling.

I den samlede opgørelse af de valutastatistiske indberetninger, der beløb sig til 4.500 mia.kr. i 1993, var der fejl og udeladelser for 13 mia.kr. Posten fejl og udel-

Tabel 4

Kapitalbevægelserne

	Nettoindtægt	
	1992	1993
	Milliarder kroner	
Porteføljelinvesteringer	61,4	82,2
Direkte investeringer	- 7,3	2,0
Erhvervsmæssig nettolåntagning	- 16,2	- 15,7
Kommuner mfl. og privatpersoners nettolåntagning	- 6,9	2,7
Fald i pengeinstitutternes udlandsstilling ¹⁾	- 54,6	- 140,6
Fejl og udeladelser	- 1,8	13,0
Skøn over ikke-registrerede handelskreditter	- 10,4	- 6,7*
Betalingsbalancens løbende poster	28,2	30,0*
Samlet finansieringsbehov	- 7,6	- 33,1
Dækket ved:		
Statslig nettolåntagning i udlandet ²⁾	6,5	57,9
Fald i Danmarks internationale likviditet	1,1	- 24,8

¹⁾ Ekskl. kursregulering mv.

²⁾ Inkl. Hypotekbanken.

delser er udtryk for, at der ikke er overensstemmelse mellem de valutastatistiske indberetninger, som Nationalbanken modtager fra valutahandlerne, og ændringerne i valutahandlernes udlandsstilling. Indkøringsproblemerne med statistikken for udenrigshandelen i forbindelse med etableringen af det indre marked har ingen betydning for fejl og udeladelser i valutastatistikken. Mønstret i de månedlige opgørelser med fejl og udeladelser koncentreret i enkelte måneder passer ikke med de mere beskedne udsving i de løbende betalinger fraregnet udenrigshandel og rentebetalinger. Alt tyder på, at fejlen hovedsagelig stammer fra manglende registrering af kapitalbevægelser.

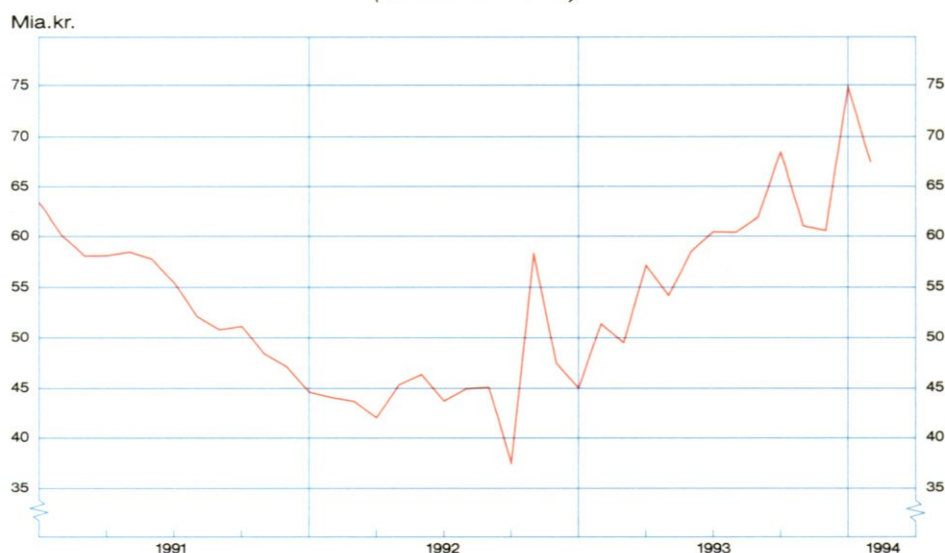
Valutareserverne

Efter valutauroen i efteråret 1992, hvor kronen flere gange måtte støttes ved intervention, besluttedes det at holde lidt større valutareserver.

I 1993 oversteg den private kapitaleksport det løbende betalingsbalanceoverskud med 33 mia.kr., men ved en betydelig statslig låntagning i udlandet på 58 mia.kr. forøgedes valutareserverne (Danmarks internationale likviditet) med 25 mia.kr. til 70 mia.kr. Kursreguleringer ved udgangen af året forøgede valutareserverne med 5 mia.kr. til 75 mia.kr., jf. figur 17.

Figur 17

*Danmarks internationale likviditet
(valutareserverne)*

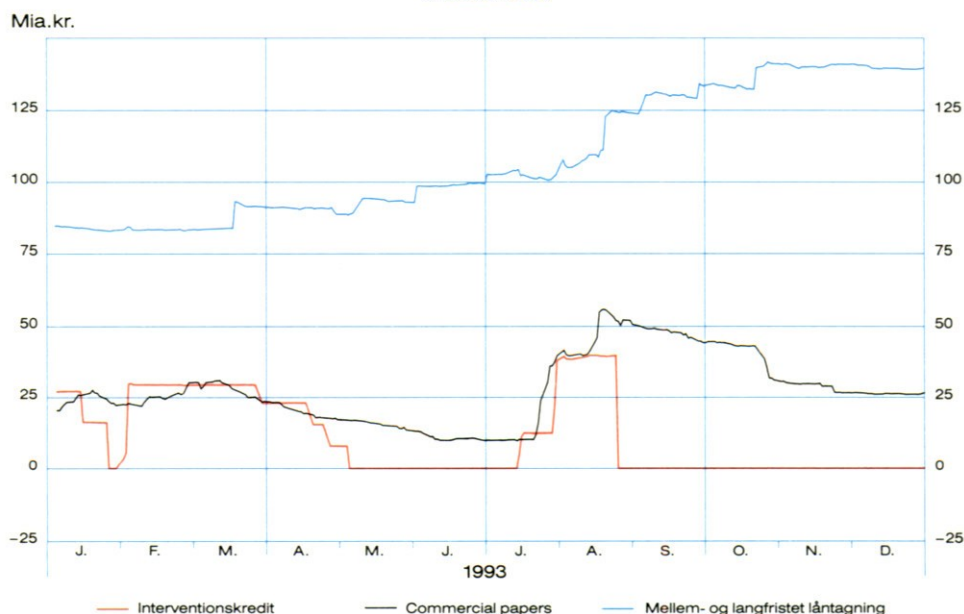
Under valutauroen i begyndelsen af februar interverneredes for 33 mia.kr., men der var hurtig tilbagestrømning af valuta, som sammen med statslig låntagning førte til jævn stigning i valutareserverne gennem første halvår til 60 mia.kr. ved udgangen af juni.

Under valutauroen i midten af juli og igen op til EMS-sammenbruddet interverneredes for i alt 51 mia.kr. – næsten svarende til niveauet for reserverne. Interventionerne i de to sidste dage af juli på 25 mia.kr. påvirkede først valutareserverne i august. Interventionerne blev i vidt omfang finansieret ved interventionskreditter fra Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde. Statens kortfristede låneprogrammer i form af Commercial Papers, der fungerer som en beredskabsfacilitet, benyttedes i juli og august til at bringe reserverne tilbage på godt 60 mia.kr.

Efter udvidelsen af udsvingsgrænserne i EMS til +/-15 pct. den 2. august svækkedes kronen, uden at Nationalbanken søgte at påvirke kursudviklingen ved at købe eller sælge valuta.

Interventionskreditterne tilbagebetaltes førtidigt i slutningen af august, jf. figur 18. Da der ikke var nogen umiddelbar tilbagestrømning af valuta, blev låntagningen via Commercial Papers programmerne omlagt til lån med længere løbetider i september og oktober. Da omlægningen blev foretaget i et hurtigere tempo, end den kortfristede gæld forfaldt, forøgedes valutareserverne midlertidigt i september.

Figur 18 *Interventionskredit og statens låntagning i udlandet*

Kronen styrkedes fra september, og i november og december købte Nationalbanken valuta for 13 mia.kr.

Valutakøbene fortsatte efter årsskiftet, og det var muligt at afdrage betydelige beløb på de udenlandske statslån.

Valutareservernes sammensætning er vist i tabel 25 i tillægget. Den likvide del består af fordringer på udlandet, overvejende udenlandske statspapirer. Ud over likviditet og sikkerhed lægges der ved placeringen vægt på afkast. Nationalbanken behøver ikke nødvendigvis at realisere værdipapirer for hurtigt at kunne disponere over valuta. Ved at anvende værdipapirer i genkøbsforretninger kan der hurtigt skaffes store valutabeløb med små omkostninger, og renterisikoen på valutareserverne ændres ikke. Dele af valutareserverne blev benyttet til genkøbsforretninger både i februar og i juli.

Herudover kan der hurtigt skaffes valuta gennem statens kortfristede låneprogrammer (Commercial Papers). Programmerne blev anvendt i februar og som omtalt i betydeligt omfang igen i juli og august for at undgå større fald i valutareserverne. Hvis lånebehovet er mere varigt, erstattes træk på de kortfristede låneprogrammer med længerelebende statslig låntagning.

Den ubegrænsede adgang til interventionskredit i EMS har ikke praktisk betydning efter udvidelsen af udsvingsgrænserne til ± 15 pct. Der er kun automa-

tisk og ubegrænset adgang til interventionskredit, når valutaen er på interventionspunkt.

Som omtalt s. 35 aftalte Nationalbanken i efteråret med regeringen, at statens udlandslån som udgangspunkt refinansieres og primært har til formål at sikre tilstrækkelige valutareserver.

Valutareserverne og den statslige udlandsgæld kan derfor ikke betragtes uafhængigt af hinanden. Ved samstyring kan nettolåneomkostningerne formindskes og risikostyringen gøres mere effektiv.

I begyndelsen af 1992 påbegyndtes en sådan valutamæssig samstyring af valutareserverne og den udenlandske statsgæld. Da valutakursrisikoen er langt større end renterisikoen, er samstyringen af valutakursrisikoen prioriteret højest, mens der endnu ikke er samstyring af renterisikoen.

Ved kvartalsvise møder mellem Finansministeriet, Økonomiministeriet og Nationalbanken fastsættes et udgangspunkt for valutafordelingen af nettogælden – den såkaldte neutralfordeling – på grundlag af en afvejning af de forventede låneomkostninger og valutakursrisikoen på lidt længere sigt. Kun den del af valutareserverne, der placeres på markedsmæssige vilkår, indgår i nettostyringen. Ved udgangen af 1993 var en nettogæld på godt 100 mia.kr. omfattet af nettostyringen.

Nettogældens valutasammensætning fastlægges ud fra neutralfordelingen. I den daglige styring kan der inden for nærmere fastsatte grænser afviges fra neutralfordelingen, når det skønnes hensigtsmæssigt. Neutralfordelingen blev i årets løb ændret i retning af større nettogæld i EMS-valutaerne og mindre i schweizerfranc og pund samt større aktivbeholdning i dollar. Valutalikviditeten placeres fortrinsvis i de traditionelle reservevalutaer dollar og D-mark.

Styring efter neutralfordelingen har måttet suspenderes en stor del af året som følge af valutauroen. Ved udnyttelse af interventionskreditter, der i praksis er lån i ECU, stiger andelen af ECU i nettogælden betydeligt i forhold til andelen i neutralfordelingen.

I situationer med uro på valutamarkedene er en hurtig tilpasning af nettogælden til neutralfordelingen ikke altid mulig, idet det kan forstyrre andre landes valutakursmålsætninger. En hurtig tilpasning kan også være bekostelig i perioder med ustabile valutakurser. Også ved valutatilbagestrømning kan en hurtig tilpasning til neutralfordelingen være uhensigtsmæssig.

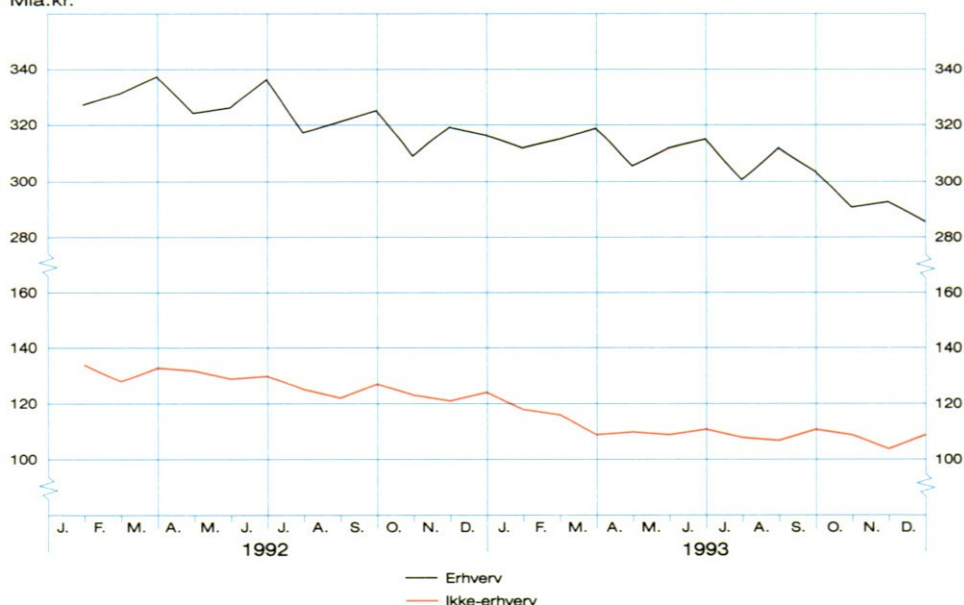
Samstyringen af valutareserverne og statens udlandsgæld er nærmere beskrevet i publikationen „Statens låntagning og gæld 1993”.

Kreditformidlingen

Den svage konjunkturudvikling og den til tider meget høje korte rente formindskede den indenlandske efterspørgsel efter kredit. Nedgang i låntagningen i

Figur 19 *Pengeinstitutternes udlån til erhverv og ikke-erhverv*

Mia.kr.

Anm.: Inkl. udenlandske filialer og datterbanker. Tallene for 1993 er korrigeret for tab og hensættelser.

pengeinstitutterne blev delvis modsvaret af anden finansiering, hovedsagelig låntagning i realkreditinstitutterne.

Pengeinstitutternes udlån stabiliseredes midlertidigt hen over midten af året, jf. figur 19, men i sidste del af året, hvor konverteringen af realkreditlån for alvor tog fart, faldt udlånene atter. Udviklingen tyder på, at en del variabelt forrentede lån i pengeinstitutterne i forbindelse med faldet i den lange rente og konvertering af realkreditlån er blevet omlagt til lang- eller mellemfristet finansiering i realkreditinstitutter.

Efter udvidelsen af udsvingsgrænserne i EMS medførte den øgede risiko for udsving i valutakurserne, at det navnlig var udlån i valuta, der faldt.

Pengeinstitutternes beholdning af kroneobligationer svingede gennem året, men viste for året som helhed et mindre fald.

Beholdningen af statspapirer formindskedes betydeligt, mens beholdningen af realkreditobligationer forøgedes, især i sidste halvår under konverteringsbølgen. Da pengeinstitutterne samtidig forøgede salget af obligationer på termin, er der muligvis tale om en midlertidig placering, indtil de endelige investorer får frigjort midler ved indfrielsen af de konverterede obligationer.

Indlånene i pengeinstitutterne steg markant fra sommeren. Stigningen faldt

Figur 20

Pengemængden

Mia. kr.

Anm.: Pengemængden omfatter seddel- og møntløbet uden for pengeinstitutsektoren og indskud fra den indenlandske ikke-kreditinstitutsektor i pengeinstitutter i Danmark inkl. herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter. Såvel indskud i kroner som i fremmed valuta indgår i pengemængden. Indskud på særlige indlånsformer bortset fra gevinstopsparingskonti medtages ikke.

sammen med opgangen i den indenlandske efterspørgsel, men var noget stærkere. Pengemængden, der er en opgørelse af ikke-kreditinstitutters likvide aktiver over for Nationalbanken og pengeinstitutter i Danmark, var ved udgangen af året steget 11 pct. i forhold til niveauet året før, jf. figur 20.

Udlændinge havde tilsyneladende stærkere forventninger om et fald i den lange rente end indlændinge og købte obligationer fra den indenlandske ikke-banksektor, der foretrak at placere i indlån i pengeinstitutterne. Obligationskøbene finansieredes især ved låntagning i form af genkøbsforretninger med pengeinstitutterne. Den stærke stigning i pengemængden i sidste halvår modsvarede således i høj grad af en stigning i pengeinstitutternes kronelån til udlændinge, jf. tabel 5.

En del af stigningen i pengemængden kan være midlertidig, da konverteringerne har givet anledning til kortsigtede forskydninger mellem pengeinstitutternes beholdning af realkreditobligationer, realkreditinstitutternes indlån i pengeinstitutterne og pengeinstitutternes øvrige indlån.

Nationalbankens nettosalg af valuta i perioder med valutauro har ikke haft større virkning på pengemængden, da der overvejende var tale om overflytning af valuta fra Nationalbanken til pengeinstitutterne til dækning af deres valutaterminsforretninger med kunder og korrespondenter.

Tabel 5 *Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden*

	1. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.	1993
	Milliarder kroner				
Ændring i udlån	- 10,0	- 2,2	- 5,9	- 12,7	- 30,8
Køb af obligationer	- 5,2	2,2	16,9	- 18,0	- 4,1
Ændring i valutareserver korregeret for statslig nettolåntagning i udlandet	2,0	7,4	- 54,8	12,7	- 32,7
Ændring i pengeinstitutternes uden- landske nettovalutaaktiver	17,0	- 2,6	46,1	18,7	79,2
Ændring i pengeinstitutternes uden- landske nettokroneaktiver	1,8	18,2	15,6	25,9	61,5
Andre faktorer	0,7	- 4,9	- 5,6	- 21,3	- 31,1
Ændring i pengemængden	6,3	18,1	12,3	5,3	42,0

I lande, der intervenerede med nettokøb af valuta – som Tyskland – har der været tale om flytning af valuta fra pengeinstitutterne til centralbanken, så også her har interventionerne haft begrænset virkning på pengemængden.

Nettoutilgangen af *realkreditobligationer* til kursværdi udgjorde i 1993 119 mia.kr., jf. tabel 19 i tillægget. Det giver imidlertid ikke noget dækkende billede af kreditudvidelsen gennem realkreditinstitutterne. Den cirkulerende mængde obligationer forøges kraftigt under konverteringerne, da de nye obligationer typisk udstedes, før de eksisterende indfries. Efter en skønsmæssig korrektion for tidsforskydningen mellem nyudstedelse og indfrielse kan kreditudvidelsen gennem realkreditinstitutterne anslås til 15 mia.kr.

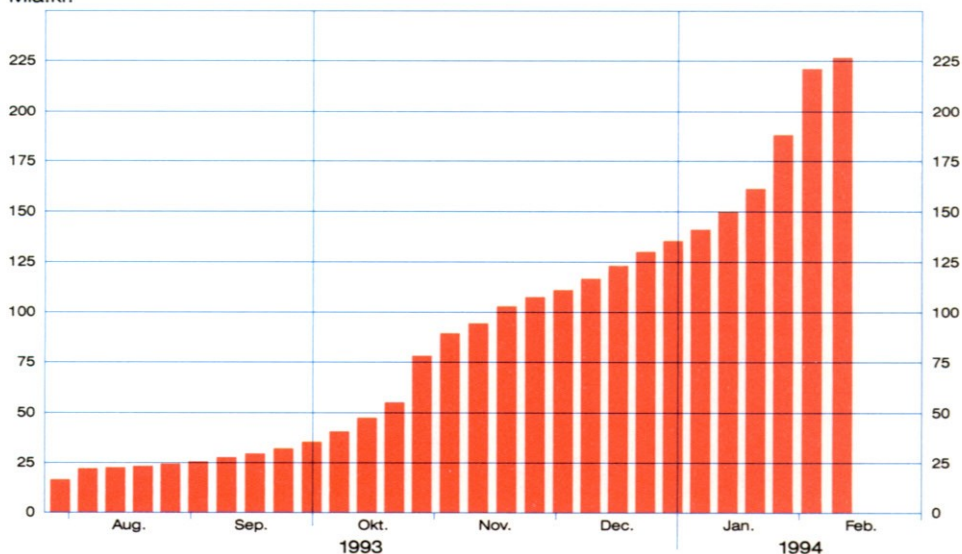
Det stærke fald i den lange obligationsrente har betydet, at der kan opnås en væsentlig rentebesparelse ved at konvertere eksisterende realkreditlån med høj pålydende rente til lån med lavere rente. For at gøre det fordelagtigt at konvertere også for låntagere med højt forrentede kontantlån blev det i forbindelse med vedtagelsen af skattereformen i juni 1993 muligt at bevare det fradragsberettigede kurstab på eksisterende kontantlån ved låneomlægning. Samtidig fik realkreditinstitutterne adgang til at yde 30-årige annuitetslån og mulighed for at udnytte adgangen til at yde kontantlån på baggrund af blåstemplede obligationer uden skattemæssigt tab.

Rentefaldet og de lovgivningsmæssige initiativer har banet vej for, hvad der kan blive den største konverteringsbølge i danmarkshistorien. Ud fra oplysninger om de udestående realkreditlån og det daværende renteniveau blev det i midten af

Figur 21

Konverteringer af realkreditlån

Mia.kr.

Anm.: Bebudede og effektuerede ekstraordinære udtrækninger siden maj 1993, akkumuleret til medio februar 1994.

1993 anslået, at op mod 400 mia.kr. lån svarende til $\frac{2}{3}$ af alle realkreditlån med de daværende renteforhold med fordel kunne konverteres. I begyndelsen af 1994 var der konverteret lån for 225 mia.kr., jf. figur 21.

Stigningen i *statens finansieringsbehov* førte til en nettotilgang af statspapirer på 47 mia.kr., 18 mia.kr. mere end i 1992, jf. tabel 15 i tillægget. Statens lånoptagelse er omtalt nærmere i publikationen „Statens låntagning og gæld 1993”.

Det finansielle system

Udviklingen i den finansielle sektor

Pengeinstitutterne har fortsat de tilpasninger af balancestrukturen og rationaliseringer, som er nødvendige for at forbedre indtjeningen. Som helhed kan pengeinstitutterne selv gennemføre tilpasningen, men i et par tilfælde var det nødvendigt med offentlige indgreb for at sikre en ordnet afvikling af nødlidende pengeinstitutter.

Pengeinstitutterne havde i 1993 et overskud på godt 6 mia.kr. mod et underskud i 1992 på godt 11 mia.kr. Omsvinget skyldes hovedsagelig, at der i modsætning til året før var store kursgevinster på beholdningen af værdipapirer som følge af rentefaldet, men også forbedring af den løbende indtjening. Driftsresultatet er fra år til år stærkt afhængig af kursudviklingen på værdipapirer.

Tab og hensættelser er steget i de senere år og udgjorde både i 1992 og 1993 2,5 pct. af udlån og garantier. En opgang i konjunkturerne vil først slå igennem med forsinkelse i form af faldende tab og hensættelser.

Den underliggende indtjening har været lav gennem en årrække. Det har øget presset for at gennemføre en række rationaliseringer. Beskæftigelsen og antallet af banksteder er formindsket betydeligt. Samtidig er anvendelsen af gebyrer øget, især efter at rentefaldet har ført til en mindre rentemarginal.

Som led i tilpasningen af balancestrukturen er andelen af aktiver med lav risikovægt øget, så de risikovægtede aktiver, der indgår ved opgørelsen af lovens solvenskrav, formindskedes i 1993. Årets overskud, optagelse af supplerende kapital og den ændrede sammensætning af balancen opvejede, at ansvarlig indskudskapital optaget før 1989 ikke længere kunne medregnes ved opgørelse af solvensprocenten, der ved udgangen af 1993 var 12,5, samme niveau som året før. Solvensprocenten ligger hermed en del over lovens mindstekrav, der i 1993 var 9 pct.

I 1993 optog hovedsagelig større pengeinstitutter for omkring 6 mia.kr. supplerende kapital, der til forskel fra ansvarlig indskudskapital kan nedskrives ved rekonstruktion af et pengeinstitut. Der er i årene 1991-93 optaget supplerende kapital for 25 mia.kr. I lys af Himmerlandsbankens konkurs blev det vanskeligere at optage supplerende kapital i efteråret.

Pengeinstitutterne udvidede stort set ikke kapitalgrundlaget ved emission af aktier i 1993, men med opgangen i aktiekurserne er grundlaget herfor blevet forbedret. Pengeinstitutterne i USA og England, der også har haft betydelige tab, har i vidt omfang udvidet kapitalgrundlaget ved emission af aktier i takt med stigende kurser.

Realkreditinstitutterne har ligesom pengeinstitutterne haft stigende tab gennem de senere år som følge af fald i ejendomspriserne og rigeligt udbud af erhvervs-ejendomme. Det er navnlig erhvervsudlån, der har været tabsgivende i 1993.

Tab og hensættelser omregnet til årsniveau udgjorde i første halvår 1993 knap 0,8 pct. af de cirkulerende obligationer. Selv om tabsandelen ved sammenligning med pengeinstitutterne kan forekomme begrænset, er niveauet højt i betragtning af, at lånene ydes mod sikkerhed i fast ejendom inden for lovmæssigt fastsatte rammer.

De senere års store tab og hensættelser har formindsket kapitalgrundlaget. Den gradvise nedtrapning af medregning af solidarisk hæftelse i kapitalgrundlaget har også bidraget til udviklingen. Ved udgangen af første halvår 1993 var den gennemsnitlige solvensprocent faldet til 8,6 mod 9,0 et år tidligere og 9,5 i 1991.

Realkreditinstitutterne har – ligesom pengeinstitutterne – taget skridt til forbedring af den underliggende indtjening gennem prisforhøjelser og opbremsning i omkostningsudviklingen. Et par institutter har desuden bestræbt sig på at ændre udlåns sammensætningen hen imod mindre kapitalbelastende udlån.

Med konverteringsbølgen får realkreditinstitutterne et betydeligt løft i indtjeningen, så der bliver mindre behov for tilførsel af kapital til at kompensere aftrapningen af medregning af solidarisk hæftelse ved opgørelsen af solvensprocenten. Samtidig vil lettelsen i låntagernes ydelser som følge af låneomlægning og opgang i ejendomspriserne formindske risikoen for tab.

Realkreditsektoren blev udvidet i 1993, idet de to pengeinstitutejede selskaber, Danske Kredit og Unikredit, begyndte at yde realkreditlån. Konverteringerne, der ventes at fortsætte i 1994, jf. s. 45f., har åbnet mulighed for, at nye institutter hurtigere end ellers kan vinde fodfæste på realkreditmarkedet.

Himmerlandsbanken, Varde Bank og de færøske banker

I 1993 blev de økonomiske problemer i *Himmerlandsbanken* så store, at banken ikke kunne fortsætte som selvstændigt pengeinstitut. Den 23. august 1993 overtog Sparekassen Nordjylland hovedparten af bankens aktiver og passiver (ekskl. efterstillet kapital). Den resterende del af Himmerlandsbanken gik konkurs.

Som led i ordningen stillede Nationalbanken sammen med en række pengeinstitutter en garanti over for de tilbageværende kreditorer i Himmerlandsbanken bortset fra indehavere af ansvarlig indskudskapital og supplerende kapital. Garantien var en forudsætning for, at overdragelsen af hovedparten af Himmerlandsbanken til Sparekassen Nordjylland kunne finde sted. Herved blev alle indlån dækket, og man undgik de ødelæggende virkninger, som en opsigelse af alle bankens kreditter ville have haft for lokalsamfundet.

Garantien er på 150 mill.kr., hvoraf Nationalbankens andel er 90 mill.kr.

Nationalbanken har herudover stillet garanti for dækning af eventualforpligtelser, der ikke kan dækkes af garantien på de 150 mill.kr. En tilsvarende garanti blev stillet i forbindelse med afviklingen af 6'Juli Banken.

I forbindelse med ordningen for Himmerlandsbanken aftalte regeringen og

Finansrådet at søge at give Indskydergarantifonden mulighed for fremtidigt at kunne medvirke til ordnet afvikling af nødlidende pengeinstitutter. Aftalen førte til ændring af loven om Indskydergarantifonden, jf. s. 53f.

I november 1992 stillede Nationalbanken sammen med syv pengeinstitutter en garanti på 750 mill.kr. for *Varde Bank*, jf. årsberetningen for 1992, s. 48. Formålet med garantien var at give Varde Bank mulighed for en gennemgribende tilpasning. I den forbindelse aftaltes en række foranstaltninger, som Varde Bank gennemførte i det følgende års tid.

Trods bestræbelserne på at få rettet forholdene op førte den økonomiske udvikling og strukturen i bankens engagementer imidlertid til ekstra tab og hensættelser. Det var derfor ikke muligt for Varde Bank at fortsætte som selvstændig bank.

For at sikre ro i den tid, det ville tage at få gennemført en ordnet afvikling af en bank af denne størrelse, gav Nationalbanken – efter anmodning fra finansministeren og mod statsgaranti – tilsagn om at tilføre den nødvendige likviditet til Varde Bank.

På regeringens opfordring hjalp Nationalbanken sammen med Finanstilsynet Varde Bank med at finde en løsning på bankens problemer. Nationalbanken og Finanstilsynet førte herefter forhandlinger med en række pengeinstitutter med henblik på salg af Varde Banks basisforretninger, der er koncentreret i Ribe Amt.

Sydbank Sønderjylland fremkom med det som helhed bedste tilbud. Sydbank Sønderjylland var villig til at overtage Varde Banks basisforretninger med det samme og til en fast pris.

Løsningen indebar, at Sydbank Sønderjylland overtog størstedelen af passiverne samt de fleste udlån i Ribe Amt og en række øvrige aktiver, bl.a. bankejendomme. Tilbage i Varde Bank, der omdannes til afviklingsselskab, blev øvrige udlån, enkelte ejendomme, efterstillet kapital (herunder garantien fra garantikonsortiet) og gæld til Nationalbanken.

Da Sydbank Sønderjylland overtog flere passiver end aktiver, måtte Varde Bank betale Sydbank Sønderjylland for overtagelsen. Hertil har Nationalbanken mod statsgaranti ydet Varde Bank et lån på knap 4 mia.kr.

Garantikonsortiet har forlænget garantien på 750 mill.kr. for at sikre den fornødne tid til afviklingen af de engagementer, der blev tilbage i Varde Bank.

I løbet af 1993 forværredes den færøske økonomi og hermed situationen for de *færøske banker* yderligere.

På grund af store hensættelser ved regnskabsaflæggelsen for 1992 måtte det færøske landsstyre via Finansieringsfonden af 1992 indskyde 350 mill.kr. i Sjóvinnubankin i februar 1993, jf. årsberetningen for 1992, s. 48. Indskuddet blev finansieret ved et lån fra den danske stat.

I maj 1993 blev der indgået en aftale mellem den danske regering og landssty-

ret. Landsstyret modtog i forbindelse hermed tilsagn om et statslån på 1 mia.kr. Af beløbet stillede 560 mill.kr. i beredskab for Føroya Banki og Sjóvinnubankin, hvis der skulle blive behov for yderligere hensættelser. Finanstilsynet konstaterede i september så stort et hensættelsesbehov, at der måtte indgås en ny aftale mellem regeringen og landsstyret. Et hovedpunkt var, at der skulle ydes yderligere et statslån på 1,3 mia.kr. til landsstyret. Hele beløbet skulle anvendes til indskud i Føroya Banki og Sjóvinnubankin. Aftalerne fra maj og oktober 1993 indebar således en samlet kapitaltilførsel til de to store færøske banker på 1.860 mill.kr.

Den færøske bank- og sparekasselovgivning blev ændret med virkning fra 1. juli 1993 for bankerne og fra 1. januar 1994 for sparekasserne. Ændringerne indebar en modernisering af bank- og sparekasselovgivningen, så den blev bragt på linje med lovgivningen for de øvrige danske pengeinstitutter. På den baggrund blev også reglerne for de færøske bankers mellemværender med Nationalbanken ændret. Ved ændringen, der fandt sted den 1. oktober 1993, blev de færøske banker med fornødne overgangsordninger stillet som andre danske pengeinstitutter.

Finanstilsynet havde efter en undersøgelse konstateret, at lovgivningens krav til solvens i den mindste færøske bank, Fossbankin, ikke længere var opfyldt, og anmeldte den 11. oktober 1993 betalingsstandsning for banken. Den 30. november 1993 blev banken erklæret konkurs. Indskydere blev dækket i henhold til indskydergarantiordningens regler.

Pengemarkedet

Konkurrenceforholdene på pengemarkedet, hvor pengeinstitutterne yder hinanden lån med løbetider på op til et år, var i 1992 og første halvdel af 1993 præget af, at de fleste større pengeinstitutter koncentrerede sig om at gennemføre en betydelig tilpasning af balancestrukturen. Pengeinstitutternes villighed til at yde hinanden lån uden sikkerhed og til at deltage i pengemarkedet formindskedes. På denne baggrund var der selv i perioder med rolige valutaforhold til tider betydelige forskelle i renterne på de enkelte delmarkeder.

For at forbedre rentedannelsen på pengemarkedet, der er præget af nogle få store pengeinstitutter, udvidedes det enkelte pengeinstituts låneadgang i form af genkøbsforretninger med Nationalbanken betydeligt i begyndelsen af juni, jf. omtalen s. 33f. Der er herefter under normale forhold adgang til at indgå genkøbsforretninger i alle typer statspapirer uden mængdebegrænsning. For yderligere at lette likviditetsudligningen mellem pengeinstitutterne blev adgangen til forrentede folioindskud tillige stort set fordoblet for pengeinstitutterne under ét. Det enkelte instituts adgang blev fastsat efter dets rolle i likviditetsudligningen. Ændringerne øgede konkurrencen på pengemarkedet og førte dermed efterhånden til bedre sammenhæng mellem de enkelte pengemarkedsrenter og mellem pengemarkedsrenterne og Nationalbankens rentesatser.

Udvidelsen af låneadgangen i Nationalbanken har medført en betragtelig udbygning af markedet for genkøbsforretninger i statspapirer, der nu har indtaget en dominerende rolle på pengemarkedet. Denne udvikling understøttes af, at der i Finansrådets regi med virkning fra januar 1994 mellem 11 pengeinstitutter blev indgået en marked maker-aftale for pengemarkedsudlån med sikkerhed i statspapirer. Aftalen indebærer, at de deltagende pengeinstitutter løbende er forpligtet til at stille indlåns- og udlånsrenter og til at indgå forretninger til de stillede priser inden for en beløbsmæssig grænse. Med denne udvikling har skatkammerbeviser, der tidligere udgjorde grundlaget for markedet for genkøbsforretninger, mistet deres særlige status i pengemarkedet.

Udviklingen af markedet for genkøbsforretninger i statspapirer har forøget udenlandske investorers og bankers interesse for at deltage i det danske obligationsmarked.

Særlige finansieringsordninger

Hovedelementet i *skibsfinansieringen* har siden 1986 været indeksslån fra Danmarks Skibskreditfond finansieret ved udstedelse af indeksobligationer. Staten betaler indeksopskrivningen ud over en samlet rente- og indeksopskrivning på 5½ pct. Nationalbanken har – ligesom det har været tilfældet med andre skibskreditfondobligationer – overtaget obligationerne til pari.

Det har været et ønske fra regeringens side at komme af med indeksfinansieringen, som indebærer en ukendt fremtidig forpligtelse for staten.

I sommeren 1993 enedes regeringen og Folketingets partier om, at de hidtidige subsidier i finansieringen af skibe skulle erstattes af en direkte statslig rentestøtte, der svarer til det tilladte støtteomfang inden for EF. Ordningen blev godkendt af EF-Kommissionen og Folketingets finansudvalg i oktober. For kontrakter indgået i 1993 og 1994 udgør rentestøtten 9 pct. af kontraktprisen.

Med indførelsen af rentestøtteordningen kan Nationalbankens medvirken i skibsfinansieringen udelukkende være på markedsvilkår. Tilsagnet om at overtage obligationerne til pari er som følge heraf erstattet af et tilsagn om overtagelse til markedskurs med henblik på løbende videresalg til markedet. Overtagelseskursen kan på markedsmæssige vilkår låses fast allerede på det tidspunkt, skibet kontraheres.

Under forhandlingerne mellem regeringen og skibsbranchen var det et ønske, at Skibskreditfonden fik større muligheder for at yde lån i dollar, idet skibenes indtjening oftest er i dollar.

På denne baggrund har Nationalbanken for en begrænset periode indvilget i at medvirke til Skibskreditfondens udlån i dollar ved indgåelse af valuta-swaps, som sikrer, at Skibskreditfonden kan finansiere dollarudlån med udstedelse af kroneobligationer uden valutakursrisiko. Tilsagnet er midlertidigt og gælder kun for kontrakter indgået i 1993 og 1994 med levering af skib senest tre år efter.

Siden slutningen af 1992 er der gennemført en række love med sigte på at lette *mindre og mellemstore virksomheders finansieringsmuligheder*.

Den årlige ramme for udlån fra VækstFonden (Dansk Erhvervsudviklingsfond) blev i foråret 1993 fordoblet til 400 mill.kr. Fortrinsvis mindre og mellemstore virksomheder kan låne i VækstFonden til finansiering af udvikling af ny teknologi og nye markeder.

Den statslige garantiordning for pengeinstitutters udlån til nyetablerede virksomheder og nye projekter i mindre og mellemstore virksomheder blev samtidig øget. Ordningen blev indført i forbindelse med vedtagelsen af finansloven for 1993 med en garantiramme på 1 mia.kr. Garantiens dækning blev udvidet og præmierne nedsat. Samtidig blev præmien på eksportgarantier til Østeuropa nedsat.

Endelig blev Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværks muligheder for at yde lån til en reduceret rente til mindre og mellemstore virksomheder udvidet. Udvidelsen er en midlertidig ordning, hvorunder der ydes lån til nyinvesteringer i virksomheder med op til 250 ansatte inden for en samlet låneramme på 2 mia.kr.

I december fremsatte regeringen forslag om, at en række udviklingsselskaber kan få delvis statsgaranti til at dække egenkapitalinskud i virksomheder med op til 250 ansatte inden for en samlet ramme på 1 mia.kr. For at være dækket af garantien skal egenkapitalinskuddet anvendes til udviklingsprojekter i virksomheden.

Ordningernes samlede beløbsramme er forholdsvis begrænset, men da flere af ordningerne kan benyttes af virksomheder med op til 250 ansatte, har en betragtelig del af dansk erhvervsliv fået mulighed for subsidieret finansiering.

Betalingsformidling

Centralbankerne har i de senere år lagt øget vægt på betalingssystemers funktion og de risici, der er forbundet hermed. En væsentlig årsag har været det stigende omfang af betalinger over landegrænserne. EF-centralbankerne udarbejdede i 1992 en handlingsplan for arbejdet med betalingssystemer, jf. årsberetningen for 1992, s. 52. Centralbankchefkomiteen har i 1993 offentliggjort en rapport om fælles minimumsstandarde for betalingssystemer og har herunder bl.a. arbejdet med overvågning af betalingssystemer.

Der er fastlagt en række principper for minimumskrav til indenlandske betalingssystemer. Med nogle få undtagelser anbefales, at kun kreditinstitutter skal kunne deltage direkte i betalingssystemer, som formidler betalinger for andre. Der kan ikke diskrimineres mod kreditinstitutter fra andre EU-lande, og adgangskravene til betalingssystemerne skal fastlægges i et offentligt dokument. Ved at begrænse deltagerkredsen til institutioner under tilsyn i et EU-land formindskes risiciene i systemerne, uden at der lægges hindringer i vejen for grænseoverskridende deltagelse i betalingsformidling.

Som hovedregel påhviler ansvaret for overvågning af et betalingssystem centralbanken i det land, hvor betalingssystemet er beliggende. For at undgå konflikter med princippet om, at tilsynet med kreditinstitutter foretages af hjemlandet, er der udarbejdet principper for udveksling af information mellem de berørte myndigheder.

Lovgivning og EF-direktiver mv.

Bank- og sparekasseloven ændredes i december 1993. Ændringen udmønter EF-direktivet om overvågning af kreditinstitutters store engagementer i den danske lovgivning for pengeinstitutter. Ændringen indebærer, at engagementer med en enkelt kunde ikke må overstige 25 pct. af pengeinstituttets samlede ansvarlige kapital. Enkeltengagementer har hidtil normalt ikke måttet være større end 35 pct. af instituttets kernekapital, og der har været mulighed for at gå op til 50 pct. af kernekapitalen. For institutter, der kun har optaget supplerende kapital i begrænset omfang, er ændringen en stramning, mens det modsatte gør sig gældende for institutter med betydelig supplerende kapital. I en overgangsperiode må enkeltengagementer udgøre op til 35 pct. og i ganske særlige tilfælde op til 40 pct. af den ansvarlige kapital. Ændringen af den øvre grænse for enkeltengagementer vil først være fuldt gældende fra 2002.

Samtidig indføjedes – med baggrund i Himmerlandsbankens konkurs – bestemmelser i bank- og sparekasseloven om, at det ikke er tilladt et pengeinstitut at tilbyde lånefinansiering til salg af egne kapitalindskud i form af ansvarlig kapital.

I december 1993 fremsatte boligministeren forslag om ændring af *realkreditloven* med henblik på at gennemføre EF-direktivet om store engagementer. Bestemmelserne i lovforslaget svarer stort set til de tilsvarende regler for pengeinstitutter. På baggrund af den tætte lovregulering af realkreditvirksomhed har realkreditloven ikke hidtil omfattet bestemmelser af denne art. Lovændringen vil næppe virke begrænsende for realkreditinstitutternes normale udlånsvirksomhed.

I Danmark er pengeinstitutter, der er kommet i økonomiske vanskeligheder, traditionelt blevet overtaget af andre pengeinstitutter. Siden 1988 har Indskydergarantifonden ved et pengeinstituts betalingsstandsning dækket almindelige indlån op til 250.000 kr. pr. indskyder efter fradrag af indskyderens eventuelle forpligtelser over for pengeinstituttet. Fondens dækker forskellige særlige indlånsformer fuldt, jf. årsberetningen for 1987, s. 68-69. Indskydergarantifonden er opbygget ved bidrag fra pengeinstitutterne. Bidraget fastsættes og fordeles efter størrelsen af indlånene.

Erfaringerne med Himmerlandsbanken viste, at der var behov for et supplement til de løsningsmuligheder, der er til rådighed, hvis et pengeinstitut kommer

i vanskeligheder. På den baggrund ændredes *indskydergarantifondloven* i december. Indskydergarantifonden kan herefter tilføre midler og stille garantier til dækning af et pengeinstituts ikke-efterstillede kreditorer i forbindelse med afvikling af instituttet, hvis det skønnes at være billigere for fonden end dækning af indskyderne. Beslutning om fondens deltagelse træffes af bestyrelsen på grundlag af oplysninger fra Finanstilsynet.

I efteråret 1993 opnåedes i EF enighed om *direktiv om indskydergarantiordninger*. Med direktivet vil indskud i kreditinstitutter i EU som hovedregel blive dækket op til en minimumsgrænse på 20.000 ECU (godt 150.000 kr.) i tilfælde af betalingsstandsning eller konkurs. For at imødekomme enkelte landes ønsker om at give indskydere tilskyndelse til at være risikobevidste ved valg af pengeinstitut er der indført mulighed for, at beskyttelsesniveauet nationalt kan begrænses til 90 pct. af mindstegrænsen. I en overgangsperiode frem til 31. december 1999 vil medlemslande, der ikke i forvejen lever op til direktivets minimumskrav, kunne begrænse indskydergarantien til 15.000 ECU.

Ligesom andre direktiver på det finansielle område bygger indskydergaranti-direktivet på hjemlandsprincippet. Indskud i en udenlandsk filial med oprindelse i et andet EU-land vil således blive omfattet af indskydergarantiordningen i hjemlandet. Derved er der en sammenhæng mellem det tilsynsmæssige ansvar og forpligtelsen til at dække indskud. Direktivet åbner dog mulighed for, at en udenlandsk filial kan supplere hjemlandets indskyderbeskyttelse med medlemskab af værtslandets indskydergarantiordning. Hermed kan udenlandske filialer give sine indskydere en beskyttelse, der svarer til værtslandets niveau. Der vil under alle omstændigheder være pligt til at oplyse kunderne om, hvilken indskydergarantiordning et kreditinstitut eller en filial er tilknyttet samt, hvilken beskyttelse den pågældende ordning giver indskydere.

Indskydergarantidirektivet skal træde i kraft senest 1. januar 1995. Danmark opfylder allerede i hovedsagen bestemmelserne i indskydergarantidirektivet. Da der er tale om en beløbsmæssig mindstegrænse, er der intet til hinder for, at det eksisterende beskyttelsesniveau i Danmark opretholdes. Der vil dog på enkelte områder være behov for at tilpasse regelgrundlaget for Indskydergarantifonden.

I slutningen af 1993 opnåedes i EU enighed om det såkaldte „*BCCI*“-direktiv. Direktivet er en videreudbygning af de allerede vedtagne EF-regler på bank-, forsikrings- og værdipapiriområderne og sigter mod yderligere at styrke tilsynet med finansielle virksomheder. Målet er at hindre en gentagelse af BCCI-skandalen. Bank of Credit and Commerce International, BCCI, blev i 1991 lukket ved en koordineret indsats mellem tilsynsmyndighederne i en række lande efter afsløring af omfattende uregelmæssigheder i bankens drift og bogføring. Et væsentligt problem var, at bankens konstruktion vanskeliggjorde tilsynet med aktiviteterne, idet dens virksomhed via datterselskaber og filialer – og dermed det tilsynsmæssige ansvar – var spredt over mange lande.

Med „BCCI“-direktivet vil det være en forudsætning for tilladelse til at drive finansiell virksomhed, at tilsynsmyndighederne får de fornødne oplysninger om koncernopbygning, så der kan føres et betryggende tilsyn. Selskabets hovedkontor skal være beliggende i dets vedtægtsmæssige hjemland og dermed i det land, der har tilsynsansvaret for virksomheden. Direktivet åbner mulighed for udveksling af tilsynsmæssige oplysninger såvel mellem tilsynsmyndigheder på tværs af landegrænser som mellem tilsynsmyndigheder og andre relevante myndigheder, herunder centralbanker. De lovpligtige eksterne revisorer pålægges tillige pligt til at gøre tilsynsmyndighederne opmærksom på lovovertrædelser eller forsømmelser på områder, der ligger til grund for selskabets autorisation.

I 1993 genoptoges drøftelserne af et *direktivforslag om sanering og likvidation af kreditinstitutter* efter en årrække med stilstand. Målet med forslaget er at få skabt større overensstemmelse i medlemslandenes regler og procedurer ved sanering og konkursbehandling af kreditinstitutter.

Direktivforslaget er især blevet aktuelt efter ikrafttrædelsen af andet bankdirektiv 1. januar 1993, hvorefter kreditinstitutter kan drive grænseoverskridende aktiviteter, herunder foretage filialetableringer, alene på basis af hjemlandstilladelsen. På den baggrund har Centralbankchefkomiteen i en henvendelse til ECOFIN-rådet understreget, at tilsynssamarbejdet inden for EU kan blive besværliggjort uden gensidigt anerkendte regler på området. Desuden er der fare for, at kreditinstitutter ved grænseoverskridende virksomhed kan blive mødt med særlige krav i strid med princippet bag det indre marked på det finansielle område.

Direktivforslaget berører komplicerede problemstillinger, der griber ind i grundlæggende nationale juridiske principper, så som forskellige kreditorgruppers retsstilling ved konkurs. Der er derfor ikke udsigt til en hurtig løsning.

På værdipapirområdet fremsatte Kommissionen et forslag til *direktiv om investorbeskyttelse* i efteråret 1993. Formålet med forslaget er parallelt med indskydergarantidirektivet at sikre, at investorer inden for en bestemt minimumsgrænse er beskyttet mod tab i forbindelse med værdipapirtransaktioner ved et investerings-selskabs eller et kreditinstituts betalingsstandsning eller konkurs. Forslaget bygger i lighed med andre finansielle direktiver på hjemlandsprincippet. Det indebærer, at der også på værdipapirområdet vil være en nær sammenhæng mellem det tilsynsmæssige ansvar og forpligtelsen til at kompensere investorer for tab. Som i indskydergarantidirektivet åbnes der mulighed for, at et investeringsselskab eller et kreditinstitut kan opnå supplerende medlemskab af værtslandets investorbeskyttelsesordning og dermed være omfattet af værtslandets beskyttelsesniveau.

Forslaget om investorbeskyttelse ligger i forlængelse af *investeringsservicedirektivet*, der sammen med *direktiv om krav til investeringsselskabers og kreditinstitutters kapitalgrundlag* (kapitaldækningsdirektivet) formelt blev vedtaget i foråret 1993 efter, at der var opnået enighed om direktiverne i 1992, jf. årsberetningen for 1992, s. 51.

Investeringservice- og kapitaldækningsdirektiverne skal være gennemført i national lovgivning senest 1. juli 1995 med ikrafttrædelse senest 1. januar 1996. Direktiverne vil indebære store ændringer i den danske finansielle lovgivning – i særdeleshed på børsområdet, hvor en gennemgribende reform er påkrævet.

Som optakt til en børsreform gennemførtes i 1993 en ændring af loven om *Københavns Fondsbørs*, hvorefter pengeinstitutter og visse kreditinstitutter etableret i Danmark samt realkreditinstitutter har fået mulighed for efter forudgående tilladelse fra Finansilsynet at handle direkte på Københavns Fondsbørs. Med lovændringen blev der samtidig givet adgang til, at industriministeren kan tillade markedsdeltagerne at specialisere sig i handel med bestemte typer værdipapirer, fx aktier eller obligationer.

Formålet med at ændre fondsbørsloven forud for børsreformen var navnlig at give de danske markedsdeltagere tid til organisatorisk at forberede sig på de ændrede markedsvilkår som følge af, at det danske værdipapirmarked med implementeringen af investerings servicedirektivet vil blive åbnet for udenlandske deltagere. Bag lovændringen lå desuden et ønske om at få åbnet værdipapirhandelen for markedsdeltagere med store egenbeholdninger for at få effektiviseret det danske værdipapirmarked.

Den lovmæssige udvidelse af kredsen af handelsberettigede har i praksis betydet, at pengeinstitutterne i vid udstrækning har benyttet sig af muligheden for at kunne handle direkte på Københavns Fondsbørs. Som konsekvens er mange af de tidligere pengeinstitutejede børsrådgivningselskaber blevet nedlagt.

Internationaliseringen af værdipapirmarkedet har betydet, at danske værdipapirer i stigende omfang handles i udlandet. Medvirkende hertil har formentlig været, at udenlandske markedsdeltagere, der ikke er etableret i Danmark, har været afskåret fra at deltage direkte i handelen på Københavns Fondsbørs. Udlændets interesse for danske værdipapirer indebærer på den anden side, at det danske værdipapirmarked skal effektiviseres, hvis dets betydning skal opretholdes.

En hovedmålsætning med den forestående børsreform, der drøftes i det nedsatte *børsudvalg*, bør være at få skabt rammerne for et effektivt og konkurrencedygtigt dansk værdipapirmarked. En afgørende forudsætning vil være, at der foretages en generel liberalisering af lovgivningen på børsområdet. Hermed sikres, at den institutionelle ramme for handel med værdipapirer løbende kan tilpasse sig markedsudviklingen. Endvidere vil det give udenlandske deltagere mulighed for fremover at operere på det danske værdipapirmarked på lige vilkår med de hjemlige deltagere.

Hvis ikke disse grundlæggende hensyn bliver tilgodeset, kan det danske værdipapirmarked risikere at miste betydning i takt med, at den internationale konkurrence på børsområdet forstærkes i de kommende år.

Internationalt monetært samarbejde

Økonomisk og Monetær Union

Efter at folkeafstemningen den 18. maj 1993 havde bekræftet Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-afgørelsen og Maastricht-traktaten, ratificerede Danmark traktaten den 17. juni.

Med Edinburgh-afgørelsen deltager Danmark fuldt ud i anden fase af Den Økonomiske og Monetære Union, ØMU, men har allerede meddelt, at Danmark ikke vil deltage i tredje fase. Det betyder, at Danmark ikke vil deltage i den fælles valuta og ikke vil være bundet af de regler om den økonomiske politik, der gælder for lande, som kommer med i tredje fase.

England, der afventede resultatet af den danske folkeafstemning, ratificerede traktaten i august 1993, og som det sidste medlemsland ratificerede Tyskland i oktober.

Den tyske Forbundsrag havde godkendt traktaten i december 1992, men den endelige ratifikation måtte afvente den tyske forfatningsdomstols stillingtagen til en række klager over Maastricht-traktaten. Forfatningsdomstolen afsagde dom den 12. oktober.

Ifølge dommen findes der ikke at være hindringer for en tysk ratifikation. Til konklusionen er der bl.a. knyttet en række fortolkninger af processen mod og forløbet under ØMU. Det understreges, at stabilitetskriterierne ved overgangen til tredje fase skal fortolkes snævert og strengt. Det gælder kriterierne vedrørende prisudvikling, valuta- og renteforhold og budgetsituation, som skal lægges til grund ved vurderingen af hvilke lande, der opfylder betingelserne for en fælles valuta. Såfremt ØMU ikke viser sig i stand til at videreudvikle den stabilitet, der findes ved overgangen til tredje fase, vil der være tale om at forlade det traktatmæssige grundlag. Det kan i sidste instans („ultima ratio“) indebære, at det vil være muligt at blive løst fra Unionen.

Fortolkningerne betyder, at konvergenskriterierne gives en mere præcis og massiv betydning og kræves opfyldt på en utvivlsom måde. Dette ligger på linje med det traditionelle tyske synspunkt om, at opfyldelse af kriterierne har forrang for ØMU-tidsplanen i traktaten.

Maastricht-traktaten trådte i kraft den 1. november 1993.

Med traktatens ikrafttrædelse justeres grundlaget for *samordningen af den almindelige økonomiske politik*. Det fastlægges, at der regelmæssigt skal udarbejdes fælles overordnede retningslinjer for den økonomiske politik som ramme for

overvågningen af den økonomiske udvikling i medlemslandene. Traktatbestemmelsen træder i stedet for en rådsbeslutning af 12. marts 1990 om gradvis gennemførelse af øget konvergens i den økonomiske politik og udvikling i Fællesskabet.

Retningslinjerne blev udarbejdet i efteråret med baggrund i den hvidbog om vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse, som Kommissionen fremlagde efter opfordring fra EF-topmødet i København i juni, og blev færdigbehandlet af ECOFIN-rådet (rådet af økonomi- og finansministre) i december. Den overordnede målsætning er nedbringelse af arbejdsløsheden frem mod årtusindskiftet samtidig med en fortsat stabilitetsorienteret økonomisk politik.

ECU-kurvens sammensætning, jf. tabel 36 i tillægget, er blevet fastlåst ved traktatens ikrafttrædelse.

Den 1. januar 1994 startede *anden fase af ØMU*.

Traktaten indeholder en række bestemmelser for anden fase, hvor regler for finanspolitikken skal medvirke til at styrke den monetære stabilitet. Hertil kommer bestemmelser angående Det Europæiske Monetære Institut (EMI). Disse bestemmelser blev i efteråret konkretiseret ved den såkaldte *sekundære EF-lovgivning forud for anden fase af ØMU*.

I anden fase er det ikke tilladt at finansiere underskud på de offentlige finanser ved låntagning i centralbankerne. *Forbuddet mod monetær finansiering* hindrer ikke kredit over dagen, men kreditten skal være udlignet ved dagens slutning. Det følger også af forbuddet, at centralbankerne ikke må købe statspapirer direkte af staten. Fordringer med fast løbetid erhvervet af centralbankerne før 1. januar 1994 indgår ikke i forbuddet. I lande, hvor mønterne udstedes af staten, må centralbanken højst have en beholdning på 10 pct. af de cirkulerende mønter.

For Danmark betyder forbuddet mod monetær finansiering ikke nogen ændring i forhold til den eksisterende praksis, jf. s. 35.

Der er også forbud mod, at den offentlige sektor har *privilegeret adgang* til at låne i private finansielle institutioner, så der kan lånes på gunstigere vilkår end markedsvilkårene. Også dette forbud overholdes i forvejen af Danmark.

Der er endvidere fastlagt en procedure, som skal modvirke, at medlemslandene har *uforholdsmæssigt store budgetunderskud*. I anden fase skal det tilstræbes at undgå uforholdsmæssigt store budgetunderskud, mens der først i tredje fase vil være en legal forpligtelse.

Normalt må budgetunderskuddet ikke udgøre mere end 3 pct. af BNP, og det skal tilstræbes, at den offentlige gæld ikke overstiger 60 pct. af BNP. Det præcise indhold af definitionerne af de enkelte begreber er blevet fastlagt i den opfølgende lovgivning.

Definitionen af den offentlige gæld er ikke hensigtsmæssig for Danmark, idet Den Sociale Pensionsfonds beholdning af private obligationer, statens indskud i Nationalbanken og finansiering af offentlige virksomheder ikke kan fradrages

gælden. For at tage hensyn hertil har Rådet og Kommissionen fremlagt erklæringer, således at der ved offentliggørelse af tal for medlemslandenes offentlige gæld angives en specifikation af disse forhold for Danmark.

Der er fastlagt regler for *medlemslandenes pligt til høring af EMI* i forbindelse med udarbejdelse af national lovgivning inden for områder, der har relation til EMI's kompetence. EMI skal specielt konsulteres angående udkast til retsfor skrifter, der har relation til EMI's opgave med forberedelse af tredje fase.

Endvidere er *finansieringen af EMI* blevet fastlagt. Det sker ved bidrag fra de nationale centralbanker fordelt halvt efter andelen af den samlede befolkning og halvt efter andelen af det samlede bruttonationalprodukt. Danmarks bidrag til finansieringen er 1,8 pct.

Maastricht-traktaten foreskriver, at ECOFIN-rådet inden starten af anden fase vurderer de fremskridt, der siden starten af første fase den 1. juli 1990 er opnået med hensyn til den økonomiske og monetære konvergens og til gennemførelse af retsakterne om det indre marked.

Der er ikke – som de traktatmæssigt fastlagte konvergenskriterier for overgangen til tredje fase – nogen formelle krav til graden af konvergens ved overgangen til anden fase.

Udviklingen i konvergenssituationen i første fase er vist i tabel 6.

Den økonomiske og monetære konvergens har været uensartet med forbedring for inflation og rente, mens underskuddet på de offentlige finanser er forøget i de fleste medlemslande. For EU-området som helhed er budgetunderskuddet på 6,4 pct. af BNP i 1993, eller mere end det dobbelte af tærsklen på 3 pct. ved overgangen til tredje fase. Næsten alle landene var ved indgangen til anden fase ude af stand til at opfylde samtlige konvergenskriterier. Det er uklart, hvorledes kriteriet om overholdelse af de normale udsvingsmargener i EMS skal fortolkes efter den midlertidige udvidelse af EMS-båndet til ± 15 pct., da kriteriet blev udformet med baggrund i det snævre bånd på $\pm 2\frac{1}{4}$ pct.

De fleste medlemslande har lavet konvergensprogrammer, der skal angive, hvorledes konvergenskriterierne forventes at blive opfyldt. Der har generelt været problemer med at leve op til målsætningerne i konvergensprogrammerne, især på grund af for optimistiske forudsætninger om den økonomiske vækst. Selv om Danmark ikke deltager i tredje fase, fremlagde Danmark et konvergensprogram i begyndelsen af 1994.

For så vidt angår det indre marked, er retsgrundlaget stort set på plads, men gennemførelsen i de enkelte lande varierer. Danmark har gennemført 95 pct. af de fællesskabsbestemmelser, som kræver ændring i national lovgivning, mens enkelte lande kun har gennemført omkring tre fjerdedele. Generelt er gennemførelsen høj for finansielle tjenesteydelser, bortset fra forsikringsområdet.

Aftalen mellem EF og EFTA-landene bortset fra Schweiz om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS-aftalen) trådte i kraft den 1. januar 1994.

Tabel 6

Konvergens i første fase af ØMU

	Inflation, pct.		Offentlige finanser, pct. af BNP				Obligationsrenter, pct. p.a.	
	1990	1993	Saldo		Gæld		1990	1993
			1990	1993	1990	1993		
Danmark	2,6	1,4	- 1,5	- 4,4	66,4 ¹⁾	78,5 ¹⁾	11,0	8,9
Belgien	3,1	2,8	- 5,8	- 7,4	128,3	138,4	10,1	7,3
England	5,3	3,4	- 1,2	- 7,6	39,6	53,2	11,1	7,9
Frankrig	2,9	2,3	- 1,5	- 5,9	35,4	44,9	9,9	6,8
Grækenland . . .	19,7	13,7	- 18,6	- 15,5	95,3	113,6	...	...
Holland	2,2	2,1	- 5,1	- 4,0	78,8	83,1	9,0	6,7
Irland	1,6	2,3	- 2,2	- 3,0	96,1	92,9	10,1	7,7
Italien	5,2	4,4	- 10,9	- 10,0	97,8	115,8	13,4	11,3
Luxembourg . . .	3,6	3,6	3,3	- 2,5	7,0	10,0	8,6	6,9
Portugal	12,6	6,7	- 5,5	- 8,9	68,4	69,5	16,8	12,4
Spanien	6,4	4,7	- 3,9	- 7,2	44,5	55,6	14,7	10,2
Tyskland	2,8 ²⁾	4,3	- 2,1 ²⁾	- 4,2	43,7 ²⁾	50,2	8,9 ²⁾	6,3
Reference ³⁾ . . .	3,1-4,1	2,9-3,8	- 3,0		60,0		11,0-13,0	8,7-10,9

Kilde: Rapport om fremskridt med hensyn til den økonomiske og monetære konvergens og gennemførelsen af fællesskabsbestemmelserne om det indre marked, Kommissionen, 8. dec. 1993. Tallene for 1993 er således skøn.

Anm.: Konvergenskriterierne ved overgangen til tredje fase er ifølge Maastricht-traktaten:

Inflationen målt ved væksten i forbrugerpriserne i forhold til samme måned året før må i gennemsnit over en periode på et år forud for undersøgelsen ikke have været mere end 1½ procentpoint højere end for de - højst tre - medlemslande, der har opnået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet. Der må ikke foreligge et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud.

Renten for lange statsobligationer eller tilsvarende papirer må i gennemsnit for en periode på et år før undersøgelsen ikke have været mere end 2 procentpoint højere end for de - højst tre - lande med størst prisstabilitet.

Landet skal have overholdt de normale udsvingsmargener inden for EMS i mindst to år uden alvorlige spændinger, herunder devaluering på eget initiativ.

¹⁾ Ikke korrigeret for Den Sociale Pensionsfonds beholdning af private obligationer, statens konto i Nationalbanken og finansiering af offentlige virksomheder. Ifølge erklæring til en rådsforordning skal der for Danmark foretages en særlig opgørelse af disse forhold. Med korrektion herfor androg gældsniveauet ultimo 1993 ca. 58 pct. af BNP.

²⁾ Vestlig del af Tyskland.

³⁾ Referencen m.h.t. inflation er den laveste og højeste inflation blandt de tre lande med lavest inflation plus kriteriet på 1½ procentpoint. For obligationsrenter er referencen den laveste og højeste rente blandt de samme tre lande plus kriteriet på 2 procentpoint.

Hermed er der formelt skabt grundlag for, at det indre marked bliver udstrakt til hele det tidligere EF/EFTA-område med undtagelse af Schweiz. Finland, Norge, Sverige og Østrig har søgt om optagelse i Den Europæiske Union. Der sigtes på færdiggørelse af forhandlingerne og optagelsesproceduren i første halvår 1994.

Det europæiske centralbanksamarbejde

I anden fase af ØMU deltager Nationalbanken i *Det Europæiske Monetære Institut* (EMI).

EMI vil - med enkelte ændringer - videreføre det penge- og valutapolitiske

samarbejde mellem medlemslandenes centralbanker, der hidtil har været koordineret af Centralbankchefkomiteen, og principielt på samme grundlag. Medlemslandene bevarer i anden fase den fulde nationale kompetence over penge- og valutapolitikken.

Bestyrelsen for EMI, EMI-rådet, består af samtlige centralbankchefer og en formand, der er udpeget af stats- og regeringscheferne. EMI's hovedopgave vil ud over videreførelsen af det penge- og valutapolitiske samarbejde være at forberede arbejdet i den fælles centralbank i tredje fase.

I 1993 har *Centralbankchefkomiteen* især arbejdet med forberedelsen af anden og tredje fase af ØMU. Komiteen har deltaget i udformningen af den sekundære lovgivning om forbud mod monetær finansiering, finansieringsnøglen for EMI og høring af EMI. Der er herudover arbejdet med at gøre EMI funktionsdygtig og forberede instituttets arbejdsopgaver. Arbejdet er foregået i en række underkomiteer og arbejdsgrupper.

Den Valutapolitiske Underkomité har behandlet spørgsmål i relation til ECU'ens status i anden fase og overdragelsen af opgaverne fra Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde til EMI. Den Pengepolitiske Underkomité har bl.a. set på udformningen af den fælles pengepolitik i tredje fase, mens koordineringen af tilsyn med finansielle institutioner i anden fase er behandlet af Den Tilsynsmæssige Underkomité. I Betalingsformidlingsgruppen er der blevet arbejdet med ECU-clearing og harmonisering af betalingssystemer, Statistikgruppen har været beskæftiget med harmonisering af finansiell statistik samt det statistiske grundlag for EMI's finansieringsnøgle, og Seddelgruppen har forberedt udstedelse og trykning af ECU-pengesedler. Regnskabsgruppen har udarbejdet forslag til regnskabsprincipper for EMI, mens Informationsgruppen har set på behovet for informationssystemer i EMI.

Som omtalt i årsberetningen for 1992 blev Centralbankchefkomiteen og Den Monetære Komité på EF-topmødet i Birmingham i oktober 1992 bedt om på baggrund af valutakrisen at drøfte og analysere udviklingen på kapitalmarkederne og i de europæiske og internationale valutasystemer. Resultatet af analyserne blev præsenteret på ECOFIN-rådets uformelle møde i Kolding i maj 1993 under det danske EF-formandskab og blev efterfølgende offentliggjort. I valutarapporterne blev der ikke foreslået substantielle ændringer i EMS. Det konkluderedes, at valutasamarbejdet kunne styrkes ved, at de enkelte lande levede op til systemets spilleregler.

Centralbankchefkomiteen har udgivet årsberetninger for årene 1991 og 1992. Udviklingen i 1993 vil blive dækket af EMI's første årsberetning, som vil foreligge i 1995.

På det ekstraordinære EF-topmøde i Bruxelles i oktober 1993 blev det besluttet at placere EMI i Tyskland. Som formand for EMI-rådet i en tre-års periode er ud-

nævnt den tidligere direktør for BIS (Den Internationale Betalingsbank i Basel), Alexandre Lamfalussy. Det forventes, at EMI vil være funktionsdygtig i Frankfurt i løbet af 1994.

Den Internationale Valutafond

Den Internationale Valutafond blev oprettet i 1944. Antallet af medlemslande er i de seneste år steget kraftigt efter optagelse af landene i Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen. Ved udgangen af 1993 var der 178 medlemslande.

Valutafonden har til opgave at fremme internationalt monetært samarbejde og efter nærmere fastsatte regler at yde medlemslandene lån i forbindelse med stabiliseringsprogrammer med tilknyttede økonomisk-politiske betingelser.

Fondens kapitalgrundlag udgøres af kvoteindbetalinger fra medlemslandene. Danmarks kvote er på 1.070 mill.SDR (9.953 mill.kr.), jf. tabel 34 i tabeltillægget.

Som i de seneste år har Valutafondens arbejde i 1993 været præget af støtte til *bestræbelserne på omstilling til markedsøkonomi i Østeuropa og det tidligere Sovjetunionen*. Reformprogrammerne har koncentreret sig om makroøkonomisk stabilisering, men har også omfattet strukturelle reformer og privatiseringer. Resultaterne har været blandede med fremskridt i en række lande, jf. s. 13f. I nogle tilfælde er de oprindelige stabiliseringsprogrammer imidlertid løbet af sporet og har måttet justeres.

Den vanskelige omstillingsproces for de tidligere planøkonomier førte i april 1993 til oprettelsen af den særlige *systemtransformationsfacilitet*, som er en midlertidig låneordning for medlemslande med betalingsbalanceproblemer som følge af overgang fra centralt styret økonomi til markedsøkonomi. Ordningen er oprettet i erkendelse af, at de tidligere planøkonomier ikke umiddelbart er i stand til at gennemføre sædvanlige stabiliseringsprogrammer og derved opnå lån under fondens traditionelle låneordninger. Målet med den særlige lånemulighed er derfor forholdsvis hurtigt at kvalificere landene til et regulært fondprogram. Indtil videre har Rusland, de baltiske lande, fire mindre republikker i det tidligere Sovjetunionen, Slovakiet, Vietnam og Cambodja indgået låneaftaler. For Ruslands vedkommende har den økonomiske udvikling imidlertid ikke kunnet opfylde de krav, der er stillet, og programmet er indtil videre afbrudt.

Ud over den finansielle assistance har Valutafonden forestået koordinationen af en *teknisk assistance* om bl.a. centralbankmæssige og finansielle spørgsmål. Nationalbanken har, som omtalt s. 66, bidraget hertil.

Valutafondens *udvidede strukturtilpasningsfacilitet*, hvorunder der ydes lån på særlig favorable vilkår til de fattigste udviklingslande, er blevet forlænget for en ny treårig periode. Faciliteten er i modsætning til fondens øvrige låneordninger

ikke finansieret af kvotemidlerne, men primært af lån og gavebidrag fra medlemslande, herunder Danmark.

Valutafonden kan ifølge vedtægterne skabe international likviditet ved *tildeling af særlige trækingsrettigheder, SDR* (Special Drawing Rights).

Fonden har i den senere tid drøftet et forslag om en ny tildeling af SDR og en efterfølgende omfordeling heraf for at tilføre international likviditet til de tidligere planøkonomier og visse udviklingslande. Forslaget har imidlertid ikke hidtil kunnet samle tilstrækkelig støtte.

Den seneste SDR-tildeling fandt sted i perioden 1978-81. Den samlede tildeling af SDR udgør 21½ mia.SDR (200 mia.kr.), hvoraf Danmark tegner sig for 179 mill.SDR (1.664 mill.kr.).

Nationalbankens organisation mv.

Seddel- og møntvæsen

Seddelomløbet steg i 1993 med 1,5 mia.kr. til 26,9 mia.kr. efter et lille fald – for første gang – i 1992. Set over de to år under ét har der været en årlig stigning på 3 pct., nogenlunde svarende til stigningen i omsætningen i løbende priser, som det har været karakteristisk over en længere årrække.

1000-krone-sedlen udviste stadig den største stigning med en forøgelse på 9 pct. Efter udskiftningen af 20-krone-sedlen med en mønt er brugen af 50-krone-sedlen steget, i 1993 med 6 pct.

Godt halvdelen af seddelomløbet er 1000-krone-sedler og en fjerdedel er 100-krone-sedler, jf. tabel 2 i tillægget.

I henhold til nationalbankloven fra 1936 skal seddelomløbet være dækket (funderet) af Nationalbankens beholdning af guld og andre aktiver efter bestemte regler. Der har imidlertid været dispenseret fra kravet om gulddækning siden 1939 i henhold til nationalbanklovens § 13, og også i 1993 har Nationalbankens repræsentantskab med Den Kgl. Bankkommissærs samtykke meddelt dispensation.

Møntreformen, der indledtes i 1989, afsluttedes i januar 1993 med udskiftning af 1-kronen med en ny 1-krone og indførelse af en 2-krone. De gamle mønter er stadig gyldige, bortset fra 5- og 10-ører.

Møntomløbet steg i 1993 med omkring 6 pct. til 2,8 mia.kr. En specifikation af møntomløbet er vist i tabel 3 i tillægget.

Indførelsen af 2-kronen har som ventet ført til et betydeligt fald i omløbet af 1-kronen. Antalsmæssigt modsvarede faldet i omløbet af 1-kronen omtrent af stigningen i 2-kronen. For de øvrige mønter steg omløbet af 20-kronen ligesom året før værdimæssigt mest, mens 50-øren og 25-øren antalsmæssigt viste den største fremgang.

Der er blevet inddraget omkring 220 mill.stk. gamle 1-kroner eller knap halvdelen af de cirkulerende 1-kroner før udskiftningen. Der cirkulerer stadig 20 pct. af de gamle 10-kroner, 35 pct. af de gamle 5-kroner og 47 pct. af de gamle 25-ører. Yderligere inddragelse af de gamle mønter forventes at blive begrænset, så de i praksis må anses for at være forsvundet fra møntomløbet.

Som resultat af møntreformen er der sat ca. 775 mill.stk. nye mønter i cirkulation og returneret knap det dobbelte. Reduktionen i antallet af mønter i cirkulation skyldes først og fremmest inddragelsen af 5- og 10-ørerne. Gamle mønter omsmeltes til brug ved fremstilling af nye mønter eller sælges til metalprisen. Møntreformen giver Den Kgl. Mønt overskud på køb og salg af metal. Som det

Tabel 7

Møntproduktion og inddragelse af mønt

	Udmøntet på Den Kgl. Mønt i 1993		Inddraget/indsmeltet i 1993	
	1000 stk.	1000 kr.	1000 stk.	1000 kr.
20-krone	674	13 471	—	—
10-krone	1 069	10 690	720	7 200
5-krone	1 538	7 688	1 680	8 400
2-krone	43 864	87 729	—	—
1-krone	15 844	15 844	155 800	155 800
50-øre	14 328	7 164	—	—
25-øre	14 756	3 689	24 660	6 165
I alt	92 073	146 274	182 860	177 565

fremgår af Den Kgl. Mønts regnskab s.94, var der et overskud på ca. 13½ mill.kr. i 1993, hvor der især har været et stort salg af de gamle 1-kroner, der blev inddraget fra årets begyndelse.

Næsten halvdelen af Den Kgl. Mønts produktion i 1993 var 2-kroner. Størstedelen af den øvrige produktion var nogenlunde ligeligt fordelt på 1-kroner, 50-ører og 25-ører, jf. tabel 7.

Efter afslutningen af møntreformen er antallet af medarbejdere på Den Kgl. Mønt yderligere indskrænket med 13 til 41.

Det danske småpengekort, DANMØNT, der kan udstedes af DANMØNT's aktionærer (pengeinstitutter og teleselskaber), introduceredes som en test i Næstved i perioden 1. september 1992 til 1. marts 1993. Teknisk var testen vellykket. Et småpengekort er et forudbetalt kort, der kan anvendes til betaling for bestemte serviceydelser og kioskvarer. Ifølge planen skal DANMØNT udbredes til hele landet. Fra december 1993 har det været muligt at anvende DANMØNT i nogle af de københavnske telefonautomater og parkometre. Det er endnu for tidligt at sige noget om konsekvenserne for møntomløbet.

Personale- og organisationsforhold

Nationalbankbygningen har været fuldt udnyttet, efter at en række arbejdsopgaver i 1991 overførtes fra Finansministeriets Statsgældsafdeling til Nationalbanken, jf. årsberetningen for 1991, s. 57.

For at sikre plads uden for Nationalbankbygningen er genboejendommen Niels Juels Gade 7 købt med overtagelse pr. 1. november 1993.

Antallet af medarbejdere har i 1993 været næsten uændret og var ved udgangen af året 551, jf. tabel 8. Den stigning, der har været i køkken- og rengøringsperso-

Tabel 8

Antal ansatte

Ultimo	1982	1990	1991	1992	1993
Bankpersonale	374	267	295	296	298
Personale i Seddeltrykkeriet ..	107	96	90	87	85
Betjente	51	54	55	53	54
Køkken- og rengørings- personale	60	54	57	56	62
Diverse personale	43	51	51	54	52
I alt	635	522	548	546	551

Anm.: Omregnet til heltidsstillinger.

nalet, skyldes fastansættelse af vikarer som følge af ændringer i den kollektive overenskomst.

Den tekniske bistand, som Nationalbanken de seneste år har ydet gennem Den Internationale Valutafond til lande i det tidligere Sovjetunionen, var af noget mindre omfang i 1993 end tidligere. Rådgivningen har fortsat navnlig omfattet centralbankpolitik, regnskab, kontantforsyning og valutahandel.

Der har ikke været nævneværdige ændringer i bankens organisation i 1993. Banken er således fortsat opdelt i 15 kontorer samt Seddeltrykkeriet.

Nationalbankens administration den 1. marts 1994 fremgår af s. 73-76, hvor der tillige er givet en oversigt over bankens repræsentation i internationale organisationer.

Nationalbankens 175-års jubilæum den 4. juli 1993 blev markeret med videreførelse af Dansk Pengehistorie 1700-1960, der blev udgivet ved 150-års jubilæet i 1968. Dansk Pengehistorie 1960-1990 med Richard Mikkelsen som forfatter giver en udførlig beskrivelse af udviklingen gennem perioden, og i tilknytning hertil har Erik Hoffmeyer skrevet Pengepolitiske problemstillinger 1965-1990.

Rammerne for Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968 blev udvidet, jf. omtalen heraf i afsnittet om Jubilæumsfonden.

Herudover blev der ydet et bidrag på 2 mill.kr. til at få udarbejdelsen af et grønt nationalregnskab sat i værk.

Jubilæumsdagen blev fejret med et arrangement i Nationalbanken med deltagelse af ministre, repræsentantskab med flere. Indlæggene ved arrangementet er gengivet i Kvartaloversigten august 1993.

Nationalbankens ledelse

Repræsentantskabet

Adm. direktør *Knud Koch Jensen*, direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen* og bestyrelsesformand, civilingeniør *Helge Sørensen*, hvis valgperiode udløb med udgangen af marts 1993, genvalgte for en ny 5-års valgperiode fra 1. april 1993.

Repræsentantskabet genvalgte rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen* til formand og adm. direktør *Helle Bechgaard* til næstformand for perioden 1. april 1993 til 31. marts 1994.

Bestyrelsen

Til medlemmer af bestyrelsen for perioden 1. april 1993 til 31. marts 1994 genvalgte repræsentantskabet folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*, direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen*, næstformand for Forbundet af Offentligt Ansatte *Margit Vogensen* og rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*. Som nyt medlem valgtes folketingsmedlem *Frank Jensen* som efterfølger for folketingsmedlem *Svend Auken*, der udtrådte af bestyrelsen og repræsentantskabet ved sin udnævnelse til miljøminister i januar 1993.

To medlemmer af bestyrelsen, kommitteret *Karsten Olsen* og departementschef *Jens Thomsen*, er udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær.

Bestyrelsen genvalgte rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen* til formand og departementschef *Jens Thomsen* til næstformand for perioden 1. april 1993 til 31. marts 1994.

Nationalbankens ledelse den 1. marts 1994 fremgår af oversigten s. 71-72.

Revisorer

Den Kgl. Bankkommissær genudnævnte de to statsautoriserede revisorer *John Gath* og *Erik Mølgaard* til bankens revisorer for et år indtil 31. marts 1994.

Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968

Nationalbankens 150-års jubilæum i 1968 blev bl.a. markeret ved oprettelse af en fond, der har til formål at yde økonomisk støtte til fremme og udvikling af den kunstneriske udformning og præsentation af danske produkter og støtte andre kunstneriske og kulturelle områder. Støtte til kunsthåndværk og kunstindustri indtager en væsentlig plads.

Stiftelsen af fonden havde baggrund i, at disse områder kun i begrænset omfang blev tilgodeset ad andre kanaler, således at der var behov for økonomisk støtte.

Fonden blev oprettet med en kapital på 15 mill.kr., der blev suppleret med 10 mill.kr. i hvert af årene 1984 og 1985.

Ved Nationalbankens 175-års jubilæum i 1993 blev kapitalen forøget yderligere med 25 mill.kr. Da kunsthåndværk, arkitektur og design har lagt beslag på størstedelen af fondens støtte, giver udvidelsen af kapitalen mulighed for at øge støtten til andre kunstneriske områder, herunder musik.

Fondens kapital på 60 mill.kr. er anbragt i obligationer. Afkastet anvendes løbende til uddeling af støtte, der kan bevilges til såvel enkeltpersoner som foreninger, institutioner mv. Støtte tildeles normalt efter ansøgning, men kan også tildeles

på fondens eget initiativ. Der er ikke nogen fast grænse for den enkelte bevilling. Fonden har siden stiftelsen bevilget støtte for godt 65 mill.kr.

I 1993 modtog fonden over 1.250 ansøgninger og gav 130 bevillinger på tilsammen 5,2 mill.kr.

Fondens styrelse, der vælges af Nationalbankens repræsentantskab og bestyrelse, bestod pr. 1. marts 1994 af nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer (formand), formand for repræsentantskabet, rigsstatistiker Hans E. Zeuthen (næstformand), keramikker Bente Hansen, stiftamtmand Jørgen Harder Rasmussen, lektor, arkitekt Poul Østergaard og adm. direktør Mads Øvlisen.

Nationalbankens gæstelejligheder i Nyhavn 18

Nationalbanken har 7 gæstelejligheder i Nyhavn 18, som stilles til rådighed for udenlandske videnskabsmænd og kunstnere. Ophold i gæstelejlighederne er gratis og tildeles fra tre måneder op til et år. Etableringen af gæstelejlighederne er nærmere omtalt i årsberetningen for 1985.

I 1993 er der blevet tildelt 15 gæsteophold i lejlighederne i Nyhavn 18.

Det udvalg, som rådgiver om tildelingen af lejlighederne, består af professor, dr.phil. Ole Feldbæk som formand, rektor, dr.phil. Else Marie Bukdahl og professor, dr.techn. Niels I. Meyer.

Regnskabsaflæggelsen

Nationalbankens regnskab med tilhørende noter er vist s. 88-94.

Regnskabet afspejler, at Nationalbanken administrerer valutareserverne og er bank for staten og pengeinstitutterne. Nationalbankens overskud efter henlæggelser tilfalder staten.

Resultat af ordinær drift steg i 1993 med 1.080 mill.kr. til 5.349 mill.kr.

Der har været en betydelig opgang i såvel renteindtægter som renteudgifter, da valutauroen har ført til øget udlån til pengeinstitutterne og til større statsligt indestående, da staten har optaget lån i udlandet for at styrke valutareserverne. Det samlede resultat har været en stigning i nettorenteindtægten på 1.071 mill.kr.

Renteafkast af valutareserverne var 2.500 mill.kr., 417 mill.kr. mindre end året før. Rente af tilgodehavender i udlandet var på omtrent samme niveau som i 1992, da et i gennemsnit højere niveau for tilgodehavenderne er blevet opvejet af et lavere internationalt renteniveau. Hertil kommer, at en større andel af valutareserverne har været placeret i dollar, hvor renten også i 1993 har været lavere end for de fleste andre valutaer. Den øgede placering i dollar modsvarede større statsgæld i dollar, jf. omtalen af samstyningen af valutakursrisikoen på valutareserverne og statsgælden s. 35. Rente af forpligtelser over for udlandet er forøget som følge af, at Nationalbanken i forbindelse med valutauroen benyttede interventionskredit i Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde.

Udlån til og indlån fra pengeinstitutter gav en nettorenteindtægt på 4.063 mill.kr. mod en nettorenteudgift på 612 mill.kr. året før. Renten på de dominerende indlån – indskudsbeviser – og renten på udlån i form af genkøbsforretninger er ens, således at Nationalbankens nettorenteindtægt fra pengeinstitutterne stort set følger udviklingen i deres nettogæld til Nationalbanken. Nettogælden forøgedes som følge af, at pengeinstitutternes låntagning steg kraftigt i forbindelse med interventionerne på valutamarkedet.

Forrentning af statens indestående udgjorde 4.101 mill.kr. i 1993 mod et netto-beløb på 799 mill.kr. i 1992.

Rente og udbytte af obligationer og aktier mv. androg 3.059 mill.kr., samme niveau som året før.

Administrationsomkostningerne på 267 mill.kr. var praktisk taget uændrede i forhold til 1992.

Omkostninger ved seddelproduktionen steg med 25 mill.kr. i forbindelse med udgifter til en ny rotationspresse, mens omkostningerne ved Den Kgl. Mønt faldt med 36 mill.kr., bl.a. som følge af øget indtægt ved salg af metal efter mønt-reformens afslutning.

Nationalbankens løbende overtagelse af skibskreditfondobligationer til pari under skibskreditordningen medførte en nettoindtægt på 24 mill.kr. i 1993 mod en nettoudgift på 463 mill.kr. året før. Der er blevet overtaget færre obligationer, og kurstabet har i gennemsnit været mindre end i 1992. Hertil kommer, at Nationalbanken i 1993 ved overtagelse af obligationerne har opkrævet provision, som har udgjort 100 mill.kr.

I forbindelse med afviklingen af Varde Bank og af Himmerlandsbanken deltager Nationalbanken som omtalt s. 48-49 i garantistillelse på henholdsvis 750 mill.kr. og 150 mill.kr., hvor Nationalbankens andel er 250 mill.kr. og 90 mill.kr. Der er hensat et beløb svarende til garantierne. Hensættelserne er ikke udtryk for en vurdering af størrelsen af det endelige tab.

Nationalbanken har herudover stillet en garanti for dækning af eventualforpligtelser i Himmerlandsbanken, der ikke kan dækkes af garantien på 150 mill.kr. Garantien for eventualforpligtelser forventes ikke at blive effektiv, og der er ikke foretaget hensættelse på garantien.

Nationalbanken har i 1993 købt genboejendommen Niels Juels Gade 7, jf. s. 65. Købesummen på 52 mill.kr. er udgiftsført med det fulde beløb.

Resultat før kursreguleringer mv. androg herefter 4.981 mill.kr.

Kursreguleringer mv. medførte en gevinst på 8.744 mill.kr. mod 1.656 mill.kr. året før.

Værdiregulering af guld gav en gevinst på 1.159 mill.kr.

Kursregulering af valutamellemværender medførte en gevinst på 4.652 mill.kr., en stigning på 2.632 mill.kr. i forhold til 1992. Valutakursudviklingen – især som

følge af stigning i dollar og yen – gav en gevinst på 2.130 mill.kr., mens de højere børskurser på navnlig de europæiske obligationsmarkeder har betydet en gevinst på 2.522 mill.kr. Valutamellemværender omfatter ud over valutareserverne også tildelte SDR, uafviklede valutaterminsforretninger og indenlandske valutamellemværender.

Stigning i de danske obligationskurser har givet en kursgevinst på obligationsbeholdningen på 2.924 mill.kr. mod et kurstab på 372 mill.kr. året før.

I forbindelse med Nationalbankens 175-års jubilæum blev der overført 25 mill.kr. til Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968.

Årets resultat før henlæggelser udgør herefter 13.700 mill.kr. mod 5.462 mill.kr. i 1992.

Der er henlagt 8.719 mill.kr. – svarende til kursgevinsten med fradrag af overførslen til Jubilæumsfonden – til sikringsfonden.

Årets resultat på 4.981 mill.kr. tilfalder staten i henhold til nationalbanklovens bestemmelser.

København, medio februar 1994

Hoffmeyer Bodil Nyboe Andersen O. Thomasen

På repræsentantskabsmødet den 17. marts 1994 aflagde direktionens formand, nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer*, beretning om bankens forhold i 1993. Beretningen toges til efterretning. Herefter forelagdes bankens regnskab for 1993 med bestyrelsens indstilling om godkendelse. Repræsentantskabet og Den Kgl. Bankkommissær tiltrådte indstillingen.

Regnskabet viser et resultat på 4.981 mill.kr., som tilfalder staten.

Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1994

Ledelse

Kgl. Bankkommissær:

Økonomiminister *Marianne Jelved*

Direktion:

Erik Hoffmeyer, dr.polit., kgl. udnævnt direktør, formand

Bodil Nyboe Andersen

Ole Thomasen

Bestyrelse:

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1994)

Departementschef *Jens Thomsen*

(valgt som næstformand indtil den 31. marts 1994)

Valgt af repræsentantskabet indtil den 31. marts 1994:

Folketingsmedlem *Frank Jensen*

Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*

Direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen*

Næstformand for Forbundet af Offentligt Ansatte *Margit Vognsen*

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1996:

Kommitteret *Karsten Olsen*

Departementschef *Jens Thomsen*

Repræsentantskab:

Rigsstatistiker *Hans E. Zeuthen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1994)

Adm. direktør *Helle Bechgaard*

(valgt som næstformand indtil den 31. marts 1994)

Valgt af Folketinget indtil den 31. marts 1996:

Folketingsmedlem *Jørgen Estrup*
 Folketingsmedlem *Svend Heiselberg*
 Folketingsmedlem *Frank Jensen*
 Folketingsmedlem *Pia Kjærsgaard*
 Folketingsmedlem *Jes Lunde*
 Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*
 Folketingsmedlem *Ivar Nørgaard*
 Folketingsmedlem *Jørn Pedersen*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1996:

Kommitteret *Karsten Olsen*
 Departementschef *Jens Thomsen*

Valgt af repræsentantskabet:

Indtil den 31. marts

Direktør <i>Bent le Fèvre</i>	1994
Forskningschef, dr.techn. <i>Jens Rostrup-Nielsen</i>	1994
Rigsstatistiker <i>Hans E. Zeuthen</i>	1994
Adm. direktør <i>Helle Bechgaard</i>	1995
Direktør <i>B. Frank Nielsen</i>	1995
Formand for Dansk Sygeplejeråd <i>Kirsten Stallknecht</i>	1995
Gårdejer <i>Harry Nicolaisen</i>	1996
Formand for LO <i>Finn Thorgrimson</i>	1996
Næstfm. for Forbundet af Offentligt Ansatte <i>Margit Vognsen</i>	1996
Fabrikant <i>Andreas Graversen</i>	1997
Husmand <i>Kjeld Larsen</i>	1997
Formand for Forbrugerrådet <i>Kirsten Nielsen</i>	1997
Adm. direktør <i>Knud Koch Jensen</i>	1998
Direktør, civilingeniør <i>Erik B. Rasmussen</i>	1998
Bestyrelsesformand, civilingeniør <i>Helge Sørensen</i>	1998

Administration

Vicedirektører:	<i>Henning Dalgaard</i> <i>Jørn Kjær</i>
Underdirektører:	<i>Kai Aaen Hansen</i> <i>Hans Kloch</i> <i>Kirsten Mordhorst</i> <i>Erik Niepoort*</i> <i>Jørgen Ovi</i>
Edb-kontoret:	Edb-chef <i>Leif Kjærgaard</i> Prokurist <i>Jørgen Petersen</i>
Fondskontoret:	Fondschef <i>Hans Denkov</i> Kontorchef <i>Ole Christian Hansen</i> Kontorchef <i>Bjarne Skafte</i> Prokurist <i>Lars Gerrild Sørensen</i>
Hovedkassen:	Hovedkasserer <i>Erik Herly</i> Kontorchef <i>Mogens Brink</i> Prokurist <i>Knud Heede Sørensen</i>
Internationalt Kontor:	Underdirektør <i>Kai Aaen Hansen</i> Kontorchef <i>Benny Andersen</i> Prokurist <i>Jens Lundager</i>
Pengepolitisk Kontor:	Underdirektør <i>Jørgen Ovi</i> Kontorchef <i>Kjeld Røhl</i> Prokurist <i>Jesper Berg</i> Prokurist <i>Hugo Frey Jensen</i> Prokurist <i>Ove Sten Jensen</i> Prokurist <i>Frank Nielsen</i>
Personale- og Organisationskontoret:	Personalechef <i>Flemming Farup</i> Kontorchef <i>Tage Heering</i> Prokurist <i>Erik Lundgreen Hansen</i> Prokurist <i>Gitte Larsen</i> Juridisk Tjeneste: Kontorchef <i>Carsten Freiberg Jensen</i>
Regnskabskontoret:	Regnskabschef <i>Erik Winding</i> Prokurist <i>Benny Jensen</i> Prokurist <i>Per Noer</i>

* Til rådighed for direktionen til løsning af særlige opgaver.

Revisionskontoret:	Revisionschef <i>Benth Jensen</i> Prokurist <i>Geert Egtved Petersen</i>
Sekretariatet:	Underdirektør <i>Kirsten Mordhorst</i> Kontorchef <i>John Larsen</i> Prokurist <i>Else Marie Nielsen Christensen</i> Prokurist <i>Bent Danielsen</i>
Udlandsområdet:	Vicedirektør <i>Henning Dalgaard</i>
Arbitragekontoret:	Kontorchef <i>Ejner Petersen</i> Prokurist <i>Bent Andersen</i> Prokurist <i>Helge Fosgaard</i>
Betalingskontoret:	Kontorchef <i>Viggo Sørensen</i> Prokurist <i>Preben Poulsen</i>
Gældskontoret:	Kontorchef <i>Niels Erik Sørensen*</i>
Investeringskontoret:	Vicedirektør <i>Henning Dalgaard</i> Prokurist <i>Ib Hansen</i> Prokurist <i>Erik Pedersen</i>
Økonomikontoret:	Underdirektør <i>Hans Kloch</i> Prokurist <i>Leif Petersen</i> Prokurist <i>Bente Puck</i> Prokurist <i>Aage Røndbjerg</i>
Økonomisk-Statistisk Kontor:	Vicedirektør <i>Jørn Kjær</i> Kontorchef <i>Anders Møller Christensen</i> Kontorchef <i>Ove Ingvar Nielsen</i> Konsulent <i>Jens Hjorth Hald</i> Prokurist <i>Finn Jürgens</i> Prokurist <i>Hans Christian Knudsen</i> Prokurist <i>Erik Sønderbek</i> Prokurist <i>Hanne S. Sørensen</i>

* Udlånt fra Finansministeriet fra 1. juli 1991.

Seddeltrykkeriet: Direktør for seddelproduktionen *Niels Holm*
 Civilingeniør *Leif Yde*
 Overfaktor *Bent Løfgren*
 Maskiningeniør *Palle Rasmussen*
 Tegner *Johan Alkjær*

* * *

Den Kgl. Mønt: Direktør for møntproduktionen *Laust Grove*
 Medaljør *Jan Petersen*

Repræsentation i internationale organisationer

Som led i det internationale penge- og valutapolitiske samarbejde deltager Nationalbanken i en række komiteer, udvalg og arbejdsgrupper. De væsentligste omfatter:

Den Internationale Valutafond, IMF

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* er det danske medlem af fondens repræsentantskab.

Den Europæiske Union, EU

Rådet for Det Europæiske
 Monetære Institut:

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer*.

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* og underdirektør *Kai Aaen Hansen* er medlemmer af rådets stedfortrædergruppe.

Kontorchef *Anders Møller Christensen* og prokurist *Hugo Frey Jensen* er medlemmer af Den Pengepolitiske Underkomité, kontorchef *Ejner Petersen* og prokurist *Helge Fosgaard* er medlemmer af Den Valutapolitiske Underkomité, og underdirektør *Jørgen Ovi* er medlem af Den Tilsynsmæssige Underkomité.

Den Monetære Komité:

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, Økonomiministeriet).

Kontorchef *Benny Andersen* er medlem af stedfortrædergruppen (sammen med afdelingschef *Henrik Fugmann*, Økonomiministeriet).

Den Økonomisk-Politiske Komité:

Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med kommitteret *Jørn Børglum Jensen* og kommitteret *Ib Katznelson*, Økonomiministeriet, og afdelingschef *Per Callesen*, Finansministeriet).

Det Rådgivende Bankudvalg:

Underdirektør *Jørgen Ovi* (sammen med afdelingschef *C. Boye Jacobsen*, Industriministeriet, og direktør *Eigil Mølgaard*, Finanstilsynet).

Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD

Den Økonomisk-Politiske Komité:

Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, Økonomiministeriet, og departementschef *Anders Eldrup*, Finansministeriet).

Nordisk Ministerråd

Nordisk Finansielt Udvalg:

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* og underdirektør *Kai Aaen Hansen* (sammen med afdelingschef *Henrik Fugmann*, Økonomiministeriet).

Den Nordiske Investeringsbank, NIB

Kontorchef *Niels Erik Sørensen* er medlem af bestyrelsen med fondschef *Hans Denkov* som stedfortræder.

Nationalbankens pressemeddelelser

*Renteændringer**4. februar 1993*

Af hensyn til kronens position i det europæiske valutasamarbejde, EMS, forhøjes diskontoen med 2 pct. til 11½ pct. med virkning fra den 4. februar 1993.

22. februar 1993

Diskontoen nedsættes med 1 pct. til 10½ pct. med virkning fra den 22. februar 1993. Nedsættelsen har baggrund i kronens position i EMS-båndet og i en betydelig løbende tilbagestrømning af valuta efter valutauroen først på måneden, hvor diskontoen blev forhøjet med 2 pct.

Foliorenten nedsættes ligeledes med 1 pct. til 10½ pct.

18. marts 1993

Med baggrund i den europæiske renteutvikling nedsættes diskontoen med ½ pct. til 10 pct. med virkning fra den 19. marts 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med ½ pct. til 10 pct.

26. marts 1993

Med baggrund i den fortsatte tilbagestrømning af valuta nedsættes diskontoen med ½ pct. til 9½ pct. med virkning fra den 29. marts 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med ½ pct. til 9½ pct.

22. april 1993

Med baggrund i den europæiske renteutvikling nedsættes diskontoen med ¼ pct. til 9¼ pct. med virkning fra den 23. april 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med ¼ pct. til 9¼ pct.

19. maj 1993

Diskontoen nedsættes med 1 pct. til 8¼ pct. med virkning fra den 19. maj 1993.

Baggrunden er dels rentefaldet i en række europæiske lande i den senere tid dels, at den usikkerhed, der hidtil har hindret en indsnævring af rentespændet i forhold til de øvrige lande i det snævre EMS-bånd, nu er ophørt.

Foliorenten nedsættes ligeledes med 1 pct. til 8¼ pct.

7. juni 1993

Med baggrund i den tilfredsstillende udvikling på valutamarkedet og faldet i markedsrenterne nedsættes diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra den 8. juni 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct.

1. juli 1993

Med baggrund i den europæiske renteutvikling nedsættes diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra den 2. juli 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct.

16. juli 1993

Diskontoen forhøjes med 2 pct. til $9\frac{1}{4}$ pct. med virkning fra mandag den 19. juli 1993.

Forhøjelsen må ses på baggrund af et spekulativt pres mod kronen, uanset at alle centralbankerne i det europæiske fastkurssamarbejde har støttet kronen.

Foliorenten forhøjes ligeledes med 2 pct. til $9\frac{1}{4}$ pct.

16. september 1993

Som skridt mod en fortsat normalisering af renteforholdene nedsættes diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $8\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra i dag, den 16. september 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $8\frac{3}{4}$ pct.

24. september 1993

Som et yderligere skridt mod normalisering af renteforholdene nedsættes diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $8\frac{1}{4}$ pct. med virkning fra mandag den 27. september 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $8\frac{1}{4}$ pct.

Nationalbanken vil mandag den 27. september tilbagekøbe indskudsbeviser til en rente på 9,00 pct. plus sædvanligt tillæg på 0,10 pct., dvs. en rentenedsættelse på 0,50 pct.

11. oktober 1993

På baggrund af den rolige valutaudvikling fortsættes normaliseringen af renteforholdene med nedsættelse af diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra den 12. oktober 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{3}{4}$ pct.

22. oktober 1993

I fortsættelse af de tidligere rentesænkninger og med baggrund i den europæiske renteudvikling nedsættes diskontoen med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{1}{4}$ pct. med virkning fra i dag, den 22. oktober 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{2}$ pct. til $7\frac{1}{4}$ pct.

3. november 1993

Med baggrund i den europæiske renteudvikling nedsættes diskontoen med $\frac{1}{4}$ pct. til 7 pct. med virkning fra den 4. november 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til 7 pct.

15. november 1993

Diskontoen nedsættes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra den 16. november 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{3}{4}$ pct.

26. november 1993

Diskontoen nedsættes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{1}{2}$ pct. med virkning fra mandag den 29. november 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{1}{2}$ pct.

21. december 1993

Diskontoen nedsættes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{1}{4}$ pct. med virkning fra den 22. december 1993.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til $6\frac{1}{4}$ pct.

5. januar 1994

Diskontoen nedsættes med $\frac{1}{4}$ pct. til 6 pct. med virkning fra den 6. januar 1994.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til 6 pct.

18. januar 1994

Diskontoen nedsættes med $\frac{1}{4}$ pct. til $5\frac{3}{4}$ pct. med virkning fra den 19. januar 1994.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til $5\frac{3}{4}$ pct.

18. februar 1994

Med baggrund i den europæiske renteudvikling nedsættes diskontoen med $\frac{1}{4}$ pct. til $5\frac{1}{2}$ pct. med virkning fra i dag, den 18. februar 1994.

Foliorenten nedsættes ligeledes med $\frac{1}{4}$ pct. til $5\frac{1}{2}$ pct.

*Ændringer inden for EMS**1. februar 1993*

Som følge af den valutakursjustering, som er vedtaget inden for det europæiske valutakurssamarbejde (EMS), er interventionskurserne for irske pund ændret.

Der gælder herefter følgende interventionskurser for irske pund mellem Danmarks Nationalbank og valutahandlerne:

	Kroner pr. 100 enheder	
	Købskurs	Salgskurs
Irske pund	899,22	940,60

Interventionskurserne for D-mark, franske franc, belgiske franc, hollandske gylde, spanske pesetas og portugisiske escudos er uændrede, dvs. følgende interventionskurser er fortsat gældende:

	Kroner pr. 100 enheder	
	Købskurs	Salgskurs
D-mark	373,00	390,16
Franske franc	111,20	116,32
Belgiske franc	18,0831	18,9143
Hollandske gylde	331,02	346,24
Spanske pesetas	4,9354	5,5645
Portugisiske escudos	3,8842	4,3791

Kursjusteringen indebærer, at centralkurserne over for ECU ændres for samtlige EMS-valutaer. De nye centralkurser er følgende:

Danmark	1 ECU =	7,44934	DKK
Tyskland	1 ECU =	1,95294	DEM
Frankrig	1 ECU =	6,54988	FRF
Belgien	1 ECU =	40,2802	BEF
Holland	1 ECU =	2,20045	NLG
Irland	1 ECU =	0,809996	IEP
Spanien	1 ECU =	142,150	ESP
Portugal	1 ECU =	180,624	PTE

For engelske pund, italienske lire og græske drachmer, der ikke deltager i valutakurssamarbejdet, er de teoretiske centralkurser:

England	1 ECU =	0,808431	GBP
Italien	1 ECU =	1.796,22	ITL
Grækenland	1 ECU =	259,306	GRD

14. maj 1993

Som følge af den valutakursjustering, som er vedtaget inden for det europæiske valutakurssamarbejde (EMS), er interventionskurserne for spanske pesetas og portugisiske escudos ændret.

Der gælder herefter følgende interventionskurser for spanske pesetas og portugisiske escudos mellem Danmarks Nationalbank og valutahandlerne:

	Kroner pr. 100 enheder	
	Købskurs	Salgskurs
Spanske pesetas	4,5407	5,1193
Portugisiske escudos	3,6317	4,0945

Interventionskurserne for D-mark, franske franc, belgiske franc, hollandske gylден og irske pund er uændrede, dvs. følgende interventionskurser er fortsat gældende:

	Kroner pr. 100 enheder	
	Købskurs	Salgskurs
D-mark	373,00	390,16
Franske franc	111,20	116,32
Belgiske franc	18,0831	18,9143
Hollandske gylден	331,02	346,24
Irske pund	899,22	940,60

Kursjusteringen indebærer, at centralkurserne over for ECU ændres for samtlige EMS-valutaer. De nye centralkurser er følgende:

Danmark	1 ECU =	7,43679	DKK
Tyskland	1 ECU =	1,94964	DEM
Frankrig	1 ECU =	6,53883	FRF
Belgien	1 ECU =	40,2123	BEF
Holland	1 ECU =	2,19672	NLG
Irland	1 ECU =	0,808628	IEP
Spanien	1 ECU =	154,250	ESP
Portugal	1 ECU =	192,854	PTE

For engelske pund, italienske lire og græske drachmer, der ikke deltager i valutakurssamarbejdet, er de teoretiske centralkurser:

England	1 ECU =	0,786749	GBP
Italien	1 ECU =	1.793,19	ITL
Grækenland	1 ECU =	264,513	GRD

2. august 1993

Inden for det europæiske valutakurssamarbejde (EMS) er udsvingsgrænserne for alle valutaer ændret til ± 15 pct. (De tyske og hollandske myndigheder har dog meddelt, at de har indgået en bilateral aftale, hvorefter de hidtidige interventionskurser mellem D-mark og hollandske gylden fortsat vil være gældende.)

Der gælder herefter følgende interventionskurser mellem Danmarks Nationalbank og valutahandlerne:

	Kroner pr. 100 enheder	
	Købskurs	Salgskurs
D-mark	328,461	442,968
Franske franc	97,943	132,066
Belgiske franc	15,9266	21,4747
Hollandske gylden	291,544	393,105
Irske pund	792,014	1.067,92
Spanske pesetas	4,1519	5,5985
Portugisiske escudos	3,3209	4,4777

Centralkurserne over for ECU er uændrede, dvs. følgende centralkurser fortsat er gældende:

Danmark	1 ECU =	7,43679	DKK
Tyskland	1 ECU =	1,94964	DEM
Frankrig	1 ECU =	6,53883	FRF
Belgien	1 ECU =	40,2123	BEF
Holland	1 ECU =	2,19672	NLG
Irland	1 ECU =	0,808628	IEP
Spanien	1 ECU =	154,250	ESP
Portugal	1 ECU =	192,854	PTE

For engelske pund, italienske lire og græske drachmer, der ikke deltager i valutakurssamarbejdet, er de teoretiske centralkurser ligeledes uændrede:

England	1 ECU =	0,786749	GBP
Italien	1 ECU =	1.793,19	ITL
Grækenland	1 ECU =	264,513	GRD

Nationalbankens 175-års jubilæum

4. juli 1993

Danmarks Nationalbank blev oprettet i 1818, og 175-års jubilæet den 4. juli 1993 markeres ved:

Dansk Pengehistorie 1700-1960, der blev udgivet ved 150-års jubilæet i 1968, videreføres. Dansk Pengehistorie 1960-1990 med Richard Mikkelsen som forfatter giver en udførlig beskrivelse af udviklingen gennem perioden, og i tilknytning hertil har Erik Hoffmeyer skrevet Pengepolitiske problemstillinger 1965-1990.

Rammerne for Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968 udvides. Fondens kapital forøges med 25 mill.kr. til 60 mill.kr. Det giver mulighed for, at fonden, der fortrinsvis har ydet støtte til kunsthåndværk og design, kan øge støtten til andre kunstneriske områder, herunder musik.

Der ydes et bidrag på 2 mill.kr. til at få udarbejdelse af et grønt nationalregnskab sat i værk, bl.a. med henblik på at give et billede af den bæredygtige produktion.

De Europæiske Fællesskabers kommuniké af 2. august 1993
om ændring i EMS-samarbejdet

“The ministers and central bank governors of the Member States of the European Community have decided to widen temporarily the obligatory marginal intervention thresholds of the participants in the exchange rate mechanism of the European Monetary System to $\pm 15\%$ around the bilateral central rates.

This measure of limited duration is in response to speculative movements, which are exceptional in amount as well as in nature. Indeed, having regard to the fundamental economic situation of the member states participating in the system, the current parity grid is fully justified. The ministers and governors therefore reaffirm support for the current parities and are confident that the market rates will soon approach these parities once again.

The monetary authorities of the Member States will continue to direct their monetary policy towards the aim of price stability.

All the Member States reaffirm their determination to put the Treaty on European Union into operation as soon as its ratification is complete, including the evaluation procedure, which according to Article 109E must take place before 1 January 1994, the start of Stage II. Moreover, they reaffirm their support for the procedures and criteria laid down in the Treaty with respect to the attainment of a sufficient degree of convergence in order to allow the realisation of Economic and Monetary Union.

The new compulsory intervention rates will be communicated by the monetary authorities in time for the opening of foreign exchange markets on 2 August 1993.”

Statsministerens udtalelse af 2. august 1993
om valutakurspolitikken

Statsministeren udtaler:

På mødet blandt EF's økonomi- og finansministre og centralbankchefer var der enighed om, at der ud fra de grundlæggende økonomiske forhold ikke var grund til at ændre valutakurserne i EMS-systemet.

Men på baggrund af den seneste tids betydelige kapitalbevægelser og valutakursinterventioner blev resultatet af forhandlingerne, at det nuværende valutakurssystem med to båndbredder for obligatoriske støtteopkøb af valuta midlertidigt ændres til en væsentlig større udsvingsmargin på ± 15 pct.

Som det land, der har den laveste inflation i EF, et stort betalingsbalanceoverskud og et forholdsvis begrænset underskud på de offentlige budgetter, har Danmark én af Europas stærkeste økonomier.

Den aftalte midlertidige ændring i EMS-systemet giver ingen anledning til justering i den fastlagte økonomiske politik herhjemme, der skal sikre bedre beskæftigelse og fortsat lav inflation.

Målsætningen for den danske valutakurspolitik vil i den nye situation være at fastholde en stabil valutakurs knyttet til de hidtidige kernelande i EF's valuta-samarbejde. Regeringen håber, at der inden årets udgang kan aftales en væsentlig indsnævring af den midlertidige store udsvingsmargin i hele EMS'en.

Nationalbankdirektør Erik Hoffmeyers udtalelse
af 13. august 1993 om den valutapolitiske problemstilling

Den manglende politiske vilje til at forsvare det europæiske valutakurssamarbejde resulterede i, at Frankrig og Tyskland i realiteten midlertidigt suspenderede fastkurssystemet, og dermed er vor valutakurspolitik for første gang i 21 år uden det sikkerhedsnet, som kunne støtte os i nødsituationer.

Det skaber øget usikkerhed i markedet og påvirker dermed forventningsdannelsen.

Heldigvis har vi ført en økonomisk politik, der giver os et godt rygstød i denne situation. Vor økonomi er, som det ofte er nævnt, en af de mest stabile i Europa.

På denne baggrund er følgende forhold af væsentlig betydning.

1. Regeringen og Nationalbanken er enige om, at der ikke under de foreliggende omstændigheder er grundlag for at ændre kronens centralkurs over for de hidtidige kernelande i EF's valutasamarbejde.
2. Man vil tilstræbe, at der i EF-regi aftales en væsentlig indsnævring af den store udsvingsmargin, der midlertidigt er fastsat til +/-15 pct.
3. Den usikkerhed, der præger forventningerne, medfører, at kurserne i en overgangsperiode vil svinge væsentligt mere end hidtil.
Det er muligt, at en del danskere, der har gæld i udenlandsk valuta, og udlændinge, der har tilgodehavender i kroner, derfor ønsker at omlægge disse. Det vil gradvis blive modsvaret af en større offentlig låntagning i udlandet. Danmarks nettogæld bliver ikke ændret ved denne omlægning.
4. Disse overgangsproblemer kan medføre, at kronen i en kortere periode vil være svagere, end de fundamentale forhold tilsiger, men må herefter forventes at blive styrket.

Under disse vilkår vil pengepolitikken blive normaliseret, således at de høje pengemarkedssatser falder, men det vil sikkert tage nogen tid, inden der er mulighed for en sænkning af de korte rentesatser.

Regnskab
for året 1993

Note		1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
	Renteindtægter mv.:		
	Rente af tilgodehavender i udlandet	3.612.843	3.378.843
1	Rente af udlån mv.	6.656.531	2.054.713
	Rente og udbytte af obligationer og aktier mv.	3.058.903	2.911.581
	Provision og andre indtægter	4.432	3.199
		13.332.709	8.348.336
	Renteudgifter mv.:		
	Rente af forpligtelser over for udlandet	1.112.572	462.067
2	Rente af indlån mv.	6.507.128	3.244.171
		7.619.700	3.706.238
	Nettorenteindtægt	5.713.009	4.642.098
	Omkostninger:		
3	Administrationsomkostninger	266.687	265.631
4	Omkostninger ved seddelproduktion	87.083	61.853
5	Omkostninger ved Den Kongelige Mønt	10.159	45.938
		363.929	373.422
	Resultat af ordinær drift	5.349.080	4.268.676
6	Skibskreditordningen	23.592	- 462.692
7	Afskrivninger og hensættelser på debitorer	- 340.422	—
	Køb af ejendom	- 51.583	—
	Resultat før kursreguleringer mv.	4.980.667	3.805.984

Note	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
Resultat før kursreguleringer mv.	4.980.667	3.805.984
Kursreguleringer mv.:		
8 Værdiregulering af guld	1.159.220	- 15.338
9 Kursregulering af valutamellemværender	4.651.596	2.019.664
10 Kursregulering af obligationer og aktier mv.	2.924.252	- 371.601
11 Regulering vedr. garantier	8.932	23.140
	8.744.000	1.655.865
Anvendt til andre formål:		
Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968	25.000	—
Årets resultat før henlæggelser	13.699.667	5.461.849
Henlæggelser:		
Henlæggelse til sikringsfond	8.719.000	1.655.865
Årets resultat	4.980.667	3.805.984

som tilfalder staten i henhold til bestemmelserne i § 19 i lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank.

Note	Aktiver	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
	Guld	4.339.177	3.456.293
	Fordringer på udlandet	62.817.979	63.539.903
	Europæiske valutaenheder (ECU)	4.947.187	2.756.838
	Særlige trækningsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	580.246	527.814
	Kvote i Den Internationale Valutafond	9.952.531	9.207.880
12	Udlån mv.	81.688.991	29.131.724
	Obligationer og aktier mv.	41.234.862	32.018.391
13	Forskellige debitorer	4.502.357	3.327.305
	Statens garanti for møntomløb	538.996	538.996
14	Aktiver i alt	210.602.326	144.505.144

Danmarks

København, den

Hoffmeyer O. Thomasen

Foranstående resultatopgørelse og balance med tilhørende noter er revideret af bankens interne revision.

København, den

Som revisorer udnævnt af Den Kongelige Bankkommissær har vi revideret bankens resultatopgørelse for året 1993 og Revisionen – der er baseret på bankens interne revision – har fundet sted efter de for statsautoriserede revisorer gældende reglement for Danmarks Nationalbank af 20. marts 1942.

Vi har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om, og skal herefter erklære, at vi anser regnskabet for rigtigt

København, den

Erik Mølgaard, statsautoriseret revisor

Nærværende regnskab, der er revideret på den i bankens reglement foreskrevne måde, tiltrædes herved af repræsentant-

København, den

Hans E. Zeuthen

Jørgen Estrup Bent le Fèvre Andreas Graversen Svend Heiselberg Frank Jensen

Harry Nicolaisen B. Frank Nielsen Kirsten Nielsen Ivar Nørgaard

Kirsten Stallknecht Helge Sørensen

Note	Passiver	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
	Seddelømløb	26.879.627	25.390.971
	Møntømløb	2.775.755	2.629.068
	Forpligtelser over for udlandet	790.361	28.292.291
	Den Internationale Valutafond	7.076.827	6.232.727
	Tildelte særlige trækingsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	1.663.847	1.539.357
15	Indlån mv.	5.454.657	4.799.951
16	Indskudsbeviser	27.812.000	5.743.000
	Staten	94.548.474	35.074.729
	Forskellige kreditorer	573.541	494.813
	Forpligtelser i alt	167.575.089	110.196.907
	Grundfond 50.000		50.000
	Reservefond 250.000		250.000
	Sikringsfond 42.727.237		34.008.237
	Egenkapital i alt	43.027.237	34.308.237
	Passiver i alt	210.602.326	144.505.144
17	Ikke-balanceførte poster:		
	Garantier	241.010	587.436
	Andre forpligtelser	101.345.813	51.407.531
		101.586.823	51.994.967

Nationalbank

16. februar 1994

Bodil Nyboe Andersen / E. Winding, regnskabschef

16. februar 1994

B. Jensen, revisionschef

balance pr. 31. december 1993 med tilhørende noter 1-17, samt det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.
regler og i overensstemmelse med god revisorskik. Revisionen er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i

aflagt efter lovgivningens og reglementets bestemmelser.

16. februar 1994

John Gath, statsautoriseret revisor

skabet.

17. marts 1994

Helle Bechgaard Jens Thomsen

Knud Koch Jensen Pia Kjærsgaard Kjeld Larsen Jes Lunde Grethe Fenger Møller

Karsten Olsen Jørn Pedersen Erik B. Rasmussen Jens Rostrup-Nielsen

Finn Thorgrimson Margit Vogensen

Anvendte regnskabsprincipper

Regnskabet for 1993 er udarbejdet efter samme principper som forrige år.

Note	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
1 Rente af udlån mv.		
Rente af udlån til indenlandske pengeinstitutter	6.337.948	1.639.202
Rente af statens nettogæld	—	55.580
Rente af udlån til andre	318.583	359.931
	<u>6.656.531</u>	<u>2.054.713</u>
2 Rente af indlån mv.		
Rente af indlån fra indenlandske pengeinstitutter	2.274.726	2.251.122
Rente af statens nettoindestående	4.100.532	854.897
Rente af indlån fra andre mv.	131.870	138.152
	<u>6.507.128</u>	<u>3.244.171</u>
3 Administrationsomkostninger		
Honorarer og lønninger	138.192	135.539
Indirekte personaleudgifter inkl. pensionsbidrag	35.333	30.184
Indkøb af maskiner og inventar	6.713	9.471
Ejendommenes drift	26.193	28.576
Databehandling og udgifter vedr. Værdipapircentralen	24.017	25.730
Øvrige omkostninger	36.239	36.131
	<u>266.687</u>	<u>265.631</u>
4 Omkostninger ved seddelproduktion		
Udgifter		
Honorarer og lønninger	35.464	34.570
Indirekte personaleudgifter inkl. pensionsbidrag	6.388	6.324
Indkøb af papir og materialer	6.534	10.932
Indkøb af maskiner og inventar	36.253	8.300
Ejendommens drift	7.625	7.885
Øvrige omkostninger	4.245	3.506
Udgifter i alt	<u>96.509</u>	<u>71.517</u>
Indtægter		
Internt salg af tryksager	9.015	9.560
Eksternt salg	411	104
Indtægter i alt	<u>9.426</u>	<u>9.664</u>
Nettoudgift	<u>87.083</u>	<u>61.853</u>
5 Omkostninger ved Den Kongelige Mønt		
Der henvises til det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.		
6 Skibskreditordningen		
Nationalbanken har overtaget Skibskreditfondens obligationer til pari. Ved beregning af gevinst eller tab ved overtagelsen anvendes kursen på købsdagen. For lån, som ikke er endeligt berigtiget, anvendes kursen ved årets slutning. Overtagelsesprovision på 100 mill.kr. har oversteget kurstabet ved overtagelsen med 24 mill.kr.		

Note

7 Afskrivninger og hensættelser på debitorer

Nationalbanken deltager sammen med pengeinstitutter i en garantistillelse for Varde Bank på 750 mill.kr. og i en garantistillelse for Himmerlandsbanken på 150 mill.kr. med tillæg af renter og omkostninger. Nationalbankens andel af garantierne, der skal sikre ordnet afvikling, udgør:

Garanti for tab i forbindelse med Varde Bank under afvikling 250 mill.kr.

Garanti for tab i forbindelse med Himmerlandsbanken under konkurs 90 mill. kr.

Til imødegåelse af tab på disse engagementer er der i resultatopgørelsen for 1993 hensat 340 mill.kr. Den foretagne hensættelse er ikke udtryk for en vurdering af størrelsen af det endelige tab.

Nationalbanken har endvidere givet tilsagn om at ville dække eventuelle ikke bogførte forpligtelser i Himmerlandsbanken, bortset fra efterstillede krav, som ikke kan dækkes af garantien på 150 mill.kr.

8 Værdiregulering af guld

Værdireguleringen af guld – inkl. guld deponeret hos Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde – er foretaget på grundlag af den i London senest officielt noterede guldpris inden årets udgang.

9 Kursregulering af valutamellemværender

Kursreguleringen er foretaget på grundlag af de officielle valutakurser ultimo året og de ved årets slutning foreliggende værdipapirkurser.

10 Kursregulering af obligationer og aktier mv.

Kursreguleringen af obligationsbeholdningen er foretaget på grundlag af de officielle børskurser ved årets slutning.

11 Regulering vedr. garantier

Nationalbanken har over for Dansk Eksportfinansieringsfond garanteret, at fondens udgifter ved lån i udlandet vil være de samme som ved lån i Nationalbanken. Reguleringen er foretaget på grundlag af valutakurserne ultimo året og viser et fald i bankens garantiforpligtelse vedrørende restgælden på de af fonden optagne udlandslån.

12 Udlån mv.

	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
Pengeinstitutter	79.203.999	24.854.403
Andre	<u>2.484.992</u>	<u>4.277.321</u>
	<u>81.688.991</u>	<u>29.131.724</u>

13 Forskellige debitorer

Heri er indeholdt tilgodehavende rente 2.756 mill.kr. (1992: 2.476 mill.kr.).

14 Aktiver i alt

Bankens ejendomme – der i henhold til den seneste ejendomsværdiansættelse er opgjort til 711 mill.kr. (1992: 678 mill.kr.) – samt maskiner og inventar er udgiftsført i anskaffelsesåret.

Note

	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
15 Indlån mv.		
Pengeinstitutter	3.392.634	3.345.456
Andre	2.062.023	1.454.495
	<u>5.454.657</u>	<u>4.799.951</u>
16 Indskudsbeviser		
Pengeinstitutter	27.537.000	5.553.000
Andre	275.000	190.000
	<u>27.812.000</u>	<u>5.743.000</u>
17 Ikke-balanceførte poster		
Andre forpligtelser indeholder uafviklede køb på termin 101.346 mill.kr. (1992: 51.408 mill.kr.).		

Regnskab for Den Kongelige Mønt for året 1993

	1993 1.000 kr.	1992 1.000 kr.
Udgifter:		
Honorarer og lønninger	14.134	14.359
Indirekte personaleudgifter	2.169	1.106
Indkøb af metal og møntblanketter ¹⁾	2.864	5.448
Indkøb af maskiner og inventar	414	845
Indkøb af materialer	1.911	2.700
Ejendommens drift	5.093	5.218
Erindringsmønt regentparrets sølvbryllup ²⁾	•	19.000
Andre udgifter	2.009	4.639
Udgifter i alt	<u>28.594</u>	<u>53.315</u>
Indtægter:		
Salg af metal ¹⁾	16.503	4.359
Salg af møntsæt og medaljer	1.932	3.018
Indtægter i alt	<u>18.435</u>	<u>7.377</u>
Nettoudgift	<u>10.159</u>	<u>45.938</u>

som er afholdt af Danmarks Nationalbank.

¹⁾ Jf. omtalen i afsnittet om seddel- og møntvæsen.

²⁾ Da indløsningsforpligtelsen for erindringsmønten ikke påregnes at blive aktuel, er der som beregnet overskud ved udgivelse af erindringsmønten udbetalt et beløb på 19 mill.kr. med halvdelen til kongehuset og halvdelen til Industriministeriet til velgørende formål.

Tabeltillæg

Tabel 1

Nationalbankens status

Ultimo	Ak-					
	Guld	Fordringer på udlandet	Europæiske valutaenheder (ECU)	Særlige træk-ningsrettigheder i Den Internationale Valuta-fond (SDR)	Kvot i Den Internationale Valutafond	Udlån ¹⁾
	Millioner					
1983	6 137	27 569	4 805	1 227	7 351	8 049
1984	5 661	27 190	3 234	1 747	7 854	11 692
1985	4 772	41 328	4 194	1 759	6 993	26 196
1986	4 675	33 562	392	1 862	6 390	42 875
1987	4 858	54 078	3 777	1 301	6 147	18 319
1988	4 595	59 063	10 454	1 542	6 566	1 712
1989	4 340	33 180	4 625	1 850	6 173	19 536
1990	3 720	52 707	5 200	1 246	5 844	6 246
1991	3 464	38 588	2 814	1 430	6 018	5 320
1992	3 456	63 540	2 757	528	9 208	29 132
1993	4 339	62 818	4 947	580	9 953	81 689
1992 Jan.	3 539	35 607	2 387	1 335	6 018	23 345
Feb.	3 540	34 864	2 624	1 357	6 018	11 213
Marts	3 543	32 640	3 413	1 357	6 018	4 644
April.	3 493	36 585	3 336	1 318	6 018	10 674
Maj.	3 494	37 182	3 336	1 340	6 018	16 644
Juni.	3 495	34 712	3 337	1 340	6 018	26 291
Juli.	3 577	36 187	2 983	1 340	6 018	26 052
Aug.	3 578	35 941	2 984	1 359	6 018	25 379
Sept.	3 580	40 674	2 988	1 359	6 018	18 052
Okt.	3 627	50 460	2 725	1 359	6 018	26 946
Nov.	3 628	49 365	2 724	803	8 898	28 663
Dec.	3 630	62 416	2 725	557	8 898	29 131
1993 Jan.	3 419	38 438	6 857	509	9 208	37 741
Feb.	3 419	65 488	6 859	1 115	9 208	49 374
Marts	3 422	67 137	6 858	1 023	9 208	54 816
April.	3 393	52 124	4 194	937	9 208	43 499
Maj.	3 324	48 222	4 195	788	9 208	48 809
Juni.	3 331	50 279	4 195	663	9 208	54 356
Juli.	3 277	69 403	4 974	764	9 208	57 836
Aug.	3 279	53 973	4 968	1 111	9 208	100 443
Sept.	3 278	57 032	5 125	1 092	9 208	96 292
Okt.	3 238	49 769	5 048	1 054	9 208	79 031
Nov.	3 239	49 334	5 048	1 051	9 208	99 308
Dec.	3 239	59 138	5 048	523	9 208	81 724

Anm.: Tallene på årsbasis er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstallene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken er specificeret i tabel 6.

²⁾ Fra og med 1985 er „Konsolideringskonto” overført til „Løbende konto”.

³⁾ Fra og med 1989 overført til „Løbende konto”.

tiver		Obliga- tioner og aktier ⁴⁾	Statens garanti for mønt- omløb ⁵⁾	Garantier ⁶⁾	For- skellige debitorer ⁷⁾	I alt
Løbende konto ²⁾	Postgiro- midler ³⁾					
kroner						
82 891	—	14 657	639	401	2 879	156 605
86 247	—	11 521	639	693	11 002	167 480
—	—	13 760	639	988	10 407	111 036
—	—	23 880	639	1 169	8 993	124 437
—	—	24 189	639	1 120	19 398	133 826
—	6 246	26 911	639	1 059	30 084	148 871
—	•	32 431	639	795	16 025	119 594
—	•	37 717	639	569	18 469	132 357
—	•	44 361	639	433	12 327	115 394
—	•	32 018	539	•	3 327	144 505
—	•	41 235	539	•	4 502	210 602
—	•	32 896	639	•	1 669	107 435
—	•	31 793	639	•	763	92 810
—	•	33 761	639	•	939	86 954
1 401	•	29 954	639	•	600	94 018
—	•	30 921	639	•	755	100 329
—	•	33 430	639	•	696	109 958
—	•	31 326	539	•	699	108 721
—	•	31 662	539	•	833	108 293
—	•	32 497	539	•	878	106 585
—	•	32 506	539	•	875	125 055
—	•	32 778	539	•	1 250	128 648
—	•	32 280	539	•	1 196	141 372
—	•	31 335	539	•	2 337	130 383
—	•	31 435	539	•	1 464	168 901
—	•	32 613	539	•	2 163	177 779
—	•	32 461	539	•	1 048	147 403
—	•	33 287	539	•	1 350	149 722
—	•	34 637	539	•	1 196	158 404
—	•	33 999	539	•	1 082	181 082
—	•	30 416	539	•	1 118	205 055
—	•	48 901	539	•	1 197	222 664
—	•	30 256	539	•	1 201	179 344
—	•	32 047	539	•	1 453	201 227
—	•	38 173	539	•	1 373	198 965

⁴⁾ I perioden fra og med 1989 til og med 1991 inkl. obligationer erhvervet i forbindelse med genkøbsforretninger.⁵⁾ I juli 1992 nedskrevet med 100 mill.kr. svarende til værdien af uindløste 5- og 10-ører.⁶⁾ Garantier balanceføres ikke fra og med januar 1992.⁷⁾ Til og med 1991 inkl. udækkede terminsforretninger, der fra og med januar 1992 ikke balanceføres.⁸⁾ Nominel værdi. I 1985-86 indlånsbeviser.

Tabel 1
(fortsat)

Nationalbankens status

Ultimo	Pas-							
	Seddel- omløb	Mønt- omløb	Forplig- telser over for udlandet	Den Inter- nationale Valuta- fond	Tildelte særlige træk- nings- rettig- heder (SDR)	Indlån ¹⁾	Indskuds- beviser ¹⁾ *)	Særlige indskud ¹⁾
Millioner								
1983	15 644	1 401	588	5 231	1 849	571	•	•
1984	17 237	1 479	570	5 486	1 976	2 507	•	•
1985	18 599	1 556	605	4 953	1 759	2 562	23 816	3 263
1986	19 702	1 637	5 770	5 247	1 608	767	7 907	2 038
1987	21 093	1 716	710	5 082	1 547	1 403	—	756
1988	22 094	1 776	1 582	4 399	1 652	7 865	•	•
1989	23 290	1 755	1 304	3 960	1 553	8 977	•	•
1990	24 453	2 530	1 361	4 037	1 470	13 114	•	•
1991	25 565	2 646	3 888	3 863	1 514	18 125	•	•
1992	25 391	2 629	28 292	6 233	1 539	4 800	5 743	•
1993	26 880	2 776	790	7 077	1 664	5 455	27 812	•
1992 Jan.	23 815	2 524	1 011	3 863	1 514	14 400	•	•
Feb.	23 382	2 505	941	3 839	1 514	2 289	•	•
Marts ...	23 266	2 514	1 217	3 838	1 514	11 426	•	•
April ...	24 786	2 576	1 699	3 751	1 514	3 533	22 414	•
Maj.	24 594	2 609	1 218	3 835	1 514	4 954	15 135	•
Juni	24 933	2 677	1 371	3 874	1 514	2 687	22 980	•
Juli	24 753	2 560	1 333	3 855	1 514	2 169	29 143	•
Aug.	23 994	2 530	1 030	3 789	1 514	2 797	29 679	•
Sept.	24 027	2 518	13 380	3 808	1 514	6 207	1 328	•
Okt.	24 074	2 516	2 070	3 850	1 514	8 964	17 749	•
Nov.	24 174	2 544	11 988	6 010	1 514	2 375	25 683	•
Dec.	25 391	2 629	28 781	6 010	1 514	4 802	5 743	•
1993 Jan.	24 202	2 563	753	6 300	1 539	5 888	18 138	•
Feb.	23 716	2 548	30 313	6 335	1 539	2 561	12 939	•
Marts ...	23 743	2 569	24 095	6 416	1 539	12 053	15 505	•
April ...	24 510	2 608	9 323	6 416	1 539	2 818	22 444	•
Maj.	24 993	2 651	910	6 416	1 539	3 359	17 486	•
Juni	25 758	2 656	865	6 416	1 539	15 667	30 697	•
Juli	25 669	2 660	20 875	6 416	1 539	4 748	20 858	•
Aug.	24 706	2 660	4 281	6 416	1 539	8 840	18 562	•
Sept.	24 870	2 648	861	6 451	1 539	12 309	24 681	•
Okt.	24 867	2 666	893	6 451	1 539	2 825	22 273	•
Nov.	25 222	2 707	842	6 542	1 539	14 743	16 405	•
Dec.	26 880	2 776	790	6 561	1 539	5 458	27 812	•

Jf. anm. og noter under aktiver.

siver								
Staten ²⁾			Garan- tier ⁶⁾	Forskel- lige kre- ditorer ⁷⁾	Grund- fond	Reserve- fond	Sikrings- fond	I alt
Konsoli- derings- konto	Løbende konto	Post- giro- midler ³⁾						
kroner								
102 515	—	2 872	401	1 849	50	250	23 384	156 605
98 593	—	4 329	693	10 058	50	250	24 252	167 480
•	16 207	5 142	988	7 034	50	250	24 252	111 036
•	49 499	1 491	1 169	3 050	50	250	24 252	124 437
•	58 939	1 032	1 120	15 876	50	250	24 252	133 826
•	50 384	—	1 059	28 950	50	250	28 810	148 871
•	34 504	•	795	14 346	50	250	28 810	119 594
•	38 405	•	569	17 362	50	250	28 756	132 357
•	16 010	•	433	10 698	50	250	32 352	115 394
•	35 075	•	•	495	50	250	34 008	144 505
•	94 548	•	•	573	50	250	42 727	210 602
•	21 797	•	•	9 455	50	250	28 756	107 435
•	20 594	•	•	8 690	50	250	28 756	92 810
•	10 033	•	•	494	50	250	32 352	86 954
•	—	•	•	1 093	50	250	32 352	94 018
•	12 785	•	•	1 033	50	250	32 352	100 329
•	16 097	•	•	1 173	50	250	32 352	109 958
•	8 954	•	•	1 788	50	250	32 352	108 721
•	8 297	•	•	2 011	50	250	32 352	108 293
•	19 088	•	•	2 063	50	250	32 352	106 585
•	27 946	•	•	3 720	50	250	32 352	125 055
•	19 098	•	•	2 610	50	250	32 352	128 648
•	31 269	•	•	2 581	50	250	32 352	141 372
•	32 334	•	•	6 014	50	250	32 352	130 383
•	50 475	•	•	5 823	50	250	32 352	168 901
•	57 225	•	•	326	50	250	34 008	177 779
•	42 710	•	•	727	50	250	34 008	147 403
•	56 879	•	•	1 181	50	250	34 008	149 722
•	39 751	•	•	747	50	250	34 008	158 404
•	62 309	•	•	1 700	50	250	34 008	181 082
•	101 587	•	•	2 156	50	250	34 008	205 055
•	113 467	•	•	1 530	50	250	34 008	222 664
•	80 825	•	•	2 697	50	250	34 008	179 344
•	95 161	•	•	3 758	50	250	34 008	201 227
•	89 568	•	•	3 273	50	250	34 008	198 965

Tabel 2

Specifikation af seddelomløbet

Ultimo	1000-kr.	500-kr.	100-kr.	50-kr.	I alt
	Millioner kroner				
1983	6 504	3 016	4 847	365	14 732
1984	7 542	3 213	5 132	388	16 275
1985	8 504	3 302	5 403	393	17 602
1986	9 424	3 298	5 568	396	18 686
1987	10 595	3 360	5 715	398	20 068
1988	11 547	3 361	5 735	399	21 042
1989	12 410	3 433	5 955	413	22 211
1990	13 167	3 688	6 544	588	23 987
1991	14 029	3 851	6 668	629	25 177
1992	14 164	3 806	6 402	618	24 990
1993	15 386	3 983	6 495	655	26 519

Anm.: Seddelomløb i henhold til Nationalbankens balance inkluderer endvidere det særlige færøske seddelomløb (pr. 31. december 1993 137 mill.kr.) samt 20-, 10- og 5-krone-sedler.

Tabel 3

Specifikation af møntomløbet

Ultimo	20-kr.	10-kr.	5-kr.	2-kr.	1-kr.	50-øre	25-øre	I alt
	Millioner kroner							
1983	•	413	355	•	363	•	134	1 265
1984	•	444	366	•	385	•	142	1 337
1985	•	474	373	•	408	•	152	1 407
1986	•	511	380	•	429	•	161	1 481
1987	•	544	389	•	452	•	169	1 554
1988	•	569	397	•	470	•	174	1 610
1989	•	620	383	•	454	44	135	1 636
1990	746	601	392	•	459	64	126	2 388
1991	845	596	392	•	467	77	131	2 508
1992	893	599	394	•	471	88	134	2 579
1993	932	613	399	170	381	94	138	2 727

Anm.: Møntomløb i henhold til Nationalbankens balance inkluderer endvidere 200-krone-mønter samt 2-krone-mønter sat i omløb til og med 1959.

Tabel 4

Checkclearingen

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	I alt
	Milliarder kroner												
1983	120	107	107	110	127	119	124	124	114	122	136	129	1 438
1984	137	127	118	114	134	128	138	146	116	158	168	142	1 624
1985	164	143	129	138	163	136	160	153	134	170	183	173	1 846
1986	181	157	127	176	173	144	175	160	147	176	190	184	1 991
1987	179	161	141	167	169	152	175	160	146	166	185	187	1 988
1988	184	164	141	157	183	153	169	175	163	171	200	174	2 033
1989	202	172	143	172	191	153	178	176	141	178	211	184	2 100
1990	202	165	143	160	181	140	169	148	116	156	183	135	1 897
1991	158	134	105	154	161	114	154	128	102	134	139	121	1 604
1992	123	120	92	124	121	100	114	117	74	106	125	107	1 323
1993	108	111	81	102	117	87	85	90	59	79	114	88	1 121

	Statens brutto- finansie- rings- behov	Afdrag på udenlandske statslån	Afdrag på inden- landske stats- papirer ¹⁾	Statens netto- finansie- rings- behov	Dækket ved				
					Nettosalg af statspapirer i kroner til		Uden- landsk netto- låntag- ning	Salg af ECU- obliga- tioner	Netto- træk på National- banken ⁴⁾
					Private, virksom- heder og fonde mv. ²⁾	National- banken og pengeinsti- tutterne mv. ³⁾			
1984.....	143,8	45,7	58,3	39,8	36,4	9,2	- 12,4	•	6,6
1985.....	134,7	30,2	77,0	27,5	12,6	13,6	5,2	•	- 3,9
1986.....	100,6	46,3	68,3	- 13,9	- 1,9	- 8,4	31,7	•	- 35,2
1987.....	94,2	27,2	67,7	- 0,7	7,8	- 15,1	14,0	•	- 7,4
1988.....	131,4	36,3	86,8	8,3	- 2,2	10,1	- 10,1	•	10,5
1989.....	130,1	17,8	89,5	22,7	11,6	7,6	- 4,7	•	8,2
1990.....	119,7	14,7	79,1	25,9	41,2	- 18,5	5,6	•	- 2,4
1991.....	136,9	30,6	64,5	41,8	36,5	13,3	- 28,4	•	20,4
1992.....	142,6	16,3	96,0	30,3	46,2	- 17,4	11,1	10,2	- 19,8
1993.....	135,9	16,7	74,3	44,9	80,8	- 34,2	56,7	—	- 58,3
1992 Jan.	7,9	3,0	0,7	4,2	12,7	3,5	- 1,6	•	- 10,4
Feb.	12,1	3,6	13,4	- 4,8	- 7,2	2,0	- 0,8	•	1,2
Marts...	26,9	4,1	15,3	7,4	6,9	- 9,5	- 0,5	•	10,6
April ...	24,9	1,6	4,8	18,4	6,6	- 4,7	- 5,1	10,2	11,4
Maj	1,4	0,0	9,4	- 8,0	8,4	- 3,3	1,1	—	- 14,2
Juni	10,6	0,1	0,0	10,5	16,0	- 2,1	0,0	—	- 3,3
Juli	10,2	1,1	1,6	7,5	- 1,9	0,7	1,6	—	7,1
Aug.	11,7	0,2	27,1	- 15,6	- 9,7	- 7,3	0,7	—	0,7
Sept. ...	10,7	1,7	0,0	9,0	8,8	6,6	4,4	—	- 10,8
Okt.	11,6	0,2	1,0	10,4	24,0	- 7,5	2,8	—	- 8,9
Nov. ...	11,2	0,6	20,1	- 9,5	- 14,2	0,7	- 4,8	—	8,8
Dec.	3,4	0,1	2,6	0,7	- 4,2	3,7	13,3	—	- 12,2
1993 Jan.	- 0,4	0,3	0,0	- 0,6	10,9	- 12,8	2,3	—	- 1,1
Feb.	11,2	0,0	16,7	- 5,6	- 8,6	6,4	14,7	—	- 18,1
Marts...	9,8	1,4	—	8,3	13,3	7,9	- 6,1	—	- 6,8
April ...	26,1	2,8	4,8	18,6	13,9	- 6,1	- 3,8	—	14,5
Maj	7,1	0,7	13,0	- 6,6	7,8	- 1,3	1,0	—	- 14,2
Juni	31,3	1,4	12,5	17,4	0,8	2,0	- 2,5	—	17,1
Juli	15,8	3,3	1,2	11,3	6,9	1,5	25,5	—	- 22,6
Aug.	- 0,8	1,8	9,7	- 12,3	- 1,3	- 0,2	28,5	—	- 39,3
Sept. ...	9,9	0,1	0,0	9,8	4,7	8,7	8,2	—	- 11,9
Okt.	18,9	2,5	1,0	15,4	30,0	- 40,0	- 7,3	—	32,6
Nov. ...	0,7	1,2	15,0	- 15,5	- 1,9	4,3	- 3,5	—	- 14,3
Dec.	6,4	1,2	0,3	4,8	5,4	- 5,8	- 0,4	—	5,6

Anm.: Finansieringsbehovet er beregnet ud fra Nationalbankens balance. Ved beregningen er der til og med 1991 set bort fra ændring af postgiromidler. Fra og med 1989 ekskl. afdrag på kortfristet udenlandsk statsgæld (Commercial paper). Endvidere ekskl. afdrag på kortfristet indenlandsk statsgæld (skatkammerbeviser).

¹⁾ Inkl. tilbagebetaling af bunden opsparing i juli 1990, 1991 og 1992.

²⁾ Inkl. valutaudlændinges nettokøb, som er specificeret i tabel 29. Inkl. bunden opsparing i 1985.

³⁾ Inkl. Hypotekbanken og Postgiroen.

⁴⁾ Bortset fra ændring af postgiromidler til og med 1991.

Tabel 6

Pengeinstitutternes mellemværender med Nationalbanken

Ultimo	Tilgodehavender		Gæld			Netto- stilling i alt	Udlån vedr. kontant- depoter	Særlige indskud ³⁾	Genkøbs- konti ⁴⁾
	Indskuds- beviser ¹⁾	Indlån	Træk på folio ²⁾	Genkøbs- forret- ninger	Penge- markeds- udlån mv.				
Millioner kroner									
1983.....	•	57	2 886	•	2 567	- 5 396	•	•	•
1984.....	•	124	9 776	•	—	- 9 652	•	•	•
1985.....	23 777	9	14 521	•	8 231	1 034	•	3 263	•
1986.....	7 811	33	6 929	•	35 514	- 34 599	•	2 036	•
1987.....	—	160	17 116	•	700	- 17 656	•	754	•
1988.....	•	5 884	612	•	700	4 572	•	•	•
1989.....	•	351	17 913	•	475	- 18 037	20	•	6 376
1990.....	•	1 748	3 055	•	—	- 1 307	1 013	•	8 764
1991.....	•	14 369	5	•	—	14 364	1 085	•	2 016
1992.....	5 741	3 338	0	23 781	—	- 14 702	1 073	•	•
1993.....	27 783	3 387	0	77 937	—	- 46 767	1 267	•	•
1992 Jan.	•	12 641	14	10 851	7 580	- 5 804	819	•	•
Feb.	•	687	6 413	—	—	- 5 726	711	•	•
Marts....	•	9 431	59	—	—	9 372	807	•	•
April ...	22 414	922	3	5 881	—	17 452	1 040	•	•
Maj	15 133	1 122	143	11 809	—	4 303	900	•	•
Juni	22 978	522	34	21 510	—	1 956	805	•	•
Juli	29 141	524	56	21 439	—	8 170	859	•	•
Aug.	29 677	947	30	20 612	—	9 982	804	•	•
Sept.	1 328	4 464	10	13 069	—	- 7 287	1 080	•	•
Okt.	17 746	6 998	10	22 103	—	2 631	915	•	•
Nov.	25 683	600	11	14 513	9 224	2 535	843	•	•
Dec.	5 741	3 340	8	23 781	—	- 14 708	1 073	•	•
1993 Jan.	18 135	4 338	11	32 479	—	- 10 017	994	•	•
Feb.	12 936	483	1	44 026	—	- 30 608	852	•	•
Marts....	15 502	10 715	10	45 172	4 550	- 23 515	855	•	•
April ...	22 440	460	0	38 507	—	- 15 607	813	•	•
Maj	17 482	1 042	0	43 442	1 100	- 26 018	1 058	•	•
Juni	30 693	12 458	2	50 309	—	- 7 160	1 178	•	•
Juli	20 857	1 881	0	35 344	18 415	- 31 021	1 187	•	•
Aug.	18 558	6 063	1	74 859	21 585	- 71 824	1 043	•	•
Sept.	24 675	10 330	1	92 463	—	- 57 459	1 046	•	•
Okt.	22 261	1 437	1	75 434	—	- 51 737	851	•	•
Nov.	16 390	11 258	1	95 625	—	- 67 978	954	•	•
Dec.	27 783	3 388	1	77 937	—	- 46 767	1 267	•	•

Anm.: Tallene på årsbasis er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstallene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Nominel værdi. I 1985-86 indlåsbeviser.

²⁾ Omfatter lån under lånerammerne (til og med juli 1985), lån på indlåsbeviser (i perioden august 1985 til og med juli 1987), træk på folio (i perioden august 1987 til og med marts 1992) samt mellemværender i forbindelse med fondsafvikling i fremmed valuta.

³⁾ Som følge af overskridelser af den i henhold til indlånsovervågningssystemet fastsatte basisstigningstakt for de enkelte pengeinstitutters indenlandske indlån. Indlånsovervågningssystemet blev stillet i bero fra og med januar 1988 og afvikledes pr. 1. marts 1991.

⁴⁾ Provenu af indgåede genkøbsforretninger, der på linje med håndpantsettning medregnedes som sikkerhedstillelse ved træk på folio.

*Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes
nettostilling over for Nationalbanken*

Tabel 7

	Statsfinanserne			National- bankens netto- valuta- køb ¹⁾	National- bankens obliga- tionskøb ²⁾	Andre faktorer ⁶⁾	Pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken	
	Brutto- finansie- rings- behov ¹⁾	Brutto- salg af stats- papirer (-) ²⁾	Likvidi- tetspå- virkning ³⁾				Ændring	Ultimo
1984.....	98,1	- 103,9	- 5,7	8,5	- 1,5	- 5,5	- 4,3	- 9,7
1985.....	104,5	- 103,2	1,3	11,9	- 0,3	- 2,2	10,7	1,0
1986.....	54,3	- 57,9	- 3,6	- 48,5	12,1	4,3	- 35,6	- 34,6
1987.....	67,0	- 60,4	6,6	16,0	- 0,1	- 5,6	16,9	- 17,7
1988.....	95,1	- 94,7	0,4	18,8	- 0,1	3,1	22,2	4,6
1989.....	112,2	- 108,7	3,6	- 23,0	- 0,3	- 2,9	- 22,6	- 18,0
1990.....	105,0	- 101,8	3,2	16,0	2,0	- 4,4	16,7	- 1,3
1991.....	106,3	- 114,4	- 8,0	7,5	12,0	4,2	15,7	14,4
1992.....	126,3	- 124,8	1,5	- 20,7	- 11,8	2,0	- 29,1	- 14,7
1993.....	119,2	- 120,9	- 1,6	- 32,5	6,9	- 4,8	- 32,1	- 46,8
1992 Jan.	4,9	- 16,9	- 12,0	1,0	- 9,4	0,2	- 20,2	- 5,8
Feb.	8,6	- 8,2	0,4	0,4	- 1,1	0,4	0,1	- 5,7
Marts....	22,7	- 12,7	10,0	- 2,6	3,3	4,3	15,1	9,4
April ...	23,3	- 6,7	16,6	0,6	- 6,2	- 2,9	8,1	17,5
Maj	1,4	- 14,4	- 13,1	- 0,1	1,0	- 0,9	- 13,1	4,3
Juni	10,5	- 13,8	- 3,3	- 2,3	2,2	1,1	- 2,3	2,0
Juli	9,2	- 0,4	8,8	0,1	- 2,5	- 0,1	6,2	8,2
Aug.	11,5	- 10,2	1,3	- 0,5	0,3	0,7	1,8	10,0
Sept.	9,0	- 15,4	- 6,4	- 12,0	0,8	0,3	- 17,3	- 7,3
Okt.	11,4	- 17,4	- 6,0	18,0	0,0	- 2,1	9,9	2,6
Nov.	10,6	- 6,5	4,1	- 6,1	0,3	1,6	- 0,1	2,5
Dec.	3,2	- 2,1	1,2	- 17,3	- 0,5	- 0,6	- 17,2	- 14,7
1993 Jan.	- 0,6	1,9	1,2	4,1	- 0,7	0,0	4,7	- 10,0
Feb.	11,1	- 14,5	- 3,4	- 16,8	0,2	- 0,6	- 20,6	- 30,6
Marts....	8,3	- 21,2	- 12,8	13,1	1,8	5,0	7,1	- 23,5
April ...	23,4	- 12,7	10,7	0,8	- 0,2	- 3,4	7,9	- 15,6
Maj	6,4	- 19,5	- 13,1	3,2	0,8	- 1,4	- 10,4	- 26,0
Juni	29,9	- 15,3	14,6	4,5	1,4	- 1,6	18,9	- 7,2
Juli	12,5	- 9,6	2,9	- 25,6	- 0,6	- 0,6	- 23,9	- 31,0
Aug.	- 2,6	- 8,2	- 10,8	- 27,0	- 3,6	0,6	- 40,8	- 71,8
Sept.	9,8	- 13,5	- 3,6	- 1,7	18,5	1,2	14,4	- 57,5
Okt.	16,3	9,1	25,4	- 0,2	- 18,6	- 0,8	5,7	- 51,7
Nov.	- 0,5	- 17,4	- 17,9	3,0	1,8	- 3,2	- 16,2	- 68,0
Dec.	5,2	—	5,2	9,7	6,1	0,2	21,2	- 46,8

¹⁾ Ekskl. afdrag på udenlandske statslån. Se i øvrigt anmærkning til tabel 5.

²⁾ Bruttosalg af statsobligationer og statsgældsbeviser samt nettosalg af skatkammerbeviser.

³⁾ Statens træk på Nationalbanken korregeret for statens nettolåntagning i udlandet og salg af ECU-obligationer.

⁴⁾ Forbedring af Danmarks internationale likviditet korregeret for statens nettolåntagning i udlandet og salg af ECU-obligationer.

⁵⁾ Korregeret for Nationalbankens handel med ECU-obligationer.

⁶⁾ Omfatter bl.a. ændringer i seddel- og møntomløb, ændringer i Nationalbankens mellemværender med Eksportfinansieringsfonden og Hypotekbanken samt til og med 1991 ændringer af postgiromidler.

Tabel 8

Pengeinstitutternes udlån

Ultimo	Fra indenlandske enheder				Fra udenlandske enheder				I alt	
	Til indlændinge		Til udlændinge		Til indlændinge		Til udlændinge			
	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta		
	Milliarder kroner									
1986	Dec.	273,2	1,4	1,5	1,0	3,7	73,0	...	30,6	384,4
1987	—	303,5	1,6	1,6	0,9	5,3	85,0	...	44,3	442,2
1988	—	297,5	2,6	2,6	2,6	9,4	104,0	1,4	57,7	477,8
1989	—	317,5	4,0	3,0	5,4	10,4	113,2	2,0	70,3	525,8
1990	—	334,4	15,5	5,3	13,6	14,7	121,9	3,2	77,4	586,1
1991	—	334,8	16,5	5,5	19,6	29,8	110,7	2,5	71,5	591,0
1992	—	319,2	17,5	11,4	18,9	15,1	97,9	3,2	66,7	549,8
1993	—	284,2	15,4	46,2	20,6	21,1	76,2	4,4	73,4	541,6
1992	Jan.	313,2	16,9	5,0	19,7	29,4	112,3	2,6	75,0	574,0
	Feb.	310,9	16,7	5,4	19,0	28,1	111,1	2,9	74,9	569,2
	Marts...	321,7	17,0	5,3	18,8	30,2	107,3	3,2	72,7	576,3
	April ...	313,2	16,1	5,4	19,4	30,6	103,6	3,4	75,0	566,6
	Maj	314,6	14,9	5,6	19,0	33,1	98,4	3,1	74,3	563,0
	Juni	330,2	14,8	5,3	19,8	33,4	96,5	2,8	72,6	575,4
	Juli.....	311,5	13,8	4,6	19,0	31,8	93,7	2,2	71,0	547,5
	Aug. ...	311,5	15,3	4,8	17,9	29,9	93,4	2,6	69,1	544,5
	Sept. ...	322,0	14,6	5,5	20,2	25,8	97,4	2,6	64,4	552,5
	Okt. ...	310,4	15,3	7,5	21,9	23,3	96,0	2,4	65,3	542,1
	Nov. ...	313,4	15,7	6,5	21,3	21,7	97,0	2,8	64,8	543,1
	Dec.....	319,2	17,5	11,4	18,9	15,1	97,9	3,2	66,7	549,8
1993	Jan.	304,0	16,5	8,7	16,8	15,4	93,6	2,3	62,7	519,9
	Feb.	300,2	18,2	8,4	17,6	12,3	96,8	2,1	63,6	519,2
	Marts...	301,2	17,9	8,4	16,7	11,9	94,5	3,0	64,0	517,4
	April ...	289,9	16,7	9,0	16,6	13,6	94,1	2,8	61,0	503,7
	Maj	293,7	16,3	9,1	16,1	13,9	93,6	2,5	61,5	506,8
	Juni	298,8	18,0	21,1	18,1	15,5	91,2	7,1	63,1	532,9
	Juli.....	286,5	16,2	11,0	18,9	16,7	88,5	14,0	62,3	514,1
	Aug. ...	293,8	16,3	21,2	18,8	15,6	91,9	11,7	61,8	531,1
	Sept. ...	295,1	15,9	35,7	17,1	16,2	87,4	6,6	59,4	533,4
	Okt. ...	281,2	16,2	40,8	17,9	16,9	85,7	7,7	64,4	530,7
	Nov. ...	281,0	16,1	47,1	19,5	19,7	79,5	6,5	66,2	535,6
	Dec.....	284,2	15,4	46,2	20,6	21,1	76,2	4,4	73,4	541,6

Anm.: Til og med december 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv., samt ekskl. uopsigelige pantebreve. Datterselskaber i Irland, der ikke er kreditinstitutter, indgår på linje med andre enheder i udlandet (filialer og datterbanker).

Ultimo		Indenlandske enheder					Udenlandske enheder ²⁾		I alt
		Obligationer			Aktier		Danske krone- obligationer	Andre obligationer og aktier	
		Danske		Uden- landske	Danske	Uden- landske			
		Stats- papirer ¹⁾	Andre						
		Milliarder kroner							
1986	Dec.	110,1	66,5	5,6	17,5	5,5	2,2	7,3	214,7
1987	—	92,9	40,4	4,2	15,9	5,5	2,3	7,6	168,8
1988	—	<u>105,7</u>	<u>44,0</u>	6,1	17,3	6,4	2,0	10,0	<u>191,6</u>
1989	—	107,6	51,9	16,9	22,3	10,2	3,4	14,6	226,9
1990	—	<u>83,7</u>	<u>43,9</u>	26,1	<u>24,4</u>	<u>10,6</u>	2,7	18,4	<u>209,7</u>
1991	—	103,8	46,6	29,4	14,4	4,3	3,1	25,7	227,3
1992	—	103,6	41,6	31,0	14,8	3,5	1,4	17,9	213,7
1993	—	68,3	68,9	32,4	10,2	3,7	0,8	17,6	201,9
1992	Jan.	118,9	44,6	30,8	14,8	4,5	4,0	25,8	243,3
	Feb.	122,0	43,8	37,1	14,7	4,4	3,3	22,5	247,8
	Marts	110,2	45,3	36,6	14,8	4,7	3,5	21,8	236,9
	April	110,7	44,1	38,1	15,0	4,4	3,4	21,5	237,1
	Maj	107,2	44,1	35,4	14,9	4,3	3,4	20,8	230,0
	Juni	102,9	44,4	31,0	14,7	3,8	3,3	20,8	220,9
	Juli	107,0	41,3	30,8	15,5	3,7	2,0	19,5	219,8
	Aug.	100,4	41,2	28,3	15,3	3,6	2,0	17,7	208,5
	Sept.	106,4	39,0	24,4	15,0	3,6	1,8	19,3	209,4
	Okt.	98,1	39,8	25,5	15,0	3,7	1,8	20,4	204,4
	Nov.	98,7	40,0	30,5	15,0	3,6	1,2	19,7	208,7
	Dec.	103,6	41,6	31,0	14,8	3,5	1,4	17,9	213,7
1993	Jan.	94,2	37,2	28,9	10,8	3,3	1,4	17,8	193,7
	Feb.	99,7	36,5	29,8	10,2	3,5	1,3	18,0	198,9
	Marts	106,1	36,1	29,2	10,0	3,4	1,6	18,7	205,1
	April	100,7	36,2	31,3	9,6	3,2	0,8	17,7	199,4
	Maj	99,3	38,3	24,5	9,9	3,3	1,2	17,0	193,5
	Juni	99,6	44,3	26,2	10,1	3,3	1,2	18,0	202,8
	Juli	101,8	44,2	23,8	10,2	3,4	0,9	17,6	201,9
	Aug.	105,5	46,1	26,1	10,1	3,7	1,0	16,9	209,5
	Sept.	97,4	49,2	24,4	10,2	3,7	0,9	17,2	203,1
	Okt.	74,4	50,8	25,1	10,1	3,6	1,0	16,4	181,5
	Nov.	79,2	55,8	26,1	10,0	3,8	0,8	16,3	192,0
	Dec.	68,3	68,9	32,4	10,2	3,7	0,8	17,6	201,9

Anm.: I 1989 og 1990 er pengeinstitutternes obligationsbeholdninger påvirket af genkøbsforretninger med Nationalbanken.

Fra og med 1991 ekskl. aktier i datterbanker mv.

¹⁾ Inkl. statsgælds- og skatkammerbeviser.

²⁾ Filialer og datterselskaber i udlandet.

Tabel 10

Pengeinstitutternes indlån

Ultimo	I indenlandske enheder				I udenlandske enheder				I alt	
	Fra indlændinge		Fra udlændinge		Fra indlændinge		Fra udlændinge			
	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta		
	Milliarder kroner									
1986	Dec.	376,9	1,9	7,7	15,0	...	0,7	0,2	10,2	412,6
1987	— ...	390,0	2,1	7,4	15,1	...	1,4	0,3	17,5	433,8
1988	— ...	413,5	4,9	8,3	35,0	0,1	1,9	2,5	24,7	490,8
1989	— ...	412,4	8,8	8,2	44,9	0,2	2,5	2,4	36,4	515,7
1990	— ...	435,2	10,6	8,2	45,5	0,1	2,9	3,2	41,2	546,8
1991	— ...	447,7	10,1	10,2	11,9	0,1	2,5	3,5	29,9	515,9
1992	— ...	443,3	13,0	9,6	16,0	0,2	1,8	5,0	24,8	513,6
1993	— ...	489,5	15,3	16,3	20,6	0,2	3,4	5,0	30,9	581,3
1992	Jan.	447,3	9,1	9,9	12,8	0,1	2,0	3,0	29,0	513,2
	Feb.	445,7	9,6	10,3	14,0	0,1	2,1	3,9	29,4	515,2
	Marts...	449,1	9,7	11,0	13,0	0,1	2,4	3,6	32,2	521,1
	April ...	462,2	10,2	10,9	12,9	0,1	2,1	3,5	31,9	533,7
	Maj	461,1	10,0	11,0	13,1	0,1	2,7	4,1	30,6	532,6
	Juni	456,6	8,8	11,1	13,8	0,1	2,8	4,0	32,4	529,6
	Juli	461,0	9,6	11,9	14,3	0,2	2,8	3,6	29,2	532,5
	Aug. ...	461,4	10,5	9,7	14,3	0,2	2,8	4,3	27,7	530,8
	Sept. ...	453,3	11,0	10,0	13,8	0,1	3,2	5,1	27,4	523,9
	Okt. ...	466,3	11,8	10,5	14,1	0,1	2,8	5,4	24,4	535,4
	Nov. ...	458,8	12,9	11,1	15,0	0,2	2,7	5,9	23,9	530,4
	Dec.	443,3	13,0	9,6	16,0	0,2	1,8	5,0	24,8	513,6
1993	Jan.	452,0	12,5	11,5	16,3	0,1	1,2	5,4	25,9	525,0
	Feb.	443,0	18,9	11,6	16,6	0,2	1,5	5,7	26,8	524,3
	Marts...	446,5	16,1	12,3	22,9	0,1	1,4	5,4	29,2	533,9
	April ...	467,1	15,9	13,3	20,7	0,2	1,7	4,9	26,0	549,9
	Maj	465,5	14,8	13,1	20,1	0,2	1,4	4,6	25,9	545,7
	Juni	466,1	14,4	13,1	20,3	0,2	1,5	5,4	28,1	549,0
	Juli	475,2	17,8	14,6	21,4	0,2	2,0	6,4	25,2	562,9
	Aug. ...	473,0	19,2	14,2	22,1	0,3	2,0	7,2	26,5	564,4
	Sept. ...	472,3	19,1	15,1	20,3	0,3	2,1	6,3	25,8	561,2
	Okt. ...	498,7	17,7	16,5	19,2	0,2	1,9	7,9	24,0	586,2
	Nov. ...	489,0	17,1	17,9	19,2	0,2	1,9	6,6	24,5	576,4
	Dec.	489,5	15,3	16,3	20,6	0,2	3,4	5,0	30,9	581,3

Anm.: Til og med december 1990 inkl. udstedte obligationer samt indlån fra realkreditinstitutter mv. Datterselskaber i Irland, der ikke er kreditinstitutter, indgår på linje med andre enheder i udlandet (filialer og datterbanker).

Ultimo	Erhvervsmæssige								Ikke-erhvervsmæssige		I alt	
	Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	Fremstillingsvirksomhed mv. ¹⁾	Bygge- og anlægsvirksomhed	Handel, transport mv.	Finansieringsvirksomhed, ejendoms-handel mv. ²⁾	Offentlig forvaltning og andre tjenesteydelser	Øvrige erhverv	I alt	Ikke-erhvervsmæssige			
									Studielån	Andet		
Milliarder kroner												
Udlån												
1983	Dec.....	12,9	14,8	6,2	24,0	17,5	5,9	7,9	89,2	8,1	60,7	158,0
1984	—	14,0	16,1	7,4	26,9	19,0	6,2	10,6	100,2	8,2	70,5	178,9
1985	—	15,4	18,8	6,8	30,1	27,8	7,0	5,2	111,2	8,4	88,8	208,4
1986	—	16,9	25,1	9,2	38,9	40,0	8,5	14,9	153,4	8,2	112,2	273,9
1987	—	19,3	27,7	10,9	49,4	49,0	10,1	16,9	183,3	7,4	112,9	303,5
1988	—	18,0	24,0	11,0	40,9	54,5	10,7	21,2	180,2	7,0	110,7	297,9
1989	—	17,3	31,6	11,6	49,0	66,6	10,9	16,5	203,4	6,4	114,0	323,9
1990	—	18,6	34,4	12,6	47,5	65,8	10,8	32,5	222,3	5,9	121,7	349,9
1991	—	18,3	30,6	14,1	46,6	65,9	14,4	16,8	206,6	5,6	121,8	334,0
1992	—	20,9	26,9	16,2	45,2	70,7	13,7	17,4	210,9	4,7	115,9	331,4
1992	Marts.....	20,1	29,4	16,4	49,3	69,0	13,0	20,8	217,9	5,3	114,2	337,4
	Juni	21,1	27,5	16,8	47,5	71,7	12,9	28,0	225,6	5,0	112,3	342,9
	Sept.	20,7	25,8	16,2	45,9	69,2	12,2	27,6	217,5	4,9	111,7	334,1
	Dec.....	20,9	26,9	16,2	45,2	70,7	13,7	17,4	210,9	4,7	115,9	331,4
1993	Marts.....	18,1	29,2	10,5	49,3	72,8	9,8	30,5	220,3	4,5	93,6	318,4
	Juni	20,8	28,0	10,1	44,7	74,8	11,2	24,9	214,4	4,4	97,0	315,8
	Sept.	19,5	27,1	9,7	42,8	77,0	10,7	23,0	209,8	4,3	96,9	311,0
	Dec.....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Indlån												
1983	Dec.....	11,5	15,7	5,0	24,7	33,5	25,2	9,6	125,2	•	123,6	248,7
1984	—	13,1	20,0	6,1	31,8	42,6	26,6	12,4	152,6	•	138,7	291,3
1985	—	15,6	23,2	7,6	37,9	57,0	31,0	8,1	180,5	•	165,1	345,6
1986	—	15,1	23,7	8,8	37,4	64,5	31,7	16,3	197,4	•	180,7	378,2
1987	—	15,2	26,8	8,9	41,0	69,7	25,8	19,2	206,5	•	184,0	390,5
1988	—	14,9	26,2	10,1	33,7	80,4	25,4	25,5	216,2	•	200,1	416,4
1989	—	16,7	25,9	8,7	33,7	71,4	26,1	20,8	203,3	•	217,5	420,8
1990	—	15,9	27,6	8,3	34,5	71,3	25,8	31,8	215,2	•	230,6	445,8
1991	—	16,4	25,2	7,8	34,3	51,0	29,5	16,3	180,5	•	236,2	416,7
1992	—	17,2	24,6	7,8	31,8	56,2	24,5	16,9	179,0	•	248,2	427,2
1992	Marts.....	16,9	27,5	8,3	33,4	57,8	26,1	18,0	188,0	•	245,5	433,5
	Juni	17,3	27,4	7,5	35,9	59,5	25,0	18,8	191,4	•	247,6	439,0
	Sept.	18,2	27,2	7,9	35,6	61,2	27,8	17,6	195,6	•	244,7	440,3
	Dec.....	17,2	24,6	7,8	31,8	56,2	24,5	16,9	179,0	•	248,2	427,2
1993	Marts.....	14,5	29,1	8,5	38,2	58,8	32,8	37,1	218,9	•	244,2	463,1
	Juni	15,2	30,9	8,3	41,4	65,1	35,6	28,2	224,7	•	255,8	480,5
	Sept.	14,3	35,6	8,4	41,8	67,3	39,3	30,4	237,2	•	254,1	491,4
	Dec.....	...	...	...	...	...	...	...	...	•	...	...

Kilde: Danmarks Statistik.

Anm.: I 1991 og 1992 ekskl. nyetablerede pengeinstitutter.

¹⁾ Herunder energi- og vandforsyning.²⁾ Til og med december 1990 inkl. udlån til og indlån fra realkreditinstitutter mv.

Tabel 12

Pengemængden

Ultimo	Sedler og mønt ¹⁾	Indskud i pengeinstitutterne ²⁾			Pengemængden	Stigning i pengemængden i forhold til samme tidspunkt året før
		Anfordring	Opsigelse	Tidsindskud ³⁾		
	Milliarder kroner					Procent
1982	14,2	72,4	46,5	39,2	172,3	10,0
1983	15,4	93,1	49,9	59,0	217,4	26,2
1984	16,4	105,7	49,7	87,5	259,2	19,2
1985	17,6	130,0	58,7	100,2	306,4	18,2
1986	18,8	140,6	58,1	115,9	333,4	8,8
1987	20,4	149,2	45,5	128,7	343,8	3,1
1988	21,9	184,9	42,0	107,7	356,5	3,7
1989	23,1	187,8	37,1	120,0	367,9	1,0
1990	23,6	202,8	42,4	122,2	391,0	6,3
1991	24,2	224,7	36,9	93,1	379,0	4,2
1992	25,0	218,5	33,6	97,6	374,6	- 1,2
1992 Jan.	23,7	222,2	35,8	96,5	378,1	2,6
Feb.	23,4	218,7	35,3	99,8	377,2	2,8
Marts	22,7	220,5	34,9	102,0	380,2	3,0
April	24,4	234,8	35,6	101,0	395,7	3,3
Maj	24,3	230,8	36,0	103,4	394,4	- 0,6
Juni	24,6	227,2	34,4	101,9	388,1	- 0,4
Juli	24,4	233,3	33,9	101,5	393,2	1,2
Aug.	23,5	229,2	35,3	105,9	393,8	4,1
Sept.	23,5	223,8	35,3	104,1	386,8	1,7
Okt.	24,2	227,4	33,8	116,5	401,8	2,8
Nov.	24,2	225,2	34,0	112,1	395,5	2,5
Dec.	25,0	218,3	33,5	97,3	374,0	- 1,4
1993 Jan.	24,0	223,6	31,6	102,9	382,0	1,0
Feb.	23,6	217,7	30,8	107,6	379,7	0,7
Marts	23,3	221,9	30,2	105,5	380,9	0,2
April	24,6	232,8	30,4	114,7	402,5	1,7
Maj	24,6	237,7	30,5	106,9	399,6	1,3
Juni	24,8	231,4	30,6	112,2	399,0	2,8
Juli	25,2	236,0	30,5	120,8	412,5	4,9
Aug.	24,1	236,4	30,9	119,9	411,3	4,4
Sept.	24,3	236,6	29,9	120,4	411,2	6,3
Okt.	24,8	252,3	30,5	129,4	437,0	8,8
Nov.	24,7	250,9	30,5	120,2	426,3	7,8
Dec.	25,8	246,5	29,6	114,6	416,4	11,3

Anm.: Ved beregning af stigningstakter er der korrigeret for databrud. Til og med 1990 inkl. realkreditinstitutters indskud i pengeinstitutterne.

¹⁾ Seddel- og møntomløb ekskl. pengeinstitutternes beholdning.

²⁾ Mellemværender med valuta indlændinge i indenlandske enheder i kroner og valuta. Inkl. indskud i Postgiroen. Ekskl. indskud på særlige indlånsformer bortset fra gevinstopsparingskonti.

³⁾ Inkl. udstedte obligationer mv. med en oprindelig løbetid på op til 2 år.

	Statens træk på Nationalban- ken ¹⁾	Udlåns- stigning i pengeinsti- tutterne ²⁾	Obliga- tionskøb ³⁾	Stig- ning (-) i ind- skud på særlige indlåns- former ⁴⁾	Stig- ning (-) i nettoind- skud fra real- kredit- instituter mv. ⁴⁾	Ændring i penge- institut- ternes udlands- stilling	Ændring i Danmarks inter- nationale likviditet mv. ⁴⁾ ⁷⁾	Andre faktorer ⁸⁾	Samlet ændring af penge- mængden
	Milliarder kroner								
1984.....	- 5,7	22,8	20,4	- 5,8	•	- 0,2	2,1	8,3	41,8
1985.....	1,3	32,0	20,8	- 10,5	•	- 5,6	13,2	- 3,9	47,2
1986.....	- 3,6	69,7	8,2	- 5,2	•	- 1,2	- 51,8	11,0	27,0
1987.....	6,6	30,0	- 30,2	- 5,7	•	4,1	14,6	- 9,1	10,4
1988.....	0,4	- 4,0	17,5	- 8,2	•	- 2,0	22,4	- 13,5	12,7
1989.....	3,6	30,0	11,6	- 5,9	•	- 6,9	- 19,3	- 9,4	3,7
1990.....	3,2	31,8	- 25,6	- 5,4	•	9,5	22,2	- 12,6	23,0
1991.....	- 8,0	1,7	7,0	- 6,1	- 4,3	11,4	13,7	- 27,3	- 12,0
1992.....	1,5	- 6,5	- 29,1	- 4,3	6,2	50,3	- 15,5	- 7,0	- 4,4
1993.....	- 1,6	- 29,5	- 5,6	- 6,2*	- 38,6*	148,9	- 32,8	7,2*	41,8*
1992 Jan.	- 12,0	- 13,1	- 2,2	0,8	22,4	4,9	1,3	- 2,9	- 0,9
Feb.	0,4	- 2,4	1,2	0,7	- 1,0	- 3,4	0,4	3,1	- 0,9
Marts....	10,0	11,1	- 7,1	0,2	- 16,0	12,0	- 1,9	- 5,2	3,0
April	16,6	- 9,5	- 8,8	0,4	16,3	- 5,2	1,3	4,4	15,5
Maj	- 13,1	0,3	- 3,8	0,0	- 1,3	19,2	0,1	- 2,7	- 1,3
Juni	- 3,3	15,4	- 1,9	- 1,0	- 16,7	4,6	- 1,1	- 2,5	- 6,3
Juli	8,8	- 19,6	- 3,0	0,2	19,2	1,6	0,1	- 2,0	5,1
Aug.	1,3	1,4	- 6,8	0,2	0,8	1,8	- 0,2	2,1	0,6
Sept.	- 6,4	9,8	4,5	0,3	- 10,7	12,5	- 11,8	- 5,2	- 7,0
Okt.	- 6,0	- 10,8	- 7,4	0,6	10,2	7,6	18,1	2,8	15,0
Nov.	4,1	3,3	0,8	0,3	- 0,9	- 1,9	- 5,7	- 6,4	- 6,3
Dec.	1,2	7,6	5,4	- 6,9	- 16,1	- 3,3	- 16,3	7,5	- 20,9
1993 Jan.	1,2	- 8,6	- 17,3	1,1	15,4	7,1	5,1	3,4	7,4
Feb.	- 3,4	- 2,1	4,3	0,7	2,6	6,8	- 17,3	6,1	- 2,3
Marts....	- 12,8	0,7	7,8	0,7	- 12,8	4,9	14,2	- 1,5	1,2
April	10,7	- 12,5	- 6,0	- 0,1	12,8	10,6	0,4	5,7	21,6
Maj	- 13,1	3,4	1,1	0,2	- 0,3	- 4,5	3,3	7,1	- 2,8
Juni	14,6	6,9	7,2	- 1,1	- 31,4	9,4	3,7	- 10,0	- 0,7
Juli	2,9	- 14,2	1,3	0,7	27,0	23,8	- 26,1	- 1,9	13,5
Aug.	- 10,8	7,5	2,1	0,7	2,5	22,2	- 27,0	1,6	- 1,2
Sept.	- 3,6	0,8	13,5	0,6	- 26,7	15,7	- 1,7	1,3	- 0,1
Okt.	25,4	- 13,6	- 39,9	0,2	18,9	34,7	- 0,1	0,2	25,8
Nov.	- 17,9	- 0,2	11,6	- 0,3	- 10,0	8,1	3,0	- 5,1	- 10,7
Dec.	5,2	2,5	8,8	- 9,6*	- 36,6*	10,0	9,7	0,2*	- 9,9*

¹⁾ Korrigeret for statens nettolåntagning i udlandet og salg af ECU-obligationer, dvs. svarende til summen af de tre sidste kolonner i tabel 5.

²⁾ Til og med 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

³⁾ Nationalbanken, pengeinstitutterne, Hypotekbanken og Postgiroen.

⁴⁾ Korrigeret for Nationalbankens handel med ECU-obligationer.

⁵⁾ Ekskl. gevinstopsparelskonti og med tillæg af udstedte obligationer med en oprindelig løbetid på 2 år og derover.

⁶⁾ Nettoindskud er opgjort som gæld til realkreditinstitutter mv. med fradrag af tilgodehavender.

⁷⁾ Korrigeret for kursregulering mv. af den internationale likviditet samt statens, Hypotekbankens og Dansk Eksportfinansieringsfonds nettolåntagning i udlandet. Endvidere korrigeret for statens salg af ECU-obligationer.

⁸⁾ Residual, omfatter bl.a. stigning i Hypotekbankens og Dansk Eksportfinansieringsfonds udlån, stigning i pengeinstitutternes beholdning af uclearede checks samt forøgelse (-) af pengeinstitutternes egenkapital og efterstillede kapitalindskud fra indlændinge.

Tabel 14

Indenlandsk pengeskabelse

Ultimo	Krone-udlån ¹⁾	Krone-obligationer ²⁾	Særlige indlåns-former (-) ³⁾	I alt	Ændring i forhold til samme tidspunkt året før ⁴⁾
Milliarder kroner					
1986 Dec.	284,4	178,5	74,1	388,8	•
1987 —	315,5	135,6	79,4	371,7	- 8,1
1988 —	313,4	151,7	87,2	377,9	5,5
1989 —	334,5	169,2	92,3	411,5	28,8
1990 —	356,3	138,9	98,1	397,1	- 10,1
1991 —	364,6	153,0	102,6	415,0	3,0
1992 —	334,3	145,3	107,2	372,5	- 47,7
1993 —	305,3	137,5	114,1	328,7	- 46,0
1992 Jan.	342,5	166,4	102,3	406,7	18,4
Feb.	339,0	168,2	101,5	405,7	15,8
Marts...	351,9	158,0	101,3	408,6	9,4
April ...	343,8	156,6	100,9	399,5	5,5
Maj	347,7	153,3	100,9	400,1	6,1
Juni	363,6	149,3	101,9	411,0	5,3
Juli	343,3	149,2	101,8	390,7	- 1,4
Aug. ...	341,4	142,6	101,6	382,4	- 8,4
Sept. ...	347,8	146,1	101,0	392,8	- 7,6
Okt. ...	333,7	138,6	100,4	371,9	- 30,1
Nov. ...	335,1	138,7	100,5	373,4	- 35,1
Dec.	334,3	145,3	107,2	372,5	- 47,7
1993 Jan.	319,3	132,6	106,5	345,4	- 63,6
Feb.	312,5	137,1	105,8	343,8	- 64,2
Marts...	313,1	143,4	105,0	351,5	- 59,4
April ...	303,5	137,2	105,2	335,4	- 66,3
Maj	307,7	138,3	105,3	340,7	- 61,7
Juni	314,3	144,6	106,4	352,6	- 60,7
Juli	303,2	146,4	105,7	343,9	- 49,1
Aug. ...	309,4	152,2	105,0	356,6	- 28,1
Sept. ...	311,3	147,2	104,4	354,0	- 41,2
Okt. ...	298,1	125,5	104,2	319,4	- 54,7
Nov. ...	300,7	135,2	104,5	331,4	- 44,3
Dec.	305,3	137,5	114,1	328,7	- 46,0

Anm.: Mellemværender med valutaindlænde i pengeinstitutternes inden- og udenlandske enheder.

¹⁾ Til og med december 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

²⁾ Inkl. genkøbsforretninger indgået mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne.

³⁾ Ekskl. gevinstopsparingskonti.

⁴⁾ Ekskl. kursregulering af kroneobligationer. Korrigeret for databrud.

*Statens nettofinansieringsbehov og kreditudvidelse til den private sektor
og kommuner mv. gennem vigtige finansieringskilder*

Tabel 15

	Netto- salg af inden- landske stats- papirer	Træk på National- banken ¹⁾	Statens netto- finan- sierings- behov ²⁾	Nettoudlån fra pengeinstitutterne ³⁾		Nettoudlån fra real- kredit- institutter mv.	Udlandet		Kredit- udvidelse til den private sektor og kommuner mv. i alt
				Kroner	Valuta		Registreret låntagning ⁴⁾	Leverandør- kreditter mv.	
Milliarder kroner									
1987.....	- 7,3	6,6	- 0,7	31,1	12,2	54,0	9,1	- 1,3	105,1
1988.....	7,9	0,4	8,3	- 2,1	20,0	52,0	7,6	- 2,1	75,4
1989.....	19,2	3,6	22,7	21,1	10,6	11,9	10,1	- 3,4	50,3
1990.....	22,8	3,2	25,9	21,8	20,2	21,0	21,3	- 5,2	79,1
1991.....	49,8	- 8,0	41,8	8,2	- 10,2	26,8	12,3	5,2	42,4
1992.....	28,8	1,5	30,3	- 30,3	- 11,9	12,4	3,9	- 10,3	- 36,1
1993.....	46,6	- 1,6	44,9	- 29,0	- 23,7	21,0	5,3	...	...
1992 Jan.	16,1	- 12,0	4,2	- 22,0	2,0	- 10,4	- 2,3	- 0,9	- 33,7
Feb.	- 5,2	0,4	- 4,8	- 3,5	- 1,3	6,1	6,7	- 1,6	6,3
Marts. ...	- 2,6	10,0	7,4	12,9	- 3,5	6,9	5,7	- 1,2	20,8
April ...	1,9	16,6	18,4	- 8,2	- 4,6	- 3,0	4,8	0,4	- 10,6
Maj	5,1	- 13,1	- 8,0	3,9	- 6,4	3,9	1,5	- 1,3	1,6
Juni	13,8	- 3,3	10,5	15,9	- 2,1	5,1	- 0,7	- 1,4	16,8
Juli.	- 1,2	8,8	7,5	- 20,3	- 3,8	- 8,5	3,0	1,6	- 27,9
Aug. ...	- 16,9	1,3	- 15,6	- 2,0	1,2	7,8	- 5,6	- 1,1	0,3
Sept. ...	15,4	- 6,4	9,0	6,4	3,3	3,5	- 6,3	- 2,7	4,2
Okt. ...	16,5	- 6,0	10,4	- 14,1	- 0,6	- 6,3	1,6	- 1,9	- 21,3
Nov. ...	- 13,6	4,1	- 9,5	1,4	1,2	8,0	- 1,2	- 1,3	8,3
Dec.	- 0,5	1,2	0,7	- 0,8	2,8	- 0,7	- 3,1	1,0	- 0,8
1993 Jan.	- 1,9	1,2	- 0,6	- 15,0	- 5,3	2,1	1,0	- 1,4	- 18,6
Feb.	- 2,2	- 3,4	- 5,6	- 6,9	4,9	0,5	0,3	- 1,1	- 2,2
Marts.	21,2	- 12,8	8,3	0,6	- 2,7	1,7	7,2	- 2,0	4,8
April ...	7,9	10,7	18,6	- 9,6	- 1,5	0,9	- 0,3	- 0,4	- 10,9
Maj	6,5	- 13,1	- 6,6	4,2	- 0,9	0,0	- 1,5	0,0	1,8
Juni	2,8	14,6	17,4	6,7	- 0,7	4,0	- 5,3	- 4,3	0,5
Juli.	8,4	2,9	11,3	- 11,1	- 4,5	- 0,2	0,3	1,2	- 14,3
Aug. ...	- 1,5	- 10,8	- 12,3	6,2	3,5	0,7	- 3,7	- 0,9	5,7
Sept. ...	13,4	- 3,6	9,8	1,9	- 4,9	6,3	3,4	- 0,3	6,4
Okt. ...	- 10,0	25,4	15,4	- 13,2	- 1,5	- 2,7	- 1,7	- 0,2	- 19,3
Nov. ...	2,4	- 17,9	- 15,5	2,6	- 6,3	3,8	1,2	- 1,2	0,1
Dec.	- 0,3	5,2	4,8	4,6	- 3,9	3,9	4,4	...	...

Anm.: Nettoudlån fra realkreditinstitutter mv. er til og med 1992 opgjort som nettotilgang af børsnoterede kroneobligationer ekskl. statspapirer. Herefter er for realkreditinstitutterne benyttet nettonyudlån korregeret for anslåede ordinære afdrag. De således anførte tal er forbundet med usikkerhed. Opgjort ud fra nettotilgangen af obligationer (som i 1992) fås følgende tal i 1993 i mia.kr.: - 0,7 i 1. kvrt., 11,7 i 2. kvrt., 24,5 i 3. kvrt. og 91,3 i 4. kvrt.

¹⁾ Statens træk på Nationalbanken korregeret for statens nettolåntagning i udlandet og salg af ECU-obligationer.

²⁾ Statens nettofinansieringsbehov er specificeret i tabel 5.

³⁾ Inkl. danske pengeinstitutters udenlandske enheder. Til og med 1990 inkl. udlån til realkreditinstitutter mv.

⁴⁾ Virksomheders og privates samt kommuners og koncessionerede selskabers låntagning i udlandet, med fradrag af lån fra danske pengeinstitutters udenlandske enheder.

Tabel 16

Realkreditinstitutternes låneeffektueringer

	Boligejendomme						Erhvervs- ejendomme		Andre ejen- domme	I alt
	Ejerboliger				Udlej- nings- ejen- domme	I alt	Land- brugs- ejen- domme	Industri- ejen- domme mv.		
	Nybyg- geri	Om- og tilbyg- ninger	Ejer- skifter	Andre formål						
1984.....	5,5	8,8	17,6	0,5	7,8	40,2	3,6	5,8	2,4	52,1
1985.....	9,6	12,7	19,6	1,6	9,0	52,3	7,4	15,5	3,6	78,8
1986.....	12,1	7,9	19,3	0,8	10,2	50,2	12,7	21,5	3,2	87,6
1987.....	15,5	3,4	15,0	0,0	10,8	42,3	8,1	21,5	2,0	73,8
1988.....	8,6	2,5	13,1	0,1	12,1	33,5	6,2	19,5	1,6	60,9
1989.....	5,3	1,6	11,4	0,1	12,0	25,2	5,2	11,3	1,3	43,0
1990.....	2,6	1,1	11,8	0,1	13,6	23,1	4,3	7,1	1,4	36,0
1991.....	1,7	0,9	18,5	0,3	14,1	25,5	4,4	9,7	2,2	41,8
1992.....	1,0	1,2	19,7	3,9	12,7	25,7	2,9	3,7	2,0	34,2
1993.....	1,3	1,1	18,1	30,8	11,2	36,4	4,6	4,3	0,8	46,1
1992 Jan.	0,1	0,1	1,7	0,0	2,1	2,9	- 0,2	- 2,5	0,2	0,4
Feb.	0,1	0,1	1,6	0,0	1,4	2,3	0,3	0,3	0,1	3,1
Marts...	0,2	0,1	2,0	0,1	1,2	2,4	0,5	0,8	0,1	3,8
April ...	0,0	0,1	1,6	- 0,1	1,1	1,7	- 0,2	0,4	0,1	2,0
Maj	0,1	0,1	1,8	0,0	0,4	1,4	0,4	0,5	0,1	2,4
Juni	0,1	0,1	1,9	0,1	0,4	1,6	0,4	1,0	0,2	3,2
Juli	0,1	0,1	1,8	0,4	2,2	3,3	0,0	- 0,3	0,0	3,0
Aug.	0,1	0,2	2,1	1,1	0,8	3,1	0,5	1,8	0,3	5,7
Sept.	0,1	0,1	1,2	0,6	0,7	1,5	0,2	0,9	0,2	2,8
Okt.	0,1	0,1	1,3	0,6	1,0	1,9	0,2	0,0	0,1	2,1
Nov.	0,1	0,1	1,5	0,6	0,9	2,0	0,3	0,0	0,3	2,6
Dec.	0,1	0,1	1,3	0,5	0,5	1,6	0,3	0,9	0,2	3,0
1993 Jan.	0,1	0,1	1,0	0,4	2,3	3,1	0,2	- 0,3	0,2	3,1
Feb.	0,1	0,1	0,9	0,4	0,9	1,5	0,1	0,2	0,2	2,0
Marts...	0,0	0,1	1,2	0,6	1,1	2,2	0,3	0,2	0,2	2,9
April ...	0,1	0,1	0,9	0,6	1,0	1,8	0,4	0,9	0,0	3,2
Maj	0,1	0,1	1,0	0,6	0,5	1,3	0,5	1,1	0,1	2,9
Juni	0,1	0,0	1,3	1,0	0,6	1,9	1,1	4,4	0,2	7,6
Juli	0,1	0,1	1,4	1,0	1,9	2,9	0,1	- 1,0	0,1	2,1
Aug.	0,1	0,0	1,5	1,3	0,6	2,0	0,0	0,4	0,1	2,5
Sept.	0,1	0,1	2,1	3,8	1,2	4,9	0,6	2,3	- 0,3	7,5
Okt.	0,1	0,1	2,0	6,2	0,6	4,1	- 0,4	- 4,5	0,0	- 0,9
Nov.	0,2	0,2	2,3	5,9	0,3	4,3	0,7	0,6	0,0	5,6
Dec.	0,3	0,2	2,4	8,9	0,3	6,5	1,0	0,1	0,1	7,6

Anm.: Bruttolån minus overførsler, dvs. de restgældsbeløb til instituttet, der indfries i forbindelse med effektueringen af nye lån. Fra og med 1987 ekskl. ekstraordinære indfrielsler. Sidstnævnte gælder dog ikke fordelingen af ejerboliger på formål. Boligejendomme i alt afviger derfor fra summen af tallene for ejerboliger og udlejningsejendomme.

Cirkulerende børsnoterede kroneobligationer
(Nominel værdi)

Tabel 17

Ultimo	Indenlandske statspapirer				Realkreditobligationer	Andre obligationer	I alt
	Obligationer	Statsgældsbeviser	Skatkammerbeviser	I alt			
	Milliarder kroner						
1983.....	231,8	40,7	•	272,5	417,6	34,4	724,4
1984.....	293,5	37,8	•	331,3	468,3	38,0	837,6
1985.....	331,1	28,8	•	359,8	540,4	40,9	941,2
1986.....	323,6	27,5	•	351,1	608,7	43,7	1 003,5
1987.....	301,3	43,7	•	345,0	668,8	44,8	1 058,6
1988.....	299,5	54,1	•	353,6	724,0	46,0	1 123,6
1989.....	311,2	64,6	•	375,8	739,3	48,5	1 163,6
1990.....	315,4	68,9	21,4	405,6	762,8	55,7	1 224,1
1991.....	338,7	74,1	49,3	462,0	790,3	63,1	1 315,4
1992.....	375,0	71,2	55,5	501,7	795,0	80,1	1 376,8
1993.....	399,8	94,2	58,3	552,3	936,7	89,3	1 578,3
1992 Jan. ...	343,1	74,7	62,1	479,8	780,8	62,9	1 323,6
Feb. ...	345,8	65,0	64,0	474,8	785,2	65,1	1 325,2
Marts .	336,8	65,4	70,5	472,6	791,6	66,4	1 330,6
April ..	340,8	66,5	68,8	476,1	785,2	70,4	1 331,7
Maj ...	351,4	61,5	68,8	481,6	788,9	71,0	1 341,5
Juni ...	364,4	62,9	68,8	496,1	793,8	71,8	1 361,7
Juli ...	371,3	64,7	61,1	497,0	786,2	72,2	1 355,5
Aug. ..	362,5	57,2	61,1	480,8	794,1	73,0	1 348,0
Sept. ..	373,5	62,6	61,1	497,2	797,2	74,3	1 368,7
Okt. ..	383,4	76,8	55,5	515,7	790,0	76,3	1 382,0
Nov. ...	376,6	70,1	55,5	502,1	792,9	82,2	1 377,3
Dec....	375,0	71,2	55,5	501,7	795,0	80,1	1 376,8
1993 Jan. ...	378,9	77,5	44,4	500,8	789,0	80,5	1 370,3
Feb. ...	381,1	70,0	48,0	499,0	791,6	80,9	1 371,6
Marts .	391,3	79,8	49,2	520,3	795,2	81,7	1 397,2
April ..	395,3	89,1	44,5	528,8	791,3	82,8	1 402,9
Maj ...	400,2	84,7	50,5	535,4	795,4	83,4	1 414,1
Juni ...	399,4	85,4	53,6	538,4	807,3	83,1	1 428,7
Juli ...	399,7	96,5	51,3	547,5	803,1	82,8	1 433,4
Aug. ..	402,4	91,0	52,5	545,9	809,1	84,0	1 439,0
Sept. ..	407,0	94,3	58,3	559,6	833,2	86,1	1 478,8
Okt. ..	411,5	96,2	42,0	549,7	853,0	87,8	1 490,5
Nov. ...	400,1	94,2	58,3	552,7	886,2	89,4	1 528,3
Dec....	399,8	94,2	58,3	552,3	936,7	89,3	1 578,3

Anm.: For indeksobligationer er nominel værdi inkl. indeksering.

Tabel 18

Tilgang af børs-
(Nominel)

	Bruttotilgang					Afgang				
	Inden- landske stats- papirer ¹⁾	Real- kredit- obliga- tioner	Obliga- tioner udstedt af Dan- marks Skibskre- ditfond	Andre obliga- tioner	I alt	Inden- landske stats- papirer ¹⁾	Real- kredit- obliga- tioner	Obliga- tioner udstedt af Dan- marks Skibskre- ditfond	Andre obliga- tioner	I alt
	Milliarder									
1984	117,1	71,9	4,1	2,6	195,7	58,3	21,9	1,7	1,4	83,3
1985	105,4	96,5	4,2	2,2	208,4	77,0	25,6	1,8	1,6	106,0
1986	59,5	101,7	4,4	3,0	168,5	68,3	34,4	2,0	2,5	107,2
1987	61,6	93,5	3,9	2,1	161,1	67,7	33,4	2,3	2,6	106,1
1988	95,3	84,6	3,9	3,5	187,4	86,8	31,6	3,6	2,7	124,8
1989	111,7	77,4	4,9	4,9	198,9	89,5	65,2	3,4	4,3	162,4
1990	125,4	81,4	5,2	7,1	219,0	95,5	61,7	3,1	2,8	163,1
1991	180,4	94,5	6,3	8,0	289,2	124,0	69,5	2,8	4,6	201,0
1992	226,9	88,7	7,4	16,3	339,3	187,2	86,5	3,0	4,4	281,1
1993	213,4	233,8	4,5	11,5	463,2	162,7	93,8	3,7	3,6	263,8
1992 Jan.	34,1	8,1	0,4	0,4	43,0	16,2	17,8	0,1	1,0	35,1
Feb.	8,4	5,5	0,6	1,8	16,3	13,4	1,2	—	0,2	14,9
Marts ...	13,2	7,7	0,6	0,6	22,0	15,3	1,5	—	—	16,8
April ...	27,9	7,4	0,5	3,6	39,4	24,5	13,9	0,1	0,0	38,5
Maj.	14,9	5,6	0,6	0,1	21,2	9,4	2,2	0,0	0,1	11,7
Juni	14,5	6,2	0,5	0,7	21,9	0,0	1,5	—	0,4	1,9
Juli	30,7	12,0	1,0	0,2	43,9	29,7	19,8	0,1	0,7	50,3
Aug.	10,9	10,7	0,7	0,1	22,3	27,1	3,0	0,0	—	30,2
Sept.	16,4	7,5	0,7	0,5	25,1	0,0	4,6	0,0	0,0	4,7
Okt.	47,5	6,5	0,4	2,0	56,3	28,9	13,9	—	0,4	43,3
Nov.	6,5	5,8	0,4	5,8	18,5	20,1	3,1	0,0	0,3	23,6
Dec.	2,1	5,6	1,1	0,6	9,4	2,6	3,8	2,6	1,3	10,2
1993 Jan.	22,0	7,1	0,8	0,2	30,1	22,9	13,3	0,2	0,5	36,8
Feb.	15,0	4,8	0,2	0,3	20,2	16,7	2,5	0,0	0,0	19,2
Marts ...	21,3	5,8	0,4	0,4	27,8	—	2,3	0,0	0,1	2,4
April ...	34,7	7,3	0,7	0,3	43,0	26,2	11,4	0,0	0,0	37,6
Maj.	19,6	8,6	0,5	0,5	29,2	13,0	4,8	0,0	0,4	18,2
Juni	15,5	15,0	- 0,2	0,7	31,0	12,5	3,2	—	0,9	16,7
Juli	29,4	11,7	- 0,2	0,8	41,7	20,3	16,0	0,3	0,5	37,1
Aug.	8,2	9,2	0,3	1,0	18,6	9,7	3,3	0,0	0,1	13,1
Sept.	13,7	28,0	0,8	1,2	43,6	0,0	4,0	—	—	4,0
Okt.	16,2	47,5	0,2	1,7	65,6	26,0	27,8	0,2	0,0	54,0
Nov.	18,0	37,1	0,2	1,8	57,1	15,0	4,0	0,1	0,3	19,4
Dec.	—	51,8	0,9	2,5	55,2	0,3	1,4	2,8	0,7	5,3

Anm.: For indeksobligationer er nominel værdi inkl. indeksering.

¹⁾ Inkl. statsgælds- og skatkammerbeviser.

værdi)

Nettertilgang					
Indenlandske statspapirer ¹⁾	Realkreditobligationer	Obligationer udstedt af Danmarks Skibskreditfond	Andre obligationer	I alt	
kroner					
58,9	50,0	2,5	0,1	112,4	 1984
28,5	70,9	2,4	0,6	102,4	 1985
- 8,7	67,3	2,3	0,4	61,3	 1986
- 6,1	60,0	1,6	- 0,5	55,0	 1987
8,5	53,0	0,3	0,8	62,6	 1988
22,2	12,2	1,5	0,5	36,5	 1989
29,9	19,7	2,0	4,4	56,0	 1990
56,4	25,0	3,5	3,3	88,2	 1991
39,7	2,2	4,4	11,9	58,2	 1992
50,7	140,0	0,9	7,9	199,4	 1993
17,8	- 9,7	0,3	- 0,5	8,0	 Jan. 1992
- 5,0	4,2	0,6	1,6	1,4	 Feb.
- 2,2	6,2	0,6	0,6	5,2	... Marts
3,4	- 6,6	0,4	3,6	0,8	... April
5,6	3,4	0,6	- 0,1	9,5	 Maj
14,4	4,7	0,5	0,3	20,0	... Juni
1,0	- 7,7	0,9	- 0,5	- 6,4	 Juli
- 16,2	7,7	0,7	0,1	- 7,8	 Aug.
16,3	2,9	0,7	0,5	20,4	 Sept.
18,5	- 7,4	0,4	1,6	13,1	 Okt.
- 13,6	2,7	0,4	5,5	- 5,0	 Nov.
- 0,5	1,9	- 1,5	- 0,7	- 0,8	 Dec.
- 0,9	- 6,2	0,6	- 0,3	- 6,7	 Jan. 1993
- 1,8	2,4	0,1	0,3	1,0	 Feb.
21,3	3,4	0,4	0,3	25,4	... Marts
8,5	- 4,1	0,7	0,3	5,4	... April
6,6	3,9	0,5	0,1	11,0	 Maj
3,0	11,7	- 0,2	- 0,2	14,3	... Juni
9,1	- 4,3	- 0,5	0,3	4,6	 Juli
- 1,6	5,9	0,2	0,9	5,5	 Aug.
13,6	24,0	0,8	1,2	39,7	 Sept.
- 9,8	19,7	0,0	1,7	11,5	 Okt.
3,0	33,2	0,1	1,5	37,7	 Nov.
- 0,3	50,4	- 1,9	1,8	49,9	 Dec.

Tabel 19

Nettotilgang af børsnoterede kroneobligatio-

	Indenlandske statspapirer ¹⁾	Realkredit- obligationer	Obligationer udstedt af Danmarks Skibskreditfond	Andre obligationer	I alt
	Milliarder				
1984.....	45,6	35,9	2,5	0,7	84,7
1985.....	24,0	60,4	2,4	0,4	87,2
1986.....	- 10,4	62,2	2,3	0,3	54,4
1987.....	- 7,3	53,0	1,6	- 0,5	46,7
1988.....	7,9	50,9	0,3	0,8	59,9
1989.....	19,2	10,2	1,5	0,2	31,1
1990.....	23,3	15,2	2,0	3,8	44,3
1991.....	50,3	20,9	3,5	2,4	77,1
1992.....	29,2	- 3,0	4,4	11,0	41,7
1993.....	46,6	119,0	0,9	7,0	173,4
1992 Jan.	16,1	- 10,2	0,3	- 0,6	5,7
Feb.	- 5,2	3,9	0,6	1,6	0,9
Marts.....	- 2,6	5,8	0,6	0,5	4,3
April.....	1,9	- 6,9	0,4	3,6	- 1,1
Maj.....	5,1	3,4	0,6	- 0,1	9,0
Juni.....	13,8	4,4	0,5	0,2	19,0
Juli.....	- 0,8	- 8,7	0,9	- 0,6	- 9,3
Aug.	- 16,9	7,0	0,7	0,1	- 9,2
Sept.	15,4	2,4	0,7	0,4	18,9
Okt.	16,5	- 8,0	0,4	1,3	10,2
Nov.	- 13,6	2,3	0,4	5,3	- 5,5
Dec.....	- 0,5	1,6	- 1,5	- 0,8	- 1,2
1993 Jan.	- 1,9	- 7,0	0,6	- 0,3	- 8,6
Feb.	- 2,2	1,9	0,1	0,2	0,1
Marts.....	21,2	3,0	0,4	0,3	24,8
April.....	7,9	- 4,4	0,7	0,3	4,5
Maj.....	6,5	3,7	0,5	0,1	10,7
Juni.....	2,8	11,4	- 0,2	- 0,2	13,7
Juli.....	8,4	- 4,6	- 0,5	0,2	3,5
Aug.	- 1,5	5,2	0,2	0,9	4,9
Sept.	13,4	21,1	0,8	1,1	36,5
Okt.	- 10,0	14,1	0,0	1,6	5,7
Nov.	2,4	29,5	0,1	1,4	33,3
Dec.....	- 0,3	45,2	- 1,9	1,4	44,3

¹⁾ Inkl. statsgælds- og skatkammerbeviser.²⁾ Korrigeret for genkøbsforretninger indgået mellem Nationalbanken og pengeinstitutterne.³⁾ Inkl. Postgiroen.

Overtaget af							
Natio- nal- banken ²⁾	Pengeinsti- tutterne ²⁾	Den sociale Pensions- fond og Hypotek- banken ³⁾	ATP og LD ⁴⁾	Forsik- rings- selskaber og pen- sions- kasser	Kom- muner, værker og havne mv.	Andre erhverv og pri- vate ⁵⁾	Uden- landske aftagere
kroner							
- 1,5	17,3	10,6	4,5	18,3	0,9	25,4	9,3
- 0,3	20,7	6,6	5,8	19,9	- 1,2	18,4	17,4
12,1	- 7,4	9,3	7,4	16,4	0,1	16,0	0,6
- 0,1	- 33,6	8,5	4,2	13,2	- 1,2	38,5	17,3
- 0,1	15,7	7,0	5,3	14,1	- 1,0	6,2	12,6
- 0,3	10,5	6,4	5,2	8,3	- 0,6	10,5	- 9,0
2,0	- 25,5	3,9	6,4	5,8	0,2	22,9	28,6
12,0	- 0,3	1,7	7,5	1,8	0,2	14,6	39,5
- 11,8	- 11,0	- 0,6	2,5		15,4		47,1
6,9	- 9,6	2,2	10,9		87,8		75,2
- 9,4	7,5	1,9	1,5		- 0,9		5,2
- 1,1	2,5	1,6	0,5		- 3,7		1,1
3,3	- 10,4	- 0,1	- 0,2		5,5		6,1
- 6,2	- 1,3	0,0	0,5		6,6		- 0,8
1,0	- 3,3	- 1,6	0,5		0,3		12,2
2,2	- 4,0	0,0	0,0		11,5		9,2
- 2,5	1,1	0,8	- 2,1		- 2,0		- 4,6
0,3	- 6,5	- 0,6	- 0,8		- 3,1		1,5
0,8	3,6	—	- 0,1		12,9		1,6
0,0	- 7,5	1,8	0,7		- 9,2		24,2
0,3	0,8	1,2	1,7		- 4,4		- 5,0
- 0,5	6,4	- 5,6	0,2		1,9		- 3,6
- 0,7	- 15,1	0,5	0,9		0,0		5,8
0,2	4,6	1,5	0,3		6,3		- 12,7
1,8	6,0	- 0,1	2,2		- 0,3		15,2
- 0,2	- 5,4	0,8	- 1,1		5,5		4,9
0,8	0,7	- 0,5	2,4		5,1		2,3
1,4	6,3	- 0,4	2,7		- 7,9		11,7
- 0,6	2,1	2,2	- 0,9		9,3		- 8,7
- 3,6	5,7	0,1	1,2		5,2		- 3,6
18,5	- 5,0	0,0	0,4		10,9		11,6
- 18,6	- 21,6	2,1	0,7		17,6		25,6
1,8	9,8	- 4,3	0,9		18,7		6,4
6,1	2,3	0,3	1,3		17,5		16,8

⁴⁾ Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

⁵⁾ Beregnet residualt.

Tabel 20

*Forsikringsselskabers, pensionskassers og sociale fondes
vigtigste finansielle aktiver*

Ultimo	Kassebeholdning samt indskud i penge- institutter mv.	Børsnoterede danske obligationer ¹⁾	Børsnoterede danske aktier ²⁾	Udlån mv.	
				I alt ³⁾	Heraf prioritets- lån
<i>Forsikringsselskaber</i>					
1983	1,6	90,1	6,3	12,5	5,5
1984	2,8	103,3	7,5	14,6	5,2
1985	3,6	161,9	9,1	16,5	5,1
1986	2,4	175,1	11,7	20,7	6,3
1987	3,2	187,4	10,2	22,0	6,2
1988	3,5	199,4	12,7	24,6	6,0
1989	5,3	204,6	20,8	31,4	5,5
1990	3,8	204,9	27,0	43,4	5,7
1991	5,2	208,6	24,2	61,7	5,8
1992	7,2	211,7	16,7	88,5	6,2
<i>Pensionskasser</i>					
1983	1,0	35,2	2,2	10,3	5,9
1984	0,5	42,2	2,8	10,5	5,8
1985	0,8	61,9	4,7	10,5	5,7
1986	0,8	67,1	5,7	11,1	5,6
1987	0,9	70,6	6,4	12,1	5,4
1988	1,5	72,9	8,6	13,4	5,2
1989	1,0	76,1	12,8	16,1	4,8
1990	1,5	82,2	15,6	18,4	4,6
1991	2,0	88,7	17,4	21,7	4,4
1992	2,5	95,3	15,7	23,6	3,8
<i>Arbejdsmarkedets Tillægspension</i>					
1983	0,2	38,4	7,5	0,1	•
1984	0,6	43,3	6,4	0,1	•
1985	0,6	48,3	9,6	0,1	•
1986	0,1	52,6	8,3	0,2	•
1987	0,0	57,9	8,8	0,2	•
1988	0,0	63,0	14,7	0,2	•
1989	0,0	68,3	19,5	0,7	•
1990	0,1	74,9	18,6	1,0	•
1991	0,0	81,2	23,0	2,0	•
1992	0,1	81,4	18,8	3,2	•
<i>Lønmodtagernes Dyrtidsfond</i>					
1983	0,1	17,1	3,5	1,3	•
1984	0,0	18,3	3,0	1,6	•
1985	0,3	19,7	4,2	1,7	•
1986	0,2	21,0	3,3	1,8	•
1987	0,1	22,1	3,2	2,0	•
1988	0,1	22,3	5,8	2,4	•
1989	0,1	22,1	5,5	2,6	•
1990	0,9	22,7	6,8	2,6	•
1991	0,4	24,1	7,6	3,1	•
1992	0,3	23,6	5,6	3,6	•

¹⁾ Nominel værdi til og med 1991. Herefter kursværdi. For forsikringsselskaber og pensionskasser bogført værdi i 1983 og 1984.

²⁾ Kursværdi.

³⁾ Inkl. unoterede danske værdipapirer samt udenlandske obligationer og aktier. Under Lønmodtagernes Dyrtidsfond endvidere inkl. erhvervede pantebreve.

Nationalbankens rentesatser				Pengeinstitutternes effektive rentesatser ¹⁾		
Gældende ultimo året/ fra	Diskonto	Indskud på folio ²⁾	Genkøbs- og indskudsbevisrente ²⁾	Gennemsnit	Udlån	Indlån
	Procent p.a.				Procent p.a.	
1987	7,00	8,25	•	1987	13,4	7,5
1988	7,00	7,75	•	1988	13,2	7,0
1989	7,00	11,00	•	1989	13,3	7,0
1990	8,50	9,50	•	1990	14,1	7,9
1991	9,50	9,50	•	1991	11,4	7,2
1992	9,50	9,50	13,00	1992	11,6	7,5
1993	6,25	6,25	6,75			
1992 (30. sept.)	9,50	9,50	10,15	1987 1. kvt.	13,1	7,4
1. okt.			12,00	2. —	13,6	7,5
8. —			11,80	3. —	13,5	7,4
13. —			11,60	4. —	13,5	7,5
20. —			11,40	1988 1. kvt.	13,3	7,2
26. —			10,90	2. —	13,4	7,2
2. nov.			10,60	3. —	13,2	6,9
10. —			10,20	4. —	13,0	6,8
17. —			9,90	1989 1. kvt.	12,4	6,4
20. —			15,00	2. —	12,9	6,5
14. dec.			14,00	3. —	13,3	6,8
28. —			13,00	4. —	14,6	8,1
1993 19. jan.			12,00	1990 1. kvt.	14,9	8,5
26. —			11,50	2. —	14,2	8,0
3. feb.			13,00	3. —	13,9	7,7
4. —	11,50	11,50		4. —	13,4	7,5
22. —	10,50	10,50	12,50	1991 1. kvt.	11,7	7,7
3. marts.			12,00	2. —	11,5	7,2
10. —			11,50	3. —	11,2	6,8
19. —	10,00	10,00	11,00	4. —	11,1	6,9
29. —	9,50	9,50	10,50	1992 1. kvt.	11,2	7,2
5. april			10,25	2. —	11,3	7,2
21. —			10,00	3. —	11,6	7,5
23. —	9,25	9,25	9,75	4. —	12,3	8,1
19. maj	8,25	8,25	8,75	1993 1. kvt.	11,8	8,1
8. juni	7,75	7,75		2. —	10,5	6,5
10. —			8,25	3. —	10,4	6,3
17. —			8,10	4. —	...	...
24. —			7,95			
2. juli	7,25	7,25	7,80			
15. —			9,00			
19. —	9,25	9,25				
22. —			11,00			
23. aug.			10,50			
8. sept.			10,00			
16. —	8,75	8,75	9,50			
27. —	8,25	8,25	9,00			
12. okt.	7,75	7,75	8,50			
22. —	7,25	7,25	8,00			
4. nov.	7,00	7,00	7,75			
16. —	6,75	6,75	7,50			
29. —	6,50	6,50				
1. dec.			7,25			
7. —			7,00			
22. —	6,25	6,25	6,75			
1994 6. jan.	6,00	6,00	6,50			
19. —	5,75	5,75	6,25			
18. feb.	5,50	5,50	6,00			

¹⁾ Fra og med 1. april 1992 forrentes indskud kun inden for tildelte rammer. Til og med marts 1992 kunne der også foretages træk på folio. Ved træk har renten været ½ til 1 pct. højere.

²⁾ Nationalbankens rentesats ved indgåelse af genkøbsforretninger samt ved salg og tilbagekøb af Nationalbankens indskudsbeviser. Ved tilbagekøb beregner Nationalbanken normalt et beskedent rentetillæg. De anførte satser er ekskl. dette tillæg.

³⁾ Beregnet som forholdet mellem kvartalets periodiserede renteudgifter og -indtægter og kvartalets gennemsnitlige ind- og udlånmasse. I 1991 dog kun baseret på kronemellemværender med danske kunder. For udlånenes vedkommende med korrektion for hensættelser fra og med 1991.

Tabel 22

Pengemarkedsrentesatser

	Dag-til-dag			1 måned ¹⁾			3 måneder ¹⁾		
	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
	Procent p.a.								
1991 Jan.	9,94	10,56	9,56	10,37	10,63	10,06	10,53	10,88	10,31
Feb.	10,12	10,69	9,56	10,23	10,38	10,13	10,25	10,38	10,06
Marts...	9,92	10,50	9,63	10,11	10,38	9,81	10,04	10,25	9,81
April ...	9,85	10,06	9,63	9,94	10,19	9,75	9,91	10,09	9,81
Maj	9,61	10,06	9,13	9,68	9,94	9,31	9,68	9,88	9,31
Juni	9,13	9,25	9,06	9,34	9,40	9,25	9,41	9,45	9,31
Juli	9,14	9,38	9,06	9,29	9,44	9,19	9,41	9,53	9,31
Aug. ...	9,35	9,69	9,00	9,50	9,81	9,19	9,62	9,81	9,41
Sept. ...	9,60	9,63	9,56	9,70	9,88	9,63	9,74	9,85	9,63
Okt. ...	9,43	9,63	9,06	9,49	9,69	9,19	9,58	9,78	9,31
Nov. ...	9,07	9,13	9,00	9,26	9,49	9,13	9,41	9,69	9,28
Dec.	9,29	9,81	9,00	9,72	10,06	9,50	9,79	10,13	9,63
1992 Jan.	9,78	10,75	9,63	10,07	10,23	9,88	10,07	10,20	9,94
Feb.	9,80	10,13	9,56	10,06	10,16	9,89	10,09	10,20	9,95
Marts...	9,77	10,00	9,63	10,07	10,15	9,86	10,09	10,30	9,95
April ...	9,86	10,19	9,56	10,23	10,40	10,08	10,22	10,35	10,08
Maj	9,95	10,38	9,69	10,15	10,30	10,00	10,14	10,23	10,06
Juni	10,59	11,44	9,38	10,88	11,20	10,08	10,59	11,00	10,10
Juli	10,56	11,31	9,63	10,96	11,25	10,75	10,84	11,12	10,63
Aug. ...	10,47	12,81	9,00	11,12	11,39	10,41	11,25	11,50	10,98
Sept. ...	11,67	20,63	9,63	14,54	27,20	10,56	12,34	19,25	10,82
Okt. ...	11,46	15,13	9,25	13,22	16,25	11,50	12,67	14,19	11,50
Nov. ...	12,15	18,25	9,69	13,65	20,00	11,02	12,76	17,00	10,75
Dec.	15,59	33,00	10,56	20,89	29,25	15,72	16,73	21,50	14,50
1993 Jan.	12,04	14,25	10,19	<u>14,75</u>	<u>20,20</u>	<u>11,25</u>	<u>13,65</u>	<u>17,50</u>	<u>11,00</u>
Feb.	25,84	93,19	9,38	17,99	28,75	13,19	15,35	19,66	12,33
Marts...	11,91	13,31	9,56	12,88	14,29	10,78	12,69	13,75	10,83
April ...	10,46	11,69	9,13	10,32	11,00	9,70	10,23	11,04	9,53
Maj	9,98	11,75	8,38	9,16	10,25	8,43	8,78	9,70	8,16
Juni	8,98	10,81	7,94	8,21	8,83	7,89	7,77	8,50	7,38
Juli	11,40	41,38	7,50	12,08	20,00	7,71	9,88	13,36	7,40
Aug. ...	18,53	91,00	9,38	12,91	18,00	10,29	11,06	14,00	9,50
Sept. ...	11,00	12,31	8,44	9,88	11,90	8,65	9,48	10,55	8,42
Okt. ...	9,28	10,63	7,56	8,40	8,80	7,81	7,89	8,30	7,35
Nov. ...	8,43	10,00	6,63	7,52	7,88	7,25	7,08	7,29	6,95
Dec.	7,38	9,00	6,25	6,94	7,30	6,60	6,62	7,06	6,18

Anm.: Beregnet på grundlag af daglige omsætningsgennemsnit. På bankdage uden omsætning er anvendt simple gennemsnit af slutsatser for køb og salg.

¹⁾ Til og med januar 1993 usikrede satser, derefter renten ved genkøb af skatkammerbeviser.

	1 måned			2 måneder			3 måneder		
	Gennem- snit	Højest	Lavest	Gennem- snit	Højest	Lavest	Gennem- snit	Højest	Lavest
	Procent p.a.								
1991 Jan.	10,46	10,78	10,17	10,57	10,89	10,28	10,60	10,89	10,38
Feb.	10,29	10,41	10,16	10,32	10,44	10,17	10,34	10,50	10,19
Marts	10,21	10,41	9,88	10,15	10,31	9,88	10,14	10,25	9,94
April	10,02	10,28	9,88	10,00	10,23	9,92	10,00	10,19	9,92
Maj.	9,76	9,98	9,44	9,77	9,97	9,44	9,77	9,98	9,45
Juni	9,43	9,48	9,39	9,49	9,50	9,45	9,50	9,53	9,50
Juli	9,36	9,44	9,27	9,43	9,55	9,33	9,48	9,59	9,33
Aug.	9,58	9,84	9,31	9,64	9,86	9,41	9,70	9,88	9,50
Sept.	9,77	9,81	9,73	9,79	9,84	9,75	9,83	9,88	9,80
Okt.	9,56	9,80	9,25	9,62	9,81	9,30	9,68	9,88	9,42
Nov.	9,33	9,55	9,25	9,45	9,69	9,38	9,49	9,69	9,39
Dec.	9,79	10,13	9,55	9,85	10,16	9,67	9,89	10,23	9,72
1992 Jan.	10,17	10,34	10,00	10,17	10,28	10,03	10,17	10,25	10,06
Feb.	10,17	10,25	10,08	10,21	10,25	10,16	10,21	10,25	10,16
Marts	10,16	10,23	10,09	10,17	10,25	10,11	10,18	10,25	10,11
April	10,16	10,22	10,13	10,20	10,23	10,17	10,20	10,25	10,17
Maj.	10,18	10,20	10,17	10,21	10,23	10,19	10,24	10,25	10,22
Juni	10,66	10,78	10,11	10,59	10,72	10,13	10,54	10,63	10,14
Juli	10,68	10,88	10,53	10,67	10,88	10,52	10,65	10,88	10,48
Aug.	11,17	11,38	10,94	11,19	11,52	10,94	11,19	11,58	10,94
Sept.	16,83	35,00	10,83	14,08	21,25	10,83	12,76	16,25	10,83
Okt.	13,95	17,63	12,25	13,34	16,06	12,06	13,01	14,31	11,91
Nov.	15,66	27,75	11,45	14,03	21,25	11,25	12,99	17,25	11,16
Dec.	23,53	34,00	19,00	20,05	28,00	17,06	18,15	23,50	15,50
1993 Jan.	16,01	21,75	12,56	15,15	19,75	12,19	14,45	17,69	12,00
Feb.	21,61	32,75	14,33	18,91	24,08	13,54	17,32	20,83	13,08
Marts	13,70	16,06	11,68	13,53	15,59	11,55	13,37	15,00	11,42
April	10,75	11,55	10,11	10,71	11,52	10,04	10,65	11,50	9,93
Maj.	9,54	10,38	8,84	9,38	10,22	8,72	9,19	9,97	8,58
Juni	8,58	9,13	8,31	8,41	8,91	8,15	8,15	8,76	7,77
Juli	13,43	22,54	8,16	11,64	17,00	8,00	10,69	14,83	7,77
Aug.	15,10	24,71	11,08	13,20	17,63	10,86	12,08	14,96	10,48
Sept.	10,81	13,23	9,71	10,48	12,15	9,43	10,16	11,52	9,18
Okt.	9,07	9,82	8,23	8,87	9,46	8,19	8,69	9,18	8,15
Nov.	8,22	8,39	8,08	8,11	8,27	7,98	8,01	8,22	7,90
Dec.	7,94	8,51	7,14	7,68	8,14	6,98	7,52	7,98	6,84

Anm.: Gennemsnit af indberetninger fra 8 større pengeinstitutter. De 2 højeste og laveste satser indgår ikke.

Tabel 23
(fortsat)

CIBOR-satser

	4 måneder			5 måneder			6 måneder		
	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
	Procent p.a.								
1991 Jan.	10,66	10,94	10,44	10,71	10,94	10,50	10,74	10,95	10,55
Feb.	10,34	10,55	10,19	10,33	10,56	10,17	10,32	10,58	10,13
Marts	10,12	10,25	9,94	10,11	10,25	9,94	10,10	10,19	9,94
April	9,99	10,11	9,94	10,00	10,09	9,94	9,99	10,06	9,95
Maj.	9,78	10,00	9,48	9,78	10,00	9,50	9,78	10,00	9,50
Juni	9,51	9,56	9,50	9,53	9,56	9,50	9,54	9,63	9,50
Juli	9,54	9,69	9,39	9,59	9,80	9,45	9,64	9,84	9,52
Aug.	9,75	9,92	9,58	9,83	9,98	9,69	9,88	9,98	9,75
Sept.	9,87	9,91	9,83	9,90	9,94	9,86	9,92	9,95	9,88
Okt.	9,70	9,88	9,42	9,73	9,91	9,50	9,76	9,94	9,50
Nov.	9,55	9,75	9,44	9,57	9,80	9,50	9,62	9,84	9,55
Dec.	9,91	10,25	9,75	9,93	10,27	9,81	9,95	10,27	9,83
1992 Jan.	10,15	10,19	10,11	10,14	10,19	10,06	10,13	10,20	10,06
Feb.	10,21	10,25	10,16	10,20	10,25	10,16	10,19	10,23	10,16
Marts	10,18	10,25	10,11	10,18	10,25	10,11	10,18	10,25	10,11
April	10,21	10,25	10,19	10,21	10,25	10,19	10,21	10,25	10,19
Maj.	10,24	10,25	10,23	10,25	10,25	10,23	10,25	10,25	10,23
Juni	10,54	10,61	10,14	10,53	10,61	10,14	10,51	10,61	10,14
Juli	10,62	10,86	10,45	10,62	10,86	10,45	10,62	10,86	10,45
Aug.	11,14	11,55	10,92	11,13	11,52	10,92	11,13	11,50	10,91
Sept.	12,34	14,88	10,84	12,01	13,75	10,84	11,81	13,50	10,83
Okt.	12,69	13,81	11,56	12,49	13,25	11,38	12,26	13,00	11,28
Nov.	12,41	15,25	11,00	11,97	14,25	10,84	11,66	13,63	10,75
Dec.	16,43	20,00	14,75	15,32	17,50	14,13	14,45	15,94	13,50
1993 Jan.	13,82	16,00	11,81	13,28	15,00	11,66	12,80	14,38	11,59
Feb.	16,37	18,88	12,47	15,57	17,21	12,14	14,88	16,26	11,92
Marts	13,06	14,69	11,19	12,75	14,33	11,08	12,46	14,00	10,92
April	10,53	11,28	9,85	10,41	11,11	9,76	10,26	10,94	9,65
Maj.	8,96	9,87	8,33	8,76	9,79	8,11	8,54	9,69	7,89
Juni	7,99	8,54	7,67	7,86	8,33	7,57	7,72	8,13	7,48
Juli	10,05	13,13	7,64	9,49	12,08	7,54	9,05	11,33	7,44
Aug.	11,26	13,30	10,10	10,60	12,07	9,65	10,00	11,17	9,27
Sept.	9,82	10,90	8,90	9,50	10,38	8,70	9,18	9,86	8,52
Okt.	8,53	8,95	8,09	8,39	8,77	8,03	8,24	8,55	7,91
Nov.	7,88	8,12	7,79	7,75	8,05	7,64	7,64	7,97	7,49
Dec.	7,36	7,83	6,72	7,21	7,65	6,65	7,07	7,52	6,54

*Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer
samt mindsterenten*

Tabel 24

Ultimo	Statspapirer (stående lån) ¹⁾			Realkreditobligationer (annuitetslån) ¹⁾			Gennemsnit af effektiv obligationsrente	Mindsterenten ²⁾
	Løbetid antal år							
	10	5	2	30	20	10		
	Procent p.a.							
1983	12,80	12,54	12,16	12,83	12,61	12,65	12,64	•
1984	14,33	13,95	13,30	14,75	14,77	14,18	14,02	•
1985	9,53	9,32	9,13	10,31	10,32	9,65	9,86	9
1986	11,24	10,90	10,59	12,48	11,96	11,60	11,61	8
1987	11,15	10,58	10,34	12,79	12,61	11,67	11,73	10
1988	9,03	8,98	8,53	9,92	9,82	9,32	9,78	9
1989	10,26	10,56	11,30	10,49	10,57	10,38	10,79	9
1990	10,50	10,71	10,79	11,15	11,17	10,62	11,01	9
1991	8,76	9,14	9,34	9,80	9,83	9,63	9,90	8
1992	8,91	9,67	9,87	10,17	10,34	10,55	10,25	8
1993	6,09	5,71	5,50	7,11	7,17	7,21	7,74	6
1992 Jan.	8,49	8,82	8,81	9,72	9,76	9,39	9,76	8
Feb.	8,50	8,91	9,09	9,66	9,73	9,80	9,76	8
Marts	8,89	9,39	9,58	9,91	9,98	9,81	9,98	8
April	8,82	9,28	9,61	9,89	9,92	9,64	9,94	8
Maj	8,65	9,16	9,54	9,83	9,90	9,56	9,88	8
Juni	9,07	9,62	9,77	10,06	10,10	9,77	10,08	8
Juli	9,55	10,18	10,34	10,42	10,49	9,83	10,34	8
Aug.	9,75	10,41	10,47	10,61	10,70	10,91	10,57	8
Sept.	9,66	10,39	10,84	10,60	10,70	10,02	10,66	8
Okt.	8,95	9,22	9,25	10,21	10,29	10,68	10,09	8
Nov.	9,02	9,44	9,53	10,20	10,19	10,23	10,11	8
Dec.	8,91	9,67	9,87	10,17	10,34	10,55	10,25	8
1993 Jan.	8,50	8,62	9,18	9,30	9,46	9,46	9,94	8
Feb.	8,59	8,96	10,21	9,63	9,77	9,73	10,25	8
Marts	7,97	8,09	8,77	8,88	8,98	8,98	9,63	8
April	7,71	7,69	8,01	8,66	8,77	8,55	9,26	8
Maj	7,50	7,19	7,08	8,38	8,42	8,34	8,82	7
Juni	6,87	6,50	6,38	7,36	8,24	8,05	8,43	7
Juli	7,02	6,70	6,62	7,26	7,43	7,80	8,74	6
Aug.	6,58	6,29	6,18	7,36	7,42	7,76	8,42	6
Sept.	6,64	6,37	6,29	7,40	7,49	7,73	8,39	6
Okt.	6,37	6,05	5,98	7,43	7,53	7,67	8,13	6
Nov.	6,40	5,95	5,76	7,49	7,57	7,66	8,03	6
Dec.	6,09	5,71	5,50	7,11	7,17	7,21	7,74	6

Anm.: Den effektive rente på helårsbasis som beregnet af Københavns Fondsbørs.

¹⁾ Såfremt der på et givet tidspunkt ikke er åbne serier med de pågældende løbetider, anvendes (evt. lukkede) serier med tilnærmelsesvis tilsvarende restløbetider.

²⁾ I henhold til kursgevinstloven.

Tabel 25

Danmarks internationale likviditet

Ultimo	Guld	Fordringer på udlandet	Europæiske valuta- enheder (ECU)	Særlige træknings- rettigheder i IMF (SDR)	Reserve- stilling over for IMF ¹⁾	Danmarks inter- nationale likviditet (brutto)	Forpligtelser over for udlandet	Danmarks inter- nationale likviditet (netto) ²⁾
Millioner kroner								
1983.....	6 137	27 569	4 805	1 227	2 120	41 858	588	41 270
1984.....	5 661	27 190	3 234	1 747	2 368	40 200	570	39 630
1985.....	4 772	41 328	4 194	1 759	2 040	54 093	605	53 488
1986.....	4 675	33 562	392	1 862	1 143	41 634	5 770	35 864
1987.....	4 858	54 078	3 777	1 301	1 065	65 079	710	64 369
1988.....	4 595	59 063	10 454	1 542	2 167	77 821	1 582	76 239
1989.....	4 340	33 180	4 625	1 850	2 213	46 208	1 304	44 904
1990.....	3 720	52 707	5 200	1 246	1 807	64 680	1 361	63 319
1991.....	3 464	38 588	2 814	1 430	2 155	48 451	3 888	44 563
1992.....	3 456	63 540	2 757	528	2 975	73 256	28 292	44 964
1993.....	4 339	62 818	4 947	580	2 876	75 560	790	74 770
1992 Jan.	3 539	35 607	2 387	1 335	2 155	45 023	1 011	44 012
Feb.	3 540	34 864	2 624	1 357	2 179	44 564	941	43 623
Marts. ...	3 543	32 640	3 413	1 357	2 180	43 133	1 217	41 916
April ...	3 493	36 585	3 336	1 318	2 267	46 999	1 699	45 300
Maj	3 494	37 182	3 336	1 340	2 183	47 535	1 218	46 317
Juni	3 495	34 712	3 337	1 340	2 144	45 028	1 371	43 657
Juli	3 577	36 187	2 983	1 340	2 163	46 250	1 333	44 917
Aug. ...	3 578	35 941	2 984	1 359	2 229	46 091	1 030	45 061
Sept. ...	3 580	40 674	2 988	1 359	2 210	50 811	13 380	37 431
Okt. ...	3 627	50 460	2 725	1 359	2 168	60 339	2 070	58 269
Nov. ...	3 628	49 365	2 724	803	2 888	59 408	11 988	47 420
Dec.	3 630	62 416	2 725	557	2 888	72 216	28 781	43 435
1993 Jan.	3 419	38 438	6 857	509	2 908	52 131	753	51 378
Feb.	3 419	65 488	6 859	1 115	2 873	79 754	30 313	49 441
Marts. ...	3 422	67 137	6 858	1 023	2 792	81 232	24 095	57 137
April ...	3 393	52 124	4 194	937	2 792	63 440	9 323	54 117
Maj	3 324	48 222	4 195	788	2 792	59 321	910	58 411
Juni	3 331	50 279	4 195	663	2 792	61 260	865	60 395
Juli	3 277	69 403	4 974	764	2 792	81 210	20 875	60 335
Aug. ...	3 279	53 973	4 968	1 111	2 792	66 123	4 281	61 842
Sept. ...	3 278	57 032	5 125	1 092	2 757	69 284	861	68 423
Okt. ...	3 238	49 769	5 048	1 054	2 757	61 866	893	60 973
Nov. ...	3 239	49 334	5 048	1 051	2 666	61 338	842	60 496
Dec.	3 239	59 138	5 048	523	2 647	70 595	790	69 805

Anm.: Tallene på årsbasis er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstallene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Danmarks kvote (senest forhøjet i november 1992 til 1.070 mill.SDR) minus Valutafondens beholdning af danske kroner. Kursreguleret på grundlag af SDR-kursen på opgørelsestidspunktet.

²⁾ Kursreguleringer af Danmarks internationale likviditet medførte i 1983 en stigning på 4.471 mill.kr., i 1984 en stigning på 2.214 mill.kr., i 1985 et fald på 3.274 mill.kr., i 1986 et fald på 807 mill.kr., i 1987 et fald på 1.501 mill.kr., i 1988 en stigning på 3.178 mill.kr., i 1989 et fald på 3.675 mill.kr., i 1990 et fald på 3.147 mill.kr., i 1991 en stigning på 2.082 mill.kr., i december 1992 en stigning på 1.529 mill.kr. og i december 1993 en stigning på 4.965 mill.kr.

	I. Løbende betalinger								
	Vare- betalinger	Søtrans- port	Rejser	Andre varer og tjenester ¹⁾	Rente og udbytte ¹⁾	Den Europæ- iske Union	Bistand til udviklings- lande	Andre ensidige betalinger	Løbende betalinger i alt
	Milliarder kroner								
Fra udlandet									
1984.....	164,5	28,9	13,4	34,0	12,0	8,3	•	1,4	262,5
1985.....	177,0	30,9	14,0	35,3	14,8	7,8	•	1,0	280,9
1986.....	166,6	25,0	14,2	34,5	16,9	9,9	•	1,0	268,1
1987.....	171,8	26,0	15,2	35,4	19,0	9,3	•	1,4	278,0
1988.....	185,4	30,0	16,3	38,7	24,7	10,6	•	1,5	307,2
1989.....	210,4	38,5	16,9	43,3	34,0	9,2	•	2,5	354,7
1990.....	224,5	38,4	20,6	48,8	36,5	10,2	•	2,2	381,1
1991.....	241,8	43,4	22,2	47,2	58,9	10,7	•	2,3	426,5
1992.....	250,4	42,7	22,8	50,5	92,0	10,5	•	2,2	471,2
1993.....	243,5	44,9	19,8	51,8	142,0	12,1	•	2,4	516,5
1993 1. kvt.	56,0	9,5	3,7	12,5	29,1	3,3	•	0,7	114,6
2. —	57,5	10,1	4,9	11,8	34,3	3,6	•	0,4	122,5
3. —	61,9	12,5	7,3	13,2	42,5	2,8	•	0,7	140,9
4. —	68,1	12,8	3,9	14,4	36,2	2,4	•	0,6	138,4
Til udlandet									
1984.....	163,7	25,2	12,7	35,9	34,9	4,6	2,3	2,4	281,8
1985.....	181,1	27,5	14,9	37,1	40,3	5,4	2,5	2,3	311,2
1986.....	175,7	22,0	17,1	36,3	43,5	6,7	3,7	2,9	308,0
1987.....	162,8	22,5	19,6	36,0	46,3	7,1	2,8	2,6	299,7
1988.....	165,8	25,8	21,1	38,9	52,7	8,0	3,2	2,7	318,2
1989.....	188,1	33,2	21,4	44,1	66,1	7,7	3,4	2,3	366,3
1990.....	189,8	30,8	22,7	46,4	72,2	8,1	5,4	2,7	378,1
1991.....	194,4	33,6	21,6	45,4	95,1	9,1	4,1	3,8	407,3
1992.....	204,7	34,0	22,8	48,4	127,1	8,8	3,9	3,6	453,4
1993.....	189,7	35,8	20,8	51,7	178,1	9,4	4,0	3,8	493,1
1993 1. kvt.	45,7	7,6	5,0	13,1	35,4	2,4	0,8	1,2	111,3
2. —	47,1	8,6	4,8	11,8	43,6	2,5	0,9	0,7	120,0
3. —	46,2	9,3	6,2	13,0	49,0	2,2	0,9	0,8	127,6
4. —	50,6	10,4	4,7	13,7	50,0	2,4	1,4	1,1	134,3
Netto fra udlandet									
1984.....	0,8	3,7	0,7	- 1,9	- 23,0	3,6	- 2,3	- 1,0	- 19,3
1985.....	- 4,1	3,4	- 0,9	- 1,9	- 25,4	2,5	- 2,5	- 1,3	- 30,3
1986.....	- 9,1	3,0	- 2,9	- 1,8	- 26,7	3,1	- 3,7	- 1,9	- 39,9
1987.....	9,0	3,5	- 4,4	- 0,7	- 27,3	2,2	- 2,8	- 1,3	- 21,6
1988.....	19,6	4,2	- 4,8	- 0,2	- 27,9	2,6	- 3,2	- 1,3	- 11,0
1989.....	22,3	5,3	- 4,5	- 0,8	- 32,1	1,5	- 3,4	0,2	- 11,5
1990.....	34,7	7,6	- 2,2	2,5	- 35,7	2,0	- 5,4	- 0,4	3,0
1991.....	47,4	9,7	0,6	1,8	- 36,2	1,5	- 4,1	- 1,6	19,2
1992.....	45,7	8,7	0,0	2,1	- 35,1	1,7	- 3,9	- 1,4	17,8
1993.....	53,8	9,1	- 1,0	0,1	- 36,0	2,7	- 4,0	- 1,3	23,4
1993 1. kvt.	10,3	1,9	- 1,3	- 0,7	- 6,4	1,0	- 0,8	- 0,5	3,4
2. —	10,3	1,5	0,1	0,0	- 9,4	1,1	- 0,9	- 0,3	2,5
3. —	15,7	3,2	1,0	0,1	- 6,4	0,6	- 0,9	- 0,1	13,3
4. —	17,5	2,5	- 0,8	0,7	- 13,9	0,0	- 1,4	- 0,5	4,2

¹⁾ Specifikation af disse poster kan fås ved henvendelse til Danmarks Nationalbank, Biblioteket.

Tabel 26
(fortsat)

Registrerede betalinger

		II. Kapitalbetalinger ²⁾							
		Offentlig sektor ³⁾		Erhvervsmæssige lån ⁴⁾		Porteføljelinvesteringer		Direkte investeringer ⁵⁾	
		Aktiver ⁶⁾	Passiver	Aktiver ⁶⁾	Passiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver
Milliarder									
Fra udlandet									
1984	0,1	66,8	6,7	161,5	4,6	25,5	0,4	2,5	
1985	0,1	68,2	7,7	193,3	9,5	76,4	0,9	3,1	
1986	1,3	104,8	8,6	224,9	33,3	77,7	0,6	4,9	
1987	0,5	61,5	9,4	227,8	49,3	111,2	1,4	4,5	
1988	0,2	44,0	17,1	187,9	28,4	153,3	0,7	5,8	
1989	0,3	43,4	25,0	167,8	34,2	102,5	1,3	13,6	
1990	0,6	56,9	22,2	199,9	62,8	158,9	1,8	11,7	
1991	1,3	34,7	29,4	196,3	84,5	290,6	2,3	11,1	
1992	1,1	105,7	25,5	166,0	115,0	552,5	16,0	67,2	
1993	1,6	235,0	50,6	145,0	98,8	1 152,9	38,5	48,9	
1993 1. kv. ..	0,2	59,2	5,0	49,1	20,8	197,8	10,0	13,6	
2. — ..	0,1	30,4	7,0	36,7	21,2	254,2	9,7	11,8	
3. — ..	0,8	113,7	17,5	28,5	25,3	352,4	7,2	8,1	
4. — ..	0,5	31,6	21,0	30,7	31,5	348,4	11,7	15,5	
Til udlandet									
1984	1,1	71,4	9,5	139,7	6,1	16,6	3,0	2,4	
1985	1,0	63,1	11,1	162,6	12,3	59,3	3,1	1,8	
1986	1,0	68,2	9,6	213,5	51,3	76,7	5,0	3,6	
1987	1,7	39,2	11,5	210,9	44,3	91,4	5,5	3,9	
1988	1,3	48,7	20,9	166,2	32,9	141,7	5,5	2,4	
1989	1,5	46,0	32,8	156,2	45,3	110,9	16,1	5,7	
1990	1,1	47,9	29,6	177,4	70,9	133,4	11,1	4,2	
1991	2,0	61,8	38,0	199,1	112,4	249,8	14,1	1,8	
1992	3,1	93,4	24,6	183,1	107,5	498,6	29,4	61,0	
1993	4,0	171,2	53,2	158,0	99,2	1 070,3	47,4	38,0	
1993 1. kv. ..	0,2	47,2	4,8	48,4	16,3	186,8	13,1	9,0	
2. — ..	0,9	32,5	8,2	42,0	20,6	234,5	10,6	8,4	
3. — ..	1,4	48,4	19,3	32,5	26,2	350,9	9,6	8,5	
4. — ..	1,5	43,0	21,0	35,0	36,0	298,1	14,2	12,1	
Netto fra udlandet									
1984	- 1,1	- 4,6	- 2,8	21,8	- 1,5	8,9	- 2,6	0,1	
1985	- 0,9	5,2	- 3,4	30,7	- 2,8	17,1	- 2,2	1,3	
1986	0,2	36,6	- 1,0	11,4	- 18,0	1,0	- 4,4	1,3	
1987	- 1,2	22,3	- 2,1	16,9	5,0	19,8	- 4,1	0,6	
1988	- 1,1	- 4,8	- 3,8	21,7	- 4,5	11,6	- 4,8	3,4	
1989	- 1,2	- 2,6	- 7,8	11,5	- 11,1	- 8,4	- 14,8	7,9	
1990	- 0,5	9,0	- 7,4	22,5	- 8,1	25,4	- 9,3	7,5	
1991	- 0,7	- 27,1	- 8,6	- 2,8	- 27,9	40,7	- 11,8	9,3	
1992	- 2,0	12,4	0,9	- 17,1	7,5	53,8	- 13,4	6,1	
1993	- 2,4	63,8	- 2,7	- 13,0	- 0,3	82,6	- 8,9	10,9	
1993 1. kv. ..	0,0	12,0	0,2	0,7	4,5	11,0	- 3,1	4,6	
2. — ..	- 0,8	- 2,2	- 1,2	- 5,3	0,6	19,7	- 0,9	3,3	
3. — ..	- 0,6	65,4	- 1,7	- 4,0	- 1,0	1,5	- 2,4	- 0,3	
4. — ..	- 1,0	- 11,4	0,0	- 4,3	- 4,5	50,3	- 2,6	3,4	

²⁾ Opsplitningen på aktiver og passiver viser, hvorledes betalingerne påvirker indlændinges fordringer på respektive gæld til udlændinge.

³⁾ Omfatter staten, Hypotekbanken, Dansk Olie & Naturgas A/S med tilhørende datterselskaber, A/S Storebæltsforbindelsen, kommuner, værker, havne og lignende samt Eksportfinansieringsfondens låntagning i udlandet.

⁴⁾ Hovedsagelig lån til udviklingslande.

⁵⁾ Koncernlån indgår fra og med 1992 under „Direkte investeringer”, mens de tidligere er medtaget under „Erhvervsmæssige lån”.

II. Kapitalbetalinger ²⁾									
Private lån mv.		Kapital- betalinger i alt		I alt registre- rede be- talinger (I+II)	Fejl og ude- ladelser	Kapital- regule- ring	Fald i penge- institutter- nes udlands- stilling ⁷⁾	Ændring i Danmarks inter- nationale likviditet	
Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver						
kroner									
									Fra udlandet
0,2	0,5	12,1	256,7	531,3	•	•	•	•	1984
0,3	0,4	18,5	341,4	640,8	•	•	•	•	1985
0,3	0,3	44,1	412,6	724,8	•	•	•	•	1986
0,3	0,3	60,9	405,3	744,2	•	•	•	•	1987
0,3	1,5	46,7	392,5	746,3	•	•	•	•	1988
0,3	6,3	61,1	333,6	749,4	•	•	•	•	1989
0,4	24,9	87,8	452,2	921,2	•	•	•	•	1990
0,3	31,6	117,8	564,2	1 108,5	•	•	•	•	1991
0,1	29,9	157,7	921,2	1 550,1	•	•	•	•	1992
1,0	12,3	190,5	1 594,0	2 301,0	•	•	•	•	1993
0,0	2,6	36,1	322,4	473,1	•	•	•	•	1. kv. 1993
0,0	2,1	38,0	335,1	495,6	•	•	•	•	2. — ..
1,1	1,7	51,9	504,4	697,2	•	•	•	•	3. — ..
- 0,2	5,8	64,5	432,0	635,0	•	•	•	•	4. — ..
									Til udlandet
0,2	0,6	19,9	230,7	532,4	•	•	•	•	1984
0,2	0,6	27,7	287,4	626,2	•	•	•	•	1985
0,4	0,9	67,4	362,9	738,3	•	•	•	•	1986
0,4	0,7	63,4	346,0	709,1	•	•	•	•	1987
0,5	0,8	61,0	359,9	739,1	•	•	•	•	1988
0,6	2,1	96,2	320,9	783,4	•	•	•	•	1989
0,5	22,0	113,2	384,9	876,3	•	•	•	•	1990
0,3	18,6	166,8	531,1	1 105,2	•	•	•	•	1991
0,1	40,7	164,7	876,8	1 494,8	•	•	•	•	1992
0,9	13,1	204,7	1 450,6	2 148,5	•	•	•	•	1993
0,9	3,1	35,2	294,6	441,1	•	•	•	•	1. kv. 1993
0,0	4,4	40,3	322,0	482,2	•	•	•	•	2. — ..
0,0	3,3	56,5	443,5	627,6	•	•	•	•	3. — ..
0,0	2,3	72,7	390,6	597,6	•	•	•	•	4. — ..
									Netto fra udlandet
0,0	- 0,2	- 7,9	26,0	- 1,1	- 3,9	3,1	0,3	- 1,6	1984
0,1	- 0,2	- 9,2	54,1	- 14,6	- 3,0	- 2,4	4,7	13,9	1985
- 0,1	- 0,6	- 23,2	49,7	- 13,5	- 2,2	- 0,2	- 1,7	- 17,6	1986
- 0,1	- 0,4	- 2,5	59,3	35,1	0,1	- 0,2	- 6,5	28,5	1987
- 0,2	0,6	- 14,3	32,6	7,2	- 3,6	6,6	1,5	11,9	1988
- 0,3	4,2	- 35,1	12,6	- 34,0	- 2,5	- 1,7	6,9	- 31,3	1989
- 0,1	2,9	- 25,4	67,2	44,9	- 13,4	- 3,6	- 9,5	18,4	1990
0,0	13,0	- 49,1	33,1	3,3	- 14,3	3,8	- 11,4	- 18,8	1991
0,0	- 10,8	- 7,0	44,4	55,3	- 1,8	- 2,7	- 50,3	0,4	1992
0,0	- 0,9	- 14,3	143,4	152,5	13,0	13,3	- 148,9	29,8	1993
- 0,9	- 0,5	0,9	27,8	32,0	- 1,1	•	- 18,8	12,2	1. kv. 1993
0,0	- 2,3	- 2,3	13,2	13,4	5,5	•	- 15,6	3,3	2. — ..
1,1	- 1,5	- 4,6	60,9	69,7	0,1	•	- 61,7	8,0	3. — ..
- 0,2	3,5	- 8,2	41,4	37,4	8,5	13,3	- 52,8	6,3	4. — ..

⁶⁾ Inkl. lån ydet af Skibskreditfonden og Eksportfinansieringsfonden.

⁷⁾ Udlandsstillingen er forskellen mellem balanceførte aktiver og passiver over for valutaudlendinge. Opgørelsen er baseret på den henværende virksomhed, og mellemværender med pengeinstitutternes enheder i udlandet er således medregnet. Garantier, der indgik i balancen til og med 1990, er ikke omfattet. Et positivt tal er udtryk for en nettolåntagning i udlandet.

Tabel 27

Pengeinstitutternes udlandsstilling

Ultimo		Aktiver				Passiver				Netto-aktiver
		Udlån	Kredit-institutter mv.	Andre mellem-værender	I alt	Indlån ¹⁾	Kredit-institutter mv.	Andre mellem-værender	I alt	
Milliarder kroner										
1983	Dec.	1,0	63,7	3,1	67,7	10,5	58,4	5,9	74,8	- 7,0
1984	—	1,4	86,9	3,8	92,1	12,9	79,4	7,2	99,5	- 7,4
1985	—	1,6	122,4	6,9	130,8	20,2	111,6	11,2	143,0	- 12,1
1986	—	2,5	108,8	12,2	123,4	22,6	96,8	14,0	133,5	- 10,1
1987	—	2,6	139,1	10,9	152,5	22,3	119,4	15,1	156,9	- 4,3
1988	—	5,2	185,3	13,7	204,2	43,3	147,6	21,3	212,2	- 8,0
1989	—	8,4	202,1	28,5	239,0	53,1	178,8	20,5	252,4	- 13,4
1990	—	18,9	216,0	38,5	273,5	53,7	202,2	19,1	275,0	- 1,5
1991	—	41,7	206,6	41,9	290,1	22,4	208,5	51,4	282,3	7,8
1992	—	51,1	195,4	45,1	291,6	25,9	165,9	35,7	227,5	64,1
1993	—	84,9	259,9	43,3	388,1	37,3	114,1	36,1	187,6	200,5
1992	Jan.	42,6	220,1	44,6	307,3	23,0	211,7	58,2	292,9	14,4
	Feb.	42,9	217,1	50,0	310,0	24,6	217,1	57,3	299,0	11,0
	Marts	43,2	216,5	49,8	309,5	24,3	206,6	55,6	286,5	23,0
	April	43,6	224,6	53,0	321,2	24,1	224,0	55,3	303,4	17,8
	Maj	43,0	234,1	48,0	325,1	24,4	210,7	53,0	288,1	37,0
	Juni	43,2	234,0	44,8	322,1	25,1	206,9	48,5	280,5	41,6
	Juli	42,3	224,1	44,9	311,2	26,6	196,9	44,6	268,1	43,1
	Aug.	42,0	220,6	40,8	303,4	24,3	191,4	42,8	258,4	44,9
	Sept.	45,8	209,4	36,4	291,7	24,0	170,9	39,3	234,2	57,4
	Okt.	50,6	215,6	37,6	303,9	24,8	172,4	41,7	238,9	65,0
	Nov.	49,2	213,9	43,9	307,0	26,3	179,7	37,9	243,9	63,1
	Dec.	51,1	195,4	45,1	291,6	25,9	165,9	35,7	227,5	64,1
1993	Jan.	46,2	211,5	39,9	297,6	28,1	165,9	36,7	230,7	66,9
	Feb.	46,7	192,9	39,8	279,5	28,5	139,8	37,5	205,8	73,7
	Marts	46,1	198,8	39,7	284,6	35,4	135,9	34,7	206,0	78,6
	April	47,1	204,0	41,4	292,5	34,3	133,5	35,4	203,3	89,2
	Maj	46,2	205,5	34,7	286,3	33,5	133,4	34,5	201,5	84,8
	Juni	59,2	204,9	37,1	301,3	33,6	135,1	38,3	207,0	94,2
	Juli	49,6	243,0	34,1	326,7	36,4	132,8	39,5	208,7	118,0
	Aug.	60,3	252,9	37,4	350,5	36,5	134,7	39,1	210,3	140,2
	Sept.	72,2	247,9	34,8	355,0	35,7	125,6	37,8	199,0	155,9
	Okt.	78,1	276,0	35,7	389,7	36,1	125,4	37,7	199,1	190,6
	Nov.	85,6	278,6	36,6	400,9	37,4	127,3	37,5	202,2	198,8
	Dec.	84,9	259,9	43,3	388,1	37,3	114,1	36,1	187,6	200,5

Anm.: Pengeinstitutternes udlandsstilling er forskellen mellem balanceførte aktiver og passiver over for valutaudlændinge. Opgørelsen er baseret på den herværende virksomhed, og mellemværender med pengeinstitutternes enheder i udlandet er således medregnet. Garantier, der indgik i balancen til og med december 1990, er ikke omfattet.

¹⁾ Til og med december 1990 inkl. udstedte obligationer, der derefter indgår under „Andre mellemværender”.

	Ud- og indlånshforretninger i valuta med danske kunder ¹⁾	Valutaterminsforretninger med ¹⁾		Ud- og indlånshforretninger i kroner med udlændinge	Andre faktorer ²⁾	Samlet ændring af udlandsstillingen
		indenlandske kunder	udlændinge			
		Milliarder kroner				
1992	2,4	- 6,9	49,9	1,8	7,3	54,6
1993	10,2	14,9	66,7	61,5	- 12,7	140,6
1992 Jan.	- 2,0	- 3,6	- 1,6	6,9	5,2	4,9
Feb.	1,0	4,7	6,1	- 12,6	- 2,5	- 3,4
Marts...	- 0,2	3,5	2,7	5,6	0,4	12,0
April ...	- 2,6	14,8	- 17,2	- 0,3	0,0	- 5,2
Maj	1,9	- 2,2	7,1	8,5	3,9	19,2
Juni	- 1,7	5,5	- 5,0	2,7	3,1	4,6
Juli	1,5	- 1,3	4,2	- 1,7	- 1,2	1,6
Aug. ...	2,7	- 0,6	2,5	- 4,6	1,8	1,8
Sept. ...	2,7	- 15,5	31,4	- 3,0	- 3,1	12,5
Okt. ...	- 1,4	4,4	- 3,1	5,3	2,4	7,6
Nov. ...	1,9	- 13,4	15,5	- 2,7	- 3,0	- 1,9
Dec.....	- 1,3	- 3,2	7,3	- 2,1	0,3	0,9
1993 Jan.	0,3	7,4	- 1,5	2,1	- 1,1	7,1
Feb.	7,8	- 8,4	11,2	- 3,7	- 0,1	6,8
Marts...	- 2,8	7,3	- 7,4	3,4	4,4	4,9
April ...	1,1	4,8	17,3	- 1,8	- 10,8	10,6
Maj	- 3,3	- 1,5	- 11,2	2,9	8,6	- 4,5
Juni	- 0,8	0,6	- 3,2	17,1	- 4,3	9,4
Juli	6,9	- 26,4	58,4	1,4	- 16,5	23,8
Aug. ...	3,2	1,2	10,0	2,2	5,6	22,2
Sept. ...	- 0,7	8,6	- 7,0	12,0	2,7	15,7
Okt. ...	0,1	4,5	8,6	23,5	- 2,0	34,7
Nov. ...	0,4	8,2	- 12,2	2,6	9,1	8,1
Dec.....	- 2,1	8,6	3,8	- 0,2	- 8,4	1,7

¹⁾ Pengeinstitutternes udlandsstilling påvirkes af inddækningen af valutakursrisikoen på de pågældende forretninger, der ikke i sig selv indgår i udlandsstillingen.

²⁾ Omfatter bl.a. uafviklede køb og salg i kassemarkedet og pengeinstitutternes positioner for egen regning.

Tabel 29

Registrerede betalinger ved-

	Fra udlandet					Til udlandet				
	Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer		Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer	
	Aktier	Stats-papirer ¹⁾	Andre obliga-tioner mv.	Aktier	Obliga-tioner mv.	Aktier	Stats-papirer ¹⁾	Andre obliga-tioner mv.	Aktier	Obliga-tioner mv.
	Milliarder									
1984	1,5	16,6	7,4	2,1	2,5	1,7	9,6	5,3	3,3	2,7
1985	1,8	49,6	25,0	5,5	4,0	2,3	36,0	20,9	7,8	4,4
1986	3,0	37,9	36,8	21,4	11,9	2,0	36,7	38,0	32,4	18,9
1987	6,6	55,7	48,8	32,0	17,3	4,7	40,9	45,8	30,0	14,4
1988	3,7	77,5	72,2	16,5	11,9	4,8	70,9	66,1	18,5	14,4
1989	10,4	55,1	36,9	15,2	18,9	9,5	58,9	42,5	18,8	26,4
1990	9,5	113,3	36,0	15,3	47,6	9,2	89,8	34,4	17,4	53,6
1991	8,4	252,7	29,4	15,6	68,9	8,3	210,1	31,4	20,1	92,3
1992	8,2	516,1	28,2	14,8	100,2	7,8	464,0	26,8	18,7	88,8
1993	20,1	1 092,3	40,5	20,9	77,9	13,2	1 026,2	31,0	23,4	75,8
1992 Jan.	1,2	34,9	2,7	1,1	6,1	1,3	30,3	2,8	1,6	7,4
Feb.	0,6	27,2	3,7	1,4	7,2	0,5	27,3	2,1	2,0	10,4
Marts ...	0,6	31,4	2,3	1,5	8,4	0,7	23,9	2,4	1,8	8,1
April ...	0,7	43,5	1,3	1,0	6,4	0,6	38,2	1,6	1,3	8,9
Maj	0,6	44,8	2,7	1,5	6,0	0,6	33,0	2,1	1,6	7,5
Juni	0,7	46,9	1,7	1,2	9,2	0,6	38,4	2,0	1,1	8,1
Juli	0,7	31,9	3,4	0,9	8,0	0,4	36,9	3,2	1,7	8,8
Aug.	0,4	29,4	1,8	1,0	8,5	0,4	27,9	1,6	1,4	4,6
Sept.	0,4	45,3	2,4	1,4	16,0	0,4	44,3	1,9	1,4	8,2
Okt.	0,4	88,8	2,7	1,4	6,9	0,5	63,8	3,3	1,5	5,5
Nov.	0,8	61,2	1,9	1,3	7,7	0,9	66,3	1,7	1,3	5,1
Dec.	1,1	30,8	1,6	1,0	10,0	0,9	33,7	2,2	1,9	6,1
1993 Jan.	1,6	54,1	2,4	1,1	4,0	0,9	48,0	2,0	1,4	2,8
Feb.	2,0	53,1	1,6	1,6	6,4	0,9	65,3	2,0	1,7	4,1
Marts ...	1,1	79,6	2,3	1,8	5,9	1,0	64,7	1,9	1,8	4,5
April ...	1,5	55,1	2,5	1,4	3,4	1,0	50,9	1,9	1,3	3,5
Maj	1,8	91,2	3,1	1,4	3,6	1,1	89,6	2,7	1,4	3,8
Juni	1,1	95,5	2,3	1,8	9,6	1,0	84,5	1,7	2,0	8,6
Juli	0,8	105,6	2,4	1,5	5,4	0,8	113,7	2,8	1,8	7,5
Aug.	2,7	108,9	1,3	1,7	7,1	1,4	111,8	2,0	2,0	5,9
Sept.	1,7	126,0	3,1	2,1	7,5	1,0	115,8	1,5	2,2	6,8
Okt.	2,2	115,8	5,7	2,2	10,5	1,1	92,2	4,0	2,2	11,4
Nov.	2,1	101,6	6,7	1,8	8,0	1,2	97,3	4,5	2,6	6,5
Dec.	1,5	105,6	7,2	2,5	6,6	1,6	92,4	3,8	3,1	10,3

¹⁾ Inkl. statsgælds- og skatkammerbeviser.

Netto fra udlandet											
Danske værdipapirer						Udenlandske værdipapirer					
Aktier	Obligationer mv.					I alt	Aktier	Obligationer mv.		I alt	
	i kroner				i fremmed mønt			i kroner	i fremmed mønt		
	Statsobligationer	Statsgældsbeviser	Skatkammerbeviser	Andre papirer							
kroner											
- 0,3	7,2	0,0	•	2,1	- 0,2	8,9	- 1,2	•	- 0,2	- 1,5	 1984
- 0,5	13,2	0,0	•	4,4	0,1	17,1	- 2,3	0,0	- 0,4	- 2,8	 1985
1,0	1,9	0,0	•	- 1,2	- 0,6	1,0	- 11,1	- 0,1	- 6,9	- 18,0	 1986
1,9	14,4	0,1	•	2,9	0,5	19,8	2,0	- 0,2	3,1	5,0	 1987
- 1,1	5,2	1,6	•	6,0	- 0,1	11,6	- 1,9	0,1	- 2,6	- 4,5	 1988
1,0	- 4,3	0,4	•	- 5,1	- 0,5	- 8,4	- 3,6	- 0,3	- 7,2	- 11,1	 1989
0,3	21,4	2,3	1,4	3,5	- 3,5	25,4	- 2,1	0,3	- 6,3	- 8,1	 1990
0,1	29,5	9,0	4,0	- 3,0	1,2	40,7	- 4,5	- 9,0	- 14,5	- 27,9	 1991
0,3	47,6	- 0,1	- 2,7	2,4	6,3	53,8	- 3,9	7,2	4,2	7,5	 1992
6,9	53,1	15,9	- 2,4	8,6	0,4	82,6	- 2,5	0,8	1,4	- 0,3	 1993
0,0	- 0,4	- 1,9	6,9	0,5	- 0,7	4,5	- 0,5	- 0,7	- 0,7	- 1,9	 Jan. 1992
0,0	3,1	- 3,5	0,3	1,2	0,3	1,5	- 0,6	- 2,1	- 1,1	- 3,8	 Feb.
- 0,1	6,3	- 0,9	0,8	- 0,1	1,3	7,3	- 0,3	- 0,7	1,0	0,0	 Marts
0,0	3,8	- 0,5	- 4,1	0,0	5,9	5,1	- 0,3	- 3,0	0,5	- 2,7	 April
0,0	11,2	- 0,2	0,8	0,5	0,2	12,4	- 0,2	- 1,7	0,1	- 1,7	 Maj
0,0	7,4	- 0,2	1,8	0,3	- 0,9	8,4	0,2	1,9	- 0,8	1,3	 Juni
0,3	- 0,6	0,8	- 4,9	0,1	- 0,2	- 4,5	- 0,8	- 0,4	- 0,5	- 1,7	 Juli
0,0	4,5	- 1,4	- 1,8	0,1	0,3	1,8	- 0,4	4,2	- 0,4	3,5	 Aug.
0,0	- 0,8	2,9	- 1,0	0,6	- 0,1	1,5	- 0,1	6,0	1,8	7,7	 Sept.
- 0,1	19,2	7,0	- 1,4	- 0,6	0,1	24,3	0,0	- 0,1	1,5	1,4	 Okt.
- 0,1	- 3,0	- 2,2	- 0,1	0,2	0,1	- 5,0	0,0	0,1	2,4	2,5	 Nov.
0,1	- 3,1	0,0	- 0,1	- 0,5	0,1	- 3,4	- 0,9	3,4	0,4	2,9	 Dec.
0,7	3,9	2,6	- 0,5	- 0,2	0,6	7,1	- 0,2	0,0	1,2	0,9	 Jan. 1993
1,2	- 8,2	- 3,1	- 1,0	- 0,5	0,0	- 11,6	- 0,1	0,0	2,3	2,2	 Feb.
0,1	9,4	5,4	0,2	0,2	0,2	15,5	0,0	0,4	1,0	1,4	 Marts
0,5	0,7	4,3	- 0,6	0,5	0,0	5,3	0,1	- 0,1	0,0	- 0,1	 April
0,7	- 1,9	3,7	- 0,1	0,6	- 0,2	2,7	0,1	0,4	- 0,6	- 0,2	 Maj
0,1	8,0	2,8	0,3	0,6	- 0,1	11,7	- 0,2	0,6	0,4	0,8	 Juni
- 0,1	- 8,7	0,9	- 0,3	- 0,5	0,2	- 8,5	- 0,3	0,0	- 2,1	- 2,3	 Juli
1,3	1,3	- 4,9	0,7	- 0,8	0,0	- 2,3	- 0,3	0,0	1,1	0,8	 Aug.
0,7	8,5	1,6	0,2	1,4	0,1	12,4	- 0,1	0,1	0,6	0,6	 Sept.
1,0	20,3	4,4	- 0,7	1,6	- 0,2	26,4	0,0	0,2	- 1,0	- 0,9	 Okt.
0,9	3,9	0,3	- 0,1	2,2	0,1	7,4	- 0,8	- 0,1	1,5	0,6	 Nov.
- 0,1	16,0	- 2,1	- 0,5	3,5	0,2	16,6	- 0,6	- 0,7	- 3,0	- 4,3	 Dec.

Tabel 30

Landefordeling af betalinger

	Belgien	England	Frankrig/ Monaco	Grækenland	Holland	Irland	Italien	Luxem- bourg	
Millioner									
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet									
<i>Fra udlandet</i>									
1984	43	340	8	0	10	—	—	—	
1985	11	59	2	10	2	1	—	—	
1986	1	2	4	—	2	—	0	—	
1987	4	246	104	6	120	1	—	71	
1988	6	20	11	0	0	4	19	—	
1989	1	284	3	—	11	0	—	0	
1990	28	354	36	—	3	1	0	32	
1991	9	1 110	48	—	0	31	36	1	
1992	3	130	284	—	1	77	43	500	
1993	4	943	2 309	0	219	72	2	458	
<i>Til udlandet</i>									
1984	—	710	204	1	70	14	5	4	
1985	56	560	86	8	95	12	6	21	
1986	16	942	225	1	114	7	7	149	
1987	49	1 610	263	2	131	22	9	90	
1988	140	1 253	141	5	113	16	34	177	
1989	58	3 513	2 486	18	5 295	22	19	19	
1990	26	2 220	2 908	7	562	340	113	139	
1991	49	2 389	509	6	257	2 091	82	470	
1992	506	3 466	740	22	259	240	36	494	
1993	139	2 069	670	50	541	41	143	226	
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark									
<i>Fra udlandet</i>									
1984	2	319	41	—	181	0	3	5	
1985	14	349	50	—	84	—	19	15	
1986	8	435	14	—	153	1	7	20	
1987	11	538	12	0	188	3	4	4	
1988	41	427	159	—	300	8	7	—	
1989	4	470	3 838	0	1 251	10	7	178	
1990	8	2 292	303	0	901	2	6	165	
1991	1 211	420	1 390	—	1 362	0	11	54	
1992	98	614	193	—	548	2	212	54	
1993	11	1 491	269	—	1 395	25	6	62	
<i>Til udlandet</i>									
1984	41	536	162	—	17	—	92	10	
1985	7	385	84	—	61	0	3	—	
1986	23	708	37	3	5	—	12	4	
1987	39	659	75	1	540	0	3	24	
1988	9	369	42	—	21	8	15	15	
1989	53	865	963	32	787	—	1	122	
1990	1	1 087	10	—	56	—	2	8	
1991	—	81	8	—	535	—	—	0	
1992	57	636	199	0	1 961	2	0	1	
1993	9	127	2	—	149	—	0	12	

Anm.: Direkte investeringer omfatter transaktioner mellem valutaindlændinge og valutaudlændinge, herunder driftstilskud, hvor der opnås, opretholdes eller udbygges adgang til at udøve væsentlig indflydelse på ledelsen af en erhvervsvirksomhed med fast driftssted uanset selskabsform. Fra og med 1992 indgår endvidere køb eller salg af fast ejendom til ikke-erhvervsmæssig anvendelse.

I modsætning til opgørelsen af direkte investeringer i tabellen over de registrerede betalinger (tabel 26) indgår valutahandlernes direkte investeringer i udlandet i lande- og branchefordelingen af de direkte investeringer, mens koncernlån ikke er medtaget. Landefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig.

Portugal	Spanien	Tyskland	EU-lande i alt	Finland	Island	Norge	Sverige ¹⁾	
kroner								
								<i>Fra udlandet</i>
—	1	14	415	207	2	24	26	 1984
0	0	8	93	1	—	128	34	 1985
1	1	6	17	11	7	23	120	 1986
3	3	268	825	198	4	18	86	 1987
11	10	69	151	0	6	14	139	 1988
39	57	123	519	31	2	49	143	 1989
29	—	570	1 054	192	4	16	119	 1990
182	215	158	1 789	26	8	6	106	 1991
17	— 8	500	1 547	124	15	31	592	 1992
264	192	811	5 273	0	5	35	606	 1993
								<i>Til udlandet</i>
11	13	149	1 180	27	2	94	246	 1984
12	247	359	1 460	64	3	82	219	 1985
9	66	605	2 142	135	1	327	358	 1986
23	509	524	3 232	53	7	182	380	 1987
45	220	1 052	3 196	126	2	354	136	 1988
83	207	1 267	12 987	78	3	325	712	 1989
63	214	1 213	7 806	83	9	273	1 344	 1990
662	794	985	8 295	195	—	294	2 414	 1991
319	420	814	7 317	249	13	342	2 089	 1992
94	243	514	4 728	269	0	409	1 396	 1993
								<i>Fra udlandet</i>
—	11	134	697	51	1	37	984	 1984
0	6	102	638	30	0	225	1 515	 1985
—	7	268	913	122	0	1 426	1 605	 1986
0	4	124	889	497	—	272	2 143	 1987
0	2	280	1 223	263	0	234	2 256	 1988
—	4	169	5 931	157	1	252	5 969	 1989
1	5	566	4 249	232	—	3 007	3 210	 1990
—	7	511	4 965	85	2	2 569	2 561	 1991
—	5	1 879	3 605	188	10	254	1 656	 1992
0	4	1 770	5 032	94	6	2 009	3 046	 1993
								<i>Til udlandet</i>
1	49	85	994	—	3	36	672	 1984
6	96	72	715	1	2	200	522	 1985
7	76	26	902	46	—	28	362	 1986
1	72	90	1 503	10	—	82	226	 1987
7	60	33	581	0	—	98	775	 1988
1	10	63	2 898	131	0	94	2 008	 1989
—	4	18	1 186	18	—	1 233	1 629	 1990
2	11	32	669	28	—	114	862	 1991
0	4	11	2 871	—	—	42	1 500	 1992
—	4	230	533	3	—	6	360	 1993

¹⁾ Inkl. SAS's investeringer i Danmark.

Tabel 30
(fortsat)

Landefordeling af betalinger

	Schweiz/ Liechten- stein	Østrig	Tyrkiet	Østeuro- pæiske lande	Øvrige lande i Europa ²⁾	Canada	Mexico	USA
Millioner								
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet								
<i>Fra udlandet</i>								
1984	56	—	—	—	—	1	5	172
1985	69	1	0	—	—	1	—	724
1986	106	—	6	—	0	16	—	156
1987	92	—	—	—	—	11	0	317
1988	92	4	—	—	4	—	—	196
1989	54	1	—	1	1	0	—	149
1990	32	—	15	—	5	1	—	560
1991	— 19	1	10	1	2	0	109	201
1992	58	5	4	15	5	3	7	39
1993	471	0	2	1	1	45	0	31
<i>Til udlandet</i>								
1984	73	7	30	7	3	28	7	1 169
1985	183	16	127	—	1	26	18	1 331
1986	240	28	22	1	2	24	6	2 081
1987	188	34	3	17	107	15	54	949
1988	66	33	17	9	15	87	13	1 428
1989	819	18	111	20	262	116	105	802
1990	323	36	14	10	120	151	85	1 263
1991	118	12	23	60	5	1 999	45	635
1992	41	48	10	91	46	37	0	669
1993	964	67	10	265	461	23	16	1 511
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark								
<i>Fra udlandet</i>								
1984	84	0	—	2	0	10	—	538
1985	118	1	—	1	—	1	—	542
1986	79	—	—	—	0	1	0	555
1987	139	13	—	1	1	4	—	365
1988	221	5	0	8	0	2	—	1 382
1989	184	3	—	29	6	7	—	470
1990	420	14	—	5	20	1	—	381
1991	353	15	0	9	3	1	—	379
1992	289	18	3	6	9	2	—	402
1993	595	9	14	8	14	5	—	673
<i>Til udlandet</i>								
1984	130	0	—	—	1	43	—	454
1985	247	11	—	—	0	17	—	67
1986	257	1	1	—	—	33	—	1 931
1987	530	—	—	—	0	33	—	1 497
1988	146	4	—	—	0	8	—	89
1989	128	8	—	—	12	3	—	202
1990	109	—	—	—	9	5	—	33
1991	43	—	—	—	3	3	—	39
1992	39	1	—	—	4	0	0	6
1993	12	1	—	—	0	0	—	310

²⁾ Gibraltar, Andorra, Malta og Cypern.

Central- amerika	Syd- amerika	Afrika	Japan	NIC-lande i Asien ³⁾	Øvrige lande i Asien	Australien og øvrige lande i Oceanien	Samtlige lande	
kroner								
								<i>Fra udlandet</i>
21	1	6	4	25	27	1	991	 1984
3	6	7	—	4	17	3	1 090	 1985
117	28	1	1	28	5	0	641	 1986
2	2	5	—	9	5	96	1 672	 1987
56	1	12	1	45	—	13	733	 1988
98	28	0	—	143	2	78	1 298	 1989
—	—	0	—	4	1	—	2 002	 1990
2	0	11	19	1	5	—	2 278	 1991
36	151	6	8	51	10	3	2 711	 1992
2	24	10	10	444	1	52	7 013	 1993
								<i>Til udlandet</i>
347	45	20	8	106	38	18	3 456	 1984
123	7	21	9	75	11	12	3 789	 1985
63	79	115	71	121	7	43	5 865	 1986
254	60	33	48	184	9	93	5 899	 1987
100	7	34	178	97	46	77	6 022	 1988
77	12	21	33	781	12	27	17 323	 1989
60	9	10	187	99	54	80	12 014	 1990
9	61	9	173	882	65	98	15 391	 1991
15	340	7	167	201	44	14	11 740	 1992
10	81	17	172	295	72	45	10 811	 1993
								<i>Fra udlandet</i>
68	0	3	17	4	6	0	2 504	 1984
24	0	0	9	3	1	3	3 113	 1985
127	0	—	15	22	23	2	4 889	 1986
172	1	1	35	8	0	0	4 544	 1987
3	0	1	98	8	13	46	5 762	 1988
340	—	12	199	11	6	3	13 581	 1989
52	—	3	32	17	3	45	11 692	 1990
71	0	3	76	2	2	0	11 097	 1991
1	0	6	42	55	3	5	6 556	 1992
68	1	5	18	24	8	1	11 629	 1993
								<i>Til udlandet</i>
44	6	4	—	3	4	1	2 393	 1984
—	—	3	0	4	0	9	1 798	 1985
10	1	4	1	0	5	2	3 584	 1986
27	0	17	1	2	—	13	3 942	 1987
637	0	0	0	1	0	30	2 371	 1988
3	0	109	1	61	0	—	5 660	 1989
1	—	3	—	—	—	—	4 227	 1990
0	—	—	—	2	—	0	1 764	 1991
1	2	0	1	1	1	—	4 469	 1992
—	0	2	—	1	1	0	1 230	 1993

³⁾ Hong Kong, Malaysia, Philippinerne, Singapore, Sydkorea, Taiwan og Thailand.

Tabel 31

Branchefordeling af betalinger

	Nærings- og nydelses- middel- industri	Kemisk industri	Maskin- industri	Elektro- og måle- instrument- industri	Øvrig frem- stillings- virksomhed	Industri i alt	Landbrug og råstof- udvinding	
	Millioner							

**Betalinger vedrørende
danske direkte investeringer i udlandet***Fra udlandet*

1984.....	28	—	45	—	40	113	3
1985.....	125	10	52	—	84	272	—
1986.....	25	73	51	—	211	360	2
1987.....	204	177	110	93	187	772	4
1988.....	97	49	38	16	79	280	8
1989.....	194	74	43	38	81	430	—
1990.....	136	75	50	3	598	862	10
1991.....	320	85	114	7	138	664	26
1992.....	141	25	55	5	162	387	1
1993.....	54	292	47	1	68	463	45

Til udlandet

1984.....	218	81	216	75	305	895	—
1985.....	615	125	407	39	162	1 348	18
1986.....	646	583	348	276	213	2 066	79
1987.....	873	355	238	22	203	1 691	69
1988.....	418	883	472	108	616	2 496	83
1989.....	426	474	528	140	1 189	2 757	95
1990.....	378	907	766	193	608	2 852	71
1991.....	1 796	537	239	81	1 216	3 869	2 507
1992.....	2 310	1 456	651	124	694	5 234	40
1993.....	1 912	1 858	875	41	685	5 371	50

**Betalinger vedrørende
udenlandske direkte investeringer i Danmark***Fra udlandet*

1984.....	132	114	183	60	95	584	82
1985.....	25	23	112	63	127	350	381
1986.....	71	133	79	153	137	573	282
1987.....	126	966	660	85	266	2 104	155
1988.....	166	352	138	294	442	1 392	413
1989.....	245	436	161	722	881	2 446	355
1990.....	921	557	368	455	1 410	3 711	332
1991.....	247	382	81	3 065	666	4 441	78
1992.....	446	314	17	735	1 233	2 746	129
1993.....	359	966	1 400	121	396	3 242	473

Til udlandet

1984.....	240	95	56	41	36	467	458
1985.....	42	—	75	86	193	396	34
1986.....	217	55	114	4	98	488	71
1987.....	300	458	224	98	112	1 192	1 352
1988.....	64	71	120	7	63	326	77
1989.....	124	522	45	53	462	1 206	39
1990.....	82	40	3	19	193	337	11
1991.....	37	54	13	3	611	718	—
1992.....	236	16	859	102	972	2 185	—
1993.....	3	7	226	4	200	439	9

Anm.: Der henvises generelt til anmærkningen til foranstående tabel. Branchefordelingen vedrører branche for den virksomhed, der investeres i, og ikke investors branche. Branchefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig for perioden 1983 til 1988.

Handel og service	Transport og kommuni- kation	Bank- virk- somhed	Anden finansiel virksomhed	Ejendoms- adm. og -handel	Øvrige erhverv og ikke- fordelte	I alt	
kroner							
							<i>Fra udlandet</i>
68	161	580	22	28	15	991	 1984
453	51	234	44	21	16	1 090	 1985
89	10	29	13	132	6	641	 1986
405	20	283	121	59	7	1 672	 1987
248	112	30	3	25	28	733	 1988
267	301	—	7	181	113	1 298	 1989
353	406	240	17	105	9	2 002	 1990
183	108	840	60	323	75	2 278	 1991
749	13	577	384	545	55	2 711	 1992
993	97	1 535	3 011	303	566	7 013	 1993
							<i>Til udlandet</i>
429	482	569	419	423	239	3 456	 1984
820	341	753	168	136	205	3 789	 1985
933	300	881	263	373	969	5 865	 1986
830	481	395	316	1 247	869	5 899	 1987
958	314	478	456	931	306	6 022	 1988
1 159	2 033	2 113	3 617	1 287	4 262	17 323	 1989
2 444	595	1 335	2 727	1 422	568	12 014	 1990
1 634	245	867	4 702	1 211	360	15 391	 1991
2 031	151	747	2 186	1 062	289	11 740	 1992
1 543	296	569	2 307	353	321	10 811	 1993
							<i>Fra udlandet</i>
933	581	106	103	35	80	2 504	 1984
865	1 174	77	132	45	89	3 113	 1985
2 208	1 159	347	152	31	137	4 889	 1986
1 044	394	101	479	176	91	4 544	 1987
722	1 478	148	1 380	139	91	5 762	 1988
1 513	3 538	148	4 111	934	536	13 581	 1989
2 585	2 241	71	1 256	285	1 211	11 692	 1990
3 459	1 069	—	627	598	823	11 097	 1991
1 504	628	—	457	459	633	6 556	 1992
1 883	258	24	1 946	910	2 893	11 629	 1993
							<i>Til udlandet</i>
723	536	—	34	174	2	2 393	 1984
605	228	—	16	357	162	1 798	 1985
2 147	421	—	24	266	167	3 584	 1986
886	85	28	34	292	73	3 942	 1987
963	732	—	5	198	71	2 371	 1988
380	1 400	117	2 144	306	67	5 660	 1989
1 447	1 479	—	868	60	25	4 227	 1990
120	822	—	25	46	34	1 764	 1991
572	779	90	218	77	547	4 469	 1992
178	293	98	136	71	7	1 230	 1993

Tabel 32

Emission af eurokroneobligationslån

Dato ¹⁾	Låntager	Hovedstol i mill.kr.	Kuponrente i pct. p.a.	Emissions- kurs	Løbetid (år)
1993 8. januar	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9¼	101,7	7
15. —	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9¼	102	5
29. —	A/S Storebæltsforbindelsen	350	8½	101,8	6¾
9. februar	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9%	102	4
3. marts	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	9%	101,7	4
4. —	A/S Storebæltsforbindelsen	1 500	0	45,72	10
1. juni	Hypotekbanken	300	7	101,3	3
2. —	Hypotekbanken	300	7¾	101¾	7
8. —	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	7½	101,75	5
21. juli	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	550	7	102,039	5
28. —	Hypotekbanken	750	6¾	101,295	5
28. —	A/S Storebæltsforbindelsen	500	7	102,1	10
3. august	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	350	6¾	101¾	5
5. —	Hypotekbanken	300	6%	101,645	5
10. —	FinansieringsInstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	6%	102,02	5
12. —	A/S Øresundsforbindelsen	500	6½	102,05	5
12. —	KommuneKredit	500	6½	102,081	5
7. oktober	Københavns Kommune	350	6¾	102	7

	Udenlandske emittenter			Danske emittenter			I alt		
	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner
	Mill.kr.		Antal	Mill.kr.		Antal	Mill.kr.		Antal
1985	3 225	3 225	13	1 450	1 453	5	4 675	4 678	18
1986	5 750	5 764	17	3 380	3 201	8	9 130	8 965	25
1987	6 944	6 985	21	3 350	2 646	8	10 294	9 631	29
1988	5 030	4 733	16	1 850	1 766	6	6 880	6 499	22
1989	1 700	1 559	5	—	—	—	1 700	1 559	5
1990	600	612	2	450	457	2	1 050	1 069	4
1991	300	305	1	1 700	1 682	6	2 000	1 987	7
1992	900	915	3	1 200	1 219	4	2 100	2 134	7
1993	—	—	—	8 050	7 356	18	8 050	7 356	18
I alt	24 449	24 099	78	21 430	19 779	57	45 879	43 878	135
Indfriele lån før 1993	9 639	9 383	32	6 950	5 966	18	16 589	15 349	50
Indfriele lån i 1993	7 660	7 506	24	1 630	1 647	7	9 290	9 153	31
Udestående lån ultimo 1993	7 150	7 211	22	12 850	12 166	32	20 000	19 377	54

¹⁾ Dato angiver tidspunkt for udsendelse af invitationstelex.

Kapitalbalance over for udlandet
(Danmarks nettogæld til udlandet)

Tabel 33

	Staten ¹⁾	Øvrig offentlig sektor	Privat ikke-banksektor			Pengeinstitutterne	Nationalbanken	I alt
			Aktiver	Passiver	Netto			
	Milliarder kroner							
1983.....	99	54	- 58	133	75	6	- 41	193
1984.....	101	64	- 71	163	92	7	- 40	224
1985.....	112	60	- 76	189	113	11	- 53	243
1986.....	138	62	- 101	189	88	10	- 36	262
1987.....	161	75	- 98	199	101	3	- 64	276
1988.....	166	83	- 120	235	115	5	- 76	293
1989.....	150	82	- 155	247	92	11	- 45	290
1990.....	178	83	- 193	275	82	2	- 63	282
1991.....	197	84	- 265	302	37	- 9	- 45	264
1992.....	260	83	- 277	280	3	- 60	- 45	241
1993.....	412	89	- 297	298	1	- 209	- 75	218

Anm.: Opgørelsen er delvist baseret på skøn.

Aktiver og passiver i fremmed valuta er omregnet til kroner med de ved slutningen af året gældende valutakurser. Der er desuden i videst muligt omfang taget hensyn til andre forhold, der påvirker værdiansættelsen, herunder ændrede børskurser.

¹⁾ Inkl. udlandets beholdning af danske statspapirer udstedt i Danmark.

Tabel 34

*Danmarks mellemværende
med Den Internationale Valutafond*

Ultimo	Danmarks kvote i fonden		Fondens krone-tilgodehavende		Danmarks reservestilling over for fonden ¹⁾		Tildelte SDR (akkumuleret)		Danmarks beholdning af SDR	
	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.
1983	711	7 351	506	5 231	205	2 120	179	1 849	119	1 227
1984	711	7 854	497	5 486	214	2 368	179	1 976	158	1 747
1985	711	6 993	504	4 953	207	2 040	179	1 759	179	1 759
1986	711	6 390	584	5 247	127	1 143	179	1 608	207	1 862
1987	711	6 147	588	5 082	123	1 065	179	1 547	151	1 301
1988	711	6 566	476	4 399	235	2 167	179	1 652	167	1 542
1989	711	6 173	456	3 960	255	2 213	179	1 553	213	1 850
1990	711	5 844	491	4 037	220	1 807	179	1 470	152	1 246
1991	711	6 018	456	3 863	255	2 155	179	1 514	169	1 430
1992	1 070	9 208	724	6 233	346	2 975	179	1 539	61	528
1993	1 070	9 953	761	7 077	309	2 876	179	1 664	62	580

Anm.: Omregning fra SDR til danske kroner er foretaget efter SDR-kursen ultimo året.

¹⁾ Danmarks reservestilling over for Valutafonden opgøres som forskellen mellem kvoten og fondens kronetilgodehavende.

Tabel 35

*Danmarks ECU-mellemværende med
Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde*

Ultimo	Tildeling ¹⁾	Beholdning	Nettoposition	Nettoposition i procent af tildeling ¹⁾
	Millioner ECU			Procent
1983	494	588	94	19
1984	404	404	—	—
1985	444	527	83	19
1986	375	50	- 325	- 87
1987	824	476	- 348	- 42
1988	1 302	1 302	—	—
1989	740	590	- 150	- 20
1990	807	657	- 150	- 19
1991	807	356	- 452	- 56
1992	385	365	- 20	- 5
1993	655	655	—	—

¹⁾ Tildeling i forbindelse med deponering af 20 pct. af guld- og dollarbeholdningen.

*SDR- og ECU-kurvenes sammensætning
samt vægtfordeling*

Tabel 36

SDR					
	Basisvægte i 1986- kurven	Antal nationale mønt- enheder i SDR-kurven primo 1986- ultimo 1990	Basisvægte i 1991- kurven	Antal nationale mønt- enheder i SDR-kurven fra 1. januar 1991	Faktiske vægte 31. december 1993 ¹⁾
	Procent		Procent		Procent
US-dollar	42	0,452	40	0,572	42
D-mark	19	0,527	21	0,453	19
Japanske yen	15	33,4	17	31,8	21
Franske franc	12	1,02	11	0,800	10
Pund sterling	12	0,0893	11	0,0812	9

ECU		
	Antal nationale mønt- enheder ²⁾	Implicitte vægte 31. december 1993
		Procent
D-mark	0,6242	32,2
Franske franc	1,332	20,3
Pund sterling	0,08784	11,6
Lire	151,8	7,9
Hollandske gylde	0,2198	10,1
Belgiske franc	3,301	8,2
Lux. franc	0,130	0,3
Spanske pesetas	6,885	4,3
Danske kroner	0,1976	2,6
Irske pund	0,008552	1,1
Græske drachmer	1,440	0,5
Portugisiske escudos	1,393	0,7
		100

Anm.: SDR-kurven består af et fast antal enheder af de fem valutaer, der indgår. Sammensætningen, der ændres hvert femte år, afspejler i princippet de respektive valutaers betydning i den internationale handel mv. Ved revision af sammensætningen beregnes den vægt, som den enkelte valuta indgår med (basisvægt), på grundlag af det pågældende lands eksport af varer og tjenester samt anvendelsen af valutaen i de globale officielle reserver. Ud fra basisvægtene fastsættes antallet af valutaenheder på en sådan måde, at SDR-kurvens værdi beregnet på grundlag af markedskurserne ikke ændres ved revisionen.

¹⁾ Som følge af løbende forskydninger i valutakurserne ændres markedsværdien af de enkelte valutaandele og dermed valutaernes faktiske vægt i kurven.

²⁾ Fra 21. september 1989. ECU-kurvens valutasammensætning er blevet fastlåst ved Maastricht-traktatens ikrafttrædelse.

Tabel 37

Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS)

Med virkning fra	D-mark (DEM)	Franske franc (FRF)	Hol- landske gylden (NLG)	Belgiske franc (BEF)	Italienske lire (ITL)	Irske pund (IEP)	Spanske pesetas (ESP)	Pund sterling (GBP)	Portugi- siske escudos (PTE)	Danske kroner (DKK)
<i>Justerings- procenter¹⁾</i>										
24. sept. 1979	+5,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	+ 3,0	•	•	•	—
30. nov. —	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+ 5,0	•	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	-6,0	—	•	•	•	—
5. okt. —	+5,5	-3,0	+5,5	—	-3,0	—	•	•	•	—
22. feb. 1982	—	—	—	-8,5	—	—	•	•	•	-3,0
14. juni —	+4,25	-5,75	+4,25	—	-2,75	—	•	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	+5,5	-2,5	+3,5	+1,5	-2,5	- 3,5	•	•	•	+2,5
22. juli 1985	+2,0	+2,0	+2,0	+2,0	-6,0	+ 2,0	•	•	•	+2,0
7. april 1986	+3,0	-3,0	+3,0	+1,0	—	—	•	•	•	+1,0
4. aug. —	—	—	—	—	—	- 8,0	•	•	•	—
12. jan. 1987	+3,0	—	+3,0	+2,0	—	—	•	•	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	4)	—	—	•	•	—
14. sept. 1992	+3,5	+3,5	+3,5	+3,5	-3,5	+ 3,5	+3,5	+3,5	+3,5	+3,5
17. sept. —	—	—	—	—	•	—	-5,0	•	•	—
23. nov. —	—	—	—	—	•	—	-6,0	•	-6,0	—
1. feb. 1993	—	—	—	—	•	-10,0	—	•	•	—
14. maj —	—	—	—	—	•	—	-8,0	•	-6,5	—
<i>Udviklingen i de bilaterale pariteter over for danske kroner</i>										
13. marts 1979	282,237	122,207	260,439	17,9581	0,617160	1069,35	•	•	•	—
24. sept. —	296,348	125,801	268,098	18,4862	0,635312	1100,81	•	•	•	—
30. nov. —	311,165	132,091	281,503	19,4105	0,667078	1155,84	•	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	0,627052	—	•	•	•	—
5. okt. —	328,279	128,128	296,986	—	0,608240	—	•	•	•	—
22. feb. 1982	338,433	132,090	306,171	18,3098	0,627050	1191,59	•	•	•	—
14. juni —	352,817	124,496	319,183	—	0,609804	—	•	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	363,141	118,423	322,297	18,1312	0,580057	1121,84	•	•	•	—
22. juli 1985	—	—	—	—	0,534563	—	•	•	•	—
7. april 1986	370,332	113,732	328,676	—	0,529268	1110,72	•	•	•	—
4. aug. —	—	—	—	—	—	1021,86	•	•	•	—
12. jan. 1987	381,443	—	338,537	18,4938	—	—	•	•	•	—
19. juni 1989 ³⁾	—	—	—	—	—	—	5,86837	•	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	0,509803	—	—	•	•	—
8. okt. — ⁵⁾	—	—	—	—	—	—	—	1125,26	•	—
6. april 1992 ⁶⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	4,38747	—
14. sept. —	—	—	—	—	0,475325	—	—	—	—	—
17. sept. — ⁷⁾	—	—	—	—	•	—	5,57496	•	•	—
23. nov. —	—	—	—	—	•	—	5,24047	•	4,12423	—
1. feb. 1993	—	—	—	—	•	919,676	—	•	—	—
14. maj —	—	—	—	—	•	—	4,82126	•	3,85618	—
2. aug. — ⁸⁾	—	—	—	—	•	—	—	•	—	—
Samlet ændring i perioden, i procent	+ 35,15	- 6,93	+ 29,99	+ 2,98	—	- 14,00	- 17,84	—	- 12,11	—

Anm.: Det Europæiske Monetære System (EMS) startede den 13. marts 1979.

¹⁾ Svarende til den officielle ordlyd af de udsendte pressekommunikationer.

²⁾ Da sterlingkursen steg kraftigt efter kursjusteringen den 21. marts 1983, blev det i forbindelse med prisforliget på landbrugsområdet i maj 1983 besluttet at foretage en formel kursjustering i EMS alene med henblik på at indplacere sterling i ECU til markedskursen den 13. maj 1983. De bilaterale pariteter og interventionskurserne forblev uændrede.

³⁾ Spanien blev den 19. juni 1989 omfattet af valutakurssamarbejdet med udsvingsgrænser på 6 pct. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

⁴⁾ Udsvingsgrænserne for den italienske lire blev den 8. januar 1990 indsnævret fra 6 pct. til 2,25 pct. omkring de bilaterale centralkurser. I forbindelse med indsnævringen af udsvingsgrænserne blev interventionskurserne for lire ændret i forhold til de øvrige valutaer, der er omfattet af valutakurssamarbejdet. Ændringen blev gennemført således, at købskursen for lire i forhold til de andre valutaer forblev uændret, mens salgskursen ændredes.

⁵⁾ England blev den 8. oktober 1990 omfattet af valutakurssamarbejdet med udsvingsgrænser på 6 pct. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

⁶⁾ Portugal blev den 6. april 1992 omfattet af valutakurssamarbejdet med udsvingsgrænser på 6 pct. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

⁷⁾ Interventionsforpligtelse for pund sterling og italienske lire suspenderet og interventionskurser for spanske pesetas nedskrevet med 5 pct.

⁸⁾ Centralkurserne forblev uændrede, men udsvingsgrænserne for alle valutaer blev ændret til +/- 15 pct. (De tyske og hollandske myndigheder indgik dog en aftale om, at de hidtidige interventionskurser imellem D-mark og hollandske gylden fortsat skulle være gældende.)

Gældende fra	D-mark (DEM)	Franske franc (FRF)	Hol- landske gylde (NLG)	Belgiske franc (BEF)	Italienske lire (ITL)	Irske pund (IEP)	Spanske pesetas (ESP)	Pund sterling (GBP)	Portugisiske escudos (PTE)
	Kroner pr. 100 enheder								
13. marts 1979	288,660 275,960	124,985 119,490	266,365 254,645	18,3665 17,5585	0,65530 0,58130	1093,65 1045,55	• •	• •	• •
24. sept. —	303,090 289,760	128,660 123,000	274,195 262,140	18,9065 18,0750	0,67450 0,59840	1125,85 1076,35	• •	• •	• •
30. nov. —	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,70830 0,62825	1182,14 1130,13	• •	• •	• •
23. marts 1981	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,66580 0,59056	1182,14 1130,13	• •	• •	• •
5. okt. —	335,740 320,980	131,040 125,280	303,740 290,380	19,8520 18,9785	0,64580 0,57285	1182,14 1130,13	• •	• •	• •
22. feb. 1982	346,130 330,910	135,090 129,160	313,140 299,360	18,7260 17,9030	0,66580 0,59056	1218,70 1165,09	• •	• •	• •
14. juni —	360,830 344,970	127,330 121,730	326,450 312,080	18,7260 17,9030	0,64750 0,57430	1218,70 1165,09	• •	• •	• •
21. marts 1983	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,61590 0,54630	1147,35 1096,87	• •	• •	• •
22. juli 1985	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,56760 0,50350	1147,35 1096,87	• •	• •	• •
7. april 1986	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1135,99 1086,01	• •	• •	• •
4. aug. —	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •	• •
12. jan. 1987	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •	• •
19. juni 1989	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •	• •
8. jan. 1990	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •	• •
8. okt. —	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	1194,79 1059,76	• •
6. april 1992	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	1194,79 1059,76	4,6586 4,1321
14. sept. —	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,48614 0,46475	1045,11 999,13	6,231 5,526	1194,79 1059,76	4,6586 4,1321
17. sept. —	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	• •	1045,11 999,13	5,9196 5,2504	• •	4,6586 4,1321
23. nov. —	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	• •	1045,11 999,13	5,5645 4,9354	• •	4,3791 3,8842
1. feb. 1993	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	• •	940,60 899,22	5,5645 4,9354	• •	4,3791 3,8842
14. maj —	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	• •	940,60 899,22	5,1193 4,5407	• •	4,0945 3,6317
2. aug. —	442,968 328,461	132,066 97,943	393,105 291,544	21,4747 15,9266	• •	1067,92 792,014	5,5985 4,1519	• •	4,4777 3,3209

Anm.: De anførte kurser er de kurser, til hvilke Nationalbanken er pligtig henholdsvis at sælge og at købe den pågældende valuta.

Tabel 39

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Januar												
4.	634 25	953 09	388 04	88 85	90 74	113 61	18 875	430 44	345 15	0 4220	118 60	9 80
5.	635 00	957 58	388 12	87 32	90 55	113 77	18 862	429 49	345 26	0 4120	117 59	9 81
6.	631 85	972 42	387 21	87 21	90 69	113 60	18 828	426 78	344 75	0 4123	117 34	9 84
7.	632 30	973 87	386 85	87 15	90 39	113 56	18 798	423 94	344 11	0 4115	116 88	9 81
8.	637 35	972 60	387 26	85 58	90 13	113 84	18 829	424 19	344 61	0 4191	116 04	9 84
11.	632 70	979 10	386 85	85 78	90 52	113 85	18 804	424 00	344 25	0 4224	116 03	9 82
12.	629 15	977 20	386 34	84 54	90 28	113 76	18 769	422 96	343 65	0 4268	115 93	9 82
13.	631 85	974 06	386 69	84 16	90 55	113 93	18 777	421 23	343 85	0 4171	115 87	9 80
14.	627 15	965 81	386 41	86 44	90 95	113 96	18 764	422 69	343 63	0 4180	115 39	9 78
15.	628 25	965 75	386 88	86 94	91 28	114 27	18 793	423 06	344 11	0 4189	116 40	9 79
18.	626 40	966 41	385 00	86 13	91 33	113 88	18 699	421 25	342 48	0 4208	115 38	9 74
19.	621 85	960 88	385 12	85 80	91 11	113 77	18 702	419 74	342 54	0 4184	114 73	9 75
20.	617 70	957 74	384 31	86 10	90 87	113 67	18 669	420 81	341 80	0 4205	114 02	9 72
21.	619 35	949 46	383 90	86 03	90 78	113 65	18 645	418 37	341 43	0 4200	112 40	9 75
22.	618 75	938 15	384 20	85 65	90 44	113 65	18 658	419 07	341 61	0 4169	112 50	9 71
25.	611 30	940 30	384 34	85 66	90 46	113 59	18 667	418 84	341 68	0 4171	114 88	9 67
26.	606 45	930 90	384 56	85 64	90 60	113 73	18 676	418 56	341 93	0 4180	114 62	9 67
27.	606 95	925 30	384 51	85 72	90 58	113 74	18 677	416 43	341 87	0 4173	114 12	9 63
28.	608 40	924 46	386 29	85 23	90 65	113 96	18 755	419 44	343 21	0 4134	111 94	9 68
29.	614 35	922 32	386 17	84 97	90 53	113 98	18 752	418 87	343 15	0 4126	111 70	9 71
Månedsgennemsnit	623 57	955 37	385 95	86 05	90 67	113 79	18 750	422 01	343 25	0 4178	115 12	9 76
Februar												
1.	624 65	915 60	385 11	84 32	90 35	113 67	18 699	416 88	342 26	0 4143	111 64	9 67
2.	628 00	920 96	385 51	85 40	90 75	113 98	18 710	416 17	342 63	0 4158	112 63	9 73
3.	640 75	915 95	389 04	85 60	91 42	114 96	18 866	418 65	345 70	0 4185	112 61	9 87
4.	640 45	924 62	388 50	85 25	91 51	114 64	18 795	420 24	344 85	0 4164	111 64	9 82
5.	634 55	917 24	382 19	85 46	90 44	113 08	18 546	414 33	339 64	0 4149	111 23	9 69
8.	632 20	912 58	382 46	84 89	90 42	113 10	18 542	413 34	339 89	0 4144	110 14	9 70
9.	634 35	901 41	382 76	84 68	90 29	113 10	18 532	412 77	340 12	0 4137	107 79	9 69
10.	631 45	905 18	383 16	85 07	90 21	113 07	18 541	414 61	340 40	0 4135	103 84	9 70
11.	635 10	903 75	383 14	85 09	90 31	113 26	18 566	413 48	340 46	0 4119	107 19	9 71
12.	632 20	895 26	383 50	84 91	90 20	113 29	18 594	413 93	340 75	0 4107	107 52	9 70
15.	636 05	900 65	383 32	84 76	90 16	113 31	18 584	411 95	340 53	0 4102	106 45	9 71
16.	632 15	908 27	384 05	84 64	90 24	113 49	18 626	414 71	341 11	0 4082	107 33	9 70
17.	625 10	907 77	384 16	83 97	90 13	113 31	18 628	415 74	341 14	0 4029	107 11	9 68
18.	628 95	898 58	383 51	83 51	90 14	113 23	18 608	414 68	340 64	0 4045	106 87	9 72
19.	627 40	909 10	383 50	82 69	90 21	113 25	18 614	416 49	340 63	0 4015	106 16	9 70
22.	626 05	911 84	383 52	82 57	90 04	113 20	18 613	417 51	340 71	0 4003	106 38	9 69
23.	626 55	910 38	385 26	81 88	90 24	113 54	18 682	418 68	342 23	0 3962	106 73	9 73
24.	621 30	897 47	384 21	80 33	89 89	113 16	18 635	415 59	341 34	0 3897	105 39	9 64
25.	623 25	890 31	383 23	79 55	89 78	113 00	18 603	413 57	340 59	0 3967	105 01	9 65
26.	630 05	898 45	383 83	80 85	89 97	112 99	18 635	414 10	341 27	0 3973	105 87	9 68
Månedsgennemsnit	630 53	907 27	384 20	83 77	90 34	113 43	18 631	415 37	341 34	0 4076	107 98	9 71

Anm.: Bortset fra SDR-kursen er de anførte kurser fastsat på grundlag af markedskurserne kl. 11.30. SDR-kursen er beregnet på basis af markedskursen på de valutaer, der indgår.

Valutakurser

Tabel 39
(fortsættes)

Kroner pr. 100 enheder

Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
55 152	5 458	4 292	497 84	5 0760	1019 75	2 916	435 41	325 43	756 91	868 27
55 165	5 444	4 300	495 20	5 0666	1020 76	2 908	430 97	323 28	757 30	868 93
55 039	5 444	4 300	494 68	5 0556	1018 42	2 905	422 71	317 57	757 97	867 43
54 983	5 437	4 298	495 03	5 0576	1015 54	2 899	424 72	322 28	757 50	867 67
55 044	5 460	4 307	496 38	5 0817	1018 68	2 899	427 47	325 05	758 96	871 64
54 984	5 448	4 314	495 65	5 0487	1021 49	2 894	425 05	323 63	759 37	868 28
54 909	5 441	4 314	493 14	5 0260	1019 73	2 890	424 05	322 82	760 01	865 07
54 953	5 445	4 320	493 83	5 0167	1022 78	2 894	425 87	324 33	759 17	866 36
54 917	5 444	4 312	490 19	4 9829	1019 37	2 888	420 94	321 10	757 35	861 82
54 984	5 450	4 292	490 36	4 9921	1019 02	2 893	423 13	323 11	759 05	863 20
54 722	5 432	4 280	489 11	4 9853	1021 60	2 881	423 20	322 78	757 00	860 82
54 740	5 432	4 270	486 73	4 9570	1021 70	2 881	418 01	319 63	756 29	856 83
54 625	5 431	4 272	483 33	4 9428	1020 13	2 876	414 60	317 81	755 26	853 30
54 568	5 427	4 269	483 41	4 9489	1018 21	2 873	412 18	316 49	753 75	853 57
54 612	5 426	4 264	480 92	4 9500	1020 50	2 876	415 31	318 35	752 71	852 47
54 629	5 426	4 265	478 18	4 8943	1020 99	2 875	410 30	315 68	752 88	846 64
54 660	5 433	4 270	476 58	4 8998	1021 99	2 875	409 11	313 84	753 82	843 48
54 651	5 434	4 271	477 73	4 8979	1013 61	2 875	409 08	313 37	752 50	843 23
54 905	5 415	4 253	480 00	4 9045	1013 23	2 887	413 29	315 21	752 96	845 19
54 887	5 405	4 252	484 01	4 9326	1013 12	2 883	416 96	317 31	752 76	849 27
54 856	5 437	4 286	488 12	4 9859	1019 03	2 888	420 12	319 95	756 18	858 67
54 736	5 408	4 253	491 58	5 0052	939 72	2 875	420 26	320 20	749 58	856 20
54 795	5 429	4 268	496 56	5 0373	940 56	2 878	425 60	323 55	752 60	860 01
55 299	5 473	4 300	506 64	5 1507	940 56	2 909	433 60	328 70	758 01	872 88
55 221	5 459	4 285	504 81	5 1388	940 56	2 900	433 26	329 38	756 12	872 54
54 323	5 384	4 223	503 01	5 0919	928 54	2 858	427 94	325 71	746 42	862 96
54 359	5 390	4 234	500 87	5 0767	931 29	2 860	424 33	323 37	746 38	860 90
54 404	5 386	4 227	500 47	5 1771	930 65	2 862	425 33	323 58	745 68	864 54
54 454	5 384	4 228	497 87	5 2113	932 15	2 864	422 76	322 54	746 06	864 44
54 450	5 389	4 227	502 10	5 2969	933 72	2 865	428 37	326 12	746 31	869 27
54 500	5 368	4 211	504 15	5 2508	932 31	2 866	428 25	324 32	745 36	865 65
54 475	5 364	4 203	506 57	5 2466	933 47	2 863	430 35	325 98	745 45	868 09
54 580	5 375	4 205	504 71	5 2648	936 34	2 865	427 97	324 29	747 14	867 53
54 589	5 350	4 186	496 51	5 2179	936 21	2 856	427 69	322 43	745 56	861 87
54 492	5 346	4 194	497 51	5 2434	934 93	2 853	431 90	324 79	744 36	863 78
54 495	5 348	4 188	498 49	5 2546	935 45	2 853	431 65	324 37	745 16	864 11
54 496	5 315	4 178	496 39	5 3692	935 44	2 852	431 04	324 54	744 50	867 18
54 744	5 312	4 179	498 25	5 3643	937 32	2 851	433 07	327 69	745 41	868 25
54 596	5 289	4 159	492 31	5 3180	933 88	2 836	432 86	326 00	741 52	861 94
54 456	5 332	4 164	495 51	5 2907	931 26	2 828	431 29	326 21	740 73	861 04
54 540	5 340	4 171	503 84	5 3426	932 41	2 834	437 25	329 83	742 51	867 50
54 600	5 372	4 214	499 91	5 2174	934 84	2 861	429 24	325 18	746 74	865 03

Tabel 39

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Marts												
1.	634 40	908 14	383 56	81 09	90 17	113 04	18 626	413 69	341 04	0 4010	105 96	9 73
2.	629 90	908 63	383 55	81 69	90 19	113 05	18 627	413 73	341 09	0 4014	105 81	9 67
3.	627 45	914 51	383 76	81 96	90 21	113 07	18 631	414 98	341 23	0 4007	105 88	9 71
4.	632 00	915 14	383 43	82 06	90 26	113 01	18 625	414 02	341 05	0 4033	105 79	9 72
5.	632 15	920 54	383 68	82 47	90 37	113 03	18 632	413 79	341 24	0 4037	105 62	9 74
8.	637 45	922 65	383 47	82 82	90 42	113 16	18 628	414 33	341 25	0 4034	105 94	9 73
9.	637 30	919 31	383 55	83 68	90 28	113 13	18 632	414 10	341 24	0 3977	105 60	9 74
10.	638 75	915 65	383 59	83 97	90 18	113 03	18 637	415 83	341 32	0 3950	105 58	9 73
11.	640 65	917 35	383 51	82 56	90 27	113 03	18 626	417 23	341 32	0 3966	105 63	9 76
12.	638 70	913 72	383 95	82 08	90 21	112 97	18 651	418 68	341 61	0 3972	105 48	9 73
15.	640 75	917 04	384 30	81 55	90 36	113 11	18 664	419 20	341 90	0 3991	105 59	9 75
16.	638 90	921 61	384 88	81 23	90 45	113 23	18 695	420 19	342 46	0 3979	105 77	9 76
17.	638 15	925 25	384 20	82 49	90 32	113 07	18 663	418 93	341 86	0 3980	106 39	9 75
18.	639 95	927 03	384 40	81 96	90 39	112 99	18 671	417 56	342 09	0 3974	106 13	9 77
19.	631 95	935 98	384 75	81 41	90 47	112 80	18 677	418 37	342 37	0 3974	106 07	9 74
22.	629 60	937 47	384 84	81 71	90 55	112 92	18 683	416 62	342 45	0 3976	106 20	9 73
23.	626 15	928 96	384 21	81 06	90 38	112 95	18 648	415 00	341 77	0 3966	106 02	9 70
24.	626 20	927 90	384 45	80 80	90 39	112 94	18 634	415 39	341 98	0 3963	106 24	9 72
25.	628 45	927 72	384 30	80 63	90 31	113 01	18 646	415 09	341 81	0 3923	106 15	9 70
26.	630 80	937 18	384 17	80 84	90 37	112 94	18 627	414 86	341 69	0 3929	106 03	9 72
29.	625 70	933 67	384 60	80 92	90 33	113 04	18 644	415 47	342 04	0 3885	105 96	9 70
30.	624 95	933 18	384 25	81 00	90 25	113 16	18 646	415 94	341 73	0 3851	105 88	9 69
31.	619 65	925 94	383 80	80 00	90 20	113 18	18 642	414 62	341 39	0 3888	105 62	9 66
Månedsgennemsnit	632 61	923 24	384 05	81 74	90 32	113 04	18 646	415 98	341 65	0 3969	105 88	9 72
April												
1.	621 00	937 40	384 14	79 90	90 27	113 20	18 650	414 55	341 66	0 3863	105 65	9 70
2.	613 05	939 93	384 74	80 57	90 33	113 20	18 675	414 87	342 20	0 3830	105 83	9 68
5.	614 55	933 44	384 33	81 20	90 29	113 23	18 654	415 52	341 85	0 3853	105 73	9 67
6.	617 20	934 07	384 31	80 73	90 19	113 40	18 651	415 90	341 91	0 3864	105 68	9 70
7.	617 85	939 07	384 24	80 76	90 23	113 39	18 655	416 23	341 84	0 3883	106 00	9 70
13.	612 25	948 38	384 14	81 38	90 34	113 59	18 661	417 98	341 83	0 3968	107 18	9 70
14.	607 70	944 67	383 58	82 49	90 28	113 42	18 631	418 53	341 31	0 3965	109 57	9 66
15.	613 80	948 51	383 72	82 35	90 48	113 42	18 641	419 26	341 46	0 3970	110 50	9 69
16.	617 05	947 48	384 22	82 41	90 64	113 66	18 667	420 62	341 91	0 4014	110 84	9 72
19.	619 25	946 09	383 67	82 67	90 57	113 58	18 644	418 78	341 45	0 4023	111 33	9 74
20.	608 65	944 32	383 40	83 06	90 49	113 47	18 630	418 55	341 23	0 4007	111 66	9 67
21.	613 20	946 47	383 37	82 94	90 50	113 51	18 627	420 81	341 18	0 4002	110 99	9 70
22.	613 35	944 68	383 51	82 54	90 48	113 48	18 634	420 82	341 26	0 4007	110 77	9 72
23.	611 65	953 93	383 74	83 15	90 66	113 65	18 644	422 76	341 49	0 4057	111 31	9 72
26.	602 00	958 99	383 61	83 79	90 72	113 64	18 641	423 70	341 37	0 4092	112 10	9 66
27.	606 60	961 46	385 14	84 09	91 09	113 95	18 719	427 54	342 77	0 4115	113 15	9 74
28.	613 45	964 47	385 09	84 03	91 17	114 16	18 723	426 60	342 73	0 4120	112 83	9 74
29.	609 20	956 44	385 20	83 97	91 14	114 19	18 727	425 78	342 82	0 4135	112 46	9 73
30.	608 30	956 25	384 81	83 53	90 92	114 15	18 708	426 58	342 47	0 4066	111 86	9 71
Månedsgennemsnit	612 64	947 69	384 16	82 40	90 57	113 59	18 662	420 28	341 83	0 3991	109 76	9 70

Valutakurser

Tabel 39
(fortsættes)

Kroner pr. 100 enheder

Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54 506	5 359	4 191	504 93	5 3626	932 82	2 832	445 54	333 19	744 02	871 34
54 504	5 350	4 183	504 44	5 3089	932 82	2 838	445 09	332 65	744 67	867 09
54 537	5 340	4 181	503 69	5 3789	932 70	2 841	443 42	330 73	744 78	868 51
54 497	5 342	4 175	508 65	5 3985	930 62	2 839	447 27	333 00	745 13	871 59
54 529	5 345	4 157	509 22	5 4239	932 36	2 841	450 41	335 04	745 62	873 05
54 502	5 391	4 173	511 27	5 4316	933 10	2 840	448 96	335 30	745 94	876 51
54 517	5 389	4 161	512 67	5 4391	933 33	2 840	446 87	335 41	745 13	876 39
54 519	5 381	4 154	512 52	5 4177	933 47	2 842	450 32	336 88	744 14	876 19
54 509	5 386	4 147	513 88	5 4361	933 43	2 839	453 07	337 30	744 82	877 96
54 566	5 382	4 141	514 58	5 4242	932 50	2 840	450 16	335 70	744 66	876 32
54 616	5 387	4 158	514 25	5 4324	933 96	2 841	452 05	338 00	745 58	878 30
54 696	5 391	4 161	511 41	5 4250	935 67	2 840	449 79	337 02	746 62	877 73
54 599	5 379	4 154	509 50	5 4505	933 36	2 834	450 41	337 90	745 81	877 97
54 631	5 378	4 161	512 08	5 4673	933 62	2 833	457 05	342 89	745 22	879 72
54 676	5 372	4 153	508 73	5 4394	932 51	2 830	452 60	337 84	745 39	874 98
54 686	5 381	4 153	505 91	5 4341	933 13	2 829	450 29	337 34	746 45	873 73
54 605	5 384	4 140	502 33	5 4283	932 65	2 823	442 19	333 74	744 99	870 62
54 642	5 389	4 140	502 25	5 3857	933 29	2 823	441 78	333 08	745 49	869 31
54 615	5 377	4 132	504 98	5 3727	933 69	2 821	443 56	334 65	744 78	870 15
54 596	5 374	4 136	506 34	5 3947	933 71	2 821	447 43	336 78	745 29	872 84
54 656	5 366	4 142	503 18	5 3584	933 73	2 821	442 37	333 81	744 77	868 77
54 609	5 364	4 136	501 04	5 3501	934 36	2 817	445 03	334 04	744 19	867 98
54 551	5 371	4 151	492 96	5 3911	934 25	2 812	436 30	328 97	743 77	865 47
54 581	5 373	4 156	507 43	5 4066	933 26	2 832	447 48	335 27	745 10	873 15
54 598	5 374	4 158	492 39	5 4212	935 16	2 813	433 21	329 13	745 01	868 30
54 678	5 376	4 141	486 90	5 3743	935 88	2 813	428 03	324 73	745 65	862 74
54 617	5 373	4 148	486 04	5 3979	935 04	2 810	429 26	326 63	745 33	863 66
54 612	5 374	4 155	489 61	5 3904	935 92	2 810	434 88	328 60	745 58	865 11
54 600	5 366	4 134	490 05	5 4093	937 03	2 815	436 51	330 86	746 55	866 45
54 587	5 313	4 128	486 11	5 4057	939 07	2 815	437 09	330 92	747 86	864 01
54 502	5 325	4 134	481 42	5 3457	936 04	2 810	438 46	329 92	746 62	858 80
54 526	5 320	4 130	486 45	5 4137	935 74	2 813	441 14	331 08	746 99	864 83
54 601	5 318	4 144	489 72	5 4688	937 48	2 816	441 01	331 97	748 54	868 77
54 531	5 314	4 143	493 70	5 5713	935 69	2 812	444 19	333 84	748 12	872 87
54 490	5 301	4 146	485 64	5 5076	934 95	2 810	437 44	329 58	747 12	864 43
54 482	5 296	4 147	488 22	5 5293	934 33	2 813	438 01	331 74	747 25	867 91
54 505	5 288	4 139	486 28	5 5582	934 81	2 818	437 93	331 88	747 24	868 81
54 539	5 224	4 125	484 25	5 5343	936 13	2 819	435 49	331 15	749 09	868 07
54 524	5 198	4 131	478 42	5 4628	936 17	2 815	431 03	328 51	749 37	860 62
54 742	5 216	4 140	480 02	5 5130	939 81	2 830	439 24	332 23	752 12	865 99
54 733	5 264	4 155	480 50	5 4905	939 13	2 837	437 70	333 78	753 26	869 58
54 755	5 260	4 157	479 12	5 4359	938 96	2 838	434 97	331 28	753 09	864 83
54 693	5 256	4 153	478 41	5 4708	937 39	2 834	432 44	330 06	751 55	865 20
54 596	5 303	4 143	485 43	5 4579	936 56	2 818	436 21	330 42	748 23	865 84

Tabel 39

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Maj												
3.	610 65	957 74	384 54	83 31	91 00	114 04	18 700	425 63	342 29	0 4115	111 94	9 75
4.	605 70	951 55	384 21	82 76	90 88	114 00	18 684	425 71	342 01	0 4122	111 73	9 71
5.	603 75	947 80	384 03	82 72	90 76	114 00	18 678	427 47	341 93	0 4143	111 93	9 70
6.	607 75	954 78	384 65	83 17	90 97	114 06	18 699	427 81	342 47	0 4168	112 34	9 73
10.	612 40	953 38	385 81	83 87	91 27	114 49	18 758	428 10	343 85	0 4201	112 64	9 78
11.	621 90	954 31	385 70	83 76	91 22	114 44	18 755	425 52	343 72	0 4164	112 24	9 82
12.	621 70	955 37	385 72	83 89	91 17	114 35	18 747	424 95	343 73	0 4178	112 20	9 79
13.	621 65	952 06	385 76	83 93	91 04	114 47	18 758	424 97	343 85	0 4186	112 11	9 79
14.	619 45	949 00	385 40	84 13	90 64	114 16	18 736	426 56	343 45	0 4180	111 73	9 79
17.	617 30	951 88	384 37	84 11	90 54	114 00	18 691	424 85	342 66	0 4206	111 73	9 73
18.	622 85	951 53	383 34	84 62	90 49	113 74	18 647	421 84	341 92	0 4199	112 28	9 75
19.	620 10	957 43	383 61	84 48	90 62	113 74	18 657	422 12	342 12	0 4220	112 64	9 76
21.	621 35	964 77	383 19	84 75	90 76	113 76	18 638	422 83	341 78	0 4221	113 36	9 75
24.	626 45	961 29	382 80	85 52	90 70	113 71	18 626	424 74	341 86	0 4217	113 41	9 78
25.	626 05	960 99	382 79	85 59	90 58	113 63	18 626	425 80	341 88	0 4199	113 29	9 78
26.	622 55	962 65	382 45	85 48	90 56	113 58	18 623	427 87	341 48	0 4198	113 29	9 76
27.	620 80	965 10	383 26	85 17	90 50	113 62	18 665	428 70	341 61	0 4174	113 22	9 73
28.	614 05	955 58	383 13	84 80	90 27	113 53	18 653	429 26	341 33	0 4152	112 88	9 75
Månedsgennemsnit	617 58	955 96	384 15	84 23	90 78	113 96	18 686	425 82	342 44	0 4180	112 50	9 76
Juni												
1.	610 30	953 29	383 64	85 02	90 34	113 51	18 674	428 73	341 98	0 4148	113 09	9 75
2.	609 30	945 63	383 09	84 97	90 24	113 48	18 643	428 18	341 48	0 4173	112 46	9 73
3.	612 40	944 93	382 80	85 29	90 31	113 53	18 623	430 36	341 17	0 4185	112 93	9 71
4.	611 20	943 69	382 79	84 90	90 26	113 57	18 624	428 31	341 19	0 4187	112 98	9 71
7.	622 10	944 16	382 76	85 40	90 38	113 63	18 617	425 80	341 18	0 4203	113 25	9 71
8.	620 85	942 76	382 77	85 60	90 42	113 71	18 622	426 70	341 20	0 4197	113 09	9 75
9.	623 35	948 43	382 47	85 90	90 47	113 67	18 612	426 66	340 96	0 4208	113 41	9 74
10.	626 05	947 21	382 44	85 84	90 43	113 67	18 605	425 59	340 97	0 4197	113 37	9 78
11.	622 05	950 18	382 14	86 25	90 37	113 62	18 590	426 06	340 72	0 4185	113 62	9 77
14.	620 15	948 52	382 22	86 09	90 41	113 64	18 592	428 72	340 80	0 4204	113 89	9 75
15.	621 80	952 10	382 18	85 75	90 36	113 56	18 589	427 79	340 79	0 4202	113 92	9 77
16.	628 50	954 06	382 30	85 66	90 44	113 65	18 593	428 28	340 87	0 4203	113 67	9 77
17.	633 00	950 64	382 48	85 24	90 53	113 76	18 608	427 36	341 07	0 4212	113 32	9 78
18.	636 65	961 34	382 60	85 17	90 68	113 85	18 616	429 30	341 20	0 4215	113 95	9 80
21.	647 00	959 70	382 50	85 37	90 66	113 85	18 623	429 61	341 12	0 4220	114 06	9 80
22.	645 90	961 10	382 64	85 39	90 71	113 86	18 633	430 31	341 22	0 4245	114 77	9 86
23.	650 40	957 78	382 81	85 26	90 70	113 84	18 633	430 73	341 40	0 4233	115 09	9 86
24.	655 20	960 52	383 16	83 81	90 83	113 94	18 649	431 62	341 71	0 4255	114 71	9 87
25.	653 20	964 45	383 56	83 65	90 84	113 92	18 658	432 44	342 06	0 4246	113 99	9 86
28.	657 20	972 85	383 54	83 41	90 86	113 99	18 664	433 02	342 04	0 4233	114 18	9 19
29.	651 70	973 31	384 14	83 83	90 94	114 08	18 689	432 51	342 55	0 4220	114 23	9 17
30.	650 00	979 88	384 34	84 35	90 96	114 04	18 700	432 90	342 72	0 4231	114 72	9 17
Månedsgennemsnit	632 20	955 30	382 88	85 10	90 55	113 74	18 630	429 14	341 38	0 4209	113 76	9 70

Valutakurser

Tabel 39
(fortsættes)

Kroner pr. 100 enheder

Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54 659	5 272	4 166	480 90	5 5053	936 86	2 831	431 91	330 36	751 83	867 56
54 607	5 251	4 144	477 30	5 4849	936 41	2 824	424 78	327 50	750 64	863 39
54 586	5 245	4 142	473 67	5 4809	935 97	2 825	422 51	326 55	750 33	861 62
54 678	5 254	4 151	478 51	5 5115	937 21	2 828	428 77	330 80	752 03	865 92
54 845	5 264	4 158	483 04	5 5471	938 93	2 838	430 88	334 19	754 78	870 47
54 822	5 256	4 153	488 72	5 5676	937 83	2 843	436 01	337 63	753 74	876 54
54 828	5 251	4 151	486 73	5 5544	937 46	2 845	435 00	336 65	753 69	876 02
54 834	5 144	4 126	488 14	5 5659	938 38	2 843	434 53	337 62	754 00	876 21
54 785	5 060	3 992	487 64	5 5631	936 24	2 833	437 33	336 98	751 70	874 21
54 643	5 035	3 988	483 97	5 5773	936 01	2 836	433 41	335 44	750 70	873 07
54 497	5 033	3 998	488 70	5 5746	935 65	2 833	432 57	335 34	749 16	875 45
54 533	5 029	4 030	490 24	5 5739	935 73	2 833	430 66	334 30	750 51	874 46
54 471	5 027	4 032	491 19	5 6369	936 19	2 828	431 71	337 58	750 59	877 60
54 412	5 021	4 045	495 22	5 6590	935 85	2 829	434 00	340 29	750 11	880 72
54 406	5 017	4 046	496 12	5 6661	935 13	2 827	437 30	341 89	749 76	880 62
54 362	4 982	4 037	493 30	5 7404	934 70	2 826	433 98	340 10	749 36	880 93
54 480	4 854	3 990	490 95	5 7535	936 04	2 829	431 15	338 52	748 62	880 93
54 461	4 807	3 970	484 92	5 7318	934 95	2 825	424 55	334 53	746 62	875 49
54 606	5 100	4 073	486 63	5 5941	936 42	2 832	431 73	335 35	751 01	873 96
54 530	4 847	3 983	479 42	5 7048	934 43	2 820	412 99	330 23	747 25	872 51
54 441	4 880	3 982	479 65	5 6806	934 06	2 820	414 63	331 34	746 51	870 27
54 397	4 921	3 990	480 88	5 6983	933 36	2 814	415 39	332 53	747 01	872 46
54 397	4 882	3 975	478 62	5 7202	932 75	2 810	413 35	330 05	746 46	872 40
54 394	4 977	4 027	487 04	5 7972	932 34	2 811	419 48	334 13	747 52	881 15
54 394	4 999	4 030	483 53	5 8208	932 64	2 816	417 27	333 58	747 81	881 14
54 351	5 004	4 037	485 14	5 8597	932 53	2 812	417 83	333 31	748 14	884 10
54 349	4 992	4 040	488 41	5 8995	932 38	2 811	423 40	336 44	747 69	886 80
54 304	4 974	4 023	485 67	5 8447	932 20	2 804	422 19	336 40	747 14	882 83
54 323	4 981	4 017	483 55	5 8877	932 33	2 799	421 08	337 80	747 53	883 03
54 315	4 993	4 021	485 21	5 9135	932 33	2 800	419 28	337 14	747 71	885 00
54 326	5 003	4 017	491 78	5 9136	933 26	2 808	426 75	342 22	748 10	889 13
54 349	4 998	4 008	495 11	5 9142	933 86	2 807	426 96	343 66	748 40	891 61
54 368	5 004	4 019	498 94	5 9141	934 60	2 806	428 21	342 65	749 53	894 69
54 351	5 006	4 024	507 65	5 8116	934 14	2 812	440 74	350 35	749 42	897 17
54 373	5 017	4 039	506 87	5 8347	934 75	2 807	442 76	349 11	750 21	897 46
54 395	5 022	4 045	508 05	5 9262	935 02	2 811	439 35	350 24	749 59	902 74
54 450	5 023	4 046	510 88	6 0083	935 69	2 812	437 15	351 65	750 53	908 55
54 506	5 008	4 039	508 72	6 1161	936 36	2 815	438 95	351 36	750 66	911 32
54 499	5 003	4 023	511 20	6 1912	936 51	2 817	439 27	353 25	751 51	916 73
54 581	5 019	4 035	508 66	6 0488	937 73	2 819	437 75	350 29	752 32	909 44
54 613	5 030	4 041	507 18	6 1079	937 24	2 822	434 20	349 31	752 83	910 93
54 409	4 981	4 021	494 19	5 8915	934 11	2 812	426 77	341 23	748 81	890 98

Tabel 39

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schweizerfranc (CHF)	Hollandske gylde (NLG)	Italienske lire (LTL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
Juli												
1.	658 10	979 91	384 40	84 91	90 92	114 06	18 709	432 68	342 74	0 4236	115 30	9 23
2.	651 85	985 60	385 03	84 76	90 98	113 95	18 727	432 23	342 99	0 4230	115 31	9 23
5.	654 10	986 38	385 15	84 50	90 73	113 81	18 725	432 32	342 84	0 4256	115 29	9 20
6.	656 00	988 13	384 64	84 28	90 66	113 71	18 692	432 63	342 40	0 4229	115 30	9 20
7.	653 60	983 01	384 40	83 54	90 73	113 66	18 680	433 94	342 13	0 4232	115 17	9 19
8.	655 70	980 93	385 30	82 99	90 73	113 66	18 706	434 09	342 69	0 4231	115 13	9 19
9.	661 85	982 65	385 69	83 35	90 71	113 52	18 725	433 57	343 05	0 4187	115 15	9 21
12.	673 75	994 46	388 51	83 50	91 18	113 85	18 833	437 64	345 34	0 4218	116 22	9 21
13.	669 65	992 22	388 36	83 97	91 07	113 87	18 832	439 11	345 27	0 4228	115 76	9 29
14.	673 30	1004 23	389 46	84 35	91 41	114 08	18 879	441 36	346 12	0 4221	115 83	9 30
15.	668 95	1001 42	388 65	84 12	91 19	113 78	18 841	441 70	345 39	0 4186	115 33	9 31
16.	671 55	995 91	389 64	83 91	91 42	114 11	18 878	442 39	346 21	0 4216	115 63	9 28
19.	662 65	987 68	386 84	83 46	90 76	113 51	18 724	439 34	343 73	0 4184	114 53	9 23
20.	659 30	990 86	386 46	83 16	90 55	113 20	18 710	439 74	343 37	0 4159	114 40	9 22
21.	656 95	993 83	386 60	82 43	90 38	113 24	18 722	437 21	343 50	0 4128	113 95	9 19
22.	660 95	998 70	387 61	82 29	90 52	113 41	18 752	439 61	344 44	0 4105	113 73	9 22
23.	668 00	1003 00	388 71	82 44	90 90	113 78	18 794	441 22	345 40	0 4136	113 79	9 27
26.	671 30	1005 47	388 60	83 30	91 08	113 74	18 721	441 41	345 48	0 4172	114 44	9 26
27.	669 70	1002 01	388 46	83 36	91 10	113 75	18 743	440 30	345 49	0 4164	114 93	9 30
28.	670 55	997 98	388 77	82 87	90 93	114 01	18 772	442 08	345 73	0 4165	114 85	9 27
29.	667 80	997 69	388 48	82 84	90 96	114 15	18 749	441 26	345 56	0 4183	114 68	9 28
30.	678 35	1004 30	390 08	82 04	90 93	113 71	18 610	444 50	346 22	0 4182	114 07	9 33
Månedsgennemsnit	664 27	993 47	387 27	83 47	90 90	113 75	18 751	438 20	344 37	0 4193	114 95	9 25
August												
2.	716 15	1059 90	413 10	87 02	95 23	117 14	19 227	471 15	366 99	0 4409	120 14	9 88
3.	682 95	1022 92	398 50	84 84	92 35	114 14	18 698	454 24	354 08	0 4263	117 02	9 46
4.	676 15	1015 51	395 76	84 75	91 83	114 58	18 962	448 23	351 89	0 4235	117 25	9 38
5.	677 80	1016 50	395 96	84 56	91 69	113 94	18 783	449 77	352 03	0 4228	117 02	9 44
6.	678 80	1013 45	396 59	84 65	91 79	114 34	18 796	449 66	352 61	0 4229	117 06	9 44
9.	685 55	1026 27	403 74	86 41	93 01	115 21	18 907	455 36	358 89	0 4256	118 73	9 56
10.	692 15	1029 09	406 26	86 95	93 23	115 53	18 918	459 14	360 87	0 4267	118 93	9 61
11.	697 75	1026 53	407 04	87 05	93 58	115 87	19 079	457 72	361 49	0 4319	118 83	9 61
12.	701 85	1035 23	408 65	86 85	93 92	116 51	19 163	460 23	362 75	0 4335	119 20	9 68
13.	709 05	1038 97	414 04	86 12	94 82	117 21	19 339	465 16	367 40	0 4368	120 03	9 79
16.	707 55	1034 79	414 74	86 76	95 02	116 98	19 385	464 36	368 23	0 4347	120 03	9 79
17.	695 40	1036 49	411 80	86 59	94 61	116 52	19 356	463 75	365 60	0 4342	119 75	9 71
18.	692 60	1035 23	409 34	86 85	94 36	116 81	19 424	461 27	363 72	0 4328	119 31	9 70
19.	690 65	1043 23	410 00	87 13	94 56	116 98	19 441	464 52	364 44	0 4317	119 45	9 70
20.	687 40	1035 57	406 75	86 20	94 07	117 06	19 402	462 34	361 66	0 4311	118 74	9 65
23.	689 95	1042 38	410 56	85 87	94 66	117 69	19 449	467 95	365 03	0 4331	119 35	9 73
24.	692 50	1040 41	410 74	85 29	94 71	117 84	19 480	466 11	365 26	0 4338	119 12	9 72
25.	691 65	1035 05	410 60	85 63	94 64	117 86	19 450	467 74	365 18	0 4330	118 99	9 72
26.	691 50	1027 36	410 36	84 70	94 49	117 78	19 385	466 76	365 29	0 4325	118 43	9 70
27.	688 80	1039 40	412 70	85 07	94 71	117 83	19 290	467 62	367 13	0 4311	118 27	9 75
30.	686 50	1027 69	411 94	85 33	94 70	117 76	19 331	467 01	366 47	0 4296	117 43	9 72
31.	686 60	1029 69	411 26	84 45	94 57	117 76	19 312	467 87	365 95	0 4303	117 45	9 70
Månedsgennemsnit	691 79	1032 35	407 75	85 87	93 93	116 52	19 208	461 73	362 41	0 4309	118 66	9 66

Valutakurser

Tabel 39
(fortsættes)

Kroner pr. 100 enheder										
Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
54 623	5 028	4 036	513 54	6 0924	937 27	2 822	438 62	354 12	752 93	915 12
54 708	5 035	4 033	506 09	6 0384	938 21	2 823	435 76	353 24	753 41	910 49
54 723	5 044	4 043	508 04	6 0037	937 85	2 824	441 26	355 18	753 85	910 67
54 644	5 038	4 046	509 51	6 0533	937 16	2 822	441 29	355 95	753 22	913 17
54 612	5 037	4 044	509 15	6 0913	935 76	2 821	441 31	355 10	752 62	912 45
54 742	5 042	4 046	510 27	6 0769	936 14	2 822	446 93	358 67	753 66	913 43
54 793	5 019	4 030	516 59	6 0877	935 79	2 825	451 71	364 15	752 85	917 50
55 194	5 049	4 059	527 48	6 1278	938 53	2 847	458 82	369 89	758 17	928 07
55 174	5 039	4 051	524 27	6 1520	937 31	2 843	454 22	367 64	757 84	926 27
55 329	5 009	4 046	525 07	6 1918	939 46	2 854	458 18	370 72	760 02	931 26
55 212	4 932	4 003	521 68	6 2153	936 66	2 843	454 02	367 19	757 45	928 68
55 354	4 972	4 015	523 10	6 2412	940 04	2 855	457 33	369 42	758 65	931 26
54 960	4 938	3 992	518 10	6 1567	934 27	2 830	448 28	361 61	752 77	921 06
54 914	4 916	3 967	514 96	6 0905	932 18	2 826	446 54	360 97	751 80	916 88
54 934	4 924	3 964	514 93	6 0699	932 61	2 830	446 40	360 86	752 14	915 22
55 079	4 881	3 921	517 46	6 1024	934 72	2 827	448 12	363 13	753 22	919 53
55 234	4 844	3 870	521 26	6 2308	937 74	2 827	452 30	367 80	754 44	928 79
55 219	4 838	3 884	524 04	6 2826	937 74	2 819	455 75	370 29	754 61	932 44
55 192	4 840	3 878	521 65	6 2718	937 91	2 821	453 32	369 67	754 75	930 84
55 244	4 756	3 810	522 48	6 3439	938 77	2 824	453 76	369 54	754 77	933 65
55 204	4 786	3 835	519 57	6 2970	937 59	2 820	451 30	367 16	754 75	930 55
55 430	4 686	3 779	527 16	6 4728	939 31	2 840	465 21	374 79	750 73	943 08
55 024	4 939	3 971	518 02	6 1677	936 96	2 830	450 02	363 96	754 48	923 20
58 710	4 878	3 926	557 53	6 8335	993 51	2 978	494 93	394 46	779 89	993 86
56 643	4 876	3 904	529 95	6 5273	958 79	2 854	470 76	377 12	761 15	953 11
56 261	4 903	3 913	524 43	6 4414	953 98	2 843	464 85	373 17	760 53	945 00
56 291	4 851	3 905	525 43	6 4942	952 31	2 837	466 33	375 09	759 00	947 28
56 374	4 868	3 918	525 39	6 4926	953 58	2 842	463 15	374 09	760 73	948 16
57 383	4 897	3 944	530 82	6 5534	959 91	2 890	467 89	377 88	770 42	958 93
57 742	4 876	3 950	536 13	6 6279	954 75	2 910	473 29	379 71	773 20	966 70
57 842	4 911	3 964	538 60	6 7253	952 50	2 917	478 66	384 25	775 20	973 41
58 071	4 943	3 983	534 34	6 7844	954 87	2 926	476 56	386 23	781 72	979 59
58 842	4 988	4 019	540 85	6 9223	965 73	2 959	479 89	390 40	788 11	991 40
58 943	4 984	4 025	538 88	6 9916	966 37	2 960	479 44	390 64	788 14	992 54
58 526	4 981	4 008	529 67	6 8499	962 57	2 935	473 22	386 36	784 13	979 52
58 172	4 968	4 004	525 97	6 8169	962 37	2 919	469 24	384 81	781 74	975 88
58 268	4 997	4 013	523 02	6 7512	966 98	2 918	467 36	383 31	783 20	973 77
57 804	5 040	4 018	522 34	6 5485	964 22	2 896	466 40	381 03	779 31	963 43
58 347	5 058	4 024	522 37	6 6617	970 55	2 921	465 72	382 23	785 30	971 27
58 370	5 062	4 029	525 10	6 6779	973 66	2 923	462 52	382 61	785 85	973 29
58 347	5 106	4 039	525 37	6 5934	970 25	2 925	464 24	384 83	784 95	969 63
58 310	5 094	4 021	527 06	6 5744	964 57	2 919	464 48	384 89	783 26	968 15
58 641	5 071	4 023	522 81	6 6295	961 77	2 928	459 43	380 84	783 58	970 43
58 530	5 073	4 027	519 96	6 6041	959 18	2 917	460 92	378 88	783 71	966 95
58 439	5 104	4 031	519 05	6 5829	960 35	2 913	459 88	379 42	785 33	966 19
57 948	4 979	3 986	529 32	6 6675	962 85	2 910	469 51	382 38	778 11	969 48

Tabel 39

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylden (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
September												
1.	686 80	1024 71	411 75	84 01	94 67	117 61	19 241	465 85	366 39	0 4304	116 74	9 71
2.	681 40	1023 46	412 34	83 39	94 52	117 32	19 201	468 48	366 94	0 4275	115 34	9 71
3.	680 15	1020 91	412 76	84 19	94 57	117 36	19 131	469 39	367 35	0 4249	116 01	9 68
6.	667 30	1019 97	413 06	83 87	94 42	117 00	19 009	468 61	367 82	0 4209	115 99	9 67
7.	667 20	1018 35	412 16	83 99	94 55	117 08	19 077	468 37	367 36	0 4262	116 42	9 60
8.	667 30	1026 31	412 24	83 75	94 41	117 25	19 045	469 10	367 44	0 4247	116 31	9 62
9.	669 65	1031 26	413 75	83 92	94 58	117 50	19 023	472 02	368 22	0 4277	116 62	9 67
10.	664 85	1028 19	413 85	84 26	94 70	117 69	19 361	472 70	368 40	0 4289	116 85	9 66
13.	660 70	1023 75	411 91	84 32	94 45	117 67	19 289	471 59	366 69	0 4288	116 33	9 61
14.	663 50	1020 46	410 25	84 20	94 53	117 85	19 247	470 10	365 26	0 4309	115 57	9 58
15.	658 15	1014 34	410 45	83 26	94 28	117 83	19 153	470 78	365 46	0 4289	115 26	9 62
16.	651 40	1008 04	408 66	82 43	93 62	117 15	19 091	468 13	363 87	0 4241	113 60	9 54
17.	659 00	1007 61	409 11	82 73	93 76	117 12	19 145	469 21	364 25	0 4234	113 95	9 54
20.	659 80	1010 09	407 54	81 88	93 56	116 83	19 085	468 01	362 83	0 4217	113 65	9 54
21.	657 80	1011 37	409 84	81 50	93 87	117 29	19 143	470 19	364 82	0 4223	113 28	9 57
22.	664 45	1008 64	407 76	81 20	93 45	117 21	19 113	468 85	363 05	0 4217	112 60	9 57
23.	660 70	1002 74	405 89	82 37	93 04	116 38	19 024	464 07	361 39	0 4178	114 34	9 52
24.	668 45	1001 34	404 14	82 56	92 81	116 10	18 951	464 36	359 98	0 4192	114 46	9 51
27.	660 30	998 51	404 65	82 22	92 70	116 08	18 913	463 37	360 48	0 4178	114 05	9 49
28.	661 80	996 67	405 69	82 08	92 81	116 39	18 913	464 75	361 40	0 4191	114 09	9 51
29.	653 55	986 86	405 55	81 57	92 40	115 98	18 872	463 68	361 08	0 4142	113 74	9 46
30.	654 10	987 36	404 21	81 35	92 56	115 87	18 731	461 77	359 87	0 4136	113 36	9 44
Månedsgennemsnit	664 47	1012 32	409 43	82 96	93 83	117 03	19 080	467 88	364 56	0 4234	114 93	9 58
Oktober												
1.	663 00	989 20	404 19	81 32	92 45	115 88	18 691	462 18	359 86	0 4150	113 16	9 48
4.	663 65	997 86	405 65	81 51	92 79	116 33	18 746	465 07	361 17	0 4158	113 06	9 51
5.	656 10	997 27	405 55	81 48	92 74	116 12	18 732	463 71	361 05	0 4139	113 28	9 47
6.	659 20	999 48	404 84	81 89	92 68	116 00	18 730	461 88	360 42	0 4140	113 71	9 48
7.	656 95	1003 16	405 65	81 46	92 72	115 88	18 674	461 67	360 98	0 4110	113 80	9 49
8.	656 85	1000 84	405 26	81 48	92 55	115 57	18 658	461 30	360 47	0 4087	113 88	9 46
11.	647 80	995 34	404 75	81 32	92 41	115 33	18 622	461 40	359 81	0 4098	113 49	9 45
12.	646 35	988 46	405 11	81 40	92 40	115 27	18 575	461 02	360 12	0 4091	113 49	9 39
13.	646 90	986 39	404 41	81 82	92 29	115 10	18 467	461 74	359 59	0 4100	113 65	9 40
14.	651 85	996 35	407 41	82 47	92 63	115 22	18 536	464 12	362 18	0 4120	114 33	9 45
15.	658 15	994 60	406 69	82 74	92 45	114 92	18 469	461 02	361 56	0 4127	114 97	9 47
18.	660 15	989 89	406 20	83 87	92 48	114 66	18 489	460 68	361 11	0 4150	116 47	9 46
19.	665 75	991 97	406 19	83 92	92 61	114 84	18 501	460 57	361 13	0 4159	117 00	9 50
20.	667 70	992 40	405 65	84 45	92 59	114 93	18 595	459 69	360 70	0 4164	117 47	9 53
21.	666 90	995 55	405 90	83 83	92 66	114 85	18 586	458 73	360 92	0 4163	116 73	9 51
22.	672 45	995 97	402 66	83 56	92 42	115 21	18 581	456 83	358 47	0 4166	116 41	9 48
25.	671 90	998 44	401 61	83 15	92 14	114 75	18 431	455 06	357 49	0 4166	116 65	9 46
26.	677 50	1002 70	402 79	83 54	92 54	115 38	18 562	457 21	358 60	0 4179	117 14	9 54
27.	674 30	999 31	402 09	83 27	92 33	115 27	18 581	455 92	358 04	0 4155	116 38	9 50
28.	677 55	1002 64	403 81	83 15	92 38	115 19	18 600	458 27	359 50	0 4137	116 79	9 54
29.	676 05	1004 27	403 32	83 02	92 34	115 10	18 587	456 64	359 14	0 4147	117 26	9 51
Månedsgennemsnit	662 72	996 29	404 75	82 60	92 50	115 32	18 591	460 22	360 11	0 4138	115 20	9 48

Valutakurser

Tabel 39
(fortsættes)

Kroner pr. 100 enheder										
Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
58 506	5 125	4 033	520 58	6 5236	961 25	2 918	460 02	380 56	785 08	964 12
58 595	5 083	4 018	514 26	6 4496	956 41	2 915	453 13	376 00	783 61	958 61
58 649	5 031	3 994	513 90	6 4439	957 38	2 915	441 21	370 75	781 76	957 73
58 690	5 038	3 998	503 05	6 3826	953 77	2 905	434 21	364 41	778 94	948 20
58 562	5 049	4 006	504 31	6 4308	956 63	2 888	436 88	365 63	780 29	949 20
58 576	5 055	4 005	505 26	6 3704	961 58	2 892	438 42	367 48	780 27	948 15
58 798	5 090	4 026	507 89	6 3474	962 89	2 873	437 62	369 45	781 95	950 06
58 815	5 150	4 043	505 67	6 2486	962 17	2 862	432 82	366 73	783 86	944 12
58 536	5 144	4 037	502 62	6 2277	960 79	2 862	430 45	363 45	782 60	939 82
58 299	5 145	4 025	502 46	6 2766	958 56	2 861	429 28	365 92	783 13	942 10
58 326	5 129	4 022	498 60	6 2014	956 56	2 857	425 49	363 17	782 01	936 23
58 073	5 087	3 996	496 30	6 1920	948 31	2 839	424 39	359 64	777 84	930 20
58 133	5 096	3 995	501 64	6 3032	951 33	2 844	429 34	363 11	778 08	938 24
57 913	5 087	3 982	500 87	6 3394	950 57	2 834	427 88	364 21	775 40	939 09
58 243	5 119	4 008	497 96	6 2410	953 94	2 847	431 32	364 55	779 16	936 34
57 950	5 099	3 994	503 10	6 2613	952 75	2 843	435 02	367 97	777 07	939 56
57 688	5 071	3 968	499 77	6 2166	946 72	2 825	430 58	365 83	772 36	934 00
57 437	5 053	3 955	506 67	6 2931	945 26	2 820	436 50	369 92	770 99	939 74
57 512	5 037	3 949	499 24	6 2105	945 88	2 818	430 65	366 20	770 37	932 43
57 658	5 030	3 948	499 85	6 2730	948 69	2 823	428 58	365 45	771 92	935 85
57 637	5 015	3 937	493 80	6 2007	944 31	2 813	422 98	360 82	769 62	927 65
57 448	5 007	3 927	491 25	6 2159	944 59	2 799	420 46	359 82	768 63	927 79
58 184	5 079	3 994	503 14	6 3022	953 65	2 857	433 51	366 41	777 95	941 78
57 447	5 011	3 926	496 82	6 2382	946 43	2 807	428 63	364 92	766 96	933 74
57 654	5 030	3 941	496 82	6 2662	950 68	2 813	429 05	365 27	769 70	936 72
57 639	5 006	3 933	489 81	6 2296	950 43	2 804	424 37	360 59	768 62	930 98
57 537	5 006	3 924	493 30	6 2318	951 16	2 792	430 26	361 31	768 10	932 58
57 652	4 985	3 927	492 65	6 2371	958 36	2 795	429 84	361 59	767 12	932 04
57 603	4 974	3 918	492 21	6 2409	955 19	2 786	429 91	362 19	764 57	931 49
57 526	4 981	3 916	486 70	6 1107	949 35	2 775	426 45	357 84	764 60	921 30
57 581	4 977	3 920	484 27	6 1051	947 74	2 777	425 82	356 53	764 96	919 84
57 482	4 979	3 905	487 16	6 1086	946 74	2 775	426 70	356 83	764 70	919 65
57 906	5 008	3 926	491 11	6 1281	954 44	2 786	432 63	360 73	769 83	925 37
57 809	5 018	3 923	497 09	6 1463	952 87	2 782	436 29	362 44	770 04	928 84
57 736	5 048	3 930	495 98	6 1570	952 53	2 778	435 96	364 34	769 21	929 51
57 736	5 036	3 918	501 88	6 2133	952 75	2 782	442 86	369 82	770 61	934 82
57 660	5 050	3 919	504 04	6 2112	949 54	2 782	443 69	370 24	770 86	935 73
57 695	5 054	3 920	506 76	6 1779	949 80	2 787	446 22	370 26	770 67	934 52
57 240	5 035	3 908	512 93	6 2120	947 08	2 781	449 87	373 95	769 35	937 63
57 091	5 017	3 893	514 16	6 1841	946 37	2 779	448 56	373 71	767 44	935 78
57 255	5 039	3 896	514 35	6 2546	951 21	2 804	453 79	377 03	771 47	942 62
57 149	5 037	3 886	511 34	6 2234	950 16	2 807	448 75	374 17	769 65	939 11
57 400	5 039	3 904	512 95	6 2482	952 36	2 820	451 05	375 36	771 12	942 74
57 341	5 030	3 914	511 35	6 2355	951 27	2 817	450 32	374 26	770 97	941 32
57 530	5 017	3 917	499 70	6 1981	950 78	2 792	437 67	366 35	768 60	932 68

Tabel 39
(fortsat)

Valutakurser

1993	Kroner pr. 100 enheder											
	US-dollar (USD)	Pund sterling (GBP)	D-mark (DEM)	Svenske kroner (SEK)	Norske kroner (NOK)	Franske franc (FRF)	Belgiske franc (BEF)	Schwei- zerfranc (CHF)	Hol- landske gylde(n) (NLG)	Itali- enske lire (ITL)	Finske mark (FIM)	Islandske kroner (ISK)
November												
1.	679 20	1008 27	402 49	83 22	92 26	114 82	18 552	455 41	358 42	0 4127	117 10	9 52
2.	680 60	1008 31	400 99	83 16	92 19	114 83	18 548	452 98	357 14	0 4136	117 13	9 51
3.	678 90	1004 77	399 71	83 13	92 04	114 66	18 697	451 34	356 02	0 4137	117 38	9 50
4.	675 85	1001 54	399 84	82 93	91 98	114 61	18 658	451 32	356 20	0 4115	117 52	9 49
5.	677 40	1003 09	398 71	83 07	91 89	114 65	18 657	450 40	355 35	0 4126	117 36	9 48
8.	673 10	997 74	397 81	83 10	91 70	114 52	18 739	450 93	354 56	0 4100	116 92	9 44
9.	671 00	990 93	397 79	82 40	91 54	114 24	18 704	451 40	354 52	0 4078	116 57	9 44
10.	675 40	993 51	399 29	82 21	91 64	114 49	18 576	452 83	355 85	0 4092	116 79	9 46
11.	674 35	996 35	399 26	81 80	91 62	114 47	18 631	452 43	355 69	0 4087	116 41	9 47
12.	676 35	1001 20	398 46	81 86	91 62	114 42	18 646	450 00	355 00	0 4065	116 11	9 44
15.	673 25	1003 14	399 20	81 97	91 75	114 58	18 668	451 39	355 65	0 4042	115 62	9 46
16.	674 95	1004 80	398 20	82 32	91 70	114 66	18 730	451 62	354 84	0 4049	115 93	9 45
17.	677 95	1002 01	396 00	82 03	91 45	114 52	18 746	449 87	352 95	0 4061	115 93	9 40
18.	677 50	1001 48	396 66	82 17	91 47	114 53	18 719	451 91	353 60	0 4052	116 15	9 45
19.	680 25	1002 35	396 69	81 50	91 39	114 38	18 650	451 24	353 71	0 4057	116 94	9 45
22.	679 40	999 74	396 85	81 40	91 30	114 28	18 644	451 88	353 74	0 4020	117 06	9 45
23.	677 25	1001 65	397 45	80 69	91 28	114 30	18 691	453 47	354 17	0 3966	116 39	9 45
24.	675 10	1004 89	396 77	80 64	91 29	114 47	18 742	452 63	353 57	0 3997	116 26	9 39
25.	677 60	1006 91	396 95	80 81	91 28	114 48	18 742	452 64	353 62	0 4016	116 41	9 41
26.	678 20	1007 87	396 61	80 78	91 24	114 61	18 704	451 98	353 23	0 3998	116 21	9 41
29.	679 45	1005 86	396 02	80 70	91 23	114 73	18 714	452 54	352 91	0 4005	116 12	9 40
30.	677 50	1007 58	396 31	79 95	91 13	114 62	18 705	454 24	353 20	0 3987	116 06	9 42
Månedsgennemsnit	676 84	1002 45	398 09	81 90	91 59	114 54	18 676	452 02	354 72	0 4060	116 56	9 45
December												
1.	679 50	1007 29	396 09	79 99	91 09	114 51	18 746	453 30	353 12	0 3961	116 32	9 40
2.	680 35	1006 58	395 28	80 37	90 99	114 61	18 730	453 57	352 46	0 3958	117 10	9 38
3.	678 90	1007 69	394 14	80 60	90 85	114 64	18 706	453 36	351 52	0 3934	116 85	9 37
6.	675 10	1008 06	393 99	80 61	90 90	114 67	18 753	455 07	351 47	0 3981	117 38	9 37
7.	669 85	1005 11	393 57	80 81	90 78	114 54	18 849	457 20	351 17	0 4000	117 11	9 36
8.	670 90	999 31	392 80	80 58	90 52	114 40	18 839	456 24	350 71	0 4005	116 86	9 34
9.	668 10	997 47	391 04	80 35	90 13	114 35	18 720	453 56	349 44	0 3989	116 45	9 30
10.	665 15	994 73	390 80	80 38	90 05	114 12	18 681	456 05	349 11	0 3971	116 41	9 30
13.	666 20	995 77	392 69	79 45	90 34	114 46	18 727	456 77	350 39	0 3960	116 44	9 33
14.	670 70	998 61	392 41	79 72	90 38	114 73	18 737	457 41	350 36	0 3970	116 36	9 30
15.	672 35	999 92	391 70	79 84	90 26	114 71	18 739	457 85	349 80	0 3980	115 62	9 31
16.	671 05	998 19	391 85	79 52	90 19	114 63	18 767	457 99	349 92	0 3961	115 94	9 33
17.	669 35	996 33	391 89	79 63	90 22	114 62	18 769	458 80	349 95	0 3958	115 43	9 32
20.	671 05	996 84	391 51	79 86	90 30	114 87	18 805	458 71	349 58	0 3980	115 84	9 44
21.	668 85	995 85	391 30	79 69	90 24	114 80	18 858	460 89	349 47	0 4001	116 46	9 31
22.	667 20	993 59	390 98	79 97	90 17	114 85	18 842	459 98	349 25	0 3995	116 70	9 30
23.	664 00	995 47	391 00	80 66	90 17	114 73	18 798	462 23	349 11	0 4000	117 15	9 29
27.	665 45	998 18	390 64	80 25	90 07	114 67	18 757	460 39	348 49	0 3958	116 44	9 28
28.	664 50	999 87	390 58	80 04	90 03	114 66	18 751	460 28	348 49	0 3953	116 42	9 28
29.	665 80	1001 50	390 59	81 04	90 04	114 67	18 770	462 20	348 60	0 3941	116 77	9 27
30.	673 65	997 14	390 07	81 22	89 96	114 83	18 762	458 73	348 52	0 3945	116 85	9 38
31.	677 25	1001 79	390 23	81 30	90 09	114 88	18 752	457 63	348 85	0 3952	117 01	9 38
Månedsgennemsnit	670 69	999 79	392 05	80 27	90 35	114 63	18 766	457 65	349 99	0 3971	116 54	9 33
Årsgennemsnit	649 45	974 42	392 31	83 33	91 38	114 47	18 760	439 43	349 23	0 4126	113 54	9 59

Kroner pr. 100 enheder										
Østrigske schilling (ATS)	Spanske pesetas (ESP)	Portu- gisiske escudos (PTE)	Canadiske dollar (CAD)	Japanske yen (JPY)	Irske pund (IEP)	Græske drachmer (GRD)	Australske dollar (AUD)	New- zealandske dollar (NZD)	ECU (XEU)	SDR (XDR)
57 234	5 024	3 901	515 33	6 2490	948 84	2 815	457 03	376 96	769 53	943 27
57 016	5 020	3 895	519 22	6 2954	950 73	2 807	459 34	377 94	768 47	944 89
56 835	5 001	3 887	518 88	6 3071	947 61	2 796	458 66	376 59	767 09	943 28
56 856	4 993	3 898	516 27	6 2730	948 42	2 792	455 39	375 43	766 41	940 21
56 696	4 987	3 890	524 63	6 2618	948 90	2 787	456 23	377 11	766 48	940 38
56 568	4 970	3 877	519 57	6 2295	948 80	2 780	451 38	368 19	763 50	935 95
56 567	4 963	3 891	517 15	6 2032	943 96	2 778	447 76	365 43	761 52	933 13
56 780	4 970	3 897	516 08	6 2816	947 32	2 788	449 41	365 12	763 13	939 23
56 773	4 954	3 887	514 38	6 3035	947 46	2 786	446 35	364 49	763 36	939 52
56 660	4 937	3 887	515 86	6 3501	947 90	2 778	448 01	365 23	763 33	942 14
56 766	4 915	3 902	510 62	6 3562	949 35	2 784	440 37	362 28	764 27	941 18
56 623	4 912	3 918	512 96	6 3257	949 45	2 781	443 98	363 19	764 11	940 93
56 313	4 913	3 895	516 57	6 3183	946 15	2 772	450 23	371 86	762 08	941 07
56 402	4 915	3 898	515 80	6 3555	948 16	2 773	449 32	371 95	762 12	942 27
56 410	4 927	3 897	514 29	6 2974	951 87	2 772	449 17	372 71	762 22	941 96
56 429	4 922	3 902	512 56	6 2669	953 95	2 772	447 38	372 24	761 34	940 28
56 518	4 905	3 893	510 17	6 2333	952 21	2 770	449 29	371 34	760 82	938 43
56 423	4 882	3 888	508 28	6 2365	954 52	2 762	448 13	370 36	761 72	937 39
56 448	4 870	3 886	509 51	6 2567	957 04	2 763	451 15	371 60	762 44	939 71
56 394	4 863	3 894	509 92	6 2432	956 53	2 765	448 97	370 37	762 09	939 65
56 311	4 855	3 867	509 56	6 2221	955 58	2 764	448 78	369 82	761 80	939 37
56 355	4 831	3 873	506 35	6 2110	956 29	2 762	447 01	369 71	761 65	938 08
56 608	4 933	3 892	514 27	6 2762	950 50	2 779	450 15	370 45	763 61	940 11
56 325	4 823	3 867	508 46	6 2546	962 44	2 760	446 70	371 14	760 77	940 40
56 209	4 818	3 868	509 66	6 2618	958 95	2 752	451 21	372 49	760 09	940 77
56 043	4 781	3 855	510 76	6 2376	959 15	2 746	454 05	372 65	758 13	938 77
56 016	4 782	3 855	508 55	6 2307	957 83	2 744	451 71	370 83	759 69	936 36
55 956	4 802	3 862	506 69	6 2173	949 51	2 741	446 32	369 76	758 61	932 40
55 848	4 808	3 855	506 84	6 1983	948 05	2 743	448 97	370 61	757 58	931 46
55 596	4 799	3 845	505 29	6 1294	944 83	2 735	449 10	370 73	755 22	926 69
55 568	4 775	3 834	501 05	6 0950	943 52	2 735	445 65	369 22	754 21	923 39
55 842	4 777	3 829	501 28	6 1136	945 60	2 740	447 49	369 34	756 20	925 79
55 803	4 791	3 834	504 67	6 1346	950 78	2 738	450 11	372 78	757 09	929 35
55 713	4 798	3 843	503 37	6 1346	950 64	2 736	452 63	374 43	756 80	930 06
55 730	4 752	3 832	503 56	6 1071	949 27	2 734	452 76	376 59	756 21	928 31
55 728	4 758	3 835	501 76	6 0933	948 74	2 729	449 47	375 04	755 70	926 76
55 675	4 780	3 837	500 67	6 0712	949 00	2 728	456 05	376 46	756 61	927 10
55 645	4 773	3 828	498 03	6 0404	949 30	2 730	455 29	376 09	756 47	924 63
55 605	4 765	3 827	496 17	5 9908	950 63	2 725	453 90	374 57	755 94	921 82
55 611	4 758	3 826	497 38	6 0172	950 45	2 720	449 86	371 51	755 50	920 90
55 556	4 755	3 830	500 90	5 9789	949 40	2 720	451 51	371 99	755 29	920 52
55 546	4 752	3 839	500 15	5 9677	949 24	2 719	451 73	371 26	754 87	919 72
55 553	4 742	3 838	498 99	5 9665	955 02	2 717	449 48	371 65	754 48	920 57
55 476	4 737	3 833	504 15	6 0282	954 02	2 717	454 24	375 63	755 16	926 56
55 503	4 740	3 832	509 86	6 0637	955 26	2 715	458 70	378 52	755 68	930 23
55 752	4 776	3 841	503 56	6 1060	951 44	2 733	451 22	372 88	756 65	928 30
55 760	5 102	4 037	503 09	5 8736	949 92	2 828	440 77	351 63	758 19	906 68

Danske pengeinstitutters lukkedage bortset fra lørdage og søndage

Nytårsdag
Skærtorsdag
Langfredag
2. påskedag
Store bededag
Kristi himmelfartsdag
2. pinsedag
Grundlovsdag
Juleaftensdag
1. juledag
2. juledag
Nytårsaftensdag fra kl. 12

DANMARKS NATIONALBANK

Havnegade 5
1093 København K
Telefon: 33 14 14 11
Telefax: 33 14 59 02
Telex: 27051

Telegramadresse: Nationalbanken

Kontortid: Mandag-fredag:
9.30-15.00

Stikordsregister

ankervaluta 17
arbejdsløshed 7, 9f., 23, 29

baltiske lande, de 14, 62
bank- og sparekasselov 53
belgiske franc 16ff., 32, 82
betalingsbalance, Danmarks 7, 24, 26ff.
betalingssystemer, internationale 52f.
boligbyggeriet 25
bruttofinansieringsbehov, statens 34
børsmæglerselskaber 56
børsreform 56
børsudvalg 56

Commercial Papers, statens 40f.

DANMØNT 65
DAU-underskud, statens 26
direkte investeringer 38f.
diskonto 20, 30ff., 77ff.
D-mark 8, 14ff., 31, 82
dollar 14f.

ECU 14ff., 42, 58, 61, 80ff.
Edinburgh-afgørelsen 57
effektiv kronekurs 21f.
effektiv valutakurs 9, 11, 21f.
eksport, Danmarks 26
EMS 7f., 14ff., 61
justeringer 14ff., 80f.
ændret båndbredde 18, 30, 82, 84ff.
escudo 14, 16f., 81, 82
EU

Centralbankchefkomiteen 18, 52, 61
underkomiteer og arbejdsgrupper 61
årsberetning 61

direktiver

„BCCI“ 54f.
indskydergaranti 53f.
investeringsservice 55f.
investorbeskyttelse 55
krav til investeringsselskabers og
kreditinstitutters kapitalgrundlag 55f.
sanering og likvidation af
kreditinstitutter 55
store engagementer 53

hvidbog om vækst 13, 58

Monetære Komité, Den 18, 61, 76

Økonomisk og Monetær Union 15, 57ff.

Europæiske Centralbank, Den 60f.

Europæiske Fond for Monetært Samarbejde,
Den, se interventionskredit

Europæiske Monetære Institut, Det, EMI 58f., 60ff.
EMI-rådet 61, 75

Europæiske Monetære System, Det, se EMS

Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde,
EØS-aftalen 59f.

fast ejendom, priser på 10, 25

fastkurspolitik 7f., 16, 18, 32, 85, 86

fejl og udeladelser 38f.

finansieringsmuligheder, mindre og mellemstore
virksomheders 52

finanspolitikken

i Danmark 8, 26, 29

internationalt 10f.

Finanstilsynet 49f.

finske mark 15f., 20f.
folio, indskud på 35, 50
foliorenten 77ff.
forbrug, privat 24
Forbundsbank, Den Tyske 16f., 32
Fossbankin 50
franske franc 16ff., 32, 82
færøske bankkrise 49f.
færøske bank- og sparekasselov 50
Føroya Banki 49f.

GATT-forhandlingerne 13
genkøbsforretninger 32ff., 38
ændret grundlag 33f., 50f.
guld, Nationalbankens 69
gylden 16ff., 82

handelsbalance, Danmarks 23, 26f., 29
Himmerlandsbanken 48f., 69

indskudsbeviser 31ff.
indskudsbevisrenten 20, 31ff., 78
Indskydergarantifonden 49, 53f.
internationale likviditet, Danmarks 39ff.
intervention på valutamarkedene
for kroner, koordineret 16f., 32
for kroner, Nationalbankens 16ff., 30, 32f., 39ff.
internationalt 14, 16ff.
interventionskredit 40ff., 68
investeringer, erhvervsmæssige 25f.
irske pund 16, 32, 80, 82

Jubilæumsfonden 67f., 70, 83

kapitalbevægelser 28, 37ff.
kernelandene 7, 16
Kgl. Mønt, Den 64f., 94
konjunkturudvikling
i Danmark 7f., 23ff.
internationalt 9ff.
konkurrenceevne, Danmarks 8, 21f., 27
konvertering 25, 45f.
kortfristede låneprogrammer, statens 40f.
kroneobligationer
udlandets køb og salg 38f., 44
Københavns Fondsbørs 56

likviditet, pengeinstitutternes 31ff.

likviditetsstyring 31ff.

lire 14ff., 20f., 82

lovgivning

pengeinstitutter 53ff.

realkreditinstitutter 53f.

lønudvikling 8, 24

låntagning i udlandet

erhvervsmæssig 39

statens 35, 39ff.

Maastricht-traktaten,

se Økonomisk og Monetær Union

markedsandele, Danmarks 26f.

market-maker, pengemarkedsudlån 51

monetær union, se Økonomisk og Monetær Union

Monetære Komité, Den 18, 61, 76

møntomløb 64f.

møntproduktion 65

møntreform 64f.

Nationalbanken

- administration 73ff.
- bestyrelse og repræsentantskab 66f., 71f.
- direktion 71
- gæstelejligheder i Nyhavn 18 68
- jubilæum, 175-års 66, 70, 83
- Jubilæumsfonden 67f., 70, 83
- Kgl. Bankkommissær, Den 67, 71
- køb af ejendom 65, 69
- overskudsoverførsel til staten 70, 89
- personale- og organisationsforhold 65f.
- regnskab 68ff., 87ff.
- repræsentation i internationale org. 75f.
- revisorer, statsautoriserede 67
- teknisk bistand 66

norske krone 14, 16, 20

obligationsmarked, det danske 36f.

obligationsrente 30f., 36f.

offentlige finanser 7, 10f., 26, 29

opsparing, privat 24f.

orlovsordninger 29

pengeinstitutter

- ansvarlig kapital 47, 53
- bank- og sparekasselov 53
- driftsresultat 47
- egenkapitaldækning 47
- indlån 44
- likviditet 32ff.
- likviditetsstilling over for Nationalbanken 33ff.
- mellemværender med udlandet 37ff., 44
- obligationsbeholdning 43f.
- rationalisering 47
- rentemarginal 47
- rentesatser 36
- solvensprocent 47
- stilling over for udlandet 37ff.
- supplerende kapital 47
- tab og hensættelser 47
- udlån 38, 42ff.

pengemarkedet 34, 50f.

pengemarkedsrenter

- i Danmark 31ff.

- internationalt 10, 14ff.

pengemængde 44f.

peseta 14ff., 81, 82

porteføjeinvesteringer 39

- danske i udlandet 38

- udenlandske i Danmark 37f.

prisudvikling

- i Danmark 7, 12, 24f.

- internationalt 11ff., 14f., 60

pund sterling 14f., 20, 82

realkreditinstitutter

- kapitalgrundlaget 48

- realkreditloven 53

- solvensprocent 48

- tab og hensættelser 47f.

- udlån 42f., 45

realkreditobligationer 36ff., 45f.

rentebetalinger til udlandet 27, 29

renteforskel mellem realkreditobligationer og

- statsobligationer 37

rentespænd over for udlandet 19, 32f., 36

renteudvikling

- i Danmark 19, 31ff., 36ff.

- internationalt 10, 12, 13, 19f.

Rusland 14, 62

SDR-tildeling 63

seddelomløb 64

Sjóvinnubankin 49f.

skatkammerbeviser 33f., 51

skibskreditordningen 51, 69

solvenskrav 47f.

statens finansieringsbehov,

- aftale om dækning af 35, 42, 58

statsfinansierne 8, 26, 29, 34f.

statspapirsalg 34ff., 46

svenske krone 14ff., 20f.

tjenstebalance, Danmarks 27

tvangsauktioner 25

udenlandske værdipapirer, se porteføjeinvesteringer

udlandsgæld, Danmarks 28

udlån

- pengeinstitutternes 38, 42ff.

- realkreditinstitutternes 42f., 45

udviklingslandene 14

Uruguay-runden 13

Valutafonden, IMF 62f., 75

- systemtransformationsfacilitet 62

- udvidet strukturtilpasningsfacilitet 62

valutakursjustering 14ff., 80ff.

valutakurspolitik 7f., 30, 85f.

valutamarked, det danske 31ff.

valutamarkeder, de internationale 14ff.

valutareserver, Danmarks 35, 39ff., 68

- samstyring med statens udlandsgæld 42

valutaterminsforretninger 37ff., 44

valutauro 7f., 14ff., 32f.

Varde Bank 49, 69

yen 14f.

Økonomisk og Monetær Union, ØMU 15, 57ff.

- Edinburgh-afgørelsen 57

- fælles valuta 15, 57

- konvergens 57ff.

- Maastricht-traktaten, ratificering 57

- monetær finansiering, forbud mod 35, 58

Østeuropa

- støtte til genopbygning 62

- økonomi 13f.